دافغانستان اسلامي جمهوريت

دعدلیې وزارت

رسمي جریده

فوق العاده ګڼه

- د نفـــــــت او ګـــــــاز (هایدروکاربونونو) قانون
- د کانونو قانون
- قـــاون نفـــت و ګـــاز (هایدروکاربن ها)
- قانون معادن

د خپریدو نېټه:د ۱۳۸۷ هـــ .ش کال د سلواغې د میاشتې (۲۰)
پرله پسې نمبر: (۹۷۲)

تاریخ نشر : (۲۰) دلو سال ۱۳۸۷ هـــ . ش
نمبر مسلسل: (۹۷۲)

در این شماره :

۱- فرمان شماره(۱۵۱) مؤرخ ۱۳۸۷/۱۱/۵ رئیس ج.ا.ا در بارهٔ توشیح قانون نفت و گاز (هایدروکاربن ها).

- قانون نفت و گاز (هایدروکاربن ها) از صفحه (۱-۸۵).

۲- فرمان شماره (۱۵۳) مؤرخ ۱۳۸۷/۱۱/۱۲ رئیس ج.ا.ا در بارهٔ توشیح قانون معادن.

- قانون معادن از صفحه ۸٦- ۲۷۱).

د امتیاز خاوند: دعدلیې وزارت

وب سایت : www.moj.gov.af

مسئول چلوونکی : حیدر "محقق"
۰۷۰۰۰۸۸۱۲۸

د دفتر تیلفون : ۲۱۰۳۳۷۵

مرستیال: نور علم
۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸

مهتمم: محمد جان
۰۷۰۰۳۹۵۲۹۲

قیمت این شماره : (۱۲۰) افغاني

تیراژ چاپ اول: (۴۰۰۰) جلد

آدرس: وزارت عدلیه، ریاست نشرات، چهارراهي پشتونستان، کابل

د نفتو او ګاز (هایدروکاربونونو) د قانون د توشیح په هکله د افغانستان اسلامي جمهوریت د رئیس فرمان

گڼه: (۱۵۱)
نېټه: ۱۳۸۷/۱۱/۵

لومړۍ ماده:
دافغانستان د اساسي قانون د څلورشپېتمې مادې د (۱٦) فقرې او سلمې مادې د حکم له مخې د نفتو او ګاز (هایدروکاربونونو) قانون چې د ملي شوري د ګډ هیئت د ۱۳۸۷/۸/۲۸ (۱۱۲) ګڼې فیصلې پربنسټ په اوو فصلونو او یواویا مادو کې تصویب شوی دی، توشیح کوم.

فرمان رئیس جمهوری اسلامی افغانستان دربارهٔ توشیح قانون نفت و گاز (هایدروکاربن ها)

شماره: (۱۵۱)
تاریخ: ۱۳۸۷/۱۱/۵

مادهٔ اول:
به تأسی ازحکم فقرهٔ (۱٦) مادهٔ شصت و چهارم وماده صدم قانون اساسی افغانستان، قانون نفت و گاز(هایدروکاربن ها) را که به اساس فیصله (۱۱۲) مؤرخ ۱۳۸۷/۸/۲۸ هیئت مختلط شورای ملی به داخل هفت فصل و هفتاد ویک ماده به تصویب رسیده، توشیح می دارم.

دوه یمه ماده:

دغه فرمان د توشیح له نیټې څخه نافذ او له فیصلې او قانون سره یوځاي دې په رسمي جریده کې خپور شي.

مادۀ دوم:

این فرمان ازتاریخ توشیح نافذ وهمراه با فیصله وقانون درجریدۀ رسمی نشر گردد.

حامد کرزی
دافغانستان داسلامي جمهوریت
رئیس

حامد کرزی
رئیس جمهوری اسلامی
افغانستان

د افغانستان ملي شوري

مصوبه

د نفتو او ګاز

(هايدروکاربونونو) قانون

ګڼه : (۱۱۲)

نېټه : ۱۳۸۷/۸/۲۸

د اساسي قانون د سلمې مادې د حکم پربنسټ، د ملي شوري ګډ هيئت (هرى جرګې له پنځو پنځو غړو جوړ) د نفت او ګاز (هايدروکاربونونو) قانون په (۷) فصلونو او (۷۱) مادو کې د ۱۳۸۷ کال د لړم د مياشتې په ۲۸ نېټه تصويب کړ.

د ګډ هيئت رئيس

باختر امين زى

د ګډ هيئت مرستيال

فيض الله ذکى

شورای ملی افغانستان

مصوبه

قانون نفت وگاز

(هایدروکاربن ها)

شماره : (۱۱۲)

تاریخ: ۱۳۸۷/۸/۲۸

مطابق حکم مادۀ صدم قانون اساسی، هیئت مختلط مجلسین شورای ملی مرکب (پنج پنج عضو از هر جرگه) قانون نفت وگاز (هایدروکاربن ها) را به تاریخ ۲۸ ماه عقرب سال ۱۳۸۷ در (۷) فصل و (۷۱) ماده تصویب نمود.

رئیس هیئت مختلط

باختر امین زی

معاون هیئت مختلط

فیض الله ذکی

فهرست مندرجات قانون نفت وگاز(هایدروکاربن ها)

فصل اول

احکام عمومی

ماده	عنوان	صفحه
مادۀ اول:	مبنی.....	۱
مادۀ دوم:	اصطلاحات.....	۱
مادۀ سوم:	مالکیت نفت وگاز	۱۰
مادۀ چهارم:	کمیسیون وزراء.....	۱۱

فصل دوم

وظایف وصلاحیت های وزارت معادن

مادۀ پنجم:	وظایف وصلاحیت ها.....	۱۳
مادۀ ششم:	ثبت نفت وگاز.....	۱۸
مادۀهفتم:	دسترسی عامه به ثبت نفت وگاز.....	۲۰
مادۀهشتم:	بانک اطلاعات نفت وگاز.....	۲۱
مادۀ نهم:	استفاده ازبانک اطلاعات نفت وگاز.....	۲۲
مادۀ دهم:	ارائه معلومات به دفاترولایتی.....	۲۲

فصل سوم

ساحات عملیات وحقوق سطح زمین

مادهٔ یازدهم: طرزتصرف واستفاده اززمین دولتی.....۲۳
مادهٔ دوازدهم: طرزتصرف واستفاده اززمین شخصی..... ۲۴
مادهٔ سیزدهم : حق داشتن راه عبوری..... ۲۵
مادهٔ چهاردهم: جبران خساره به متضرر..... ۲۶
مادهٔ پانزدهم: ساحات مقیده..... ۲۷
مادهٔشانزدهم: اخذاجازه عملیات بالای ملکیت شخصی..... ۲۹
مادهٔ هفدهم : ساحات بسته عملیات نفت وگاز..... ۳۰
مادهٔ هجدهم: اعطای جوازنامه منرالی درساحه عملیات نفت وگاز..... ۳۱
مادهٔ نزدهم: کشف مواد معدنی..... ۳۲
مادهٔ بیستم: کشف آثارتاریخی وفرهنگی..... ۳۲
مادهٔ بیست ویکم: اصول اساسی عملیات نفت وگاز..... ۳۴
مادهٔ بیست ودوم: هیئت ارزیابی قراردادها..... ۳۵

فصل چهارم

قرارداد عملیات نفت وگاز

مادهٔبیست وسوم: انواع قرارداد ۳۶
مادهٔ بیست وچهارم: قرارداد اکتشاف وتقسیم تولید..... ۳۶

مادهٔ بیست وپنجم: قرارداد انجام خدمت وتقسیم تولید..... ۳۷
مادهٔبیست وششم: قراردادخدمات جیولوجیکی،جیوفزیکی وجیوشیمیکی.....۳۸
مادهٔبیست وهفتم: قرارداد عملیات پایپ لاین ۳۸
مادهٔبیست وهشتم: مکلفیت های قراردادی..... ۳۹
مادهٔ بیست ونهم: استخدام سایر قراردادی ها..... ۳۹
مادهٔ سی ام: داوطلبی قراردادی ۴۰
مادهٔ سی و یکم: دعوت داوطلبان..... ۴۱
مادهٔ سی ودوم: مطالبه اسناد ۴۲
مادهٔ سی وسوم: شرایط عقد قرارداد.....۴۲
مادهٔ سی وچهارم: شرایط کسب جواز عملیات نفت و گاز.....۴۲
مادهٔ سی و پنجم: تقسیمات بلاکی.....۴۵
مادهٔ سی وششم: تعیین ساحه.....۴۶
مادهٔ سی وهفتم: واگذاری ساحه قرارداد اکتشافی.....۴۶
مادهٔ سی وهشتم: میعاد قرارداد.....۴۷
مادهٔ سی ونهم: فسخ قرارداد.....۴۸
مادهٔ چهلم: انجام فعالیت ها در ساحات قرارداد.....۴۹
مادهٔ چهل و یکم: انتقال و ذخیره.....۵۱
مادهٔ چهل ودوم: استخدام متخصصین.....۵۱
مادهٔ چهل وسوم: مکلفیت قراردادی.....۵۲
مادهٔ چهل وچهارم: اقدامات دولت در رابطه به رسیدگی شکایات.....۵۶

مادهٔ چهل وپنجم: شرایط عملیات صنایع نفت و گاز (هایدورکاربن ها).....۵۷
مادهٔ چهل وششم: پاکسازی ساحه.....۵۸
مادهٔ چهل وهفتم: استخدام کارگران.....۵۸
مادهٔ چهل وهشتم: تدارک اموال و خدمات داخلی ۵۹
مادهٔ چهل ونهم: تعیین وکیل یا نماینده.....۵۹
مادهٔ پنجاهم: تهیه مواد نفت و گاز به دولت.....۶۰
مادهٔ پنجاه ویکم: انتقال امتیاز قرارداد.....۶۱
مادهٔ پنجاه ودوم: مطالب منضمهٔ مندرج برنامهٔ انکشافی پیشنهادی.....۶۱
مادهٔ پنجاه وسوم: رعایت دساتیر وضع شده.....۶۳
مادهٔ پنجاه وچهارم: پلان صحی و تحفظی.....۶۴
مادهٔ پنجاه وپنجم: اطلاع از حادثه..... .....۶۴

مادهٔ پنجاه وششم: دیپارتمنت حفاظت محیط زیست ۶۵
مادهٔ پنجاه وهفتم: ایجاد توافق.....۶۶
مادهٔ پنجاه وهشتم: قراردادی های خدمات جیولوژیکی، جیو فزیکی و جیوشیمیکی (قرارداد ونوع سوم).....۶۷
مادهٔ پنجاه ونهم: مالکیت معلومات.....۶۸

فصل پنجم
پایپ لاین

مادۀشصتم : شرایط اعماروعملیات پایپ لاین.....۷۰
مادۀ شصت ویکم: شرایط وحق الاجرت ترانسپورتی....۷۱

فصل ششم
مالیات برعایدات نفت وگاز

مادۀ شصت ودوم: امورحسابی ۷۲
مادۀ شصت وسوم: پرداخت مالیات..... ۷۳
مادۀ شصت و چهارم: حق الامتیاز رویالتی ها.....۷۳
مادۀ شصت و پنجم: حق الاجاره سطح زمین ۷۴

فصل هفتم
احکام نهایی

مادۀ شصت وششم تخلفات.....۷۵
مادۀ شصت وهفتم: انتقال اسعار.....۷۸
مادۀ شصت وهشتم: استملاک.....۸۰
مادۀ شصت ونهم: منع تطمیع کارکنان دولت.....۸۱
مادۀ هفتادم: حل اختلافات.....۸۲
مادۀ هفتاد و یکم: تاریخ انفاذ.....۸۵

۱۳۸۷/۱۱/۲۰ رسمي جريده مسلسل نمبر (۹۷۲)

بسم الله الرحمن الرحيم

دنفتو او ګاز (هايدروکاربونونو)قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبنيٰ

لومړی ماده:

دغه قانون د افغانستان داساسي قانون د نهمې مادې دحکم له مخې پرنفتواوګاز (هايدروکاربونونو) باندې د دولت دمالکيت اوکنترول دتثبيت، دنفتو اوګاز د ساتنې، ګټې اخيستنې، د اجارې دامتياز دورکولو، د قراردادونود عقدولو، د تفحصاتي فعاليت د ډول، پرمختيا او توليد د اړوندو چارو دتنظيم په منظور وضع شوی دی.

اصطلاحګانې

دوه يمه ماده:

دغه اصطلاحګانې پدې قانون کې لاندې مفاهيم افاده کوي:

قانون نفت وگاز (هايدروکاربن ها)

فصل اول

احکام عمومی

مبنی

مادۀ اول :

این قانون به تأسی از حکم مادۀ نهم قانون اساسی افغانستان به منظور تنظیم امور مربوط به تثبیت مالکیت و کنترول دولت برنفت وگاز(هایدروکاربن ها)، محافظت،استفاده، اعطای امتیاز اجاره، عقد قراردادها، طرز فعالیت تفحصاتی،انکشاف و تولید نفت وگاز وضع گردیده است.

اصطلاحات

مادۀ دوم:

اصطلاحات آتی در این قانون مفاهیم ذیل را افاده می نماید:

۱–نفت او ګاز(هایدروکاربونونه):له مایع (اوبلنو) هایدروکاربونونو او طبیعي ګاز څخه عبارت دی.

۲– د نفتـــــو اوګازعملیـــــات (دهایدروکاربونونوعملیات): دنفتو اوګـــاز (هایـــدروکاربونونو) پـــه تفحص اواکتـــشاف، اســـتخراج، تولید، ساحوي بېلوني، لېږدونـــي، زېرمه کوني، پلورني پورې اړونـــد فعالیتونه دي. دنفتواو ګاز لېږدیـــز فعالیتونه له پولو څخه له وتلو یا په فابریکو کې دمایع کولواودپروسس چاڼځای ته له تسلیمولو وروســـته دصادراتو په ګډون په دغو عملیاتو کې شامل ندي.

۳– مـــایع هایدروکاربونونـــه: د دروندوالي (ثقلت) له په پام کـــې نیولوپرته اومـــه نفت،اســـفالت او طبیعي قیر چې دڅاه په خوله کې په مایع یا جامد ډول ترمحیطي شرایطو (فشار او تودوخې) لاندې لاس تـــه راځي یا دانقبـــاض (کاندنسېـــشن)

۱– نفت وگاز(هایدروکاربن هـــا): عبارت از هایدروکاربن های مایع و گاز طبیعی می باشد.

۲– عملیات نفت وگاز(عملیـــات هایـــدروکاربن هـــا):فعالیـــت مربوط به تفحـــص و اکتـــشاف، استخراج،تولید،جداسازی ساحوی، انتقال،ذخیره سازی وفروش نفت و گاز (هایدروکاربن ها) می باشد. فعالیت های انتقالاتی نفت وگـــاز اعم از صادرات بعد از خارج شدن از سرحدات یا تسلیم دهـــی بـــه تصفیه خانه مایع سازی وپروســـس در فابریکـــات شـــامل ایـــن عملیات نمی باشد.

۳– هایدروکاربن های مایع: نفت خام،اسفالت وقیرطبیعـــی بـــدون نظرداشـــت ثقلـــت کـــه در دهانـــهٔ چـــاه بـــه صـــورت مایع یاجامد تحت شرایط محیطـــی (فشار وحرارت) بدســـت آمـــده ویـــا از گـــازطبیعی در اثـــر

(Condensation)د عملیې له امله لــه طبیعــي ګــاز څخــه استخراجېږي.

۴- طبیعي ګاز: هغه هایدروکاربن دی چې د تودوخې او فــشار پــه ځانګړو اتومسفیري شرایطو کې د ګاز په حالت پیداکېږي اووچ ګاز،د ډبرو له سکرو څخه لاسته راغلــی میتان ګاز، لومــد ګــاز او غیــر هایدروکاربوني ګازونه پکې شــامل دي له اســتخراج او لــه لامــدۀ ګاز څخه د مایع نفت او ګاز لــه پروســس او بېلــونې وروســته بــاقي پــاتې ګــاز همدارنګــه هغه ګــاز چــې لــه اســتخراج، له لامــدۀ ګــاز څخــه د مــایع هایــدروکاربن لــه بیلــونې او د انقباض له عملیې وروسته بــاقي پاتې کېږي هم په هغۀ کې شــامل دی. مایع هایدروکاربن اســتخراج شوی یا منقبض شوی پدې تعریــف کې شامل ندی.

عملیــه انقبــاض (کاندنسیــشن Condensation) اســتخراج می گردد.

۴-گــازطبیعی:هایــدروکاربن اســت کــه در شــرایط خــاص اتموســفیری حــرارت وفــشار به حالــت گــاز پیــدا گردیــده وشــامل گــاز خــشک، گاز میتان حاصله از ذغال سنگ، گــاز تــر، و گــازات غیــر هایــدروکاربنی اســت. گــاز باقی مانده بعــد از استــخراج ، پروسس وجداسازی نفت وگــاز مایع از گازتر، همچنــان گــازی که بعد از استخراج، جداســازی هایــدروکاربن مــایع از گــاز تــر و از عملیــه انقبــاض بــاقی مــی مانــد نیــز شــامل آن اســت. هایــدروکاربن مــایع اســتخراج شــده یــا منقبض شده شامل ایــن تعریــف نمی باشد.

۵- ثبت: د نفتو او ګاز دعملیاتو د رپوټونو او سندونو له ثبت څخه عبارت دی چې ددې قانون د شپږمې مادې مطابق، ثبتېږي.

۶- شخص عبارت له:

۱- کورنی حقیقي شخص: هغه شخص دی چې د افغانستان د تابعیت لرونکی وي.

۲- کورنی حکمي شخص: د مؤسسې، شرکت، انحصاري مالکیت، محدودالمسؤولیت شرکت، مؤقت مشارکت، مؤقتې پانګې اچونې، خاصو یا عامو سهامي شرکتونو او اتحادیې یا هرې بلې انتفاعي مؤسسې په ډول شخص دی چې د قانون د حکمونو مطابق تأسیس شوی وي.

۳- بهرنی حقیقي شخص: هغه شخص دی چې د افغانستان له تابعیت پرته د تابعیت لرونکی وي.

۴- بهرنی حکمي شخص : هغه شخص دی چې حقوقي شخصیت

۵-ثبت:عبارت از ثبت راپورها و اسناد عملیات نقت و گازمی باشد، که طبق مادهٔ ششم این قانون ایجاد گردیده است.

۶- شخص عبارت از:

۱- شخص حقیقی داخلی:شخصی است که دارای تابعیت افغانستان باشد.

۲- شخص حکمی داخلی : شخصی است که به شکل مؤسسه، شرکت، مالکیت انحصاری، شرکت محدود المسؤولیت ، مشارکت مؤقت، سرمایه گذاری مؤقت، شرکت های سهامی خاص یاعام و اتحادیه یا هرنوع مؤسسه دیگرانتفاعی که مطابق احکام قانون تأسیس گردیده باشد.

۳- شخص حقیقی خارجی : شخصی است که تابعیت غیر از تابعیت افغانستان را داشته باشد.

۴- شخص حکمی خارجی : شخصی است که شخصیت

يې په بهرنيو قوانينو کې مشخص شوی وي.

۷- سوداګريز کشف: هغه کشف دی چې د عقد شوي قرارداد د موادو مطابق دنفتو اوګاز د صنعت له نړيوالو منل شوو تجربو سره په مطابقت کې، په سوداګريز ډول ترګټې اخستنې لاندې ونيولی شي.

۸- قرارداد: د دولت او قراردادي ترمنځ هغه ليکلی موافقتنامه ده چې د نفتو او ګاز د عملياتو د سرته رسولو په منظور دقانون دحکمونو مطابق، عقد کېږي.

۹- اصلي قراردادي: هغه شخص دی چې د قانون د حکمونو مطابق له هغۀ سره د قرارداد عقدول صورت مومي.

۱۰- د اکتشاف پړاو: د قانون د حکمونو مطابق د اکتشاف اود توليد د وېش د قرارداد لومړی پړاو دی.

حقوقی وی در قوانين خارجی مشخص شده باشد.

۷-کشف تجارتی : کشفی است که طبق مواد قرارداد منعقده درمطابقت با تجارب قبول شده بين المللی صنعت نفت وگاز به شکل تجارتی مورد بهره برداری قرارگرفته بتواند.

۸- قرارداد: موافقتنامۀ کتبی ميان دولت و قراردادی است که به منظور انجام عمليات نفت وگاز مطابق احکام قانون عقد می گردد.

۹- قراردادی اصلی: شخصی است که طبق احکام قانون با وی عقد قرارداد صورت می گيرد.

۱۰- مرحله اکتشاف: مرحله نخست قرارداد اکتشاف و تقسيم توليد مطابق احکام اين قانون می باشد.

۱۱- پرمختيايي، توليدي پړاو: د اکتشاف اود توليد د وېش د قرارداد دوه يم پړاو دی چې په بهر کې يې قراردادي کشف يا سوداګريزو کشفونو ته پرمختيا ورکوي اود استخراج عمليه سرته رسوي.

۱۱- مرحله انکشافی، توليدی: مرحلهٔ دوم قرارداد اکتشاف و تقسيم توليد می باشد که در جريان آن قراردادی کشف يا کشف های تجارتی را انکشاف داده و به عمليه استخراج می پردازد.

۱۲- پرمختيايي برنامه: دهر ډول سوداګريز کشف لپاره پرمختيايي او توليدي پلان دی چې د کانونو وزارت له منظوری وروسته ددې قانون اود نفتو او ګاز (هايدروکاربونونو) دمقررې د حکمونو مطابق، عملي کېږي.

۱۲- برنامه انکشافی: پلان انکشافی و توليدی برای هر نوع کشف تجارتی است که بعد از منظوری وزارت معادن مطابق احکام اين قانون ومقررهٔنفت و گاز (هايدروکاربن ها) عملی می گردد.

۱۳- د قرردادساحه: په قرارداد کې درج شوې جغرافيايي محدوده ده چې ټولې ساحې يا د قرارداد برخه يا اصلي برخې په بر کې نيسي او عندالموقع د قرار داد د شرايطو مطابق د قرار دادي په واک کې ورکول کېږي.

۱۳- ساحهٔ قرارداد:محدودهٔ جغرافيائی مندرج قرارداد بوده که همه ساحات يا بخش ويا بخش های اصلی قرارداد را دربرگرفته و عندالموقع طبق شرايط قرارداد به دسترس قراردادی گذاشته می شود.

۱۴- د تفحص قرارداد: هغه

۱۴-قرارداد تفحص: قرارداد

قرارداد دی چې په قرارداد کې د درج شوو شرایطو مطابق، په ټاکلې ساحه کې د اکتشاف، یاد پرمختیا پر حق او د نفتو اوګاز پر تولید باندې قراردادي ته انحصاري حق مشخصوي.

۱۵- د تفحص پړاو: د اکتشافي قرارداد وخت موده ده چې په دوو اکتشافي او پرمختیایي تولیدي پړاوونو وېشل کېږي.

۱٦- پرمختیایي تولیدي ساحه: د قرارداد ساحه ده چې یو یا څو بلاکه احتواً کوي یا د خدمت د ساحې جغرافیایي محدوده مشخصوي.

۱۷-دنفتو اوګاز (هایدرو کاربونونو)اطلاعاتي بانک: د نفتو اوګاز د تفحصي او تولیدي معلوماتو راټولولو اداره کول دي. چې ددې قانون د حکمونو مطابق ساتل او خوندي کېږي.

۱۸- جوازلیک (لایسنس): هغه

است که حق انحصاری براکتشاف یاحق انکشاف و تولید نفت وگاز را درساحهٔ معینه طبق شرایط مندرج قرارداد برای قراردادی مشخص می سازد.

۱۵-مرحلهٔ تفحص: مدت زمان قرارداداکتشافی است که به دومرحلهٔ اکتشافی وانکشافی تولیدی تقسیم می شود.

۱٦- ساحهٔ انکشافی تولیدی: ساحهٔ قرارداد است که یک یاچندبلاک را احتوا نموده یا محدودهٔ جغرافیائی ساحهٔ خدمت را مشخص می سازد.

۱۷-بانک اطلاعاتی نفت وگاز(هایدروکاربن ها): ادارهٔ جمع آوری یا معلومات تفحصی وتولید نفت و گاز است که مطابق احکام این قانون، حفظ ونگهداری می شود.

۱۸-جوازنامهٔ (لایسنس):سندی

سند دی چې ددې قانون د حکمونو مطـــابق، د نفتـــو او ګـــاز (هایدروکاربونونو) د عملیـــاتو پـــه منظور ورکول کېږي.

۱۹- وچ ګاز: هایـــدروکاربن دی چې غالباً یوازې له میتـــان څخـــه تشکیل شوی دی.

۲۰- لومد ګاز: هایدروکاربن دی چې پر میتان برسېره د ایتان، پروپان او بیوتان په شان درنو مرکباتو څخه تشکیل شوي دي.

۲۱- غیر هایدروکاربن ګازونـــه: مهم غیر هایدروکاربني ګازونـــه، د نفتو په صفت کې له کـــاربن دای اکساید او هایـــدروکاربن ســـلفاید څخه عبـــارت دي او همدارنګـــه رادیم، کرپټون، آرګون، هېلیم او نایتروجن ګازونه پکې شامل دي چې په لږ مقدار په حفاري څاګانو کې له هایدروکاربني ګازونو او اومو نفتو سره پیدا کېږي.

۲۲- د وزیرانـــو کمېـــسیون : است که به منظورعملیات نفـــت وگـــاز(هایـــدروکاربن هـــا) مطـــابق احکـــام ایـــن قـــانون اعطاء می گردد.

۱۹-گـــاز خـــشک: گـــاز هایدروکاربنی است که غالبـــاً از میتان تشکیل شده است.

۲۰- گاز تر: هایدروکاربن است که علاوه بر میتـــان از مرکبـــات سنگین تر مانند ایتـــان، پروپـــان و بیوتان تشکیل شده است.

۲۱- گازات غیر هایدروکاربنی: گـــازات غیـــر هایـــدروکاربنی مهم در صنعت نفـــت عبـــارت از کاربن دای اکساید و هایـــدروجن سلفاید می باشـــد. هـــم چنـــان شامل گازات رادیـــم، کریپتـــون، آرگون، هیلیم و نایتروجن اســـت که به مقدار کم در چـــاه هـــای حفاری با گازات هایـــدروکاربنی ونفت خام یافت می شوند.

۲۲- کمیسیون وزراء: کمیسیون

کمېسیون له هغو وزیرانو څخه چې ددې قانون په څلورمه ماده کې د درج شوي حکم مطابق د نفتو او ګاز عملیاتو د رسیدګۍ په منظورجوړېږي.

۲۳- د قراردادونو د ارزونې هیئت: د هایدروکاربونونو د عملیاتو د قراردادونو د ارزونې لپاره د کانونو وزارت او اړوندو وزارتونو له ګډ هیئت څخه عبارت دی.

۲۴- آفر: له هغهٔ سند څخه عبارت دی چې د نفتو او ګاز د عملیاتو د جواز د ترلاسه کولو لپاره، د داوطلب د وړاندیز شوو شرایطو لرونکی دی.

۲۵- فرعي قراردادي:له هغهٔ قراردادي څخه عبارت دی چې له اصلي قراردادي سره یې قرارداد عقد کړی وي، دنفتو اوګاز په عملیاتو پورې اړوندکار یاخدمت سرته رسوي.

د نفتو او ګاز مالکیت

مرکب از وزرایی است که به منظور رسیدگی به عملیات هایدروکاربن ها مطابق حکم مندرج ماده چهارم این قانون تشکیل می گردد.

۲۳- هیئت ارزیابی قراردادها: عبارت از هیئت مشترک وزارت معادن و وزارت های ذیربط جهت ارزیابی قراردادهای عملیات هایدروکاربن ها می باشد.

۲۴- آفر: عبارت از سندی است که حاوی شرایط پیشنهاد داوطلب برای کسب جواز عملیات نفت وگاز می باشد.

۲۵- قرردادی فرعی: عبارت از قراردادی است که با قراردادی اصل عقد قرارداد نموده، کار یا خدمات مربوط به عملیات نفت وگاز را انجام می دهد.

مالکیت نفت وگاز

دریمه ماده:

(۱)دهېوادپه قلمروکـــې دځمکـــې پرمخ(سطحه)یـــاژوره کـــې ټـــول موجودنفت اوګاز (هایدروکاربونونه) د قانون د حکمونو مطابق ، د دولت خاص ملکیت دی.

(۲) په هېواد کې د نفتـــو او ګـــاز عملیات د دولت په اجازه صورت مومي. شخص کولای شي دجـــواز لیک پربنسټ ددې قانون د حکمونو مطابق، د نفتو اوګاز عملیات سرته ورسوي.

(۳) په لومړي ډول او دوه یم ډول قراردادونو کـــې، قـــراردادي پـــه قرارداد کې د درج شوو مندرجاتو مطابق، د استخراج شوو نفتو او ګاز د خپلي ونډې د ترلاســـه کولـــو مستحق دی او د هغو د تـــصرف، پلورنې او صادرولو حق لري.

(۴) د کانونو وزارت پدې قـــانون کې د نفتو اوګاز دعملیـــاتو د درج شوي جواز لیک د ورکولو واکمنه

مادۀ سوم:

(۱) تمام نفت و گاز (هایدروکاربن هـــا)موجـــود در ســـطح زمـــین یـــاعمق آن در قلمـــرو کـــشور، ملکیـــــت خـــــاص دولـــــت می باشد .

(۲)عملیات نفت وگاز در کشور به اجازه دولت صورت می گیرد. شخص مـــی توانـــد بـــه اســـاس جوازنامه ،عملیات نفـــت وگـــاز را مطـــابق احکـــام ایـــن قـــانون انجام دهد.

(۳) در قراردادهای نـــوع اول و دوم، قراردادی مستحق دریافـــت سهم خـــویش از نفـــت و گـــاز استخراج شدۀ طبـــق منـــدرجات قـــرارداد مـــی باشـــد وحـــق تـــصرف، فـــروش و صـــدور آنرا دارد.

(۴) وزارت معـــــادن مرجـــــع باصلاحیت اعطاء جوازنامۀ عملیات نفت وگازمنـــدرج ایـــن قـــانون

مرجع ده.

(۵) که چېرې د شخص په ملکیت ځمکه کې دځمکې پرمخ یا تر ځمکې لاندې د نفتو او ګاز زېرمې کشف شي، دولت دقانون دحکمونو مطابق، د بحث وړ ساحې ځمکه استملاک کوي. خو داچې د ځمکې مالک ددې قانون د حکمونو مطابق، د نفتو او ګاز دعملیاتو جواز لاسته راوړي.

د وزیرانو کمېسیون

څلورمه ماده:

(۱) د نفتو اوګاز په څېړنې، څارنې پورې د اړوندو چارو، د قراردادونو د تأیید او رد او د هغو د نورو مربوطو چارو د تنظیم په منظور، په لاندې ترکیب سره د وزیرانو کمېسیون جوړېږي:

۱- د کانونو وزیر درئیس په توګه.

۲- دمالیې وزیر دمرستیال په توګه.

۳- د بهرنیو چارو وزیر د غړي په توګه.

می باشد.

(۵) هرگاه در زمین ملکیت شخص، ذخایر نفت وگاز در سطح زمین یا زیر زمین کشف شود، دولت زمین ساحه مورد بحث را طبق احکام قانون استملاک می نماید مگر اینکه مالک زمین مطابق احکام این قانون جواز عملیات نفت وگاز را بدست آورد.

کمیسیون وزرأ

مادۀ چهارم :

(۱) به منظور تنظیم امور مربوط به بررسی، نظارت، تائید و رد قراردادهای نفت وگاز وسایر امور مربوط آن،کمیسیون وزرأ به ترکیب ذیل ایجاد می گردد :

۱- وزیر معادن به حیث رئیس .

۲- وزیر مالیه به حیث معاون.

۳- وزیر امورخارجه به حیث عضوء .

۴- داقتصاد وزير د غړي په توګه.

۵-دسوداګرۍ او صنايعو وزير دغړي په توګه.

٦- د ژوند چاپيريال ساتنې د ملي ادارې رئيس د غړي په توګه.

(۲)حکومت کولای شي عند- الضرورت نورغړي دوزيرانو دکمېسيون په ترکيب کې شامل کړي.

(۳) د وزيرانو کمېسيون د لاندې واکونو لرونکی ده:

۱- دقرارداد د داوطلبۍ او سپارلو له بهير څخه څارنه.

۲-دکانو وزارت په واسطه د ترتيب شوو قراردادونو دطرح ارزونه.

۳- ددې قانون د حکمونو مطابق، دکانونو د وزير په واسطه د قراردادونو د عقد په هکله، تصميم نيول.

۴- د نورو اړوندو مسئلو تأييدول چې د وزيرانو شوري تصويبولو ته اړتيا ولري.

دوه يم فصل

۴- وزير اقتصاد به حيث عضوء.

۵- وزير تجارت وصنايع به حيث عضوء.

٦-رئيس اداره ملی حفاظت محيط زيست به حيث عضوء.

(۲)حکومت می تواندعندالضرورت اعضای ديگر را در ترکيب کميسيون وزراء شامل نمايد.

(۳) کميسيون وزرأ دارای صلاحيت های ذيل می باشد :

۱- نظارت از جريان داوطلبی و تفويض قرارداد.

۲- ارزيابی طرح قراردادهای ترتيب شده توسط وزارت معادن.

۳- تصميم گيری در مورد عقد قراردادها توسط وزير معادن مطابق احکام اين قانون.

۴- تائيد ساير مسايل ذيربط که نياز به تصويب شورای وزيران داشته باشد.

فصل دوم

دکانونو د وزارت دندې او واکونه

دندې او واکونه

پنځمه ماده:

د کانونو وزارت ددې قانون د حکمونو د تطبیق په منظور، د لاندې دندو او واکونو لرونکی دی:

۱- دنفتو اوګاز او پدې ډګر کې د خصوصي پانګې اچونې په رواجولو پورې د اړوندې پالیسۍ په شمول د هغو د پرمختیا د مربوطو پالیسیو طرح او تطبیقول.

۲- د وزیرانو کمېسیون ته د نفتو اوګاز دعملیاتو لپاره دتړل شوې یا منع شوې ساحې په توګه دتصنیف ، له تصنیف څخه دایستلو یا دساحو ددوباره تصنیف دتصویب وړاندیز.

۳- د نفتو او ګاز پر هغو عملیاتو څارنه او څېړنه چې د دولتي ادارو یا نورو مؤسسو قراردادیانو په واسطه تر سره کېږي.

وظایف وصلاحیت های وزارت معادن

وظایف وصلاحیت ها

مادۀ پنجم:

وزارت معادن به منظور تطبیق احکام این قانون دارای وظایف وصلاحیت های ذیل می باشد:

۱-طرح وتطبیق پالیسی های مربوط به نفت وگاز وانکشاف آنها به شمول پالیسی مربوط به ترویج سرمایه گذاری خصوصی در این عرصه.

۲-پیشنهادتصویب تصنیف، ازتصنیف خارج کردن یا تصنیف دوبارۀ ساحات به حیث ساحۀ بسته یا ممنوعه برای عملیات نفت وگاز به کمیسیون وزراء.

۳-نظارت ورسیدگی بر عملیات نفت و گاز که توسط ادارات دولتی یا سایر مؤسسات وقراردادی ها انجام داده می شود.

۴- د قانون د حکمونو مطابق، دداوطلبۍ په غونډو کې د اشخاصو دګډون په اړه، د غوښتنليکونو تنظيمول.

۵- له نورو اشخاصوسره د نفتو اوګاز دعملياتو د قرارداد عقدول او د وزيرانو کمېسيون ته دهغو د تصويبولو وړانديز.

۶- په قرارداد کې ددرج شوو شرايطو له عملي کېدو څخه څارنه اودهغوله سرته رسېدوڅخه تصديق.

۷- دوزيرانو دکمېسيون د تصويب مطابق،دقراردادي دفعاليت درول او دقراردادونو فسخ يا لېږدول.

۸- د ځمکې له سطح څخه دګټې اخستنې دحق الاجارې داندازې ټاکل او د هغو له راټولولو څخه ډاډ تر لاسه کول .

۹- د لومړي ډول او دوه يم ډول قراردادونو د داوطلبۍ د پيل په منظور د هايدروکاربونونو د

۴- تنظيم درخواستی ها مبنی براشتراک اشخاص درمجالس داوطلبی مطابق احکام قانون.

۵-عقدقراردادعمليات نفت وگاز باسايراشخاص وپيشنهاد تصويب آن به کميسيون وزراء.

۶-نظارت از عملی شدن شرايط مندرج قرارداد وتصديق از انجام آن.

۷- متوقف ساختن فعاليت قراردادی وفسخ يا انتقا ل قراردادها طبق تصويب کميسيون وزراء.

۸-تعيين اندازهٔ حق الاجاره استفاده از سطح زمين وحصول اطمينان از جمع آوری آن.

۹-تعيين مقدار اوليه حق الاامتياز (رويالتی) هايدروکاربن ها به منظور آغاز داوطلبی

امتیاز (رویالتی) د لومړني مقدار ټاکل او د هغهٔ حق الامتیاز چې د داوطلبی په پایله کې تثبیتېږي له راټولولو څخه ډاډ ترلاسه کول.

۱۰- د داوطلبی د بلنې لپاره دنفتو اوګاز په بلاکونو، د هېواد د ساحو وېشل.

۱۱- د نفتو او ګاز دعملیاتو ثبتول (راجسترېشن).

۱۲- دنفتو او ګاز دعملیاتو د جواز ورکول یا لغو کول او ددې قانون د حکمونو مطابق په هغو پورې د اړوندو حقوقو او وجایبو تثبیتول.

۱۳- ددې قانون د حکمونو د ښه تطبیق په منظور د مقررو د وضع کولو وړاندیز.

۱۴-لږترلږهٔ په کال کې یوځل د دولت دمالیاتي عوایدواونورو مستقیمو اوغیرمستقیمو اقتصادي ګټو چې د نړیوال منل شوي نورم مطابق، دنفتو او ګاز له عملیاتو

قراردادهای نوع اول و دوم وحصول اطمینان از جمع آوری حق الامتیازیکه در نتیجه داوطلبی تثبیت می گردد.

۱۰-تقسیم ساحات کشور به بلاک های نفت وگاز جهت دعوت داوطلبی.

۱۱-ثبت (راجستریشن) عملیات نفت وگاز.

۱۲-اعطاء یا لغوجوازنامهٔ عملیات نفت و گاز وتثبیت حقوق و وجایب مربوط به آن طبق احکام این قانون.

۱۳-پیشنهاد وضع مقرره ها به منظور تطبیق بهتراحکام این قانون.

۱۴- نشر راپور توحید شدهٔ عواید مالیاتی وسایر منافع اقتصادی مستقیم وغیر مستقیم دولت که طبق نورم قبول شدهٔ بین المللی ازعملیات نفت

څخه لاسته راځي، دتوحيد شـــوي رپوټ خپرول.

۱۵- د نفتو او ګاز لـــه اړونـــدو عملياتو څخـــه د رامنځتـــه شـــوو عوايدو او مستقيمو او غير مستقيمو اقتصادي ګټو په شـــمول د مـــالي توليدي کلنيو اجراآتو په هکله، لـــه قراردادیانو او دولتي ادارو څخه د معلوماتو غوښتل.

۱٦- ددې مادې په (۱۴ او ۱۵) جزء کې درج له تر لاســـه شـــوو معلومـــاتو څخـــه ګټـــه اخـــستل اود بـــين المللـــي منـــل شـــوو نورمونـــو مطـــابق، د دولـــت لخـــوا د هغـــو خپـــرول او افشاء کول.

۱۷- ددې مادې په (۱۴ او ۱۵) جزء کې له درج شـــوو معلومـــاتو پرته، د قانون د حکمونو مطـــابق، يا د اړوند قراردادي پـــه ليکلـــې موافقه له قراردادي څخه د نـــورو ترلاسه شوو معلوماتو خپـــرول او وګاز بدست ميآيدحد اقـــل ســـال يک مرتبه.

۱۵- مطالبـــــهٔ معلومـــــات از قـــراردادی هـــا وادارات دولتـــی درمـــــورد اجـــــراآت ســـــالانهٔ مالی تولیدی بـــه شـــمول عوايـــد ومنافع مـــستقيم وغيـــر مـــستقيم اقتصادی ناشی از عملیات مربوط نفت وگاز .

۱٦- اســـــتفاده ازمعلومـــــات حاصـــــلهٔ منـــــدرج اجـــــزای (۱۴و۱۵) ايـــــن مـــــاده ونـــــــشر و افـــــــشاء آن از طـــــــرف دولـــــــت طبـــق نـــورم قبـــول شـــدهٔ بين المللی.

۱۷- نـــشر و افـــشاء ســـاير معلومـــات دريافـــت شـــده از قـــــراردادی غيـــــر از مواد مندرج اجزای (۱۴ و۱۵) اين ماده مطـــابق احکـــام قـــانون يا به موافقـــهٔ کتبـــی قـــراردادی

افشاء کول .

۱۸- ددې قانون د حکمونو مطابق د نورو دندواوواکونو سرته رسول.

۱۹- د داوطلبۍ اعلان او د هغهٔ د بهیر تنظیمول.

۲۰- دقرارداد له منظورۍ وروسته، دجواز لیک صادرول.

۲۱- دلزوم دید اود قراردادي د موافقې په صورت کې د وزیرانو د کمېسیون له تأیید وروسته د منظورۍ لپاره وزیرانو شوري ته د هایدروکاربونونو دعملیاتو په قراردادونو کې د تعدیل وړاندیز.

۲۲- دوزیرانو شوري ته د هایدروکابونونو دعملیاتو د قرارداد د منظورۍ لپاره، وړاندیز.

۲۳- د تصویب لپاره د وزیرانو شوري ته د نفتو او ګاز د قرارداد د امتیاز د لېږدېدو لپاره، وړاندیز.

د نفتو او ګاز ثبتول

شپږمه ماده:

مربوط.

۱۸-انجام سایر و ظایف و صلاحیت ها مطابق احکام این قانون.

۱۹- اعلان داوطلبی و تنظیم جریان آن.

۲۰- صدور جوازنامه بعد از منظوری قرارداد.

۲۱- پیشنهاد تعدیل در قراردادهای عملیات هایدروکاربن- ها بعد از تائید کمیسیون وزراء جهت منظوری به شورای وزیران، در صورت لزوم دید وموافقه قراردادی.

۲۲- پیشنهاد جهت منظوری قرارداد عملیات هایدروکاربن ها به شورای وزیران.

۲۳- پیشنهاد انتقال امتیاز قرارداد نفت و گاز جهت تصویب به شورای وزیران.

ثبت نفت وگاز

مادهٔ ششم:

(۱) د نفتو او ګاز دعملیاتو د ثبت په منظور، د کانونو په وزارت کې یوه اداره جوړېږي.

د ثبت اداره د لاندې دندو لرونکې ده:

۱- د افغانستان د نقشې برابرول چې په هغې کې بلاکونه او ساحې په لاندې توګه مشخص شوي وي:

- د هایدروکاربونونو عملیات د دولت په واسطه پرمخ بیول کېږي.

- د هایدروکاربونونوعملیات قراردادي ته سپارل شوي دي (پدې صورت کې د قراردادي مشخصات یادېږي).

- په راتلونکې کې داوطلبۍ ته د سپارلو وړ وي.

- د نفتو او ګاز عملیات په هغو کې ممنوع وي.

۲- د عقد شوو قراردادونو د فهرست برابرول چې د لاندې معلوماتو لرونکي وي:

- د قراردادي بشپړ شهرت،

(۱)به منظور ثبت عملیات نفت وگاز ادارۀ در وزارت معادن ایجاد می گردد.

ادارۀ ثبت دارای وظایف ذیل می باشد:

۱-تهیۀ نقشۀ افغانستان که در آن بلاک ها و ساحات به ترتیب زیر مشخص شده باشد:

- عملیات هایدروکاربن ها توسط دولت پیش برده می شود.

- عملیات هایدروکاربن ها به قراردادی سپرده شده است (در اینصورت مشخصات قراردادی ذکر می گردد).

- قابل سپردن به داوطلبی در آینده می باشد.

- عملیات نفت وگاز در آن ممنوع می باشد.

۲-تهیۀ فهرست قراردادهای منعقدۀ که حاوی معلومات ذیل می باشد:

-شهرت مکمل قراردادی،آدرس

د دفتر او معرفي شوي استازي يا يې د قانوني وکيل آدرس.

– دپرېښودل شوو ساحو دقرارداد په شمول، په قرارداد کې دشاملو ساحو توضيح .

– د قرارداد او هغو پړاوونو (فيز) چې پکې په پام کې نيول شوي دي د تمديد، نوي کولو او انقضاء په شمول د اعتبار موده.

– د قراردادونو، سوداګريزو کشفونو او نورو مهمو کشفونو او پرمختيا يا د توليد په پيل پورې د اړوندو تصميمونو په هکله په معلوماتو پورې د مربوطو مهمو مسئلو توضيح.

۳– د قراردادونو، لايسنسونو، په هغو پورې د اړوندو سندونو او دلايسنسونو او قراردادونو په تمديد، تجديد، فسخ يا انقضاء پورې د نورو مربوطو اړينو سندونو د نقلونو ساتل.

دفترو نمايندهٔ معرفی شده يا وکيل قانونی وی.

–توضيح ساحات شامل قرارداد به شمول قراردادساحات واگذارشده.

– مدت اعتبارقرارداد ومراحلی (فيز)که درآن مدنظرگرفته شده به شمول تمديد،تجديد وانقضای آن.

– توضيح مسايل مهم مربوط به معلومات در مورد قراردادها،کشف های تجارتی وسايرکشف های مهم و تصاميم مربوط به انکشاف دستآوردهای تجارتی يا شروع توليد.

۳–نگهداری نقل قراردادها، لايسنس ها، اسناد مربوط به آن ها وسايراسناد ضروری مربوط به تمديد،تجديد، فسخ يا انقضای لايسنس ها وقراردادها.

۴- د ټولو نل لیکــو اود هغــو د اړونــدو اســانتیاوو لکــه پمــپ استېشنونو، د کمپرېشن مرکزونو، د تقاطع د مرکزونو، فرعي کرښو او پایته رسېدونکو ټکــو د فهرســت برابرول او ترتیبول.

۵- نور هغه معلومات چې د کانونو وزارت یې لازم و ګڼي.

دنفتو اوګاز ثبت تــه عامــه لاس رسي

اوومه ماده:

دکــانونو وزارت کــولای شــي د دولتــي ریکوردونــو(عامــه ثبت شــوو ســندونو) دنــه افــشاء په اړه دنافذو تقنیني سندونو دحکمونو له په پام کې نیولــو ســره دقــرارداد دشرایطو مطابق، د غوښتنې پرېنــسټ، دنفتو او ګــاز دثبــت دفــیس لــه ورکولوپرته د لاس رسی اجازه ورکړي اوهم کولای شي دغوښتنې پرېنسټ اود ټاکلي فیس په ورکولوسره د نفتو اوګاز دثبت له معلوماتوڅخه دنسخې اخستنې

۴-تهیه وترتیب فهرســت تمــام پایپ لاین ها وتسهیلات مربــوط آن مانند پمــپ استیــشن هــا، مراکز کمپریشن، مراکز تقــاطع، خطــــوط فرعــــی و نقــــاط پایانی.

۵-سایرمعلوماتیکه وزارت معادن آنرا لازم بداند.

دسترسی عامه به ثبــت نفــت وگاز

مادۀ هفتم:

وزارت معــــادن بانظرداشــــت احکــام اســناد تقنینــی نافــذه مبنــــی بــــر عــــدم افــــشاء ریکورد های دولتی (اسناد ثبــت شدۀ عامه) طبق شرایط قرارداد می تواند به اســاس تقاضــا، اجــازۀ دسترسی به اسناد ثبت نفت وگاز را بدون تادیه فیس اعطاء نمایــد ونیز می تواند بالاثر تقاضا وتادیــۀ فیس معینه اجازه نسخه بــرداری (کاپی) از معلومات ثبت نفت وگاز

(کاپي) اجازه ورکړي.

دنفتواوګاز د اطلاعاتو بانک

اتمه ماده:

د کانونو وزارت مکلف دی دنفتو اوګاز د اطلاعاتو بانک چې د لاندې اکتشافي او توليدي مطالبو لرونکی وي، د نړيوالو معيارونو مطابق وساتي:

۱- دهغو دډول اواندازې له پام کې نيولوپرته جيوفيزيکي او جيولوجيکي معلومات، اطلاعات او رپوټونه.

۲- په څاه پورې اړوند اطلاعات، د څاه د موقعيت، د کتګوری د نوم او اړوند معلوماتو (څاه دننه لاکونه Logs د هستې يا کور Core) او جيوشيميکي په شمول.

۳- د توليد رپوټونه.

دنفتو اوګاز داطلاعاتو له بانک څخه ګټه اخستنه

را بدهد.

بانک اطلاعات نفت وگاز

مادهٔ هشتم:

وزارت معادن مکلف است بانک اطلاعات نفت وگاز را که حاوی مطالب اکتشافی وتولیدی ذیل می باشد مطابق معیارهای بین المللی نگهداری نماید:

۱- معلومات جیوفیزیکی وجیولوجیکی،اطلاعات یا راپورها بدون نظرداشت شکل واندازهٔ آن.

۲-اطلاعات مربوط به چاه ، شامل موقعیت، نام کتگوری و معلومات مربوط چاه (لاگ های Logs داخل چاه (اطلاعات هسته یا کورCore) وجیوشیمیکی.

۳-راپورهای تولید.

استفاده از بانک اطلاعات نفت وگاز

نهمه ماده:

په قرارداد کې د درج شوو شرایطو له په پام کې نیولو سره د ورکړې وړ فیسونو په شمول د بیا ارزونې افشاء کولو شرایط او د نفتو او ګاز د اطلاعاتو په بانک کې له موجودو اطلاعاتو څخه د ګټې اخستنې ډول، د کانونو وزارت لخوا ټاکل کېږي.

ولایتي دفترونو ته دمعلوماتو ورکول

لسمه ماده:

د کانونو وزارت د قرارداد یا لایسنس د هغو د لېږدېدو، تصویب یا فسخ او لغو کېدو دجزئیاتو په هکله چې د نفتو اوګاز په ثبت کې شامل دي، د کانونو وزارت ولایتي دفترونو ته چې په قرارداد یا لایسنس کې درج ساحې په هغو ولایتونو کې قرار لري معلومات ورکوي، ولایتي څانګه دغه معلومات د ولایت

مادۀ نهم:

شرایط افشاء سازی ارزیابی مجدد ونحوۀ استفاده از اطلاعات موجود دربانک اطلاعات نفت وگاز به شمول فیس های قابل پرداخت بارعایت شرایط مندرج قرارداد از طرف وزارت معادن تعیین می گردد.

ارائه معلومات به دفاتر ولایتی

مادۀ دهم:

وزارت معادن درمورد جزئیات قرارداد یا لایسنس ، انتقا ل، تصویب ،فسخ یا لغو آنها که شامل ثبت نفت وگاز می باشد، به دفاتر ولایتی وزارت معادن که ساحات مندرج قرارداد یالایسنس درآن ولایات قرار دارد معلومات می دهد. شعبۀ ولایتی این معلومات را به اطلاع والی

د والي خبرتيا ته رسوي.

دريم فصل

د عملياتو ساحې او د ځمکې دسطح حقوق

د دولتي ځمکې دتصرف او ورڅخه د ګټې اخستنې ډول

يوولسمه ماده:

(۱) که چېرې قراردادي په اړونـــد قرارداد کې په شاملو ساحو کې د نفتو اوګاز دعملياتو دتر سره کولو لپاره دهغو تصرف يا ورڅخه ګټـــې اخستنې ته اړتيا ولري او نومـــوړې ساحې ددولت ملکيت يا د دولت په واک کې وي، نوموړې ځمکه ددې قانون دحکمونو مطـــابق، د نفتـــو اوګاز دعملياتو د سرته رسولو لپاره دقرارداد په موده کې د هغۀ په واک کې ورکوله کېږي.

(۲) دولت د تېرېدو د مناسبې لارې د حق او نور هغـــه حقـــوق چـــې

ولايت ميرساند.

فصل سوم

ساحات عمليات وحقوق سطح زمين

طرزتـــــصرف واســـــتفاده از زمين دولتی

مادۀ يازدهم:

(۱) هرگـــاه قـــراردادی جهـــت انجـــام عمليـــات نفـــت وگـــاز درساحۀ شامل قـــرارداد مربـــوط، به تصرف يا اســـتفاده ازآن نيـــاز داشـــــته وســـــاحات متـــــذکره ملکيت دولـــت يـــا در اختيـــار دولـــت باشـــد، زمـــين مـــذکور طبـــق احکـــام ايـــن قـــانون بـــــرای انجـــــام عمليـــــات نفت وگـــاز درميعـــاد قـــرارداد، به اختيار وی گذاشته می شود.

(۲) دولـــت حـــق داشـــتن راه عبور مناسب وسايرحقوق را کـــه

د نفتو اوګاز د عملیاتو د سرته رسولو لپاره اړین وي، ځمکې تضمینوي.

غرض انجام عملیات نفت وگاز ضروری باشد،تضمین می نماید.

د شخصي ځمکې د تصرف او ګټې اخستنې ډول

دوولسمه ماده:

که چېرې قراردادي د نفتو اوګاز د عملیاتو د سرته رسولو لپاره هغه ځمکه چې د قرارداد په ساحه کې شامله ده تصرف کړي یا یې تر ګټې اخستنې لاندې و نیسي او نوموړې ځمکه شخصي ملکیت وي، دولت کولای شي د قراردادي د غوښتنې او د کانونو وزارت د وړاندیز پر بنسټ، د هایدروکاربونونو دعملیاتو په غرض د عقد شوي قرارداد د مودې لپاره د نوموړې ساحې د استملاک یا اجارې په اړه د مالک د موافقې داخستلو په برخه کې، د قانون مطابق عمل و کړي. قراردادی ددغهٔ ډول اراضی د ګټې اخستنې او تصرف

طرز تصرف و استفاده از زمین شخصی

مادهٔ دوازدهم:

هرگاه قراردادی برای انجام عملیات نفت وگاز، زمینی راکه درساحهٔ قراردادشامل می باشد، تصرف نموده یامورد استفاده قراردهد زمین مذکور ملکیت شخصی باشد،دولت می تواند به اساس تقاضای قراردادی و پیشنهاد وزارت معادن درقسمت اخذ موافقهٔ مالک مبنی بر استملاک یا اجارهٔ ساحهٔ متذکره برای مدت قرارداد منعقده جهت عملیات هایدروکاربن ها طبق قانون عمل نماید.قراردادی جهت استفاده یا تصرف چنین اراضی نرخ بازار را می پردازد،

لپاره د بازار نرخ ورکوي، که چېرى قراردادي ددمخه اجازې له اخستلو پرته اراضي تصرف کړي، تيرى کوونکى ګڼل کېږي، د قانون دحکمونو مطابق له هغهٔ سره چلند کېږي.

د تېرېدو دلارې د لرلو حق

دیارلسمه ماده:

(۱) که چېرې قراردادي د نفتو اوګاز د عملياتو د سرته رسولو لپاره د استفادې اود تېرېدو له لارې څخه دګټې اخستنې حق ته اړتيا ولري، دولت کولای شي قراردادي ته زمينه برابره کړي او پدې صورت کې مالک يا متصرف ته د زيان د جبران ورکول، د قراردادي په غاړه دي.

(۲) د تېرېدو له لارې څخه د ګټې اخستنې حق، د قرارداد له پايته رسېدو وروسته منقضي کېږي.

زيان موندونکي ته دزيان جبران

څوارلسمه ماده:

هرگاه قراردادی بدون اخذ اجازه قبلی اراضی را تصرف نماید، متجاوز پنداشته شده، مطابق احکام قانون با وی رفتار صورت می گیرد.

حق داشتن راه عبوری

مادهٔ سیزدهم:

(۱)هرگاه قراردادی جهت انجام عملیات نفت وگاز ضرورت به حق استفادهٔ راه عبور داشته باشد، دولت می تواند زمینه را برای قراردادی مساعد نماید، در این صورت پرداخت جبران خساره به مالک یا متصرف ، بدوش قراردادی می باشد.

(۲) حق استفادهٔ راه عبوری بعد از ختم قرارداد، منقضی می گردد.

جبران خساره به متضرر

مادهٔ چهاردهم:

(۱) که چېرې د نفتو اوګاز د سطحي او عمقي تفحصاتي عملياتو له امله د اشخاصو قانوني ملکيت يا حقوقو ته زيان ورسېږي، د هغو ويجاړيو له په پام کې نيولو سره چې د ځمکې پر مخ او کرنيزو حاصلاتو، ونو، څارويو ته رسېږي، قراردادي د زيان د عادلانه جبران په ورکولو مکلف دی.

(۱) هرگاه به اثرعمليات سطحی وعمقی تفحصاتی نفت وگاز ضرری به ملکيت ياحقوق قانونی اشخاص واردگردد، بانظرداشت تخريباتيکه درسطح زمين و حاصلات زراعتی، اشجار، تعميرات،حيوانات وارد گردد قراردادی مکلف به پرداخت جبران خساره عادلانه می باشد.

(۲) د زيان د جبران مقدار د اړخونو د موافقې پر بنسټ تثبيتېږي، له اړخونو څخه د يوۀ د نه قناعت په صورت کې، موضوع د کانونو وزارت د مؤظفينو په واسطه څېړل کېږي او د زيان د جبران مقدار ټاکل کېږي.

(۲)مقدارجبران خساره به اساس توافق جانبين تثبيت می گردد، در صورت عدم قناعت يکی از طرفين موضوع توسط مؤظفين وزارت معادن بررسی ومقدارجبران خساره تعيين می گردد.

(۳) که چېرې اړخونه د کانونو وزارت د مؤظفينو په واسطه د زيان د جبران د مقدار په ټاکلو موافقه و نلري موضوع د شخړو د حل د يوې کميټې

(۳) هرگاه طرفين به مقدار جبران خساره تعيين شده توسط مؤظفين وزارت معادن موافقه نداشته باشند، موضوع ازطريق يک کميته حل منازعات

چـــــې د عـــــدلیې، کـــــانونو، کرنې اوبو لګولـــو او مالـــداری، مـــالیې وزارتونـــــو او د ژونـــــد چاپېریال ســـاتنې د ملـــي ادارې د ریاست له اســـتازو څخـــه جـــوړه وي له لارې حل او فصل کېږي د شخړو د حل د کمیټې پر فیصلې د نه قناعت په صورت کې موضوع د عدلي او قضایي مراجعو لـــه لارې حل او فصل کېږي.

مقیده ساحې

پنځلسمه ماده:

شخص نشي کولای په لاندې ساحو باندې د نفتو اوګاز عملیات سرته و رسوي، خو دا چې د کانونو وزارت لخوا ورته واک سپارل شوی وي:

۱–هغه ساحه چې دپاسه یې تاریخي اوفرهنګي آثار قرار ولري اودقانون مطابق مشخصه شوې وي.

۲– هغه ساحه چې د دولت ملکیت ودانۍ یا د اوبو بند پـــه محـــدوده یا سل متري واټن کې شامله وي.

متشکل از نمایندگان وزارت های عدلیه، معادن، زراعت، آبیـــاری و مالـــداری و مالیـــه و ریاســـت ادارهٔ ملی حفاظت محیط زیـــست می باشد، حل و فصل می گـــردد. درصـــــورت عـــــدم قناعـــــت طرفین به فیـــصله کمیتـــه حـــل منازعـــــــات، موضـــــــوع از طریق مراجع عدلی وقضائی حـــل وفصل می گردد.

ساحات مقیده

مادهٔ پانزدهم:

شخص نمی تواند بالای ســـاحات ذیل عملیات نفت وگاز را انجـــام دهد،مگر اینکه ازطـــرف وزارت معادن تفویض صلاحیت شده باشد:

۱– ساحه ای که آثـــار تـــاریخی وفرهنگی بـــالای آن قرارداشـــته وطبق قانون مشخص گردیده باشد.

۲– ساحه ای که شامل محـــدوده یا درفاصله صدمتری تعمیر یا بند آب ملکیت دولت قرار داشته باشد.

۳- هغه ساحه چې د هوايي ډګر يا حضيرې يوه برخه پکې شامله وي.

۴- هغه ساحه چې د ملي د فاع د وزارت ملکيت وي اويا يې تر ګټې اخستنې لاندې وي.

۵- هغه ساحه چې د عامې لارې، لويې لارې (شاهراه)، دوسپنې د پټلۍ، نل ليکې او نورو عامه تأميناتو په منظور ور څخه ګټه واخستل شي.

٦- هغه ساحې چې دکانونو وزارت په تشخيص دتر دعوي لاندې سيمو په توګه اعلان شوې وي .

۷- هغه ساحې چې ددولت دفرمان پربنسټ دممنوعه يا غيرمجاز سيمو په توګه ټاکلې شوې وي.

۳- ساحه ای که شامل بخش از ميدان هوائی يا حضيره باشد.

۴- ساحه ای که ملکيت وزارت دفاع ملی بوده و يا مورد استفاده آن قرار داشته باشد.

۵- ساحه ای که به منظور راه عام ،شاهراه ، خط آهن،پايپ لاين وساير تأمينات عامه از آن استفاده شود.

٦- ساحاتيکه به تشخيص وزارت معادن به حيث مناطق تحت دعوی اعلان شده باشد.

۷-ساحاتيکه به اساس فرمان دولت منحيث منطقهٔ ممنوعه يا غيرمجاز تعيين شده باشد.

دشخصي ملکيت دپاسه دعملياتو داجازې اخستل

شپاړسمه ماده:

اخذ اجازهٔ عمليات بالای ملکيت شخصی

مادهٔ شانزدهم:

(۱) هغه اشخاص چې د نفتو اوګاز عملیات سرته رسوي مکلف دي چې د شخصي ځمکو دپاسه د نفتو اوګاز د عملیاتو د سرته رسولو اجازه د ځمکې له مالک یاله قانوني متصرف یا د هغوی له واکمن استازي څخه ترلاسه کړي، پرته لدې شخص تېری کوونکی ګڼل کېږي، د قانون مطابق مجازات کېږي.

(۲) د هغو ساحو په هکله چې د مخه د نفتو او ګاز د عملیاتو په ساحه کې شاملې وي، ددې مادې په (۱)فقره کې درج شوي اجراآت،صدق نه کوي، خو دا چې قراردادي پدې هکله موافقه وکړي.

(۱) اشخاصی که عملیات نفت وگاز را بالای زمین های شخصی انجام میدهند، مکلف اند اجازهٔ آنرا از مالک ،متصرف قانونی ویا نمایندهٔ باصلاحیت آنها بدست آورند در غیر آن شخص متجاوز پنداشته شده مطابق احکام قانون مجازات می گردد.

(۲) اجراآت مندرج فقره (۱) این ماده، درمورد ساحاتیکه قبلاً شامل ساحه قرارداد عملیات نفت وگاز باشد، صدق نمی کند، مگر اینکه قراردادی در موارد توافق نماید.

دنفتو اوګاز دعملیاتو ترلې ساحې

اوولسمه ماده:

(۱) د کانونو وزارت کولای شي د

ساحات بستهٔ عملیات نفت وگاز

مادهٔ هفدهم:

(۱) وزارت معادن می تواند

ملي ګټو (د خلکو دروغتیا او ساتنې، ملي خوندیتوب ، د عامه نظم دارتیا او له خاورې، د ځمکې له مخ، تر ځمکې لاندې سرچینو څخه د ګټې اخستنې له موجودو یا پلان شوو نورو طریقو سره دنفتو اوګاز دعملیاتو دنه تطابق، دژوند چاپیریال ساتنې،دتاریخي، فرهنګي آثارودساتنې یادسیمې دزیان منونکې طبیعي یا ټولنیزې سوکالۍ دنوروارزښتونو) د تأمینولو په منظور،ساحه یاساحې دنفتو اوګاز دځینویا ټولوعملیاتو لپاره دترلوسیموپه توګه دوزیرانو کمېسیون ته دتصویب په غرض وړاندیز کړي.

(۲) که چېرې ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي عملیات په غیر معقول ډول صورت ومومي، قراردادي کولای شي موضوع ددې قانون په څلورمه ماده کې درج دوزیرانو کمېسیون ته

به منظور تأمین منافع ملی (صحت وتحفظ اهالی ، مصئونیت ملی، ضرورت نظم عامه و عدم تطابق عملیات نفت و گاز با سایر طرق استفاده موجود یا پلان شده از خاک ، سطح زمین ، منابع زیرزمین، حفاظت محیط زیست، حفظ آثار تاریخی وفرهنگی یا سایر ارزش های طبیعی ، یا رفاه اجتماعی آسیب پذیر محل) ساحه یا ساحاتی را به حیث مناطق بسته برای بعضی یاهمهٔ عملیات نفت و گاز، جهت تصویب به کمیسیون وزرأ پیشنهاد نماید.

(۲) هرگاه اجراآت مندرج فقره (۱) این ماده، بشکل غیرمعقول صورت گیرد قراردادی می تواند موضوع را به کمیسیون وزراء مندرج مادهٔ چهارم این قانون

وړاندې کړي.

د وزيرانو کمېسيون واک لري تر خاصو شرايطو لاندې په پام وړ ساحو کې د نفتو اوګاز عملياتو ته اجازه ورکړي.

دنفتو اوګاز د عملياتوپه ساحه کې دمنرالي جواز ليک ورکول

اتلسمه ماده:

دولت کولای شي په قرارداد کې د درج شوو شرايطو له په پام کې نيولو سره اشخاصو ته د نفتو اوګاز هايدروکاربونونو د قرارداد په ساحه کې دکانونو د قانون د حکمونو مطابق، دکاني موادو داکتشافي او ګټې اخستنې جواز ورکړي.پدې شرط چې دنوو فعاليتونو سرته رسول، دنفتو اوګاز دعملياتو خنډ نشي. پدې صورت کې قراردادي مکلف دی، اړوندې ساحې ته دمنرالي حقوقو دجواز لرونکي درسېدو لپاره، دتېرېدو مناسبه لار وټاکي .

ارائه نماید.

کميسيون وزراء صلاحيت دارد تحت شرايط خاص درساحات موردنظرعمليات نفت وگاز را اجازه دهد.

اعطای جوازنامهٔ منرالی درساحه عمليات نفت وگاز

مادهٔ هجدهم:

دولت می تواند بانظرداشت شرايط مندرج قرارداد، جواز اکتشافی وبهره برداری مواد معدنی راطبق احکام قانون معادن درساحه قرارداد نفت وگاز (هايدروکاربن ها) به اشخاص اعطاء نماید، مشروط براينکه انجام فعاليت های جديد، مانع عمليات نفت وگاز نگردد.دراين صورت قراردادی مکلف است راه عبور مناسب را برای رسيدن دارندهٔ جواز حقوق منرالی به ساحه مربوط معين نماید.

د کاني موادو کشف

نولسمه ماده :

که چېرې دنفتو اوګاز قراردادي دعملياتو په بهير کې اقتصادي ارزښت لرونکي کاني مواد کشف کړي، پدې صورت کې مکلف دی د يوې مياشتې په موده کې موضوع د نمونې له استولو سره يوځای دکانونو وزارت ته خبر ورکړي.

دتاريخي اوفرهنګي آثارو کشف

شلمه ماده :

(۱) دنفتواوګاز دعملياتو قراردادي مکلف دی، د نفتو اوګاز دعملياتو په بهير کې دتاريخي اوفرهنګي آثارو دنښو او علامو دپيداکېدو يا کشف په وخت کې، موضوع ژر تر ژره دکانونو دپلټنې، داطلاعاتو، فرهنګ او ګرځندوی وزارت دتاريخي آبداتو دساتنې او ترميم ادارو ته خبر

کشف مواد معدنی

مادۀ نزدهم:

هرگاه قراردادی نفت وگاز درجريان عمليات، مواد معدنی دارای ارزش اقتصادی را کشف نمايد، دراينصورت مکلف است طی مدت يک ماه موضوع را توأم با ارسال نمونه به وزارت معادن اطلاع دهد.

کشف آثار تاريخی وفرهنگی

مادۀ بيستم:

(۱)قراردادی عمليات نفت و گاز مکلف است، حين دريافت نشانه ها وعلايم ياکشف آثار تاريخی و فرهنگی در جريان عمليات نفت و گاز موضوع را به ادارات تفتيش معادن ، حفظ ترميم آبدات تاريخی وزارت اطلاعات ، فرهنگ و توريزم به اسرع وقت

ورکړي .

(۲) فوسیلونه اودتاریخي اوفرهنګي آثارو په لست کې شامل نور شیان هم دتاریخي اوفرهنګـــي آثـــارو د عناصروپه جمله کې شمېرل کېږي.

(۳) دنفتو اوګاز دعملیاتو قراردادي نشي کولای ددې مادې پـــه (۱ او ۲) فقره کې درج شـــوي عناصـــر ولېږدوي، خوکولای شي هغه لـــه دولت څخه په استازیتوب، داړوندو دولتي ادارو لخوا دلېږدولو تر وخته پـــورې خونـــدي کـــړي او ویې ساتي .

(۴) په هغهٔ صورت کې چـــې ددې مادې په (۳) فقره کې درج شـــوي عناصر داړوندو دولتـــي ادارو پـــه واسطه دخبرتیا له نېټې څخه د(٦۰) ورځومودې په ترڅ کې ونه لېږدول شي، دهغو دخوندي کولو او ساتنې وروستي مستقیم لګښتونه داړوندې دولتي ادارې لخوا ورکول کېږي .

د نفتو او ګاز د عملیاتو بنسټیز

اطلاع دهد.

(۲) فوسیل ها وسایراشیاء شـــامل لست آثار تاریخی وفرهنگی نیز از جمله عناصر آثار تاریخی و فرهنگی به شمار میرود.

(۳) قـــراردادی عملیـــات نفـــت و گاز نمی تواند عناصر منـــدرج فقره های (۱ و۲) ایـــن مـــاده را انتقا ل دهد، اما می توانـــد آنهـــا را به نماینـــدگی از دولـــت الـــی انتقال از طـــرف ادارات مربـــوط دولتـــی حفـــظ ونگهـــداری نماید.

(۴) درصورتی که عناصر منـــدرج فقـــرهٔ (۳) ایـــن مـــاده توســـط ادارات مربـــوط دولتـــی در خـــلا ل مـــدت(٦۰) روز از تاریخ اطلاع انتقا ل داده نـــشود، مصارف مستقیم بعدی حفاظـــت ونگهداری آنهـــا ازطـــرف ادارهٔ مربوطه دولتی پرداخته می شود.

اصول اساسی عملیات نفت و

اصول

يوويشتمه ماده:

(۱) د نفتو او ګاز ټول عملیات ددې قانون د حکمونو اود نفتو او ګاز د عملیاتو د قرارداد پربنسټ صورت مومي.

(۲) د نفت او ګاز د عملیاتو، دقراردادونو شرایط او مندرجات، ددې قانون اود نفتو او ګاز د مقررې (هایدروکاربونونو) د حکمونو مطابق تنظیمېږي.

(۳) د نفتو او ګاز د عملیاتو قرارداد، د وزیرانو شوري له تصویب وروسته، عملي کېږي.

گاز

مادۀ بیست ویکم:

(۱) تمام عملیات نفت وگاز مطابق احکام این قانون و براساس قرارداد عملیات نفت و گاز صورت می گیرد.

(۲) شرایط و مندرجات قراردادهای عملیات نفت وگاز (هایدروکاربن ها) مطابق احکام این قانون و مقرره نفت وگاز (هایدروکاربن ها) تنظیم می گردد.

(۳) قرارداد عملیات نفت و گاز بعد از تصویب شورای وزیران عملی می گردد.

د قراردادونو د ارزونې هیئت

دوه ویشتمه ماده:

(۱) د نفتو او ګاز د عملیاتو د قراردادونو د ارزونې هیئت، جوړ دی له د کانونو

هیئت ارزیابی قراردادها

مادۀ بیست و دوم:

(۱) هیئت ارزیابی قراردادهای عملیات نفت وگاز متشکل از نمایندگان وزارت معادن

وزارت استازي چې د کادستر د اداري يا اړوندې تصدۍ د غوښتنې پربنسټ، د کانونو د وزير په غوراوي ټاکل کېږي اود اړوندو وزارتونو استازي.

(۲) د نفتو او ګاز عملياتو د قراردادونو د ارزونې هيئت د لاندې واکونو لرونکی دی:

۱- د آفرونو پرانستل.

۲- د داوطلبانو د طرحو او وړانديزونو څېړل او ارزول.

۳- د وړونکي داوطلب اعلام.

که به اساس تقاضای ادارهٔ کادستر ويا تصدی مربوط به انتخاب وزير معادن تعيين مي ګردد. و نمايندګان وزارت های ذيربط.

(۲) هيئت ارزيابی قراردادهای عمليات نفت وګاز دارای صلاحيت های ذيل می باشد:

۱- باز نمودن آفرها.

۲- بررسی و ارزيابی طرح ها و پيشنهادات داوطلبان .

۳- اعلام داوطلب برنده.

څلورم فصل

دنفتو اوګاز دعملياتو قرارداد

دقرارداد ډولونه

دويشتمه ماده :

دنفتو اوګازدعملياتو قرارداد په

فصل چهارم

قرارداد عمليات نفت وګاز

انواع قرارداد

مادهٔ بيست وسوم :

قراردادعمليات نفت وګاز به

لاندې ډولونو عقد کېږي :

۱- داکتشاف اود تولید د وېشلو قرارداد (لومړي ډول قرارداد) .

۲- دخدمت دسرته رسولو اود تولید دوېشلو قرارداد (دوه یم ډول قرارداد).

۳- د جیولوجیکي، جیوفیزیکي او جیوشیمیکي خدمتونو قرارداد (دریم ډول قرارداد).

۴- د نل لیکې د عملیاتو قرارداد (څلورم ډول قرارداد).

داکتشاف اود تولید د وېشلو قرارداد

څلېریشتمه ماده :

داکتشاف اودتولید دوېشلو قرارداد، قراردادي ته اجازه ورکوي څو د هغهٔ د مندرجاتو مطابق دنفتو اوګاز د اکتشاف اودسوداګریز کشف په صورت کې، ددې قانون د حکمونو مطابق دنفتو اوګاز په انکشاف او تولید لاس پورې کړي او په بدل کې له تولید شوي

اشکال ذیل منعقد می گردد:

۱- قرارداد اکتشاف وتقسیم تولید (قرارداد نوع اول).

۲- قرارداد انجام خدمت وتقسیم تولید (قرارداد نوع دوم).

۳- قرارداد خدمات جیولوجیکی، جیوفزیکی و جیوشیمیکی (قرارداد نوع سوم).

۴- قرارداد عملیات پایپ لاین (قرارداد نوع چهارم).

قرارداد اکتشاف و تقسیم تولید

مادهٔ بیست وچهارم :

قرارداد اکتشاف وتقسیم تولید برای قراردادی اجازه می دهد تا مطابق مندرجات آن به اکتشاف نفت وگاز ودرصورت کشف تجارتی مطابق احکام این قانون به انکشاف وتولید نفت وگاز می پردازد و در بدل آن مستحق

محصول څخه د ټاکلې ونډې مستحق ګرځي.

دخدمت دسرته رسولو اود توليد دوېش قرارداد

پنځه ويشتمه ماده :

دخدمت دسرته رسولواود توليد د وېش قرارداد، قراردادي ته اجازه ورکوي تر څو د هغهٔ د مندرجاتو مطابق د نفتو او ګاز د څاګانو، خدماتي عملياتو د وړاندې کولو او توليد په شمول، د نفتو او ګاز د توليدي وسايلو په بيارغونې لاس پورې کړي او په بدل کې يې دقرارداد د متن له مخې ددې قانون له حکمونو سره سم له محصول څخه د ټاکلې ونډې مستحق ګرځي.

د جيولوجيکي، جيو فزيکي او جيوشيميکي خدمتونو قرارداد

شپږ ويشتمه ماده :

درېيم ډول قرارداد، قراردادي ته اجازه ورکوي څو جيولوجيکي، جيوفزيکي، جيوشيميکي خدمتونه په

سهم معين از محصول توليد شده می گردد.

قرارداد انجام خدمت وتقسيم توليد

مادهٔ بيست وپنجم :

قرارداد انجام خدمت وتقسيم توليد برای قراردادی اجازه می دهد تا مطابق مندرجات آن به بازسازی وسايل توليدی نفت وگاز به شمول چاه ها، عرضه عمليات خدماتی وتوليد نفت وگاز مطابق احکام اين قانون بپردازد و در بدل آن مطابق متن قرارداد مستحق سهم معينی از محصول می گردد.

قرارداد خدمات جيولوجيکی، جيو فزيکی وجيوشيميکی

مادهٔ بيست وششم:

قرارداد نوع سوم به قراردادی اجازه می دهد تا خدمات جيولوجيکی، جيوفزيکی و

ټاکلې ساحه کې، ددې قانون د حکمونو اود قرارداد د مندرجاتو مطابق سرته ورسوي. دغه قرارداد یوازې د هغو ساحو لپاره د تطبیق وړ دی چې په لومړي او دوه یم ډول قراردادونو کې شاملې نه وي.

جیوشیمیکی را در ساحه معینه طبق احکام این قانون و مندرجات قرارداد انجام دهد. این قرارداد صرفاً برای ساحاتی قابل تطبیق است که مشمول قراردادهای نوع اول و دوم نباشند.

د نل لیکې د عملیاتو قرارداد

اووه ویشتمه ماده :

د نل لیکې د عملیاتو قرارداد قراردادي ته اجازه ورکوي، که څو ددې قانون د حکمونو مطابق نل لیکې او د هغو متمم اجزاء (پمپ استېشنونه، ټانکونه اود زېرمه ځایونو والونه) جوړ کړي، د نفتو او ګاز زېرمه کول او لېږدول سرته ورسوي.

د نل لیکې اود هغې د تګلوري او ساتنیزو چارو په شمول اړوندو اسانتیاوو د ودانولو او عملیاتو د پرمخ بیولو شرایط، د نفتو او ګاز

قرارداد عملیات پایپ لاین

مادۀ بیست وهفتم:

قرارداد عملیات پایپ لاین به قراردادی اجازه می دهد تا مطابق احکام این قانون، پایپ لاین ها و اجزای متمم آن (پمپ استیشن ها، تانک ها و وال های ذخیره گاه) را احداث نموده، عملیات ذخیره کردن و انتقال نفت و گاز را انجام بدهد.

شرایط اعمار و پیشبرد عملیات پایپ لاین و تسهیلات مربوط به شمول تعیین مسیر و امور تحفظی آن در قرارداد نوع چهارم در مقرره نفت

(هایدروکاربونونو) په مقرره کې په څلورم ډول قرارداد کې تنظیمېږي.

د قراردادي مکلفیتونه

اته ویشتمه ماده :

قراردادي کولای شي په قرارداد کې ددرج شوو شرایطواو ددې قانون دحکمونومطابق، دتولید شوو نفتواوګاز له مدرکه خپله ونډه تر لاسه کړي، ویې پلورې یا یې صادره کړي .

دنورو قراردادیانو استخدامول

نهه ویشتمه ماده :

قراردادي کولای شي، د هایدروکاربونونو د اغېزمنو عملیاتو د اجراء په منظور، ددې قانون، د حکمونو له په پام کې نیولو سره فرعي قراردادیان، د فعالیتونو یا خاصو خدمتونو د سرته رسولو لپاره استخدام کړي.

قراردادي مکلف دی ترڅو د فرعي قراردادونو کاپي د کانونو او مالیې وزارتونو ته وړاندې کړي.

وگاز (هایدروکاربن ها) تنظیم می گردد.

مکلفیت های قراردادی

مادۀ بیست وهشتم :

قراردادی می تواند بانظرداشت شرایط مندرج قرارداد واحکام این قانون سهم خویش را از مدرک نفت وگاز تولید شده اخذ نموده به فروش رسانیده یا صادرنماید.

استخدام سایر قراردادی ها

مادۀ بیست ونهم :

قراردادی می تواند، به منظور اجرای عملیات مؤثر هایدروکاربن بانظرداشت احکام این قانون، قراردادی های فرعی را جهت انجام فعالیت ها یا خدمات خاص استخدام کند.

قراردادی مکلف است تا کاپی قراردادهای فرعی را به وزارت های معادن و مالیه ارائه نماید.

دقرارداد داوطلبي

دېرشمه ماده :

(۱) د نفتو او ګاز د عملياتو ټول قراردادونه د داوطلبي پربنسټ صورت مومي.

(۲) داکتشافي قرارداد لپاره داوطلبي، ديوۀ ياڅو بلاکونو يا د يوه يا څو بلاکونو د برخو يا د نفتو او ګاز د يوې ټاکلې پروژې د خدمت د سرته رسولو په منظور صورت موندلی شي.

(۳) د داوطلبي وخت او دورکړې وړفيسونه، په هغې کې دګډون لپاره دکانونو وزارت لخوا تثبيتېږي .

(۴) دکانونو وزارت کولای شي داړتيا په صورت کې دقراردادي په موافقه دقراردادونو تعديل، د تصويب او منظورۍ لپاره واکمن مقام ته وړانديز کړي .

(۵) که چېرې د آفرونو د ارزونې په پايله کې، دوه قراردادیان په عين

داوطلبی قرارداد

مادۀ سی ام:

(۱) تمام قراردادهای عملیات نفت و گاز به اساس داوطلبی صورت می گیرد.

(۲) داوطلبی برای قرارداد اکتشافی در مورد یک یا چند بلاک یا بخش های یک یا چند بلاک، انجام خدمت یک پروژه معین نفت و گاز صورت گرفته می تواند.

(۳) زمان داوطلبی و فیس های قابل تأدیه جهت اشتراک در آن، از طرف وزارت معادن تثبیت می گردد.

(۴) وزارت معادن می تواند در صورت ضرورت ، تعدیل قراردادها را به موافقۀ قراردادی جهت تصویب و منظوری به مقام ذیصلاح پیشنهاد نماید.

(۵) هرگاه در نتیجۀ ارزیابی آفرها، دو قراردادی در عین

شرایطو کې واقع شي، د نفتــو او ګاز د عملیاتو د قرارداد امتیاز هغهٔ قراردادي ته ورکول کېږي چــې د افغاني شریک لرونکی هم وي.

شرایط قرار گیرند، امتیاز قرارداد عملیات نفت وگاز به آن قراردادی داده می شود که دارای شــریک افغان باشد.

د داوطلبانو بلنه

یودېرشمه ماده :

دیوهٔ یاڅو بلاکونو یا دنفتو اوګــاز دیوې ټاکلې پروژې دخدمت دسرته رسولو په هکله داکتشافي قــرارداد دعقدولو لپاره د داوطلبانو بلنــه، دتدارکاتو دقانون دحکمونو مطابق صورت مومي، خو داچې حکومت بل ډول تصمیم ونیسي.

دعوت داوطلبان

مادهٔ سی و یکم:

دعوت داوطلبان جهت عقدقرارداد اکتشافی درمورد یک یا چند بلاک یا انجام خدمت یک پروژه معــین نفت وگاز طبــق احکــام قــانون تدارکات صورت می گیرد، مگــر اینکه حکومت طور دیگری تصمیم اتخاذ نماید.

دسندونو غوښتنه

دوه دېرشمه ماده :

دوزیرانو کمېسیون کــولای شــي دکــانونو وزارت لــه لارې هغــه سندونه او مدارک چې دقراردادي داقتصادي اوتخنیکي تخــصص او ځواکمنی ثابتوونکي وي،وغواړي .

مطالبهٔ اسناد

مادهٔ سی و دوم :

کمیسیون وزراء می تواند ازطریق وزارت معادن اســناد و مــدارکی راکه اثبات کننده تخصص وتوانائی اقتصادی وتخنیکــی قــراردادی باشد،مطالبه نماید.

دقرارداد دعقد شرایط

دري دېرشمه ماده :

قرارداد هغه وخت عقد کېدای شي چې قـــراردادي دنېـــک شـــهرت لرونکی وي، قانوني او مالي اعتبار ولري او دقرارداد دشرایطو دښـــه تر سره کولو په هکلـــه دپـــانګې، ماشینری، تجهیزاتو، سامان آلاتو او لازم تخصص دبرابرولو لپاره خپله ځواکمني په اثبات ورسوي .

شرایط عقد قرارداد

مادۀ سی و سوم :

قرارداد زمانی عقدگردیده می تواند که قراردادی دارای شهرت نیـــک بوده ،اعتبارقانونی ومالی داشـــته و توانائی خودرا درمورد فراهم نمودن سرمایه ،ماشـــینری ،تجهیـــزات ، سامان آلات وتخصص لازم جهت تطبیق بهتـــر شـــرایط قـــرارداد، به اثبات برساند.

د نفتو او ګاز د عملیاتو د جواز د اخستلو شرایط

څلور دېرشمه ماده :

(۱) لانـــدې اشـــخاص کـــولای شـــي د نفتـــو او ګـــاز جـــواز ترلاسه کړي :

۱- هغه شخص چې اتلس کلنی سن یې بشپړ کړی وي اود افغانـــستان تابعیت ولري .

۲- هغه بهرنی شخص چې اتلـــس کلنی سن یې بشپړ کړی وي اوقانوناً په افغانستان کې داســـتوګنې حـــق

شرایط کسب جواز عملیـــات نفت و گاز

مادۀ سی و چهارم:

(۱) اشخاص آتـــی مـــی تواننـــد جواز عملیـــات نفـــت وگـــاز را حاصل نمایند:

۱-شخصی که سن هجده سالگی را تکمیل نموده وتابعیت افغانستان را داشته باشد.

۲- شخص خارجی ایکه سن هجده سالگی را تکمیل و قانونـــاً حـــق ســـــکونت را درافغانـــــستان

ولري .

۳- هغه حکمي شخص چې دقانون دحکمونو مطابق تشکيل يا د همکار حکمي شخصيت په توګه تأسيس شوی وي .

۴- هغه بهرنی حکمي شخصيت چې دبهرني قانون دحکمونو مطابق تشکيل شوی ياهمکاروي يا قانوناً په افغانستان کې مېشت اوپه هېواد کې دپانګې اچونې اوسوداګری حق ولري.

(۲) لاندې اشخاص نشي کولای دنفتو اوګاز دعملياتو قرارداد لاس ته راوړي :

۱- د افغانستان د اساسي قانون په يوسلو يو پنځوسمه ماده کې درج شوي ذوات، د ملي شوري غړي، قاضيان، څارنوالان، د کانونو، ملي دفاع، کورنيو چارو، بهرنيو چارو د وزارتونو او د ملي امنيت د عمومي رياست منسوبين چې له درېيمو څخه په لوړو بستونو کې دنده

داشته باشد.

۳-شخصيت حکمی که مطابق احکام قانون تشکيل و يا منحيث شخصيت حکمی همکار، تأسيس گرديده باشد .

۴- شخصيت حکمی خارجی ايکه طبق احکام قانون خارجی تشکيل و ياهمکار بوده يا قانوناً در افغانستان مقيم و حق سرمايه گذاری وتجارت را در کشور داشته باشد.

(۲) اشخاص ذيل نمی توانند قرارداد عمليات نفت وگاز را بدست آورند:

۱- ذوات مندرج مادهٔ يکصد وپنجاه ويکم قانون اساسی افغانستان، اعضای شورای ملی، قضات، څارنوالان، منسوبين وزارت های معادن، دفاع ملی، امور داخله، امور خارجه و رياست عمومی امنيت ملی که در بست های بالاتر از سوم ايفای

ترسره کوي.

۲- هغه شخص چې قانوني اهليت ونلري .

۳- هغه شخص چې ورشکسته اعلان شوی وي .

۴- هغه شخص چې دجنايي، مالي، اقتصادي او مديريتي جرمونو په تور دواکمنې محکمې په قطعي حکم له دوو کلونو څخه په زيات حبس محکوم شوی وي .

۵- هغه شخص چې دعملياتو جواز يې دقرارداد دمودې له پايته رسېدو دمخه فسخ، متوقف يا بېرته اخستل شوی وي .

(۳) ددې مادې په (۱) فقره کې درج دبهرنې تابعيت لرونکي اشخاص مکلف دي دنفتواوګاز دعملياتو دجواز دلاس ته راوړلو او پدې هکله اړوندو مقامونو ته دمعلوماتو دوړاندې کولو په منظور،په افغانستان کې خپلې دايمي نمايندګۍ تأسيس

وظيفه مي نمايند.

۲- شخصی که اهليت قانونی نداشته باشد.

۳- شخصی که ورشکسته اعلان گرديده باشد.

۴- شخصی که به اتهام جرايم جنائی، مالی، اقتصادی و مديريتی به حکم قطعی محکمهٔ با صلاحيت به حبس بيش از دوسال محکوم گرديده باشد.

۵-شخصی که جواز عمليات آن قبل از ختم ميعاد قرارداد فسخ ،متوقف يا واپس گرفته شده باشد.

(۳) اشخاص دارندهٔ تابعيت خارجی مندرج فقره (۱) اين ماده مکلف اند به منظور بدست آوردن جوازعمليات نفت وگاز وارائه معلومات در زمينه به مقامات ذيربط ، دفاتر نمايندگی دايمی خود را درافغانستان تأسيس وفعا ل نگهداشته ويا نمايندهٔ

اوفعالي وساتي يا خپل واکمن استازي چې په افغانستان کې استوګنه ولري وټاکي.

باصلاحیت خویشرا که در افغانستان اقامت داشته باشد، تعیین نمایند.

بلاکې وېشونه

پنځه دېرشمه ماده :

دهېواد قلمرو يايې ځينې برخې ددې قانون دحکمونو مطابق دکانونو وزارت لخوا دشبکه يي (ګرافيک) سيستم پربنسټ په بلاکونو وېشل کېږي او دغه شبکه يي سيستم د نفتو او ګاز (هايدروکاربونونو) په مقرره کې مشخصېږي.

تقسیمات بلاکی

مادۀ سی وپنجم:

قلمرو کشور ویاقسمت های از آن مطابق احکام این قانون از طرف وزارت معادن به اساس سیستم شبکۀ (گرافیک) به بلاکها تقسیم می شود و این سیستم شبکه ای در مقرره نفت و گاز (هایدروکاربن‌ها) مشخص می گردد.

دساحې ټاکل

شپږدېرشمه ماده :

د يوه قرارداد ساحه دبلاک يا بلاکونو دتقسيم بندۍ يا د يوۀ يا څو بلاکونو د يوې برخې پربنسټ دسيمې ياساحې دجغرافيايي کوردیناتونو له په پام کې نيولو سره، دقرارداد په متن کې ټاکل

تعیین ساحه

مادۀ سی وششم:

ساحه یک قرارداد به اساس تقسیم بندی بلاک یابلاک ها و یا بخشی از یک یا چند بلاک بانظرداشت کوردینات های جغرافیائی منطقه یا ساحه درمتن قرارداد تعیین وتثبیت

او تثبیتېږي .

داکشتافي قـــرارداد دســـاحې پرېښودل

اووه دېرشمه ماده :

اکتشافي قراردادیان کولای شـــي دلیکلې خبرتیا پرېنسټ په قـــرارداد کې ددرج شوې ساحې یوه برخه یا برخې په اکتشافي پړاو کې داړوندې کړنلارې مطابق پرېږدي .

په قرارداد کې ددرج شوې ساحې هغه برخه یا برخې چې ســـوداګریز کشف پکې صورت مونـــدلی دی، لدې امر څخه مستثني دي .

دقرارداد موده

اته دېرشمه ماده :

داکتشافي قرارداد موده، د اکتشافي – تولیدي او پرمختیایي تولیدي په دوو پړاوونو په لاندې توګه وېشل کېږي :

۱– یو اکتشافي پړاو له لسو کلونو څخه زیاتېدی نشي، خـــو داچـــې دقرارداد په ساحه کې دنفتواوګـــاز

می گردد.

واگـــذاری ســـاحه قـــرارداد اکتشافی

مادۀ سی وهفتم :

قراردادی های اکتشافی می توانند به اساس اطلاعیه کتبی بخش یـــا بخش های از ساحه مندرج قرارداد را حین مرحله اکتشافی مطابق بـــه طرزالعمل مربوط واگذارشوند.

بخش یا بخش های ساحه منـــدرج قرارداد که کشف تجـــارتی درآن صورت گرفته است ،از این امـــر مستثنی می باشد.

میعاد قرارداد

مادۀ سی و هشتم :

میعاد قراردادداکتشافی، به دومرحله اکتشافی – تولیدی وانکـــشافی– تولیـــــدی طـــــور ذیـــــل تقسیم می شود:

۱– یـــک مرحلـــه اکتـــشافی از ده سال بیشتر بوده نمـــی توانـــد، مگر اینکه کـــشف نفـــت وگـــاز

کشف صورت موندلی وي او ددغو عملیاتودبشپړېدو اود کشف دارزونې په منظور، اضافي وخت موده اړینه تشخیص شي .پدې صورت کې دقرارداد موده تمدید کېدای شي .

۲- که چېرې په اکتشافي پړاو کې سوداګریز کشف صورت ونه مومي، قرارداد فسخ کېږي .

۳- که چېرې سوداګریز کشف صورت موندلی وي، دهغهٔ اړوند پرمختیايي تولیدي پړاو، دکشف دپیل له نېټې څخه له پنځه ویشتو کلونو څخه زیاتېدی نشي .

۴- ددې قانون دحکمونو له په پام کې نیولو سره، په هغهٔ صورت کې چې قراردادي خپل وجایب او مکلفیتونه په ټاکلي وخت کې په بشپړه توګه سرته رسولي وي، کولای شي دنورو لسوکلونو لپاره دپرمختیايي – تولیدي پړاو تمدید وغواړي .

درساحه قرارداد صورت گرفته باشد و مدت زمان اضافی ، به منظور تکمیل این عملیات و ارزیابی کشف ضروری تشخیص شود، درینصورت مدت قرارداد تمدیدگردیده می تواند.

۲-هرگاه در مرحله اکتشافی ، کشف تجارتی صورت نگیرد ، قراردادفسخ می شود.

۳- هرگاه کشف تجارتی صورت گرفته باشد، مرحله انکشافی- تولیدی مربوط آن از تاریخ آغازکشف ،بیشتر از بیست وپنج سال بوده نمی تواند.

۴-بانظرداشت احکام این قانون ، درصورتی که قراردادی وجایب ومکلفیت های خویش را درمیعاد معینه به طور مکمل انجام داده باشد، می تواند تمدید مرحله انکشافی - تولیدی را برای مدت ده سال دیگر مطالبه نماید.

۵- دخدمت دقرارداد موده له پنځه ویشتو کلونو څخه زیاتېدی نشي .

دقرارداد فسخ

نهه دېرشمه ماده :

دقرارداد دفسخ شرایط(ددولت یاقراردادي په واسطه)، دهغهٔ له فسخ څخه رامنځته شوې موده او اغېزې، دقرارداد په متن کې اټکل کېږي، دفسخ په صورت کې، قراردادي دقرارداد له فسخ څخه دمخه، د نه ترسره شوو ژمنو په سرته رسولو مکلف دی .

د قرارداد په ساحو کې دفعالیتونو سرته رسول

څلوېښتمه ماده :

(۱) قراردادي کولای شي داکتشاف او د تولید د وېش او د خدمت او تولید د وېش، د قراردادونو په ساحو کې لاندې فعالیتونه سرته ورسوي:

۱- دقانون دحکمونو مطابق

۵- مدت قرارداد خدمت از بیست وپنج سال بیشتر بوده نمی تواند.

فسخ قرارداد

مادهٔ سی ونهم :

شرایط فسخ قرارداد (توسط دولت یاقراردادی) مدت آن وعواقب ناشی از فسخ در متن قرارداد پیشبینی می گردد. درصورت فسخ، قراردادی مکلف به ایفای تعهدات انجام نیافته قبل از فسخ قرارداد می باشد.

انجام فعالیت ها درساحات قرارداد

مادهٔ چهلم :

(۱) قراردادی می تواند، در ساحه قراردادهای اکتشاف و تقسیم تولید و خدمت و تقسیم تولید، فعالیت های ذیل را انجام دهد:

۱- اعمار منازل رهایشی دایمی

داوسېدنې د دايمي يا مؤقتي کورونو ودانول، دانجنيـــرۍ ددســـتګاوو نصبول، دلارو جـــوړول او نـــور فعاليتونه کوم چې دنفتـــواو ګـــاز عمليات اسانه کړي .

۲- داړوند قانون د حکمونو مطابق د ورځنيو اړتياوو دلرې کولـــو اود نفتو اوګاز دعملياتو لپاره، له اوبـــو څخه ګټه اخستنه .

۳- داړوند قانون دحکمونو مطابق دهوايي ډګرونو، سړکونو، پلونـــو، ارتباطي سيستم او هوسا ځـــايونو جوړول، ســـاتنه اوڅارنـــه اوپـــه کار اچول .

۴- دقانون دحکمونو مطابق د اوبو دنل ليکې، د اوبـــو دمجراګـــانو، حوضونو، د اوبو دبندونو او زېرمه ځايونو جوړول، دزابرونو او فاضل آب دمجراګانو جوړول اوپه ســـره (کود) باندې دفاضله موادو داړولو دفابريکو جوړول .

۵- دکانونو دوزارت په اجـــازه، يا مؤقتي، نصب دســـتګاه هـــای انجنيـــری، احـــداث راه وســـاير فعاليت ها طبـــق احکـــام قـــانون کـــه عمليـــات نفـــت وګـــاز را تسهيل نمايد.

۲- استفاده از آب بـــرای رفـــع حـــوايج روزمـــره وعمليـــات نفـــت وګـــازطبق احکـــام قانون.

۳- احـــداث،حفظ ومراقبـــت وبکـــار انـــداختن ميـــدان هـــای هوائی ، سرکها، پلهـــا، سيـــستم ارتباطی و آسايـــشگاه هـــا طبـــق احکام قانون.

۴- ساختن پايپ آب ، مجراهای آب، حوض ها، بندها و ذخيره گاه هـــای آب، ايجـــاد زابرهـــا ومجـــرای فاضـــل آب ،ايجـــاد فابريکـــات تبـــديل نمـــودن موادفاضله به کود طبـــق احکـــام قانون.

۵-فـــراهم نمـــودن ســـاير

دقرارداد له ساحې څخه په بهر کې دنفتو او ګاز دعملیاتو دسرته رسولو په منظور دنورو لازمو اسانتیاوو برابرول .

(۲) ددې قانون په پنځلسمه ماده کې درج شوې ساحې ددې مادې د(۱) فقرې له حکم څخه مستثنیٰ دي.

(۳) قراردادي مکلف دی هر ډول هغه زیانونه چې ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو عملیاتو له امله یې دشخص په ملکیت یا دهغهٔ تر تصرف لاندې ځمکه کې وارد کړي دي، جبران کړي .

(۴) ددې مادې د (۱) فقرې له (۱ څخه تر ۴) اجزاوو پورې د فعالیتونو له پیل څخه د مخه، د کانونو وزارت باید له قراردادي څخه په استازیتوب، داړوندو مراجعو منظوري واخلي.

لېږدونه اوزېرمه کول

تسهیلات لازم به منظور انجام عملیات نفت وګاز درخارج ازساحه قرارداد به اجازه وزارت معادن.

(۲) ساحات مندرج مادهٔ پانزدهم این قانون از حکم فقرهٔ (۱) این ماده مستثنی می باشد.

(۳) قراردادی مکلف است هرنوع خساراتی راکه به اثر عملیات مندرج فقرهٔ (۱) این ماده در زمین ملکیت شخص یا تحت تصرف وی وارد نموده است جبران نماید.

(۴) قبل از آغاز فعالیت های اجزای (۱ الی ۴) فقره (۱) این ماده وزارت معادن باید به نمایندگی از قراردادی، منظوری مراجع ذیربط را اخذ نماید.

انتقال وذخیره

يو څلويښتمه ماده :

قراردادي کولای شي د دولتي يا نورو اشخاصو له ترانسپورتي اسانتياوو څخه په ګټې اخستنې سره دټاکلي اجرت په مقابل کې دخپلې ونډې نفت اوګاز دخرڅلاو يا صادرولو ترځايه پورې ولېږدوي ياخپله ونډه دقرارداد دساحې په دننه يا بهر کې زېرمه کړي .

مادهٔ چهل ویکم:

قراردادی می تواند با استفاده از تسهیلات ترانسپورتی دولتی یاسایر اشخاص دربدل اجرت معینه،نفت و گاز سهم خویش را تا محل فروش یا صدور از کشور انتقا ل داده یاسهمیه خویش را در داخل ویا خارج ساحه قرارداد ذخیره نماید.

دمتخصصينو استخدامول

دوه څلويښتمه ماده :

(۱) قراردادي کولای شي په مستقيمه يا غير مستقيمه توګه دارتيا وړ کارکوونکي دهېواد له دننه يا بهر څخه استخدام کړي دلومړيتوب حق د افغانستان هغهٔ شمېر اتباعو ته ورکول کېږي چې دتحصيل او تجربې له نظره معادل وي .

(۲) قراردادي کولای شي، دنفتو اوګاز د عملياتو دسرته رسولو لپاره ددوه يم لاس له قراردادي سره

استخدام متخصصین

مادهٔ چهل ودوم:

(۱)قراردادی می تواند به صورت مستقیم یاغیرمستقیم کارکنان مورد نیاز را از داخل یا خارج کشور استخدام نماید، حق اولیت برای آنعده اتباع افغانستان داده می شود که از نظر تحصیل وتجربه معادل باشد.

(۲) قراردادی می تواند، برای انجام عملیات نفت وگاز با قراردادی دست دوم قرارداد

دخدمت قرارداد عقد کړي .

(۳) اړونـــــدې دولتـــــي اداري مکلفـــې دي، بهرنيـــو قـــراردادي کارکوونکو اود هغو د دوه يم لاس بهرني قراردادي ته دسندونو دلاس ته راوړلو لپاره لازمې اســـانتياوې برابرې کړي .

دقراردادي مکلفيت

دري څلوېښتمه ماده :

قراردادي دلاندې چارو په اجـــرأ کولو مکلف دی :

۱- دقـــرارداد په ســـاحه کـــې د مشخص کار سرته رسول .

۲- دنفتواو ګاز دعمليـــاتو دســـرته رسولو لپاره دکار دبشپړې برنامې او کلنی بودجې برابرول اووړاندې کول.

۳- دکانونو وزارت ته له حـــسابي دفترونو، صورت حسابونو، نمونـــو اود نفتو اوګاز دعملياتو له اړوندو اطلاعاتو څخه د ربعوارو رپوټونـــو برابرول .

خدمت را عقدنماید.

(۳) ادارات ذيـــــربط دولتـــــی مکلـــف انـــد تـــسهيلات لازم را جهـــت بدســـت آوردن اســـناد برای کارکنان خارجی قـــراردادی وقـــــــراردادی دســـــــت دوم خارجی آنها فراهم نماید.

مکلفيت قرار دادی

مادۀ چهل وسوم:

قراردادی مکلف به اجرای امـــور ذيل می باشد:

۱-انجـــــام کارمـــــشخص در ساحه قرارداد.

۲-تهيه و ارائـــۀ برنامـــۀ کامـــل کـــار وبودجـــۀ ســـالانه بـــرای انجام عمليات نفت وگاز.

۳-تهيۀ گزارشـــهای ربعـــوار از دفاتر حسابی ، صورت حسابات ، نمونه هـــا واطلاعـــات مربـــوط عمليات نفت وگـــاز بـــه وزارت معادن.

۴- دنفتو اوګاز (هایدروکاربونونو) په صنعت کې د منل شوو محاسبوي ستندردونو د میتودونو مطابق د نفت او ګازد عملیاتو دقرارداد د دوام په موده کې دنفتو اوګاز د عملیاتو دجاري حسابونو او لګښتونو د سندونو او دفترونو ساتنه او خوندي کول.

۵- دقرارداد مطابق دنفتو او ګاز دکشف په هکله دبیړنې رپوټ وړاندې کول او د کانونو وزارت ته یې دنمونې استول.

٦- دنفتو او ګاز دسوداګریز کشف په صورت کې، داړوندې ساحې محدودول اود پرمختیا او تولید په منظور یې هاند .

۷- دکشف شوې زېرمې له طبعیت (خصوصیت) او پراختوالي سره په مطابقت کې دمناسب مقدار له په پام کې نیولو سره د نفتواو ګاز تولید .

۴- حفاظت ونګهداری اسناد و دفاتر حسابات جاری و مصارف عملیات نفت وګاز درمدت دوام قرارداد عملیات نفت و گاز مطابق میتودهای ستندرد محاسبوی پذیرفته شده درصنعت نفت وگاز (هایدروکاربن ها).

۵- ارائهٔ گزارش عاجل دربارهٔ کشف نفت وگاز طبق قرارداد و ارسال نمونهٔ آن به وزارت معادن .

٦- درصورت کشف تجارتی نفت وگاز، محدود نمودن ساحه مربوط و سعی به منظور انکشاف وتولید آن.

۷- تولید نفت وگاز بانظرداشت اندازهٔ مناسب آن ، در مطابقت با طبیعت (خصوصیت) و وسعت ذخیرهٔ کشف شده.

۸- دپترولیم په صنعت کې له منل شوو معیارونو سره په مطابقت کې، د نفتو اوګاز دعملیاتو ګټور او چټک سرته رسول اود نړیوالو ستندردونو مطابق دزېرمه کولو دموادو دافزارو برابرول، تدارک اونصبول .

۹- دروغتیایي چارو، دکار دخوندیتوب دساتنې، دبشردحقوقو، له اوبو څخه دګټې اخستنې، دژوند چاپېریال ساتنې اود ټولنو دساتنې دقوانینو او مقرراتو په پام کې نیول .

۱۰- دژوند پر چاپېریا ل اود اشخاصو پراقتصادي او ټولنیزو شرایطو باندې د نفتو اوګاز دقرارداد دعملیاتو داغېزو داړوندو موضوعګانو بررسي، څېړل او ارزونه.

۱۱- دنفتو اوګاز عملیاتو، دحسابونوله دفترونو، رپوټونو اوصورت حسابونو

۸- انجام سریع ومثمر عملیات نفت وگاز درمطابقت با معیارهای قبول شده در صنعت پطرولیم وتهیه وتدارک افزار مواد تذخیر ونصب آنها مطابق ستندردهای بین المللی.

۹- رعایت قوانین ومقررات امورصحی، حفظ ایمنی کار، حقوق بشر، استفاده ازآب ، حفاظت محیط زیست وحفاظت از اجتماعات متاثره.

۱۰- بررسی ، تحقیق وارزیابی موضوعات مربوط ، تاثیرات عملیات قرارداد نفت وگاز بالای محیط زیست وشرایط اقتصادی - اجتماعی اشخاص.

۱۱- فراهم نمودن زمینه جهت بازرسی و کنترول نمایندهٔ دولت از امور

څخه ددولت داستازي دڅېړنې او کنترول لپاره، دزمينې برابرول.

۱۲- قراردادي مکلف دی دقرارداد په ساحه کې دنفتو اوګاز دعملياتو لپاره تکنالوژي، پانګه، ماشينري، تجهيزات او نور لازم ضرورتونه په خپل لګښت چمتو کړي، دسوداګريز نه کشف په صورت کې، دقراردادي لګښتونه دکانونو وزارت لخوا دجبران وړندي .

۱۳- قراردادي مکلف دی دنفتو اوګاز له عملياتو څخه راپيدا شوي ټول احتمالي خطرونه ومني، اووښتي زيانونه ددې قانون دحکمونو مطابق جبران کړي.

۱۴- د نفتو او ګاز دعملياتو د قرارداد د شرايطو مطابق، د دولت په وړاندې د هغهٔ له مکلفيتونو سره د مطابقت لپاره د مالي تضمين

عمليات نفت وګاز، دفاتر حسابات ، ګزارش ها وصورت حسابات.

۱۲- قراردادی مکلف است، به مصرف خويش تکنالوژی، سرمايه ، تجهيزات، ماشينری وسايرضروريات لازم را برای عمليات نفت وګاز درساحه قرارداد آماده نمايد، درصورت عدم کشف تجارتی ، مصارف قراردادی ازطرف وزارت معادن قابل جبران نمی باشد.

۱۳- قراردادی مکلف است تمام خطرات احتمالی ناشی ازعمليات نفت وګاز رامتقبل گرديده،خسارات وارده را طبق احکام اين قانون جبران نمايد.

۱۴- فراهم نمودن تضمين مالی جهت مطابقت آن با مکلفيت هايش در برابر دولت مطابق شرايط قرارداد عمليات نفت

برابرول.

دشـــکایتونو دڅېړنـــې پـــه اړه د دولت اقدامات

څلور څلوېښتمه ماده :

دولت کولای شي د نفتـــو اوګـــاز دعملیاتو په اړه د (صدمې، زیـــان، ضایعاتو چې دقراردادې، دوه یـــم قراردادي، یا وکیل، کـــارکوونکو اودهغو داستازو د عمل یا تېروتنو له امله د نفتو او ګاز عملیاتو په بهیـــر کې منځ ته راځـــي د درېـــیم اړخ (طرف) حقیقي یا حکمي اشخاصو دادعا په صورت کـــې، دقـــانون د حکمونـــو مطـــابق لازم اقـــدامات وکړي.

د نفتو او ګاز(هایدروکاربونونو) دصنایعو دعملیاتو شرایط

پنځه څلوېښتمه ماده :

ددې قانون اود ژوند چاپیریـــا ل د قانون دحکمونو له په پام کې نیولو سره، د نفتو او ګاز عملیات تر دغو شرایطو لاندې صورت مومي:

وگاز.

اقدامات دولت در رابطه بـــه رسیدگی شکایات

مادۀ چهل و چهارم :

دولت می تواند درمـــورد ادعـــای اشخاص حقیقی یـــاحکمی طـــرف ســـوم مبنـــی برصدمه،خـــساره وضـــایعات ناشـــی از عمـــل یـــا اشتباهات قراردادی ، قـــراردادی دســـت دوم ، وکیـــل قـــانونی، کارکنـــان یانماینـــدگان آنهـــا که در جریـــان عملیـــات نفـــت وگـــاز بوجـــود میآیـــد طبـــق احکـــام قـــانون اقـــدامات لازم نماید.

شـــرایط عملیـــات صـــنایع نفت وگاز (هایدروکاربن ها)

مادۀ چهل وپنجم:

عملیـــات نفـــت وگـــاز بانظرداشت احکام ایـــن قـــانون و قانون محیط زیست تحت شرایط ذیل صورت می گیرد:

۱- له ککړتیا، حیواناتو، نباتاتو او الوتونکو ته له زیان رسولو څخه مخنیوی اود نفتو او ګاز په صنایعو کې منل شوو ستندردونو ته په پام سره د ژوند چاپیریا ل ساتنې په منظور، هڅه .

۲- لدې څخه ډاډ ترلاسه کول چې د نفتو اوګاز دعملیاتو سرته رسول داړوندو کارکوونکو او نورو اشخاصو روغتیا، سوکالۍ اوهوسایني ته زیان نه رسوي .

۳- د نفت او ګازعملیات باید په اغېزمنه او دقیقه توګه د نفتو او ګاز د صنایعو د منل شوو ستندردونو پربنسټ اجراء، لازم وسایل او تجهیزات د بین المللي ستندردونو په اساس نصب او مونتاژ شي.

۴- د کار بین المللي نورمونه، ټولنیز خوندیتوب اود بشر حقوق په پام کې ونیول شي او له هېڅ ډول اجباري کار اود کم سن له

۱- جلوگیری از آلودگی وضرر رساندن به حیوانات ، نباتات ، وپرندگان، وسعی به منظور حفاظت محیط زیست نظر به ستندردهای قبول شده صنایع نفت وگاز .

۲-حصول اطمینان ، مبنی براینکه انجام عملیات نفت وگاز به صحت، رفاه وآسایش کارکنان مربوط وسایر اشخاص صدمه وارد نمی نماید.

۳- عملیات نفت وگاز باید به صورت مؤثر و دقیق بر اساس ستندردهای پذیرفته شدۀ صنایع نفت و گاز اجراء گردیده، وسایل و تجهیزات لازم را به اساس ستندردهای بین المللی نصب و منتاژ گردد.

۴- نورم های بین المللی کار، حفاظت اجتماعی و حقوق بشر مدنظر گرفته شده واز هیچ گونه کار اجباری و یا از کارگران

ګارګرانو څخه د نفتو او ګاز په عملياتو کې ګټه وانه خستل شي.

د ساحې پاکونه

شپږڅلوېښتمه ماده :

دقرارداد دفسخ په حالاتو کې د ودانيو او هغو وسايلو چې له کاره لوېدلي دي پاکول اود قرارداد دساحې دپاکونې دعملياتو سرته رسول اود ساحې بې خطره کول دقراردادي په غاړه دي .

دکارګرانو استخدامول

اووه څلوېښتمه ماده :

(۱) قراردادي مکلف دی څو د نفتو اوګاز په خپله پروژه کې افغان کارګران استخدام او وروزي.

(۲) د بهرني کارګر استخدام يوازې په استثنايي حالت کې اود محدود وخت لپاره جواز لري.

دکورنيو مالونو اوخدمتونو تدارک

اته څلوېښتمه ماده :

کم سن در عمليات نفت وګاز استفاده نه شود.

پاکسازی ساحه

مادۀ چهل وششم:

پاکسازی ساختمانها و وسايلی از کار افتاده داخل ساحه قرارداد وبی خطر ساختن ساحه درحالات فسخ قرارداد بدوش قراردادی می باشد.

استخدام کارگران

مادۀ چهل وهفتم :

(۱) قراردادی مکلف است تا در پروژه نفت وگاز خويش کارگران افغان را استخدام و تربيه نمايد.

(۲) استخدام کارگر خارجی صرفاً در حالت استثنأی و برای مدت محدود جواز دارد.

تدارک اموال وخدمات داخلی

مادۀ چهل وهشتم :

په هغهٔ صورت کې چې افغاني مالونه اوخدمتونه دکمیت،کیفیت اوبیې له نظره له وارداتي مالونو اوخـــدمتونو سره ورته اویوشان وي، قـــراردادي مکلف دی افغاني مالونه اوخدمتونه وپیري اوتدارک یې کړي.

درصورتی که امواـــل وخـــدمات افغانی از لحاظ کمیت ،کیفیـــت وقیمت با اموال وخدمات وارداتی مشابه وهمسان باشـــد قـــراردادی مکلف است اموال وخدمات افغانی را خریداری وتدارک نماید.

دوکیل یا استازي ټاکل

نهه څلوېښتمه ماده :

که چېرې قراردادي په افغانـــستان کې مېشت نه وي یـــایې مرکـــزي دفتر په بهر کـــې قـــرار ولـــري، ایجـــابوي څـــو خپـــل قـــانوني وکیل یا استازی، له حقوقي آدرس سره معرفی کړي.

تعیین وکیل یا نماینده

مادهٔ چهل ونهم :

هرگاه قراردادی مقیم افغانـــستان نبوده یا دفتر مرکزی آن در خارج قرار داشته باشـــد دراینـــصورت مکلف است وکیل ویـــا نماینـــدهٔ خـــویش را بـــا آدرس حقـــوقی معرفی نماید.

دولت ته دنفتو اوګاز دمـــوادو برابرول

پنځوسمه ماده :

کـــه چېـــرې دولـــت دخپلـــو کورنیـــو لګـــښتونو لپـــاره نفتـــو اوګـــاز تـــه اړتیـــا ولـــري، قراردادیـــان مکلـــف دي، لـــه اړونـــدې ونـــدې

تهیـــه مـــواد نفـــت و گـــاز به دولت

مادهٔ پنجاهم :

هرگاه دولت برای رفع نیازمنـــدی های داخلی خـــویش بـــه نفـــت وگاز ضـــرورت داشـــته باشـــد، قـــراردادی هـــا مکلـــف انـــد برعلاوه سهمیه مربـــوط، مقـــدار

برسېره داړتیا وړ مقدار، دهغوی د تولید دحجم له په پام کې نیولو سره دټاکلې بیې په بدل کې برابر اود دولت په واک کې ورکړي .

دقرارداد دامتیاز لېږدول

یو پنځوسمه ماده :

قراردادي نشي کولای د وزیرانو شوري له تصویب اودکانونو د وزارت له لیکلې اجازې پرته قرارداد بل شخص ته احاله، رهن، یا ولېږدوي یاپه قرارداد کې درج شوي حقوق او مکلفیتونه پرېږدي دغه ماده په (۲۹) ماده کې د درج شوو فرعي قراردادونو په هکله صدق نه کوي.

په وړاندیز شوې انکشافي برنامه کې درج شوي منضمه مطالب

دوه پنځوسمه ماده :

(۱) په هغهٔ صورت کې چې سوداګریز کشف، د اکتشاف اود تولید د وېش په ساحه کې یا د مورد نیاز را بانظرداشت حجم تولید شان ، دربدل قیمت معینه تهیه وبدسترس دولت قراردهند.

انتقال امتیاز قرارداد

مادهٔ پنجاه ویکم:

قراردادی نمی تواند بدون تصویب شورای وزیران واجازهٔ وزارت معادن امتیاز قرارداد را به شخص دیگراحاله ، رهن یاانتقا ل دهد یا حقوق ومکلفیت های مندرج آنرا واگذار شود. این ماده در مورد قراردادهای فرعی مندرج ماده (۲۹) این قانون صدق نمی کند.

مطالب منضمهٔ مندرج برنامهٔ انکشافی پیشنهادی

مادهٔ پنجاه ودوم :

(۱) درصورتی که کشف تجارتی در ساحه قرارداد اکتشاف وتقسیم تولید یا قبل از آغاز قرارداد خدمت

خدمت اود تولید د وېش د قرارداد له پیل دمخه صورت ومومي، قراردادي مکلف دی پرمختیايي برنامه د منظوری لپاره د کانونو وزارت ته وړاندې کړي.

(۲) دقراردادي لخوا وړاندیز شوې انکشافي برنامه دلاندې مطالبو لرونکی وي :

۱- دسوداګریز کشف دپرمختیا دپلان په اړه دژوند چاپېریال ساتنې اومنجمنت پلان .

۲- دتولیدي پرمختیايي پړاو له پیل دمخه دنفتو اوګاز دعملیاتو، د ډول ډول حیواناتو، نباتاتو اودسیمې دالوتونکو، خاورې، دهوا دکیفیت، ترځمکې لاندې اوپرمخ اوبو او دژوند ځایونو دمنظرې په شمول دایکوسیستم (بوم پېژندنې) پرشرحې مشتمل دژوند چاپېریا ل ساتنې دارزونې په اړه دکار ددرولو او پیل پلان.

۳- دسیمې پر اوسېدونکو باندې وتقسیم تولید صورت ګیرد، قراردادی مکلف است برنامهٔ انکشافی را جهت منظوری به وزارت معادن ارایه نماید.

(۲) برنامهٔ انکشافی پیشنهاد شده از طرف قراردادی حاوی مطالب ذیل می باشد:

۱-پلان حفاظت محیط زیست و منجمنت در رابطه به پلان انکشاف کشف تجارتی.

۲-پلان توقف وآغاز کار در رابطه به عملیات نفت وگاز ، ارزیابی محیط زیست شامل شرح ایکوسیستم (بوم شناسی) قبل از آغازمرحله انکشافی تولیدی بشمول انواع حیوانات، نباتات وپرندگان منطقه، خاک، کیفیت هوا، آب های زیرزمینی وسطحی ومنظره زیست بوم ها.

۳-تاثیرعملیات نفت وگاز بالای

دنفتو اوګاز دعملیاتو اغېزه .

۴- د ژوند چاپېریال د ساتنې، دککړتیا د لرې کولو یا کمولو او زیان موندونکو خلکو ته د زیان دجبران لارې چارې، د ژوند چاپېریال د منجمنت په پلان کې شاملې دي.

۵- دکار د تعطیل یا پرېښودو، او دنفتو اوګاز دعملیاتو له امله اغېزمن شوي د ژوند چاپېریال دبیارغونې او طبیعي حالت اودمخه وضعیت ته دهغه دبېرته راستنولو پلان .

٦- پرمختایي بودجه.

۷- د نفتو او ګاز د عملیاتو لپاره داحتمالي خطرونو د مدیریت د پلان په شمول، د کار د پیل پلان.

۸- د ډول ډول حیواناتو، نباتاتو اود سیمې دالوتونکو، خاورې، د هوا د کیفیت، ترځمکې لاندې او پرمخ اوبو او د سیمې د اصلي حیه موجوداتو د ژوند د منظرې او هغو ساکنین منطقه .

۴- پلان منجمنت محیط زیست شامل پلانهای طرق حفاظت محیط زیست، رفع یاکاهش آلودگی وجبران خساره به اهالی متضررشده.

۵- پلان تعطیل وترک کردن کار و بازسازی محیط زیست متأثر شده بالاثر عملیات نفت وگاز واعاده آن به حالت طبیعی و وضعیت قبلی .

٦- بودجهٔ انکشافی.

۷- پلان آغاز کار به شمول پلان مدیریت خطرات احتمالی برای عملیات نفت و گاز.

۸- ارزیابی محیط زیست شامل شرح ایکوسیستم (بوم شناسی) قبل از آغاز مرحلهٔ انکشافی تولیدی به شمول انواع حیوانات،

اغېزو چې وړاندیز شوې پرمختیايي برنامه به يې د ژوند پر چاپېريا ل باندې ولري، د توليدي پرمختيايي پړاو له پيل دمخه، د ايکوسيستم (بوم پېژندنې) دشرح په شمول، د ژوند چاپېريا ل ارزونه.

دوضع شوودساتيرو په پام کې نيول

دري پنځوسمه ماده :

قراردادي مکلف دی احتمالي خطرونو د مديريت پلان چمتو کړي او هغه دستورالعملونه او تدبيرونه چې پراغېزمنو شوو ټولنو، کارکوونکو اود ژوند پرچاپېريا ل ساتنې باندې دنفتو اوګاز دعملياتو دخطرونو دمخنيوي اولرې کولو په منظور، دکانونو دوزارت لخوا وضع شوي دي، په پام کې ونيسي.

روغتيايي او ساتندوی پلان

څلور پنځوسمه ماده :

قراردادي مکلف دی دچټک اوبيړني متقابل عمل دپلان په شمول روغتيايي، ساتندوی د بې خطره نباتات و پرندگان منطقه، خاک ، کيفيت هوا، آبهای زير زمينی و سطحی و منظره زيست موجودات حيه اصلی منطقه و تاثيراتيکه برنامهٔ انکشافی پيشنهاد شده بالای محيط خواهد داشت.

رعايت دساتير وضع شده

مادهٔ پنجاه وسوم :

قراردادی مکلف است پلان مديريت خطرات احتمالی را آماده ساخته، دستورالعمل ها وتدابيريکه به منظور جلوگيری و رفع خطرات عمليات نفت وگاز بالای اجتماعات متأثره، کارکنان وحفاظت محيط زيست ازطرف وزارت معادن وضع گرديده، رعايت نمايد.

پلان صحی و تحفظی

مادهٔ پنجاه وچهارم :

قراردادی مکلف است پلان صحی ،تحفظی(تخنيک بی خطر) را به شمول پلان عمل سريع وعاجل

تخنیک پلان ترتیب او تطبیق کړي.

له پېښې څخه خبرتیا

پنځه پنځوسمه ماده :

(۱) قراردادي مکلف دی دنفتو اوګاز دعملیاتو په وخت کې، دمهمو اوخطرناکو پېښو یا قریب الوقوع خطرونو له رامنځته کېدو څخه په ممکن لنډ وخت کې دکانونو وزارت یا اړوندو سیمه ایزو دولتي ادارو ته خبر ورکړي .

(۲) دکانونو وزارت مکلف دی دمهمو پېښویا قریب الوقوع خطرونو د رامنځته کېدو په صورت کې، دهغو دلرې کولو لپاره، بیړني ترتیبات ونیسي .

(۳) د پېښو د پېښېدو یا نېږدی واقع کېدونکو خطرونو په صورت کې، قراردادي مکلف ده، د خطرونو د مخنیوي یا راکمولو لپاره د خطرونو د لري کولو خپل تدابیري پلان ته په پام سره ممکن

متقابل ترتیب و تطبیق نماید.

اطلاع از حادثه

مادهٔ پنجاه وپنجم :

(۱) قراردادی مکلف است حین عملیات نفت وگاز از بروز حوادث مهم یا خطرات قریب الوقوع ، به اسرع وقت ممکن به وزارت معادن ویا ادارات دولتی محلی مربوط ، اطلاع دهد .

(۲) وزارت معادن مکلف است در صورت بروز حوادث مهم یاخطر ات قریب الوقوع جهت رفع آن تدابیر اتخاذ نماید .

(۳) درصورت وقوع حوادث یا خطرات قریب الوقوع، قراردادی مکلف است تدابیر ممکنه را نظر به پلان تدابیری رفع خطرات خویش جهت جلوگیری یا کاهش خطرات روی

تدبیرونه تر لاس لاندې ونیسي.

دژونـــد چاپېریـــا ل ســـاتنې دیپارتمنت

شپږ پنځوسمه ماده :

دکانونو وزارت دژوند دچاپېریا ل دیپارتمنت چې دکانونو دقانون پـــه لسمه ماده کې د درج شوي حکم له په پام کې نیولو ســـره رامنځتـــه شوی دی، دژوند دچاپېریـــا ل لـــه اداري سره په همکاری کې دلاندې دندو او مسؤولیتونو لرونکی دی :

۱- دژوند دچاپېریال ســـاتنې پـــه منظور دسلا ورکول .

۲- د ژوند چاپېریـــا ل ســـاتنې ، دژوند چاپېریال د منجمنت دپـــلان دکار د درولو او پرېښودو د ژمنـــو په هکله تخنیکي څېړنه او ارزونه .

۳- د اړونـــدو تقنینـــي ســـندونو دحکمونو او په قرارداد کې د درج شوو شرایطو مطابق، دقراردادي په واسطه دژوند چاپېریـــا ل ســـاتنې لـــه اړونـــدو موضـــوعګانو دست ګیرد.

دیپارتمنت حفاظـــت محـــیط زیست

مادۀ پنجاه وششم:

دیپارتمنت حفاظت محیط زیـــست وزارت معادن بانظرداشت حکـــم مندرج مادۀ دهم قانون معادن ایجاد ګردیده است، درهمکاری با ادارۀ ملی حفاظت محیط زیست دارای وظـــایف ومـــسؤولیت هـــای ذیل می باشد :

۱- ارائه مشوره به منظور حفاظت محیط زیست .

۲- بررسی وارزیـــابی تخنیکـــی تعهدات درمورد حفاظت محـــیط زیست ، پلان منجمنـــت محـــیط زیست و تعطیل کار و واگذاری .

۳- نظارت از رعایت موضوعات مربوط به حفاظت محیط زیـــست توســـط قـــراردادی طبـــق احکـــام اســـناد تقنینـــی مربـــوط وشـــرایط منـــدرج

څخه څارنه .

۴- د ژوند چاپېريال ساتنې په هکله د نفتو او ګاز د عملياتو په ترڅ کې دنفتو او ګاز (هايدروکاربونونو) د مقرراتو په پام کې نيولو ته توجه.

دموافقې رامنځته کېدل

اووه پنځوسمه ماده :

کـــه چېـــرې د نفتـــو او ګـــاز (هايدروکاربونونو) د(زېرمـــې) پـــه ساختمان کې د څو قراردادونوساحه شامله وي، اړوند قراردادیان کولای شي دنفتو اوګازعملیات یود بل په همکاری تنظیم کړي،هغه موافقه چې تر هغـــې لاندې ګډ عملیات صورت مومي، باید په ممکن لنډ وخت کې د کانونو د وزیر په منظـــوری ورســـېږي. پـــه هغـــۀ صـــورت کـــې چـــې قراردادیـــان، په ټاکلي وخت کې موافقې تـــه ونـــه رسېږي،دکانونو وزارت پدې هکلـــه تصمیم نیسي.

دجیولوجیکي،جیـــــوفزیکي او جیوشیمیکي خدمتونوقراردادونه

قرارداد.

۴- توجه بـــه رعایـــت مقـــررات نفت وگاز حین عملیـــات نفـــت وگاز (هایدروکاربن ها) در مـــورد حفاظت محیط زیست.

ایجاد توافق

مادۀ پنجاه وهفتم:

هرگاه ساختمان (ذخیـــره) نفـــت وگاز(هایدروکاربن ها) شامل ساحۀ چند قرارداد باشد ، قراردادی های مربوط می توانند عملیـــات نفـــت وگاز را به موافقۀ همـــدیگرتنظیم نمایند. موافقت ایکـــه تحـــت آن عملیات متشرک صورت می گیرد، باید به اسرع وقـــت ممکنـــه بـــه منظوری وزارت معـــادن برســـد. درصورتی کـــه قـــراردادی هـــا ، در موعد معینه به موافقه نرســـند، وزارت معـــــادن در زمینـــــه تصمیم اتخاذ می نماید .

قراردادی های خدمات جیولوجیکی، جیوفزیکـــی وجیوشـــــیمیکی

(دريم ډول قرارداد)

اته پنځوسمه ماده :

(۱) دولت کولای شي دهغو معلوماتو داخستلو لپاره چې پربنسټ يې خپلې تفحصاتي پاليسۍ ترتيبوي، د جيولوجيکي، جيوفزيکي او جيوشيميکي خدمتونو په قراردادونو کې شامل شي.

(۲) دريم ډول قرارداد، په يوه ټاکلې ساحه کې د سروې، جيولوجيکي، جيو فزيکي او جيوشيميکي ازمېښتونو او کتنو د اجراء حق سپاري، پدې شرط چې ټاکل شوې ساحه پدې منظور د لومړي او دوه يم ډول قراردادونو د ساحې په دننه کې نه وي.

(۳) قراردادي، تر دريم ډول قرارداد لاندې مکلف دی، د کار د پرمختګ په هکله د کانونو وزارت ته رپوټ ورکړي، د دغه شان سروې ګانو، ازمېښتونو او کتنو په

(قرارداد نوع سوم)

مادۀ پنجاه وهشتم :

(۱) دولت می تواند جهت اخذ معلوماتیکه بر اساس آن پالیسی های تفحصاتی خویش را ترتیب می نماید، داخل قراردادهای خدمات جیولوجیکی، جیوفزیکی و جیوشیمیکی گردد.

(۲) قرارداد نوع سوم، حق اجرای سروی، آزمایش و مطالعات جیولوجیکی، جیو فزیکی و جیو شیمیکی را در یک ساحه تعیین شده تفویض می نماید، مشروط بر اینکه ساحه تعیین شده بدین منظور در داخل ساحه قراردادهای نوع اول و دوم نباشد.

(۳) قراردادی تحت قرارداد نوع سوم مکلف است درمورد پیشرفت کار به وزارت معادن راپور داده معلومات بدست آمده در نتیجه

پایله کې لاسته راغلي معلومات، د نفتو او ګاز (هایدروکاربونونو) د مقررې مطابق، دکانونو وزارت په واک کې ورکړي.

همچو سروی ها، آزمایشات یا مطالعات را مطابق مقرره نفت وگاز (هایدروکاربن ها) در اختیار وزارت معادن بگذارد.

د معلوماتو مالکیت

نهه پنځوسمه ماده :

(۱) هر ډول معلومات چې د درېیم ډول قرارداد پربنسټ راټولېږي، د دولت ملکیت دی، د نومورو معلوماتو په اړه له امتیازونو څخه د ګټې اخستنې شرایط او ډول دنفتو او ګاز (هایدروکاربونونو) په مقرره او اړوند قرارداد کې ټاکل کېږي، قراردادي مکلف دی هر کله چې په جیولوجیکي، جیوفزیکي او جیوشیمیکي معلوماتو پورې اړوند امتیاز تر ګټې اخستنې لاندې نیسي ، د کانونو وزارت ته خبر ورکړي.

(۲) قراردادي کولای شي د نفتو او ګاز د عملیاتو په بهیر کې راټول

مالکیت معلومات

مادهٔ پنجاه ونهم :

(۱) هرگونه معلومات که بر اساس قرارداد نوع سوم جمع آوری می شود، ملکیت دولت است، شرایط نحوه استفاده از امتیازات در رابطه به معلومات مذکور در مقرره نفت و گاز (هایدروکاربن ها) و قرارداد مربوط تعیین می گردد. قراردادی مکلف است هر زمانیکه امتیاز مربوط به معلومات جیولوجیکی، جیو فزیکی و جیوشیمیکی را مورد استفاده قرار می دهد ، به وزارت معادن اطلاع دهد.

(۲) قراردادی می تواند معلومات جمع آوری شده در جریان

شوي معلومات پــه ازادۍ سـره ولېږدوي، پدې شرط چې د کانونو د وزارت د لزومديد لــه مخــې د احجارو ، مايعاتو د نمونو يا نــورو نمونو په هکله اصل معلومــات، د اصلي نمونې د ګټې اخــستنې وړ برخه هم په فزيکي ډول او هم پــه الکترونيکي ډول د افغانستان په دننه کې وساتل شي.

عمليات نفت وگــاز را آزادانــه انتقا ل دهد، مشروط بر اينکه نظر به لزوم ديد وزارت معادن اصــل معلومــــات يــــا در مــــورد نمونه هــای احجــار، مايعــات يا ساير نمونه هــا، بخــش قابــل استفاده نمونه اصلی هم به شــکل فزيکی و هم بشکل الکترونيکــی در داخل افغانستان حفظ شود.

پنځم فصل

نل ليکه (پايپ لاين)

د نــل ليکــې د جوړولــو او عملياتو شرايط

شپېتمه ماده:

(۱) د نل ليکې، پمــپ استېــشن، ټانک او زېرمه ځای د وال جوړول اود نفتو او ګاز لېږدونې دنل ليکې د عملياتو تر قرارداد لانــدې اود اړوند جواز ليک په صادرېدو سره صورت مومي. د نل ليکو د جوړولو

فصل پنجم

پايپ لاين

شرايط اعمار و عمليات پايپ لاين

مادۀ شصتم:

(۱) احــــداث پايــــپ لايــــن، پمــــپ استيــــشن، تانــــک و وا ل ذخيره گــــاه و انتقــــالات نفــــت وگاز تحــــت قــــرارداد عمليــــات پايپ لاين و صــــدور جوازنامــــه مربــــوط صــــورت گرفتــــه

او عملياتو شرايط او مقـــررات اود ډيـــــــــزاين د تګلـــــــــوري د ټـــاکلو اود هغـــو د ســـاتنيزو چارو په شمول اړوندې اسانتياوې، د نـــــل ليکـــــې پـــــه قـــــرارداد اود نفتو او ګاز(هايدروکاربونونو) په مقرره کې تنظيمېږي.

(۲) دنل ليکې د جوړولو او عملياتو اود هغو د متمم د اجراء لپاره، پـــه هغۀ صورت کې چې د غـــه شـــان اجراآت د لومړي او دوه يـــم ډول قرارداد په دايـــره کـــې صـــورت ومومي، د جلا قرارداد عقدول اود لايسنس صادرول لازم ندي، پـــدې شرط چې د دغۀ ډول نل ليکـــې د جوړولـــو او عمليـــاتو شـــرايط او اړوندې اسانتياوې، هغـــې چـــې پورته ياد شـــويدي، د ډيـــزاين د مشخصاتو، د تګلوري د ټـــاکلو، د لارې د حق، ساتنيزو چارو او پـــه هغو پورې د اړوندو ټولو معلوماتو په شمول په پرمختيايي برنامه کـــې

می توانـــد. شـــرايط و مقـــررات اعمار و عمليات پايپ لايـــن هـــا و تـــــسهيلات مربـــــوط بـــــه شـــــمول ديـــــزاين، تعيـــــين مسير و امور تحفظی آن در قرارداد پايپ لاين و مقرره نفت و گازهـــا (هايدروکاربن ها) تنظيم می گردد.

(۲) عقـــد قـــرارداد و صـــدور لايـــــسنس جداگانـــــه بـــــرای احداث و عمليات پايپ لايـــن و اجـــزای مـــتمم آن درصـــورتی کـــــه چنـــــين اجـــــراآت در حيطـــه قراردادهـــای نـــوع اول و دوم صـــــورت بگيـــــرد، لازم نيـــست، مـــشروط بـــر اينکـــه شـــرايط احـــداث و عمليـــات چنين پايـــپ لايـــن و تـــسهيلات مربـــوط آنکـــه در فـــوق ذکـــر شده است به شمول مشخـــصات ديزاين، تعيين مـــسير، حـــق راه، امور تحفظی و تمـــام معلومـــات مربوط آن در برنامـــه انکـــشافی

توضيح شوي او ددې قانون د حکمونو مطابق د کانونو وزارت منظوری ته رسېدلي دي.

ترانسپورتي حق الاجرت او شرايط

يوه شپېتمه ماده :

(۱) ترانسپورتي اوله نل ليکې څخه دګټې اخستنې دحق الاجرت اندازه دکانونو وزارت لخواټاکل کېږي .

(۲) هغه شخص چې ددې قانون او اړوندې مقررې دحکمونو مطابق يې نل ليکه جوړه کړې اودولت يا نور قراردادیان ددغې نل ليکې له لارې دخپلو نفتو اوګاز دلېږدولو په منظور اړتيا ولري،پدې صورت کې دنل ليکې دمالک داجازې اخستل حتمي دي، دمالک دنه توافق په صورت کې دکانونو وزارت له نل ليکې څخه دګټې اخستنې په هکله دنل ليکې مالک قراردادي د مکلفيتونو له په پام کې

توضيح شده و مطابق احکام اين قانون به منظوری وزارت معادن رسيده باشد.

شرايط وحق الاجرت ترانسپورتی

مادۀ شصت ويکم:

(۱)اندازۀ حق الاجرت ترانسپورتی واستفاده از پايپ لاين ازطرف وزارت معادن تعيين می گردد .

(۲) شخصی که طبق احکام اين قانون ومقرره مربوط ، پايپ لاين را احداث نموده دولت يا ساير قراردادی ها به منظور انتقا ل نفت وگاز خويش از طريق اين پايپ لاين نياز داشته باشند دراينصورت ، کسب اجازۀ مالک پايپ لاين حتمی می باشد، درصورت عدم توافق مالک ، وزارت معادن در مورد استفاده از پايپ لاين بانظرداشت مکلفيت های قراردادی

نیولـــــو ســـــره، مقتـــــضي تصمیم نیسي .

شپږم فصل

د نفتو اوګاز پرعایداتو باندې مالیات

حسابي چارې

دوه شپېتمه ماده :

قراردادیـــان مکلـــف دي دخپلـــو محاسباتو اړوندې چارې، دنړیوالو محاســـباتي ســـتندردونو (IAS) مطابق سرته ورسوي .

د مالیاتو ورکړه

دري شپېتمه ماده :

(۱) قراردادیان مکلف دي پرخپلو عایداتو باندې مالیـــات، ټکـــسونه اوګمرکي عوارض، داړوندو قوانینو دحکمونو مطابق ورکړي .

(۲) دقراردادیانو دملاتړ په منظور، دکانونو وزارت کولای شي دمالیاتي ثبات اودټکسونو اود هغو دعوارضو په هکله مالي ډاډګېرنې دنافذه قانون مالک پایپ لاین ،تصمیم مقتـــضی اتخاذ می نماید.

فصل ششم

مالیات بر عایدات نفت وگاز

امور حسابی

مادۀ شصت و دوم:

قراردادی ها مکلف انـــد امـــور حسابی مربوط خویش را مطـــابق ستندردهای محاسباتی بین المللـــی (IAS) تنظیم نمایند .

پرداخت مالیات

مادۀ شصت و سوم:

(۱)قراردادی ها مکلف اند مالیات برعایدات، تکس هـــا وعـــوارض گمرکی خویش را طبـــق احکـــام قوانین مربوط تادیه نمایند.

(۲) وزارت معـــادن مـــی توانـــد به منظور حمایت قـــراردادی هـــا اطمینانیه های مـــالی را در مـــورد ثبات مالیاتی و تکس ها وعوارض

دحکمونو مطابق اودمـــالیې وزارت په تفاهم سره په پام کې ونیسي .

حق الامتیاز (رویالتي ګانې)

څلور شپېتمه ماده :

(۱) قراردادیان مکلف دي د نفتـــو او ګـــاز (هایـــدروکاربونونو) د مقررې اود لومړي او دوه یم ډول قراردادونو مطابق د نفتو او مـــایع ګاز او طبیعي ګاز د تولیداتو رویالتي ګانې ورکړي .

(۲) د نفتو او مایع ګاز اوطبیعي ګاز د رویالیتي مقدار، دتولید شوو نفتو او ګاز دمقدار لـــه وضـــع کولـــو وروسته چې دتولیدي عملیاتو دسرته رسولو لپـــاره لګېـــږي، دکـــانونو وزارت د وړاندیز پربنسټ،دوزیرانو دکمېسیون لخوا ټاکل کېږي .

دځمکې د سطح حق الاجاره

پنځه شپېتمه ماده :

(۱) قراردادي، مالک یا متصرف ته ترخپلې ګټـــې اخـــستنې لانـــدې دځمکې دسطح دکرایې په ورکولو آن مطابق احکام قـــانون نافـــذه و باتفاهم وزارت مالیه در نظر بگیرد.

حق الامتیاز (رویالتی ها)

مادۀ شصت وچهارم :

(۱) قـــراردادی مکلـــف اســـت رویالتی های تولیدات نفت وگـــاز مایع وگاز طبیعی را طبق مقـــرره نفت وگاز (هایـــدروکاربن هـــا) ومندرجات قراردادهای نوع اول و دوم تادیه نماید.

(۲) مقدار رویالتی نقت وگاز مایع وگـــاز طبیعـــی بعـــد از وضـــع مقدارنفت وگـــاز تولیـــد شـــده که جهت انجام عملیات تولیدی به مصرف میرسد، به اساس پیشنهاد وزارت معادن ازطرف کمیـــسیون وزراء تعیین می گردد .

حق الاجاره سطح زمین

مادۀ شصت وپنجم:

(۱) قراردادی مکلف به پرداخت کرایـــه ســـطح زمـــین مـــورد استفاده خود به مالک یا متـــصرف

مکلف دی .

(۲) دځمکې دسطح دیو هکتار کرایه د نفتو او ګاز (هایدروکاربونونو) په مقرره کې ټاکل کېږي .

(۳) فیسونه، رویالیتی اود ځمکې دسطح کرایه، دکانونو دوزارت لخوا راټوله اود دولت د وارداتو په ټاکلي حساب بانک ته تحویلېږي.

می باشد.

(۲)کرایه فی هکتار سطح زمین در مقرره نفت و گاز (هایدروکاربن) تعیین می گردد .

(۳) فیس ها ، رویالتی ها وکرایهٔ سطح زمین از طرف وزارت معادن جمع آوری وبحساب معینه واردات دولت تحویل بانک می گردد.

اووم فصل
وروستني حکمونه

سرغړونې

شپږ شپېتمه ماده :

(۱) که چېرې دقرارداد دځېړنې په وخت کې، قراردادي مزور (ساختگي) یا تېرابستونکي یا دحقیقت خلاف معلومات وړاندې یا داچې دقرارداد له موادو څخه په مکرر ډول سرغړونه وکړي ،

فصل هفتم
احکام نهائی

تخلفات

ماده شصت وششم:

(۱) هرگاه حین بررسی قرارداد معلومات مزور یا فریبنده یا خلاف حقیقت از طرف قراردادی ارایه گردد و یا اینکه قراردادی معلومات را نزد خویش پنهان نگهدارد، وزارت معادن می تواند از قراردادی معلومات مورد نیاز را مطالبه نماید.

دکانونو وزارت کولای شي له قراردادي څخه داړتیا وړ معلومات وغواړي،په هغهٔ صورت کې چې قراردادي قناعت ښښونکی ځواب وړاندې نکړی شي، قرارداد د واکمنې مرجع لخوا فسخ کېږي او دولت د هغهٔ زیان چې له قرارداد څخه دسرغړونې په پایله کې یې صورت موندلی د جبران د ترلاسه کولو مستحق دی .

(۲)دکانونو وزارت مکلف دی دقرارداد دفسخ قانع کوونکي دلایل خپاره کړي اوکاپي یې قراردادي ته واستوي.پدې صورت کې قراردادي ته ورکړل شوي حقوق اوامتیازونه تعلیق کېږي، اړونده ساحه اووړاندې شوي تضمینونه په دولت پورې اړه مومي .

(۳) ددې قانون له حکمونوڅخه دسرغړونې او نقض په اړه په

درصورتی که قراردادی جواب قناعت بخش ارائه کرده نتواند، معلومات ارائه شده کافی نباشد و معلومات دهی غلط یا عدم معلومات دهی سبب تخلف از مواد قرارداد باشد، قرارداد ازطرف مرجع ذیصلاح فسخ می گردد و دولت مستحق دریافت جبران خساره که در نتیجه تخلف از قرارداد صورت گرفته، می باشد.

(۲) وزارت معادن مکلف است دلایل مقنع فسخ قرارداد را نشر وکاپی آنرا به قراردادی ارسال نماید. دراین صورت حقوق وامتیاز اعطاء شده به قراردادی تعلیق گردیده ساحهٔ مربوط وتضمینات ارایه شده به دولت تعلق می گیرد.

(۳) موارد مربوط به جریمه وجبران خساره در رابطه

جريمه اودزيان په جبـــران پـــورې اړوند مـــوارد پـــه مقـــره کـــې تثبيتېږي .

(۴)که چېرې قراردادي په فـــسخ يا پدې قـــانون کـــې درج دزيـــان دجبـــران اونغـــدي جريمـــې پـــه ورکړه قناعت ونلـــري، موضـــوع دحل اوفصل په غرض ســـوداګريز حکميت يا واکمنې محکمـــې تـــه احاله کېږي .

(۵) که چېـــرې قـــراردادي لـــه قرارداد څخه سرغړونه وکـــړي او د هغـــۀ ســـرغړونه د ژونـــد پرچاپېريال يا پر کـــارکوونکو يـــا درېيمو اړخونـــو باندې نـــاوړه اغېزه ولـــري، د کـــانونو وزارت کولای شـــي د اړونـــدو نفتـــو او ګاز عمليات د هغې مـــودې لپـــاره چې له شپږو مياشتو څخـــه زياتـــه نه وي، د تعليق پـــه حالـــت کـــې راولي.

(٦) له اړخونو څخه د هر يـــوۀ پـــه بـــه تخلفـــات ونقـــض احکـــام ايـــن قـــانون در مقـــره تثبيت مي ګردد .

(۴) هرگاه قراردادی بـــه فـــسخ قرارداد، پرداخت جبران خـــساره يا جريمـــه نقـــدی منـــدرج ايـــن قانون قناعت نداشته باشد موضوع غرض حل وفصل بـــه حکميـــت تجارتی يـــا محکمـــه ذيـــصلاح احاله می گردد.

(۵) هرگـــاه قـــراردادی از قـــرارداد تخلـــف نمايـــد وتخلف آن بالای محيط زيست يا صحت کارکنـــان يـــا جوانـــب ســـوم تـــاثيرات ســـوء داشـــته باشـــد، وزارت معـــادن مـــی توانـــد عمليـــات نفـــت و گـــاز مربـــوط را بـــرای مـــدت کـــه بيـــشتر از شـــش ماه نباشـــد بـــه حالـــت تعليـــق در آورد.

(٦) تخلف از مواد قرارداد توسط

واسطه دقرارداد له موادو څخه سرغړونه،مقابل لوری قادر وي څو دزیان دجبران غوښتنه وکړي.

(۷) که چېرې قراردادي په جدي او مکرره توګه د قرارداد له موادو څخه سرغړونه وکړي، قرارداد د واکمنې مرجع لخوا فسخ کېږي او دولت د هغهٔ زیان چې له قرارداد څخه د سرغړونې په پایله کې یې صورت موندلی دی، د جبران مستحق دی.

(۸) دکانونو وزارت واک لري، لدې قانون څخه په سرغړونې پورې اړوندې جریمې د نفتو او ګاز (هایدروکاربونونو) په مقرره کې ټاکلو شوو شرایطو ته په پام سره، وضع کړي.

(۹) دژوند چاپېریا ل له قانون څخه په سرغړونو پورې اړوندې جریمې،دنومړي قانون او اړوندو مقررومطابق ټاکل کېږي.

هریک از طرفین، طرف مقابل را قادر می سازد تا تقاضای جبران خساره را نماید.

(۷) هرگاه قراردادی درصورت جدی و مکرر از مواد قرارداد تخلف نماید، قرارداد از طرف مرجع ذیصلاح فسخ می گردد ودولت مستحق دریافت جبران خساره ای که در نتیجه تخلف از قرارداد صورت گرفته است، می باشد.

(۸) وزارت معادن صلاحیت دارد جریمه های مربوط به تخلف از این قانون را نظر به شرایط تعیین شده در مقرره نفت وگاز (هایدروکاربن ها) وضع نماید.

(۹) جریمه های مربوط به تخلفات از قانون محیط زیست مطابق قانون مربوط و مقرره های آن تعیین می گردد.

داسعارو لېږدول

اووه شپېتمه ماده :

قراردادي دهېواد دبانکي تقنيني سندونو په تطبيقولو مکلف دی، دمالياتو دورکړې، دمالي وجايبو اود دولت دنورو مطالباتو دتعميل په صورت کې، کولای شي لاندې فعاليتونه سرته ورسوي :

۱- دنفتو اوګاز دعملياتو داجراء په منظور داسعارو واردول .

۲- دنفتو اوګاز دعملياتو دتمويل لپاره دپورونو دورکولو اود نفتو اوګاز دعملياتو دارينو ماشين آلاتو اوتجهيزاتو دبرابروونکو دپيسو دورکړي په غرض، بهرته داسعارو لېږدول .

۳- دنفتو اوګاز له عملياتو څخه درامنځته شوو سهامو دګټې اونورو ګټو دورکړې لپاره بهرته سهم لرونکو ته داسعارو لېږدول .

۴- دبهرنيو پانګو داسعارو لېږدول چې دنفتو اوګاز په چارو کې پانګه اچونه شوې وي .

انتقال اسعار

مادهٔ شصت وهفتم:

قراردادی مکلف به تطبيق اسناد تقنينی بانکی کشور بوده ، درصورت تاديه ماليات، تعميل وجايب مالی وساير مطالبات، دولت می تواند فعاليت های ذيل را انجام دهد:

۱-ورود اسعار به منظور اجرای عمليات نفت وگاز .

۲-انتقال اسعار به خارج کشور برای تاديهٔ قروض جهت تمويل عمليات نفت وگاز وتاديه پول تهيه کننده گان ماشين آلات وتجهيزات ضروری عمليات نفت وگاز.

۳-انتقال اسعار به سهم داران به خارج ، برای پرداخت مفاد سهام وسايرمنفعت های ناشی از عمليات نفت وگاز.

۴- انتقال اسعار سرمايه های خارجی که در امور نفت وگاز سرمايه گذاری شده باشد.

۵- دهغو اسعاري پيسو، شتمنيو اومايملک لېږدول چې د قراردادي دشتمنيو له پلورنې يا دبهرنۍ پانګې اچونې داړوندو زيانونو له جبران څخه لاسته راغلې وي .

۶-داسعارو دمارکېټ دنرخ مطابق دافغاني پيسو يا اسعارو آزادانه رانيول .

۷- په افغانستان کې په افغاني يا اسعاري پيسو يا په دواړو، دبانکي حساب لرل .

۸- د دافغانستان بانک دتقنيني سندونو مطابق، له افغانستان څخه په بهر کې په اسعارو باندې دبانکي حساب لرل .

استملاک

اته شپېتمه ماده :

(۱) د نفتو او ګاز د عملياتو تر قرارداد لاندې امتيازونه، د قراردادي ملکيتونه او د قراردادي ونډه چې د قرارداد مطابق د هغو مستحق دی، په مستقيمه يا غير

۵-انتقال پول اسعاری ، دارایی ها و مایملکی که ناشی از فروش دارایی های قراردادی یا جبران خساره مربوط سرمایه گذاری خارجی بدست آمده باشد.

۶- خریداری آزادانهٔ پول افغانی یا اسعار مطابق نرخ مارکیت اسعار .

۷- داشتن حساب بانکی به پول افغانی یا اسعاری یا هردو درافغانستان.

۸- داشتن حساب بانکی به اسعار درخارج افغانستان مطابق اسناد تقنینی دافغانستان بانک.

استملاک

مادهٔ شصت وهشتم :

(۱) امتیازات قراردادی تحت قرارداد عملیات نفت وگاز، ملکیت های قراردادی وسهم قراردادی که مطابق قرارداد مستحق آن می باشد، به صورت مستقیم

مستقیمه توګه نه استملاک کېږي، خو داچې دقانون دحکمونـــو اود عامه ایجاباتو د اړتیا مطابق وي.

(۲) دولت داستملاک په وخـــت کې، د قراردادي د زیان جبران، د نافذه قوانینو او بین المللي معیارونو مطابق ورکوي. قراردادي ته د زیان د جبران ورکړه، په معتبرو او تبادلې وړ اسعارو صورت مومي.

یاغیر مستقیم استملاک نمی گردد، مگر اینکه طبـــق احکـــام قـــانون وایجابات ضرورت عامه باشد.

(۲) دولـــت حـــین اســـتملاک، جبران خسارۀ قراردادی را مطابق قوانین نافذه ومعیارهای بین المللی می پردازد. تادیه جبران خـــساره برای قراردادی به اسعار معتبـــر و قابل تبادله صورت می گیرد.

ددولت دکار کوونکو دتطمیع منع

نهه شپېتمه ماده :

قـــراردادي یابـــل هـــېڅ شـــخص نشي کولای په مستقیم یاغیرمستقیم صـــورت، دافغانـــستان د دولـــت کارکوونکو دهغو ثالث شخص تـــه پاداش، بخشش، حـــق الزحمـــه، مـــالي وجـــوه یـــا د مـــادي او معنـــوي ارزښـــت لرونکـــی بـــل شی دقرارداد دامتیاز، جواز لیـــک اوپـــدې برخـــه کـــې دنـــورو اســـانتیاوو ورکولـــو تـــه

منـــع تطمیـــع کارکنـــان دولت

مادۀ شصت ونهم :

قـــرادادی ویـــا هـــیچ شـــخص دیگـــری نمـــی توانـــد بـــه عنـــوان پـــاداش، بخـــشش، حـــق الزحمـــه، وجـــوه یـــا هـــر شـــی دارای ارزش مـــادی ومعنـــوی را بـــصورت مـــستقیم و یـــا غیرمـــستقیم به کارکنـــان دولـــت افغانـــستان یا شخص ثالث آنها بـــه منظـــور وادارســـاختن بـــه اعطـــای

دهغـــــــوی دار ایـــــــستلو پـــــه منظـــــور ورکـــــړي، پـــــدې هکلـــــه دقـــــراردادي هـــر ډول ســـرغړونه دمجـــازاتو پرتطبیـــق برســـېره، دقـــرارداد د فسخ سبب هم کېږي .

امتیاز قرارداد،، جوازنامه وســـایر تـــسهیلات در زمینـــه بپـــردازد. درصـــــــورت تخلـــــــف از ایـــن امـــر عـــلاوه بـــه تطبیـــق مجازات معینه قرارداد نیز فـــسخ می گردد.

دشخړو حل کول

اویایمه ماده :

(۱) په هغهٔ صـــورت کـــې چـــې قراردادي کورنی حقیقي یا حکمي شخص وي، د دولت او قراردادي تر منځ هـــر ډول راپیـــدا شـــوي اختلافونه په کورنیو محاکمو کـــې حل او فصل کېږي.

(۲) په هغهٔ صورت کـــې چـــې د قراردادي بهرنی حقیقي یا حکمـــي شخص وي .

ددولـــت اوقـــراردادي تـــرمنځ د اختلافونـــو راپیـــدا کېـــدل پـــه

حل اختلافات

مادهٔ هفتادم :

(۱) درصـــورتی کـــه قـــراردادی شخص حقیقی یا حکمی داخلـــی باشد، هرگونه اختلافـــات ایجـــاد شده میان دولـــت و قـــراردادی در محاکم داخلی حـــل وفـــصل می گردد.

(۲) درصـــورتی کـــه قـــراردادی شـــخص حقیقـــی یـــا حکمـــی خارجی باشد.

بـــــــــروز اختلافـــــــــات بـــــین دولـــــت وقـــــراردادی

قـــرارداد کـــې د درج شـــوو شـــــرايطومطابق حـــــل او فصل کېږي.

که چېرې د دولت اوقراردادي ترمنځ شخړه حل اوفصل نشي، دهغې څېړنه دميلادی ۱۹٦۵ کا ل دمارچ د(۱۸) نېټې د دولتونو اونورو هېوادونو د اتباعو تـــرمنځ دپـــانګې اچـــونې دشـــخړو دحـــل دکنوانـــسيون لـــه په پام کـــې نيولـــو ســـره، دپـــانګې اچونې د اختلافونـــو حـــل دنړيـــوا ل مرکـــــز (ICSID) لـــــه لارې صورت مومي .

(۳) کـــه چېـــرې داخـــتلاف حل دپـــانګې اچـــونې دنړيـــوا ل مرکـــــز(ICSID) لـــــه لارې ممکـــن نـــه وي يـــا قـــراردادی تـــرجيح ورکـــــړي څـــــو حکميـــت د يـــوان ســـيترال (UNCITRAL)د نـــړيوالې سوداګرۍ دقانون لپـــاره دملګـــرو ملتو دسازمان دکمېسيون ياکوم بل

مطـــابق شـــرايط منـــدرج قـــــــرارداد حـــــــل وفصل می گردد.

هرگـــاه اخـــتلاف بـــين دولـــت وقراردادی حل وفصل شده نتواند، رسيدگی به آن از طريـــق مرکـــز بـــين المللـــی حـــل اختلافـــات ســـرمايه گـــذاری (ICSID) بانظرداشـــت کنوانـــسيون حـــل منازعات سرمايه گذاری بين دول و اتباع ساير کشورها مـــؤرخ (۱۸) مارچ ســـال (۱۹٦۵) مـــيلادی صورت می گيرد.

(۳)هرگـــاه حـــل اخـــتلاف از طريـــق مرکـــز بـــين المللـــی حل اختلافات ســـرمايه گـــذاری (ICSID) ممکـــــن نباشـــــد يـــا قـــراردادی تـــرجيح دهـــد تا حکميت از طريـــق کميـــسيون ســـازمان ملـــل متحـــد بـــرای قـــــــانون تجـــــــارت بـــين المللـــی يـــوان ســـيترال

حکمیت یا دشخړو دحل دکوم بل پروسیجرله لارې چې دکانونو وزارت اوقراردادي ورسره موافقه وکړي،حل اوفصل شي،پدې صورت کې حکومت (UNCITRAL) ته داختلاف دحل د وړاندې کولو په هکله، د منځګړیتوب دمقرراتو (UNCITRAL) (۱۹۷٦) مطابق، موافقه کوي.

(۴) که چېرې دقرارداد دمالکیت په سلو کې له (۲۵) څخه زیاتې ګټې په بهرنی پانګه اچوونکي پورې اړه ولري، قراردادي دبهرني تبعه په توګه ګڼل کېږي اواختلاف د(LCSID) دپانګې اچوني داختلافونو دحل دنړیوال مرکز دکنوانسیون دپنځه ویشتمې مادې د(۱) جزء مطابق، حل اوفصل کېږي .

(۵)که چېرې دمالکیت دقرارداد په (UNCITRAL) یا کدام حکمیت دیګر یا پروسیجر دیګر حل منازعات که وزارت معادن و قراردادی به آن موافقه نماید، حل وفصل گردد در اینصورت حکومت در مورد ارایه اختلاف به (UNCITRAL) مطابق مقررات میانجیگری (UNCITRAL) (۱۹۷٦) موافقه می نماید.

(۴) هرگاه منافع مالکیت قرارداد بیشتر از (۲۵) فیصد متعلق به سرمایه گذار خارجی باشد، قراردادی به حیث تبعهٔ خارجی تلقی گردیده و اختلاف مطابق جزء (۱) مادهٔ بیست وپنجم کنوانسیون مرکز بین المللی حل اختلافات سرمایه گذاری (LCSID) حل وفصل می گردد.

(۵) هرگاه منافع مالکیت قرارداد

سلو کې (۲۵)ګټې په دولت پورې اړه ولـــري، داخـــتلاف موضـــوع د(LCSID) دپـــانګې اچـــونې داختلافونو دحل دنړیوا ل مرکـــز دکنوانسیون دپنځه ویشتمې مـــادې د(۳) جزء مطابق ددولت له توافق وروســـته هغـــهٔ تـــه احالـــه کېدی شي .

(٦) په هغهٔ صورت کې چې دولت ددې مادې پربنسټ د منځګړیتوب یو اړخ وي دکانونو وزیر، د عدلیې وزیر اود لویې څـــارنوالی واکمـــن استازی، د مدعي یا مدعي علیه پـــه توګه د افغانستان په دننه یا بهر کې له دولت څخه د اســـتازیتوب واک لري.

دانفاذ نېټه

یو اویایمه ماده :

(۱) ددې قانون دحکمونـــو دښـــه تطبیق په منظور، دکـــانونو وزارت کولای شي مقرره طرح اوله پړاوونو څخه تېره کړي.

بیـــشتر از (۲۵) فیـــصد متعلـــق بـــه دولـــت باشـــد ، موضـــوع اختلاف مطابق جـــزء (۳) مـــادهٔ بیست وپنجم کنوانسیون مرکـــز بین المللی حل اختلافات ســـرمایه گـــــذاری(LCSID) بعـــــد از توافق دولت به آن احالـــه شـــده می تواند.

(٦) درصورتی که دولت یکـــی از طرفین میانجیگری به اساس ایـــن ماده باشد، وزراء معادن، عدلیـــه ونماینده باصلاحیت لوی څارنوالی صلاحیت نمایندگی از دولت را چه بحیث مدعی یـــا مـــدعی علیـــه در داخل یـــا خـــارج افغانـــستان دارد.

تاریخ انفاذ

مادهٔ هفتاد ویکم :

(۱) به منظور تطبیق بهتر احکـــام ایـــن قـــانون وزارت معـــادن می تواند مقررهٔ را طـــرح وطـــی مراحل نماید .

(۲) دغه قانون دتوشیح لـه نېټـې څخه نافذ اوپه رسمي جريده کـې دې خپور شي او په نافذېدو سره يې د ۱۳۸۴ د کب د ۲۰ نېټـې پـه (۸۸۰)ګڼه رسمي جريده کې خپور شـوی د نفتـو او ګـاز (هايدروکاربونونو) قانون ملغي ګڼل کېږي.

(۲) ايـن قـانون از تـاريخ توشيح نافذ ودر جريـدهٔ رسـمی نـشرگردد بـا انفـاذ آن قانون نفت وگاز (هايدروکاربن ها) منتشرهٔ جريـدهٔ رسـمی شـماره (۸۸۰) مـؤرخ ۲۰ حـوت ۱۳۸۴ ملغـی پنداشـته می شود.

د کانونو د قانون د توشیح په هکله د افغانستان د اسلامي جمهوریت د رئیس فرمان

گڼه: (۱۵۳)
نېټه: ۱۲ /۱۳۸۷/۱۱

لومړی ماده:
د افغانستان د اساسي قانون د څلور شپېتمې مادې د (۱٦) فقرې او سلمې مادې د حکم له مخې د کانونو قانون چې د ملي شوري د مجلسونو د گډ هیئت د ۱۳۸۷/۸/۱۵ نېټې (۱۱۳) گڼې فیصلې پربنسټ په دوولسو فصلونو او یو سلو پنځو مادو کې تصویب شوی دی، توشیح کوم.

دوه یمه ماده:
دغه فرمان د توشیح له نېټې څخه

فرمان رئیس جمهوری اسلامی افغانستان دربارهٔ توشیح قانون معادن

شماره: (۱۵۳)
تاریخ: ۱۲ /۱۳۸۷/۱۱

مادهٔ اول:
به تأسی از حکم فقرهٔ (۱٦) مادهٔ شصت و چهارم و مادهٔ صدم قانون اساسی افغانستان، قانون معادن را که باساس فیصلهٔ شماره (۱۱۳) مؤرخ ۱۳۸۷/۸/۱۵ هیئت مختلط مجلسین شورای ملی بداخل دوازده فصل و یکصد و پنج ماده به تصویب رسیده، توشیح می دارم.

مادهٔ دوم:
این فرمان از تاریخ

نافذ او له فيصلې او قانون سره يوځای دې، په رسمي جريده کې خپور شي.

توشيح نافذ و همراه با فيصله و قانون در جريدهٔ رسمی نشر گردد.

حامد کرزی

د افغانستان د اسلامي جمهوريت رئيس

حامد کرزی

رئيس جمهوری اسلامی افغانستان

د افغانستان اسلامی جمهوریت

ملي شوري

مصوبه

د معادن قانون

گڼه : (۱۱۳)

نېټه : ۱۳۸۷/۸/۱۵

د افغانستان د اساسي قانون د سلمې مادې دحکم سره سم، د ملي شورى گډ هیئت(د هرې جرگې له شپږو شپږو غړو څخه جوړ)فیصله د معادن قانون په (۱۲)فصلونو او (۱۰۵) مادو کې د۱۳۸۷ کا ل د لړم دمیاشتې په (۱۵)نېټه تصویب شو.

د گډ هیئت رئیس

پوهاند عبدالله حقایقی

د گډ هیئت مرستیال

فیض الله ذکی

شورای ملی

جمهوری اسلامی افغانستان

مصوبه

قانون معادن

شماره : (۱۱۳)

تاریخ : ۱۳۸۷/۸/۱۵

مطابق حکم مادۀ صدم قانون اساسی، فیصله هیئت مختلط مجلسین شورای ملی مرکب (شش، شش عضو از هر جرگه) قانون معادن را به تاریخ ۱۵ ماه عقرب سال ۱۳۸۷ در (۱۲) فصل و(۱۰۵) ماده تصویب نمود.

رئیس هیئت مختلط

پوهاند عبدالله حقایقی

معاون هیئت مختلط

فیض الله ذکی

فهرست مندرجات قانون معادن

فصل اول

احکام عمومی

ماده	عنوان	صفحه
مادۀ اول :	مبنی	۸۶
مادۀ دوم :	اداره مواد معدنی	۸۶
مادۀ سوم :	اصطلاحات	۸۷
مادۀ چهارم :	مالکیت منرالها	۱۰۸
مادۀ پنجم:	ادارۀ فعالیت های منرالی	۱۰۹

فصل دوم

وظایف وصلاحیت ها

مادۀ ششم:	وظایف وصلاحیت های وزارت معادن	۱۱۰
مادۀ هفتم :	کمیسیون وزراء	۱۱۴
مادۀ هشتم:	ادارۀ کادستر معادن	۱۱۵
مادۀ نهم :	دیپارتمنت حفاظت محیط زیست	۱۱۹

فصل سوم

تصنیف ذخایر منرالی ، ساحات ممنوعه و مواد غیر مجاز(مقیده)

مادۀ دهم :	تصنیف ذخایر منرالی	۱۲۲
مادۀ یازدهم :	ساحات ممنوعه	۱۲۵
مادۀ دوازدهم :	مواد غیر مجاز(مقیده)	۱۲۷

فصل چهارم
حقوق منرالی

مادهٔ سیزدهم: انواع حقوق منرالی ۱۲۸
مادهٔ چهاردهم : شرایط بدست آوردن حقوق منرال ۱۳۱
مادهٔ پانزدهم: داوطلبی.....۱۳۳
مادهٔ شانزدهم: قرا رداد معدن کاری.....۱۳۶
مادهٔ هفدهم: هئیت ارزیابی قراردادهای کوچک ۱۳۸
مادهٔ هجدهم: ساحه حقوق منرالی.....۱۳۸
مادهٔ نزدهم: تداخل ساحات.....۱۴۰
مادهٔ بیستم: توسعهٔ ساحات.....۱۴۳
مادهٔ بیست ویکم: تجدید جواز نامه.....۱۴۳
مادهٔ بیست ودوم: احاله ، انتقال ، اجاره و رهن دادن جواز نامه و اجازه نامه ۱۴۶
مادهٔ بیست وسوم: واگذاری.....۱۵۰
مادهٔ بیست وچهارم: واپس گرفتن و خاتمه دادن به حقوق منرالی ...۱۵۳
مادهٔ بیست و پنجم: حقوق دارندگان جواز نامهٔ اکتشافی ۱۵۹
مادهٔ بیست و ششم: مدت اعتبار.....۱۶۲
مادهٔ بیست وهفتم : ساحه سطح زمین ۱۶۲
مادهٔ بیست و هشتم: مکلفیت دارنده جواز نامه اکتشافی.....۱۶۳
مادهٔ بیست و نهم: استفاده از تولیدات.....۱۶۷

مادۀ سی ام: توزیع جواز نامه بهره برداری.....۱٦۷
مادۀ سی ویکم: مطالعه و رسیدگی حقوق منرالی مندرج جواز نامه ۱۷۰
مادۀ سی ودوم: حقوق دارندگان جوازنامه بهره برداری.....۱۷۲
مادۀ سی وسوم : حوزه شامل جوازنامه بهره برداری.....۱۷۴
مادۀ سی وچهارم: مدت اعتبارجوازنامه بهره برداری.....۱۷۵
مادۀ سی وپنجم: ساحه سطح زمین.....۱۷٦
مادۀ سی و ششم: مکلفیت دارنده جوازنامه بهره برداری.....۱۷۷
مادۀ سی وهفتم: ذخیرۀ مواد منرالی به مقیاس کوچک و متوسط.۱۸۱
مادۀ سی وهشتم : اجازه نامه اکتشاف ذخیره سنگ.....۱۸۳
مادۀ سی ونهم: حقوق دارندۀ اجازه نامۀ اکتشاف ذخایر سنگ.۱۸۵
مادۀ چهلم: مدت اعتبار.....۱۸۷
مادۀ چهل ویکم: ساحه سطح زمین.....۱۸۸
مادۀ چهل و دوم: مکلفیت های دارندۀ اجازه نامۀ اکتشافی ذخایر سنگ.....۱۸۹
مادۀ چهل وسوم: استفاده از تولیدات.....۱۹۲
مادۀچهل وچهارم: اجازۀ نامه بهره برداری ازذخایر سنگ.....۱۹۲
مادۀچهل وپنجم: حقوق دارنده اجازه نامه بهره برداری از سنگ کنه.....۱۹۷
مادۀچهل وششم: مدت اعتبار اجازه نامۀ بهره بردای ازسنگ کنه.۱۹۹
مادۀ چهل وهفتم: ساحه سطح زمین و تعیین حدودآن.....۲۰۰
مادۀ چهل وهشتم: مکلفیت های دارنده اجازه نامۀ بهره برداری از

سنگ کنه.....۲۰۲
مادۀ چهل ونهم: بهره برداری ازبقایای مواد معدنی وذخایر مصنوعی.....۲۰۴
مادۀ پنجاهم: بهره برداری حرفه ئی.....۲۰۶
مادۀ پنجاه ویکم: حقوق دارنده اجازه نامه بهره برداری حرفه ئی.۲۰۹
مادۀ پنجاه ودوم: ساحه سطح زمین بهره برداری حرفه ئی.....۲۱۰
مادۀ پنجاه وسوم: مکلفیت هـــای دارندۀ اجازه نامه بـــهره بـــرداری حرفه ئی.....۲۱۱
مادۀ پنجاه وچهارم: واپس گیری اجازه نامه بهره برداری حرفه ئی..۲۱۴
مادۀ پنجاه وپنجم: ایجاد کـــورس آموزشی تخنیک بهره بـــرداری حرفه ئی.....۲۱۶

فصل پنجم

سایر فعالیت های منرالی

مادۀ پنجاه وششم: اجازه نامه برای ساختمان تاسیسات زیربنائی....۲۱۷
مادۀ پنجاه وهفتم: پروسس یا تغیر شکل موادمنرالی.....۲۱۸
مادۀ پنجاه وهشتم: انتـــــقال وگـــدام ســـازی تـــولیـــدات نـــاشـــی از فـــعالیت های حقوق منرالی.....۲۱۹
مادۀ پنجاه ونهم: فروش منرالها ومواد منرالی.....۲۲۰
مادۀ شصتم: داشتن اهلیت صنعت معدن کاری.....۲۲۲
مادۀ شصت ویکم: تادیه حق الاجارۀ سطح زمین.....۲۲۲
مادۀ شصت ودوم: ارائه گزارش.....۲۲۳
مادۀ شصت وسوم: تفتیش.....۲۲۴

مادهٔ شصت وچهارم: تصرف زمین.....۲۲۴
مادهٔ شصت وپنجم: استملاک به منظور منافع عامه ۲۲۸
مادهٔ شصت وششم: وجایب دارندهٔ حقوق منرالی دربرابرمالک زمین.. ۲۲۸

فصل ششم

روابط میان دارندگان حقوق منرالی

مادهٔ شصت وهفتم: معادن وسنگ کنه با هم وصل شده یا همسایه..۲۲۹
مادهٔ شصت وهشتم: دیوارحایل.....۲۳۰
مادهٔ شصت ونهم: جبران خساره معادن متصل یا همسایه.....۲۳۰
مادهٔ هفتادم: حقوق راه.....۲۳۱

فصل هفتم

تأسیسات زیربنایی

مادهٔ هفتاد ویکم: استفاده ازتاسیسات زیربنایی.....۲۳۲
مادهٔ هفتاد ودوم: تعلق تأسیسات زیربنائی بردولت.....۲۳۳
مادهٔ هفتادو سوم: رعایت هدایات ادارهٔ تفتیش معادن.....۲۳۳
مادهٔ هفتادوچهارم: ترتیب پلان حفظ الصحه.....۲۳۵
مادهٔ هفتاد وپنجم: استفاده ازمواد انفجاریه.....۲۳۶
مادهٔ هفتاد وششم: منع استخدام جبری.....۲۳۶
مادهٔ هفتاد وهفتم: ترتیب پلان حفاظت محیط زیست درمدت اکتشاف.....۲۳۷
مادهٔ هفتاد وهشتم: حفاظت محیط زیست درمدت بهره برداری....۲۳۸
مادهٔ هفتادونهم: تامینات مالی حفاظت محیط زیست.....۲۴۰
مادهٔ هشتادم: اطلاع از حوادث و خطرات.....۲۴۱

فصل هشتم

محافظت آثارتاریخی و فرهنگی

مادهٔ هشتاد ویکم: اطلاع آثار تاریخی و فرهنگی.....۲۴۲

فصل نهم

تادیه مالیات ، محصول و عوارض گمرکی ورویالتی های منرالی

مادهٔ هشتاد و دوم: مالیه دهندگان.....۲۴۳
مادهٔ هشتاد وسوم: فعالیت های منرالی شامل مالیه دهی و محصولات گمرکی.....۲۴۴
مادهٔ هشتاد وچهارم: جمع آوری مالیات.....۲۴۵
مادهٔ هشتاد وپنجم: صلاحیت وزارت مالیه ۲۴۵
مادهٔ هشتاد وششم: مدت ثبات مالیات.....۲۴۷
مادهٔ هشتاد وهفتم: رویالتی های منرالی.....۲۴۸

فصل دهم

حمایت ازسرمایه گذاری

مادهٔ هشتاد وهشتم: اسعار.....۲۵۱
مادهٔ هشتاد ونهم: تضمینات دولت.....۲۵۳
مادهٔ نودم: جبران خساره.....۲۵۵

فصل یازدهم

حل و فصل منازعات دررابطه به فعالیت های منرالی

مادهٔ نود ویکم: مراجع حل و فصل منازعات.....۲۵۶

مادۀ نود ودوم: ارائه منازعه به مراجع اداری.....۲۵۶
مادۀ نود وسوم: ارائه قضیه به مراجع حکمیت(داوری).....۲۵۷
مادۀ نود و چهارم: ارائه منازعات به مراجع قضائی.....۲۵۸
مادۀ نود و پنجم: نمایندگی ازدولت.....۲۵۸

فصل دوازدهم

احکام متفرقه

مادۀ نود وششم: شفافیت درمکلفیت ها ۲۵۹
مادۀ نود وهفتم: تخطی ها ، جریمه ها و تطبیق آن.....۲۶۱
مادۀ نودوهشتم: نگهداری نقشه های کادستری.....۲۶۲
مادۀ نود ونهم: محرمیت.....۲۶۳
مادۀ صدم: وضع مقرره معدن کاری.....۲۶۴
مادۀ یکصد ویکم: رعایت کنوانسیون های بین المللی ۲۶۵
مادۀ یکصد و دوم: ترتیب نقشه سروی کادستری و تشخیص ساحات ممنوعه ۲۶۵
مادۀ یکصد وسوم: فعالیت های منرالی موجوده.....۲۶۶
مادۀ یکصد وچهارم: حقوق منرالی موجوده.....۲۶۷
مادۀ یکصد وپنجم: انفاذ قانون..... ۲۷۱

رسمي جريده

۱۳۸۷/۱۱/۲۰ مسلسل نمبر (۹۷۲)

بسم الله الرحمن الرحيم

دکانونو قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړی- ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون د نهمې مادې د حکم پر بنسټ پر کانونو باندې د دولت د مالکیت د تثبیت او کنترول، دساتنې، ادارې، ګټې اخستنې او کارونې د ډول او د کاني فعالیتونو په چارو کې د دولتي، مختلطې اوخصوصي پانګې اچونې د جلبولو او هڅونې او نورو اړوندو فعالیتونو د تنظیم په منظور وضع شوی دی.

د کاني موادو اداره

دوه یمه ماده:

د هېواد په قلمرو کې د ځمکې پر مخ یا تر ځمکې لاندې او یا یې د

قانون معادن

فصل اول

احکام عمومی

مبنی

مادۀ اول :

این قانون به تأسی ازحکم مادۀ نهم قانون اساسی افغانستان به منظور تثبیت مالکیت و کنترول دولت بر معادن، طرز محافظت، اداره، استفاده،کاربرد وجلب وتشویق سرمایه گذاری دولتی، مختلط و خصوصی در امور فعالیت های مواد معدنی وتنظیم سایر فعالیت های مربوط به آن وضع گردیده است.

ادارۀ مواد معدنی

مادۀ دوم :

مالکیت،کنترول،تفحص، اکتشاف،بهره برداری،استخراج،

اوبو په مجرا کې د کـــاني مـــوادو مالکیت، کنترول، پلټنه(تفحـــص)، کشفول، ګټه اخستنه، راایـــستل، بډاینه، پروسس، شـــکل ورکـــول، حمل او نقل، بازارموندنه، پلورنه او صادرول ددې قانون د حکمونـــو مطابق اداره کېږي.

اصطلاحګانې

دریمه ماده:

لاندې اصطلاحګانې پدې قانون کې لاندېنۍ مفاهیم افاده کوي:

۱- مصنوعي غیر طبیعي زېرمې: د هغو منرالي موادو له ټولېدو(تجمع) څخه عبارت دي چـــې د بیکـــاره موادو د ګدامونې، د پخوانیو بېکاره موادو د ګدامونو یـــا د پخوانیـــو ګدامونو د پروسس له امله منځتـــه راغلې وي او پروســـس یـــې لـــه اقتصادي نظره معقـــول وي. (زاړه وراسته فلزات او بېکاره زېرمې او هغو ته ورته).

۲- حرفه یي ګټه اخستنه: له هغـــو غنی ســـازی، پروســـس، شـــکل دهی،حمل ونقل،بازاریـــابی،فروش وصدور مواد معـــدنی در ســـطح زمین یا زیر زمین و یا در مجرا ی آبهـــــای آن در قلمروکـــــشور مطـــا بـــق احکـــام ایـــن قـــانون اداره می گردد.

اصطلا حات

مادۀ سوم :

اصطلاحات آتی در ایـــن قـــانون مفاهیم ذیل را افاده می نماید :

۱- ذخایر غیر طبیعی مـــصنوعی : عبـــارت از تجمـــع مـــواد منرالـــی است کـــه از اثـــر گـــدام ســـازی مـــــواد بیکـــــاره، گـــــدامهای مـــــــــواد بیکـــــــــاره قبلی و یـــا پروســـس گـــدام هـــای قبلـــی بـــه وجـــود آمـــده و پروســـس آن از نظـــر اقتـــصادی معقول باشـــد. (فلـــزات کهنـــه و فرســـــوده و ذخـــــایر بیکـــــاره وامثال آن).

۲- بهره برداری حرفه یی: عبارت

فعالیتونو څخه عبـــارت دي چـــې شخص هغه په معمولي افزارو او د پروسس پـــه معمـــولي روشـــونو (میتودونو) سره د منرالي مـــوادو د راایستنې(استخراج) لپاره کاروي او تر دېرش متـــره ژوروالـــي پـــورې ور څخه ګټه اخلي.

۳- واک لیک: له هغهٔ اجازه لیک څخه عبارت دی چې ددې قانون د حکمونو مطابق د عـــادي ډبـــرو د کانونو د اکتشاف، د ډبرو د کانونو د مؤقتي ګټې اخـــستنې، د عـــادي ډبرو د کـــانونو د دایمـــي ګټـــې اخستنې، له دمخه استخراج شـــوو بېکاره موادو څخه د ګټې اخستنې، معمولي ګټې اخستنې، سوداګری، پروسس، حمل او نقل او یا د منرالي موادو شکل ته د بدلون ورکولو په منظور، د کـــانونو وزارت لخـــوا ورکول کېږي.

۴- بنســـټیز فـــلزات: لـــه هـــغـــو فلزاتو څخه عبارت دي چـــې پـــه

از فعالیت های است که شـــخص آنرا جهت استخراج مواد منرالـــی بـــــا افـــــزار معمـــــولی و روش هـــای معمـــولی پروســـس بکار برده و الی عمق ســـی متـــر از آن بهـــــــره بـــــــرداری می نماید.

۳- صلاحیت نامـــه : عبـــارت از اجازه نامهٔ است که مطابق احکـــام ایـــن قـــانون از طـــرف وزارت معـــادن بـــه منظـــور اکتـــشاف معادن سنگ عادی، بهره بـــرداری مـــــؤقتی معـــــادن ســـــنگ، بهـــــره بـــــرداری دایمـــــی معادن سنگ عادی، بهره بـــرداری مـــواد بیکـــارهٔ قـــبلاً اســـتخراج شده، بهـــره بـــرداری معمـــولی، تجارت، پروسس، حمل و نقل و یا تغییر شکل دهـــی مـــواد منرالـــی اعطاء می گردد.

۴- فلزات اســـاسی : عـــبارت از فلزاتی است که به اشـــکال و

مختلفو شکلونو او شرایطو پیدا کېږي. قیمتي فلزات لدې حکم څخه مستثني دي.

۵- قیر لرونکی مد یا قیر لرونکی ریګ: له میده دانه ریګ یا قیرلرونکي مد یا له ډبرینو موادو څخه عبارت دي چې په طبیعي صورت د هایدروکاربن لرونکی وی او په عین شرایطو کې یې د هایدروکاربن غلظت د امریکې د پطرولیم د انستیتوت (API) له معیاري دوولسو درجو سره مساوي او یا لږ وي.

٦- دکانونو دکادستري سروې نقشه: له خاصې توپوګرافي نقشې څخه عبارت ده چې د ترکار لاندې ساحو حدود یا د نوموړو تر پروسس لاندې ساحو درخواستونه څرګندوي او ددې قانون د حکمونو مطابق هر ولایت او زون ته د کانونو د کادستر د ادارې لخوا برابرېږي.

۷- د ډبرو سکاره: د سون له

شرایط مختلف پیدا می شود. فلزات قیمتی از این حکم مستثنی است.

۵- مد قیردار یا ریگ قیردار: عبارت از ریگ میده دانه، مد قیردار و مواد سنگی است که به صورت طبیعی دارای هایدروکاربن بوده و غلظت هایدروکاربن در عین شرایط مساوی و یا کمتر از دوازده درجه معیاری انستیتوت پطرولیم امریکا (API) باشد.

٦- نقشهٔ سروی کادستری معادن: عبارت از نقشه خاص توپوگرافی است که حدود ساحات تحت کار یا درخواستهای تحت پروسس ساحات متذکره را نشان داده و برای هر ولایت و زون توسط ادارهٔ کادستر معادن طبق احکام این قانون تهیه می گردد.

۷- ذغال سنگ : عبارت از مواد

فوسيلي موادو څخه عبارت دي چې په رسوبي حوزو کې د نباتاتو د سکرو کېدو(کاربنايزد) له عمل څخه تشکيل شوي او انتراسيت، د ډبرو قير لرونکي سکاره، د ډبرو نيم قير لرونکي سکاره او د ډبرو نصواري رنګه سکاره پکې شامل دي.

سوخت فوسیلی است که از عمل ذغال شدن (کاربنایزد) نباتات در حوزه های رسوبی تشکیل گردیده و شامل انتراسیت، ذغال سنگ قیر دار، ذغال سنگ نیمه قیردار و ذغال سنگ نصواری رنگ می باشد.

۸- ودانيز مواد: له ميده شوو ډبرو، دولوميتونو، د چونې ډبرو، جغل او نورو کاني موادو څخه عبارت دي چې د معدن کارۍ د مقررې په واسطه د ودانيزو موادو په توګه معرفي کېږي.

۸- مواد ساختمانی : عبارت از سنگ های میده شده، دولومیت ها، سنگ چونه، جغله و سایر مواد معدنی است که توسط مقررهٔ معدن کاری بحیث مواد ساختمانی معرفی می گردند.

۹- کنترول: له هغهٔ قدرت او ځواکمنۍ څخه عبارت دی چې په مستقيمه يا غير مستقيمه توګه د مالکيت يا په قرار داد کې د ونډې لرلو له لارې، منجمنت ته لوری ورکوي.

۹- کنترول : عبارت از قدرت و توانایی است که از طریق مالکیت یا سهم داشتن در قرارداد به صورت مستقیم یا غیر مستقیم منجمنت را سمت دهی می نماید.

۱۰- دکاني موادو زېرمه: دکاني

۱۰- ذخیرهٔ مواد معدنی: عبارت

موادو له ټولېدو (تجمع) څخه عبارت ده چې په طبيعي يا مصنوعي صورت سره رامنځته شوې وي اوله اقتصادي نظره دګټې اخستنې وړ وي.

۱۱- د ژوند چاپېريال له چارو سره د چلند څرګندونه: د يوۀ فعاليت د بالقوه اغېزو د اټکل وړ له د مخنۍ علمي تجزيې او تحليل څخه عبارت ده چې د ژوند پر چاپېريال او ټولنيزې اوضاع باندې اغېزه کوي.

- ددغو اغېزو د منلو وړ سطحې تحليل او د ژوند پرچاپېريال باندې د هغو د راکمولو لارې.

- د ژوند پر چاپېريال او ټولنيزو چارو باندې د سترو اغېزو او نورو منفي اغېزو را ټيټول.

- داغېزمنو شوو ټولنو دزيان جبرانول.

۱۲- د ژوند دچاپېريال د منجمنت پلان: د ژوند د چاپېريال او ټولنې په اړه د کار د پروګرام او

از تجمع مواد معدنی است که به صورت طبيعی يا مصنوعی ايجاد شده و از نظر اقتصادی قابل بهره برداری باشد .

۱۱- توضيح برخورد با امور محيط زيست: عبارت است از تجزيه و تحليل علمی قبلی قابل پيشبينی تأثيرات بالقوۀ يک فعاليت که بالای محيط زيست و اوضاع اجتماعی اثر می گذارد.

- تحليل سطح قابل قبول اين اثرات و راه های تخفيف آن بالای محيط زيست.

- کاهش اثرات بزرگ بر محيط زيست و امور اجتماعی و ساير اثرات منفی.

- جبران خساره اجتماعات متأثره.

۱۲- پلان منجمنت محيط زيست: عبارت از تشريح پروگرام و پلان کار در رابطه بهمحيط

د پلان له تشریح او د پروژې د کار د دوام په موده کې د هغهٔ د منفي اغېزو له لرې کولو او د ناوړو اغېزو د رامنځته کېدو په صورت کې له هغهٔ څخه د رامنځته شوو اغېزو یا د زیان د جبران را ټیټول، د سیمې د ټولنو د ګټو تأمین او په پام کې نیول، د کان د ساحو له بیا جوړونې څخه عبارت دی.

۱۳- ګټه اخستنه : له هغو فعالیتونو څخه عبارت ده چې له ټاکلې زېرمې څخه په پرانستې توګه یا په تر ځمکې لاندې ډول د پروسس، ګټې اخستنې یا پلورنې په منظور اکتشافي چارې، له تولید د مخه د اکتشاف چارې یا د طبیعي یا مصنوعي کاني موادو له زېرمو څخه استخراج، سرته رسېږي.

۱۴- لایسنس: له هغه جواز لیک څخه عبارت دی چې له کانونو څخه د اکتشاف یا ګټې اخستنې په منظور ددې قانون د حکمونو مطابق ورکول کېږي.

زیست و اجتماع و رفع اثرات منفی آن طی مدت دوام کار پروژه وکاهش اثرات یا جبران خساره ناشی از آن درصورت بروز تأثیرات ناگوار، تأمین و رعایت منافع اجتماع محل و بازسازی ساحات معدن می باشد.

۱۳- بهره برداری : عبارت از فعالیت های است که از ذخیرهٔ معینه بطور باز یا به شکل زیرزمینی امور اکتشافی، امور اکتشاف قبل از تولید یا استخراج از ذخایر مواد معدنی طبیعی یا مصنوعی به منظور پروسس، استفاده یا فروش، انجام می گیرد.

۱۴- لایسنس : عبارت از جوازنامهٔ است که به منظور اکتشاف یا بهره برداری از معادن مطابق احکام این قانون اعطاء می گردد.

۱۵- اکتشاف: له هغهٔ فعالیت څخه عبارت دی چې د موادو د کشف یا دمنرالي موادو د زېرمې د کیفیت او کمیت د حدودو د معلومولو لپاره صورت مومي او له هغو څخه د ګټې اخستنې شونتیا ارزوي.

۱۶- اجباري کار: له هغهٔ کار او خدمتونو څخه عبارت دی چې د شخص له رضا او رغبت پرته په اجباري او جزايي صورت پر هغهٔ باندې تپلي.

۱۷- قیمتي ډبرې: له هغهٔ منرال یا کاني مادې څخه عبارت دی چې له یوهٔ یا څو کیمیاوي عناصرو څخه جوړشوي وي د لوړې بیې او ارزښت لرونکو کالیو په توګه په بازار کې وي او الماس، زمرد، شین یاقوت، سور یاقوت، تورمالین، توپاز، اکوامرین، ګارنیت، پیریدوت، امیتست اونور هغه منرالونه چې وخت په وخت دمعدن کارۍ په

۱۵- اکتشاف: عبارت از فعالیتی است که به منظور کشف مواد یا معلوم نمودن حدود کیفیت و کمیت ذخیرهٔ مواد منرالی صورت گرفته و امکان بهره برداری آنرا ارزیابی می نماید.

۱۶- کار اجباری : عبارت از کار و خدماتی است که خلاف رضا و رغبت شخص به صورت اجباری و جزائی بالای وی تحمیل می گردد.

۱۷- احجار قیمتی : عبارت از منرال یا مادهٔ معدنی است که از یک یا چند عنصر کیمیاوی تشکیل شده به حیث کالای گرانبها و دارای ارزش در بازار بوده و شامل الماس، زمرد، یاقوت کبود، یاقوت سرخ، تورمالین، توپاز، اکوامرین، گارنیت، پیریدوت، امیتست و سایر منرال های که در مقررهٔ

مقرره کې دقیمتي احجارو (ډبرو)په توګه معرفي کېږي، پکې شامل دي.

۱۸- د معـــدنکارۍ د صـــنعت د اهلیت لرل: د مهارت، کوښـــښ، پوهې او تدبیر د همـــاغې درجـــې کارول دي چې معمولاً تـــر ورتـــه شرایطو لاندې او د نړیوالو معیارونو مطابق له یوۀ عامل یا تجربه لرونکي صنعت ګر څخه یې د عملي کېدو تمه موجوده ده.

۱۹- ناخالص عاید: له هغو عوایدو څخه عبارت دي چې په نغدي یـــا غیر نغدي صورت ســـره د کـــاني مواد او یا ډبرو له پلورلو یـــا لـــه پلورل شوو فرعي محصولاتو څخه د اکتشافي، پرمختیایي او ګټې اخستنې د لګښتونو له په پام کې نیـــولو پـــرته لاس ته راځي.

۲۰- د اطفالو لپاره مضرکار: لـــه اتلس کلني سن څخه د ټیټ ســـن اشخاصو له استخدام څخه عبارت دی چې له اقتصادي نظره په اسانۍ

معدن کاری وقتاً فوقتـــاً بحیـــث احجار قیمتی معرفی می گردند.

۱۸- داشتن اهلیت صنعـــــــت معدنکاری: عبارت از بکار گیری همان درجه از مهارت، کوشـــش دانائی و تدبیری است که معمولاً از یک عامل یا صنعت گـــر بـــا تجربه تحت شرایط مشابه و طبق معیار های بین المللی توقع عملی نمودن آن موجود است.

۱۹- عاید نا خالص : عبـــارت از عوایدی است که به صورت نقدی یا غیر نقدی از فروش تولیـــدات مواد معـــدنی یـــا ســـنگ و یـــا محصولات فرعی فروخته شـــده، بـــدون نظرداشـــت مـــصارف اکتشافی ، انکشافی و بهره برداری بدست می آید.

۲۰- کار مضر بـــرای اطفـــا ل: عبـــارت از اســـتخدام اشـــخاص پـــایینتر از ســـن هجـــده ســـال می باشد که از نظـــر اقتـــصادی

سره د استثمار وړ وي، د کار سرته رسول د هغوی روغتيا ته د خطر موجب او د زده کړې خنډ ګرځي او پر جسمي وده، عقلي او ټولنيزه پرمختيايي ناوړه اغېزه اچوي.

۲۱- روغتيايي پلان او ساتنيز شرايط:

د هرې پروژې لپاره د ساتنيزو او روغتيايي بالقوه خطرونو له تشريح څخه عبارت دي چې د هغو د خاصو چارو له سرته رسولو څخه را پيداکېږي، له دې خطرونو سره د مقابلې د پلان د تخنيکي وسايلو د لګولو، د اړوندو چارو د ښه سرته رسولو او د دقيق روش په مخ کې دنيولو له لارې طرح او تطبيقېږي.

۲۲- د امتياز لرونکی: له هغهٔ شخص څخه عبارت دی چې د کانونو د کادستر په دفتر کې د منرالي حقوقو امتياز د هغهٔ په نوم ثبت شوی وي. د معدن کاری اجاره دار چې د کانونو د کادستر په

به آسانی قابل استثمار بوده انجام کار موجب خطر صحت و مانع تعليم آنها گرديده، بر رشد جسمی، انکشاف عقلی و اجتماعی آنها اثر سوء ميگذارد.

۲۱- پلان صحی و شرايط ايمنی:

عبارت از تشريح خطرات بالقوهٔ تحفظی و صحی برای هر پروژهٔ است که از انجام فعاليت های خاص آن نشأت می نمايد. پلان مقابله با اين خطرات از طريق تعبيه وسايل تخنيکی، انجام بهتر امور مربوط و اتخاذ روش دقيق طرح و تطبيق می گردد.

۲۲- دارندهٔ امتياز : عبارت از شخصی است که امتياز حقوق منرالی در ادارهٔ کادستر معادن بنام وی ثبت گرديده باشد. اجاره دار معدن کاری که در ادارهٔ کادستر معادن ثبت

اداره کې ثبت شوی وي، هم پدې تعریف کې شاملېږي.

۲۳- هایدروکاربن: له هغو موادو څخه عبارت دي چې د هایدروکاربونونو په قانون کې تعریف شوي دي.

۲۴- صنعتي منرالونه او ډبرې: له بیرایتونو(Barites)،بنتونایتونو (Bentionites)، بوریتونو(Borates)، داي اتوماتیونو(Diatomites)، کتلوي ډبرو(Massiverocks)، کوارتزایتونو(Quartzites)،بازالتونو (Basaltes)،دیوریتونو(Diorites)، کاولین (Kaolinite)،مګنیزیتونو (Magnesites) سلیکاتو (Silicate)، فاسفیتونو(Phosphates) زیولیتونو(Zeolithes) او نورو منرالي موادو څخه عبارت دي چې وخت په وخت د معدنکارۍ په مقرره کې د صنعتي منرالونو او ډبرو په توګه معرفي کېږي.

۲۵-منرال: له هغهٔ کیمیاوي متجانس

گردیده باشد، نیز شامل این تعریف می گردد.

۲۳- هایدرو کاربن : عبارت از موادی است که در قانون هایدروکاربن ها تعریف گردیده است.

۲۴- منرال ها واحجار صنعتی: عبارت از بیرایت ها(Barites)، بنتونایت ها(Bentonites)،بوریت ها(Borates)، دای اتومایت ها (Diatomites)، سنگ های کتلوی (Massiverocks)،کوارتزایت ها (Quartzites)، باز الت ها (Basaltes)، دیوریتها(Diorites)،کاولین (Kaolinite)، مگنیزیت ها (Magnesites)،سیلیکات (Silicate)،فاسفیت ها(Phosphates)، زیولیت ها (Zeolithes) و سایر مواد منرالی است که وقتاً فوقتاً در مقررهٔ معدن کاری بحیث منرا ل ها و احجار صنعتی معرفی می گردند.

۲۵- منرال : عبارت از عنصر یا

عنصر یامرکباتو څخه عبارت دی چې په طبیعي صورت سره دساده مادې یا عضوي یا غیر عضوي مرکب دتشکیل سبب ګرځي او په مایع، جامد، ګاز یا په اوبو کې (اوبلن) محلول په ډول پیداکېږي.

مرکبات کیمیاوی متجانس است که به صورت طبیعی باعث تشکیل مادۀ ساده یا مرکب عضوی یا غیر عضوی گردیده و به طور مایع، جامد، گاز یا محلول در آب پیدا می شود.

۲۶- منرالي فعالیت: له لټون، اکتشاف، ګټې اخستنې، پروسس، شکل بدلولو، حمل او نقل، صادرولو، بازار موندنې یا په هېواد کې د منرالي موادو له پلورنې څخه عبارت دی چې د ځمکې پر مخ (سطحې)، تر ځمکې لاندې یا یې د اوبو په مجراګانو کې منرالي مواد پکې شامل دي.

۲۶- فعالیت منرالی : عبارت از تفحص، اکتشاف، بهره برداری، پروسس، تغییرشکل ، حمل و نقل، صادرات، بازاریابی یا فروش مواد منرالی که شامل مواد منرالی سطح زمین، زیر زمین یا در مجرای آب های آن می باشند.

۲۷- منرالي سرټیفکیت: له هغۀ خاص تصدیق لیک څخه عبارت دی چې د کانونو د کادستر د ادارې له لارې، ددې قانون د حکمونو مطابق، دمنرالي فعالیتونو د تر سره کېدو په منظور صادرېږي.

۲۷- سرتیفکیت منرالی:عبارت از تصدیق نامۀ خاصی است که از طریق ادارۀ کادستر معادن مطابق احکام این قانون به منظور انجام فعالیت های منرالی صادر می گردد.

۲۸- حق الامتیاز (رویالیتي) : له منرالي

۲۸- حق الامتیاز(رویالتی): عبارت

حق الامتیاز څخه عبارت دی چې لـه ناخالص تولید څخه په یـوې ټـاکلې فیصدۍ ددې قانون د حکمونو مطابق دولت ته ورکول کېږي.

ازحـق الامتیـاز منرالـی اسـت که ازتولید ناخالص به یـک فیـصدی معین طبق احکام این قانون بـه دولـت پرداخته می شود .

۲۹- منرالي ماده (کاني مـاده): د اقتصادي ارزښت لرونکو مـوادو څخه عبارت ده چې پـه طبیعـي صورت سره جوړېږي او پـه غیـر منظمه توګه یا په کریـستالي ډول د جامد، مایع یا ګاز په شکل دیوه یا څو منرالونو لرونکې وي.

۲۹- مادۀ منرالی (مادۀ معدنی): عبـارت از مـواد دارای ارزش اقتصادی است که بـه صـورت طبیعی ایجاد و حاوی یک یا چند منرال به طور غیر منظم و یا به نوع کریستالی، بشکل جامد، مایع یـا گاز می باشد.

هایدروکاربونونـه، اوبـه، د ډبـرو سکاره،مدیاقیر لرونکـی رېـګ اود ډبروماد په دغه تعریف کې شامل ندي.

هایدروکاربن هـا، آب، ذغـا ل سنگ، مد یا ریگ قیردار و مـواد سنگ شامل این تعریف نمی باشد.

۳۰- د معدن کارۍ قرار داد: لـه هغۀ عقد څخه عبارت دی چـې د دولت اوحقیقي او حکمي اشخاصو تر منځ یا نورو حقیقي او حکمـي اشخاصو تر مـنځ ددې قـانون د حکمونو مطابق دمنرالي فعالیتونو دسرته رسولو په منظور منعقد کېږي.

۳۰- قرار داد معـدن کـاری : عبارت از عقدی است که میـان دولت و اشخاص حقیقی یا حکمی یا میان سایر اشخاص حقیقـی یـا حکمی به منظور انجام فعالیـت هـای منرالـی مطـابق احکـام این قانون منعقد می گردد.

۳۱- د بیا جـوړونې او د زیـانونو

۳۱- پلان بازسـازی و کـاهش

د راتیټولو پلان: له هغهٔ پـــلان څخـــه عبارت دی چې د اکتشافي چـــارو د ترسره کولو په موده کې د اکتـــشافي جوازلیک یا د ډبرو د کان د اکتشاف د اجازه لیک لرونکی په هغهٔ کـــې د ژوند پرچاپیریال، ټولنیزو اودبیا جوړونې په شرایطو باندې د خپلو فعـــالیتونو د منفي اغېزو را ټیټول په پام کې نیسي او د جواز لیک او اجازه لیک لرونکی د زیانونو درا ټیټولو او د ژوند چاپیریال او ټولنیزو شرایطو د بیا رغونې د لګښتونو د بیې په توګه نغدي تضمین ورکړي.

۳۲- په کوچني مقیـــاس دمعـــدن کاری قرارداد: د معدن کاری لـــه هغهٔ قرارداد څخه عبارت دی چـــې په هغهٔ کې دپانګونې اندازه ترپنځه میلیونه پورې ډالرو معادل وي.

۳۳- په منځني مقیاس د معدن کاری قرارداد: د هغه دمعدن کاری له هغهٔ قرارداد څخه عبارت دی چې په هغه کې دپانګونې اندازه تر پنځه ویشت میلیونه ډالرو وي.

اضرار: عبارت از پلانی است که طی انجام امور اکتشافی، دارنـــدهٔ جواز نامهٔ اکتشافی یا اجازه نامـــهٔ اکتشاف معدن سنگ درآن طـــرق کاهش تأثیرات منفی فعالیت های شانرا بالای محیط زیست وشرایط اجتماعی و بازسازی در نظر گیرند و دارندهٔ جواز نامه و اجازه نامـــه تضمین نقدی را به عنوان قیمـــت مصارف کـــاهش دادن اضـــرار و بازسازی محیط زیست و شـــرایط اجتماعی بپردازد.

۳۲- قرارداد معدن کـــاری بـــا مقیاس کوچک: عبارت از قرارداد معدن کاری اســـت کـــه حجـــم سرمایه گذاری در آن الی معـــادل پنج میلیون دالر باشد.

۳۳- قرارداد معدن کاری بامقیاس متوسط: عبارت اســـت قـــرارداد معدن کاری است که حجم سرمایه گذاری در آن الی معادل بیست و پنج میلیون دالر باشد.

۳۴- په غټ مقیاس د معدن کاری قرارداد: دمعدن کاری له هغهٔ قرارداد څخه عبارت دی چې په هغهٔ کې دپانګونې اندازه تر پنځو سومیلیونو پورې ډالرو معادل وي.

۳۵- په ډیر غټ مقیاس د معدنکاری قرارداد: دمعدن کاری له هغهٔ قرارداد څخه عبارت دی چې په هغهٔ کې د پانګونې اندازه یو له پنځوسو میلیونو ډالرو معادل څخه زیاته وي.

۳۶- ملي قلمرو:دځمکې د سطحې، ترځمکې لاندې دهوائي قلمرو او اوبو له ټولو ساحو څخه عبارت دی چې دهېواد په قلمرو او اقتصادي انحصاري زون کې شامل دي.

۳۷- ښکلاییزې ډبرې: له منرا ل یامنرالي مادې څخه عبارت دي چې ښکلاییز لګښتونه لري او لاجورد، اونکس،کهربا،مرمر، فیروزه،متحجر شوی لرګی، زرغون یشم، زرغون مرمر اونور منرالي مواد چې په

۳۴- قرارداد معدن کاری با مقیاس بزرگ: عبارت از قرارداد معدن کاری است که حجم سرمایه گذاری در آن الی معادل پنجاه میلیون دالر باشد.

۳۵-قرارداد معدن کاری با مقیاس بسیار بزرگ:عبارت ازقرارداد معدن کاری است که حجم سرمایه گذاری درآن بیشتر ازمعادل پنجاه میلیون دالر باشد.

۳۶- قلمرو ملی: عبارت است از تمام ساحات سطح زمین، زیر زمین، قلمرو هوائی و آب های که شامل قلمرو کشور و زون انحصاری اقتصادی آن می باشد.

۳۷- احجار تزئینی: عبارت از منرال یا مادهٔ منرالی است که مصارف تزئینی داشته و شامل لاجورد، اونکس، کهربا، مرمر، فیروزه، چوب متحجر شده، یشم سبز، مرمر سبز وسایر مواد منرالی

راتلونکې کې وخت په وخت دمعدنکارۍ په مقرره کې د ښکلاییزو احجارو په توګه معرفي کېږي، پکې شامل دي. قیمتي احجار پدې تعریف کې شاملې ندي.

۳۸- د کان محدوده: له هغې ساحې څخه عبارت ده چې دځمکې پر سطح د معدنکارۍ دحق مطابق دنښې اېښودنې په واسطه مشخصېږي خو ژوروالی یې ټاکلی نه وي.

۳۹- شخص: له حقیقي یا حکمي شخص څخه عبارت دی.

۴۰- ګران(قیمتي)فلزات: له سرو زرو، سپینو زرو، پلاتینو او نورو قیمتي طبیعي فلزي منرالونو څخه عبارت دي چې د معدنکارۍ په مقرره کې د قیمتي فلزاتو په توګه معرفي کېږي.

۴۱- پروسس: د کاني ډبرې له پالش یا د میده ولو،بډایني، د فلزاتو د عیار د لوړولو، پرېمینځلو او تصفیې په شمول د فلز لرونکو

که در آینده وقتاً فوقتاً در مقررۀ معدن کاری به حیث احجار تزئینی معرفی می گردند. احجار قیمتی شامل این تعریف نمی باشد.

۳۸- محدوده معدن : عبارت از ساحۀ است که در سطح زمین مطابق حق معدن کاری توسط علامه گذاری مشخص می گردد ولی عمق آن معین نمی باشد.

۳۹- شخص : عبارت از شخص حقیقی یا حکمی می باشد.

۴۰- فلزات قیمتی : عبارت از طلا، نقره، پلاتین و سایر منرا ل های فلزی طبیعی قیمتی می باشد که در مقررۀ معدن کاری بحیث فلزات قیمتی معرفی می گردند.

۴۱- پروسس : عبارت از پالش سنگ معدنی یا انجام پروسس های میتالوجیکی احجار فلزدار و سایر مواد منرالی بشمول میده کردن،

احجارو او نورو منرالـــي مـــوادو د ميتالوجيکي پروسسونو له سرته رسولو څخه عبارت دی چې د پلورنې لپاره د توليد د چمتو کولو وسيله ګرځي.

۴۲- دپروسس مقام يا اداره: لـــه حقيقي يا حکمي شـــخص څـــخه عبارت دی چې د پروسس عمليـــه سرته رسوي.

۴۳- دخرڅلاو لپاره توليـــدات: لـــه اســـتخراج شـــوې کـــاني مـــادې ياهغو موادو څخه عبارت دي چې لـــه پروسس اودشکل لـــه بدلولوروســـته دسوداګرۍ په مقصد لاس ته راځي.

۴۴- ممنوعه سيمه: له غير مجـــاز سيمې څخه عبارت ده چـــې د دې قانون په لسمه ماده کې ددرج شوي حکم مطابق د ممنوعه ســـاحې پـــه توګه معرفي شوې وي.

۴۵- تفحص: له هغۀ فعاليت څخه عبارت دی چې شخص يې د فزيکي کتنو، دريموت سينسنګ له تخنيک څخه د ګټې اخـــستنې او هـــوايي

غنی سازی، بلند بردن عيار فلزات، شستشو و تصفيه می باشـــد کـــه وسيلۀ آماده شدن توليـــد بـــرای فروش می گردد.

۴۲-مقام يا ادارۀ پروسس: عبارت ازشخص حقـــيقی يا حکمی است کـــــه عمليـــــۀ پروســـــس را انجام می دهد .

۴۳- توليدات بـــرای فـــروش : عبارت از مواد معدنی اســـتخراج شده يا موادی است کـــه بعـــد از پروسس و تغيير شکل به مقـــصد تجارت بدست می آيد.

۴۴- ساحۀ ممنوعه: عبـــارت از ساحۀ غير مجاز است کـــه طبـــق حکم مندرج مـــادۀ دهـــم ايـــن قانون بحيـــث ســـاحۀ ممنوعـــه معرفی شده باشد.

۴۵- تفحص کردن : عبـــارت از فعاليتی است که شخص برای پيدا کردن و کـــشف نـــشانه هـــای موجوديت مواد معدنی از طريـــق

ارزونې، د ځمکې او د ځمکـــې د سطح له تخریباتو پرته د احجارو د نمونې اخستنې په شمول د ځمکې د منلو وړ اطلاعاتو د مطالعې له لارې او د ژوند چاپیریال ته لـــه زیـــان رسولو پرتـــه د کـــاني مـــوادو د موجودیـــت د نـــښو د پیـــداکولو اوکشفولو لپاره سرته رسوي.

۴۶– د ډبروکان (ســـنګ کنـــه): ددې قانون په نهمه ماده کې درج د ډبرو له کان یا سنګ کنې څخـــه عبارت دی.

۴۷– د ډبرو د کان واک لیک: له هغهٔ اجازه لیک څخه عبـــارت دی چې د ډبرو د کان د اکتـــشاف، د ډبرو له کان څخه د ګټې اخستنې، د پخوانیو بېکاره موادو لـــه پـــاتې شونو(د ډبرینو موادو لـــه مـــصنوعي زېرمو) څخه دګټې اخستنې په منظور دکانونو وزارت لخوا ددې قانون او د معدنکارۍ د مقررې د حکمونـــو مطابق ورکول کېږي.

مطالعهٔ اطلاعـــات قابـــل قبـــول سطح زمین، شـــامل مـــشاهدات فزیکـــی، اســـتفاده از تخنیـــک ریموت سینسنگ و ارزیابی هوایی، نمونـــه گیـــری احجـــار بـــدون تخریبـــات زمـــین و ســـطح زمـــین وبـــدون ضـــرر بـــه محیط زیست انجام می دهد.

۴۶–معدن سنگ (سنگ کنـــه): عبارت از معدن سنگ یا سنگ کنهٔ منـــدرج مـــادهٔ نهـــم ایـــن قانون می باشد.

۴۷–صلاحیت نامهٔ معدن ســـنگ : عبـــارت از اجـــازه نامـــهٔ اســـت که به منظور اکتشاف معدن سنگ، بهره برداری از معدن سنگ، بهره برداری از بقایای مـــواد بیکـــارهٔ قبلی (ذخایر مصنوعی مواد سنگی) کـــه از طـــرف وزارت معـــادن طبـــق احکـــام ایـــن قـــانون ومقـــررهٔ معـــدن کـــاری اعطاء می گردد.

۴۸- ډېرين مواد: ددې قانون د لسمې مادې د (۱) فقرې په (۳) جزء کې له درج شوو موادو څخه عبارت دي.

۴۸- مواد سنگی : عبارت از مواد مندرج جزء (۳) فقرهٔ (۱) مادهٔ دهم این قانون می باشد.

۴۹- غير مجاز (مقيده) ماده : ددې قانون په دوولسمه ماده کې له درج شوې غير مجاز مادې څخه عبارت ده.

۴۹- مادهٔ غیر مجاز (مقیده) : عبارت از مادهٔ غیر مجاز مندرج مادهٔ دوازدهم این قانون می باشد.

۵۰- په کوچني او منځني مقياس د ګټې اخستنې جواز ليک (لايسنس):د اقتصادي خاصو پارامترو لرونکې ګټې اخستنې له جواز ليک څخه عبارت دی چې ددې قانون د اووه ډېرشمې مادې د حکم مطابق صادرېږي.

۵۰- جواز نامه (لایسنس) بهره برداری با مقیاس کوچک ومتوسط: عبارت از جواز نامهٔ بهره برداری دارای پارامترهای خاص اقتصادی است که طبق حکم مندرج مادهٔ سی وهفتم این قانون صادر می گردد.

۵۱- په کوچني او منځني مقياس زېرمه: ددې قانون په اووه ډېرشمه ماده کې له درج شوې زېرمې څخه عبارت ده.

۵۱- ذخیرهٔ مقیاس کوچک ومتوسط: عبارت از ذخیرهٔ مندرج مادهٔ سی و هفتم این قانون می باشد.

۵۲- د سوداګريز توليد پيل: د لومړيو نوي ورځو له لومړۍ ورځې څخه عبارت ده چې بايد په

۵۲- آغاز تولید تجارتی: عبارت از اولین روز اولین نود روز است که باید طی آن معدن یا

ترڅ کې يې کان ياد ډبرو کان لـرې تر لرۀ د مطروحه توليد په سلو کې شپېتو اندازې ته ورسېږي.

۵۳- فرعي قرارداد: له هغۀ قرارداد څخه عبارت دی چې په مستقيم يا غير مستقيم صورت د اصلي قراردادي په واسطه له بل شخص سره داړوندوخدمتونو دبرخې يا برخو دترسره کولو لپاره تړل کېږي.

۵۴- دځمکې دسطح حق الاجاره: د معدنکاری دقرارداد دمحدودې شوې ځمکی له کرايې څخه عبارت ده، چې اندازه،دورکړې شرايط اووخت يې د معدنکاری په مقرره کې ټاکل کېږي.

۵۵- د بېکاره موادو ګدامونه: دمعدنکاری يا د ډبرو د کان د ګټې اخستنې د موادو له فاضله ګدامونو يا له هغو مايع او جامدو پاتې شونو څخه عبارت دي چې له پروسس وروسته باقي پاتې کېږي.

۵٦- له بيکاره ګدامونو څخه ګټه

معدن سنگ حد اقل به اندازۀ شصت فيصد توليد مطروحه، برسد.

۵۳- قرار داد فرعی: عبارت از قراردادی است که به صورت مستقيم يا غير مستقيم توسط قرار دادی اصلی جهت انجام بخش يا بخش های از خدمات مربوط با شخص ديگرعقد می گردد.

۵۴- حق الاجارۀ سطح زمين : عبارت از کرايۀ سطح زمين محدود شدۀ قرارداد معدن کاری می باشد که شرايط تأديه ومدت آن در مقررۀ معدن کاری تعيين می گردد.

۵۵- گدام های مواد بيکاره: عبارت از گدام های فاضله مواد بهره برداری معدن کاری يا معدن سنگ يا بقايای مايع و جامد است که بعد از پروسس باقی می ماند.

۵٦- بهره برداری از گدام های

اخستنه: د حقيقي يا حكمي شخص له هغو فعاليتونو څخه عبارت ده چې منرالـــي مـــواد د خـــرڅلاو پـــه منظور له بيكاره مصنوعي او فاضله ګـــدامونو څخـــه ترلاســـه او پروسس کړي.

بيكاره : عبارت از فعاليت هـــای شخص حقيقی يا حكمـــی اســـت كه مواد منرالـــی را بـــه منظـــور فروش از گـــدام هـــای بيكـــارۀ مـــصنوعی و فاضـــله استحـــصال وپروسس نمايد.

۵۷- شكل ته بدلون وركول: لـــه هغۀ تصنعي پروسس څخه عبـــارت دی چې د منرالي مـــوادو طبيعـــي شكل او خصوصياتو تـــه بـــدلون وركړي يا وروستنی(نهايي) يا نيمه وروستنی توليد د خـــرڅلاو لپـــاره چمتو كړي.

۵۷- تغيير شكل دادن:عبارت از پروسس تصنعی است كه شكل و خـــصوصيات طبيعـــی مـــواد منرالـــی را تغييـــرداده يـــا توليـــد نهـــائی يانيمـــه نهـــائی را جهـــت فـــروش آماده سازد.

۵۸- د شكل وركولو د بدلون مقام يا اداره: له هغۀ حقيقي يا حكمي شخص څخه عبارت دی چې د منرالي مـــوادو شكل ته بدلون وركوي.

۵۸- مقام يا ادارۀ تغييـــر شـــكل دهی: عبارت از شخص حقيقی يـــا حكمی است كه مواد منرالـــی را تغيير شكل می دهد.

۵۹- د وزيرانو كمېسيون: له وزيرانو څخه جوړ كمېسيون دی، چې ددغـــه قانون داوومې او اوولسمې مادې لـــه حكمونو سره سم دكانونو چارو تـــه د رسېدنې په منظور جوړېږي.

۵۹- كميسيون وزراء: كميسيونی مركب از وزرايی است كـــه بـــه منظور رسيدگی به امـــور معـــادن مطابق به احكام مواد هفتم وهفدهم اين قانون تشكيل می گردد.

٦٠- واک لرونکی مقام: د کانونو وزارت، د وزیرانو کمپسیون او له حکومت څخه عبارت دی.

٦٠- مقام ذیصلاح: عبارت است از وزارت معادن، کمیسیون وزراء و حکومت.

٦١-د کوچنیوقراردادونو د ارزونې هیئت: ددې قانون د اوولسمه مادې د حکم مطابق د کانونو وزارت له هیئت اود نورو وزارتونو له استازو څخه عبارت دی.

٦١- هیئت ارزیابی قراردادهای کوچک:عبارت ازهیئت وزارت معادن ونمایندگان سایروزارت ها مطابق حکم مندرج ماده هفدهم این قانون می باشد.

٦٢- له کاني موادو سره یوځای او بېل مواد: له نورو کاني موادو څخه عبارت دي چې د اصلي کاني موادو دمطالعې، ایستلو یا د صنعتي پروسي په وخت کې لاس ته راځي.

٦٢- مواد معدنی همراه وغیر همراه: عبارت از سایر مواد معدنی است که در حین مطالعات، استخراج و یا پروسه صنعتی مواد معدنی اصلی بدست می آید.

٦٣-آفر:له هغه سند څخه عبارت دی چې ددې قانون د اوولسمې مادې دحکمونو مطابق د منرالي حقوقو دامتیاز دترلاسه کولو لپاره،د داوطلب د وړاندیز شوو شرایطولرونکی وي.

٦٣- آفر: عبارت از سندی است که حاوی شرایط پیشنهادی داوطلب برای کسب امتیاز حقوق منرالی مطابق احکام مادۀ هفدهم این قانون می باشد.

٦٤- ودانیزه ډبره: هغه ډبرې دي چې د کانونو وزارت دتشخیص پر بناء د ښکلاییزو ډبرو په جملې کې نه وي او په موجودو شرایطو کې د

٦٤-سنگ ساختمانی: سنگ های است که بنابرتشخیص وزارت معادن درجمله احجار تزئینی نبوده وفاقد مواد معدنی

تفکیک وړ کاني موادو نه لرونکې دي اوپه ودانیزو مقصدونو کې استعمالېږي.

د منرالونو مالکیت

څلورمه ماده:

(۱) د هېواد په قلمرو کې د ځمکې پر مخ، تر ځمکې لاندې او یا یې د اوبو (سیندونو او ویالو) په مجرا کې ټول موجود طبیعي منرالي مواد او د مصنوعي منرالي موادو زېرمې د دولت خاص ملکیت دی.

(۲) په هېواد کې منرالي فعالیتونه د دولت په واسطه صورت مومي. شخص هم کولای شي د جواز یا اجازه لیک پربنسټ ددې قانون د حکمونو مطابق، کاني فعالیت تر سره کړي.

(۳)د جواز لیک یا اجازه لیک لرونکی کولای شي منرالي فعالیتونه ترسره کړي او پر استخراج شوو منرالونو او منرالي موادو باندې کنترول او د تصرف حق ولري.

قابل تفکیک در شرایط موجود می باشدو برای مقاصد ساختمانی استعمال می گردد.

مالکیت منرالها

مادۀ چهارم :

(۱) تمام مواد منرالی طبیعی وذخایر مصنوعی مواد منرالی موجود در سطح زمین یازیر زمین ویا درمجرای آ بهای آن (دریا ها وجویبارها) در قلمروکشور ملکیت خاص دولت می باشد.

(۲) فعالیت های منرالی در کشور توسط دولت صورت می گیرد. شخص نیز می تواند به اساس جواز یا اجازه نامۀ، فعالیت معدنی را مطابق احکام این قانون نیز انجام دهد .

(۳) دارندۀ جوازنامه یا اجازه نامه می تواند فعالیت های منرالی را انجام داده و بالای منرال ها و مواد منرالی استخراج شده کنترول و حق تصرف داشته باشد.

(۴) د کانونو وزارت پدې قانون کې د درج شوو جواز ليکونو او اجازه ليکونو د ورکړې واکمنه مرجع ده.

(۵) که چېرې د شخص په ملکيت ځمکه کې د ځمکې پرمخ (سطح) يا تر ځمکې لاندې د منرالي موادو زېرمې کشف شي، دولت دتر بحث لاندې ځمکې ساحه د قانون د حکمونو مطابق استملاک کوي. خو دا چې د ځمکې مالک ددې قانون د حکمونو مطابق دمنرالي فعاليت جواز لاس ته راوړي، په هر حالت کې ددې مادې په (۱او۲) فقره کې درج شوي حکمونه مرجح ګڼل کېږي.

د منرالي فعاليتونو اداره

پنځمه ماده:

(۱) د کانونو وزارت مکلف دی، ددې قانون د حکمونو مطابق منرالي فعاليتونه تنظيم او په دولتي، مختلط اوخصوصي سکتور کې د افغانستان د خلکو په ګټه منرالي صنايعو اغېزناکې

(۴) وزارت معادن مرجع باصلاحيت اعطای جوازنامه ها واجازه نامه های مندرج اين قانون می باشد .

(۵) هرگاه در زمين ملکيت شخص ذخاير مواد منرالی در سطح زمين يا زير زمين کشف شود، دولت زمين ساحهٔ مورد بحث را مطابق احکام قانون استملاک می نمايد، مگر اينکه مالک زمين مطابق احکام اين قانون جواز فعاليت منرالی را بدست آورد. در هر حالت احکام مندرج فقره های (۱ و۲) اين ما ده مر جح دانسته می شود.

ادارهٔ فعاليت های منرالی

مادهٔ پنجم:

(۱) وزارت معادن مکلف است، مطابق احکام ا ين قانون فعاليت– های منرالی را تنظيم وادارهٔ مؤثر صنايع منرالی را در سکتورهای دولتی، مختلط وخصوصی به نفع

اداري ته پرمختيا ورکړي او ترويج او تأمين يې کړي.

(۲) د کانونو وزارت کولای شي پخپله يا د نورو دولتي ادارو له لارې او يا د خصوصي برخې په ګډون ددې قانون د حکمونو مطابق کاني فعاليت سرته ورسوي.

مردم افغانستان انکشاف،ترويج وتأمين نمايد .

(۲) وزارت معادن مي تواند خود يا از طريق ساير ادارات دولتی و يا به اشتراک بخش خصوصی فعاليت معدنی رامطابق احکام اين قانون انجام دهد.

دوه يم فصل

دندې او واکونه

فصل دوم

وظا يف وصلا حيت ها

د کانونو وزارت دندې او واکونه

شپږمه ماده:

د کانونو وزارت د دې قانون د حکمونو د تطبيق په منظور د لاندې دندو او واکونو لرونکی دی:

۱- په هېواد کې د منرالي فعاليتونو او د هغو د پرمختيا په ډګر کې د خصوصي پانګې اچونې په ترويج پورې د اړوندې پاليسۍ په شمول د منرالي پاليسۍ طرح او

وظايف وصلاحيت های وزارت معادن

مادۀ ششم :

وزارت معادن به منظور تطبيق احکام اين قانون دارای وظا يف وصلاحيت های ذيل می باشد :

۱ـ طرح و تطبيق پاليسی منرالی به شمول پاليسی مربوط به ترويج سرمايه گذاری خصوصی درعرصۀ فعاليت های منرالی وانکشاف آن

تطبیقول.

۲- د منرالي فعالیتونو د ممنوعه ساحې په توګه د یوې ساحې د تصنیف، له تصنیف څخه د ایستلو یا د دوه یم ځلي تصویبول.

۳- د قیمتي فلز، قیمتي ډبرې یا غیر مجاز (مقیده) مادې په توګه د منرالي یا کانې مادې تصنیف، له تصنیف څخه د ایستلو یا د دوه یم ځلي تصنیف تصویبول.

۴- د کانونو یا سنګ کنې په توګه د منرالي موادو د زېرمو تصنیف، له تصنیفولو څخه د ایستلو یا د دوه یم ځلي تصنیف تصویبول.

۵- له ورسره یا نه ورسره کاني موادو سره د منرالي فعالیتونو او د معدن کارۍ د نورو حقوقو د جواز د پراخولو منل یا ردول.

٦- دمنرالي جواز لیکونو یا اجازه لیکونو اونورو حقوقو فسخ یابېرته اخستل، دمعدنکارۍ د حقوقو

در کشور.

۲- تصویب تصنیف، ازتصنیف خارج کردن یا تصنیف دوبارۀ یک ساحه به حیث ساحۀ ممنوعه برای فعالیت های منرالی.

۳-تصویب تصنیف، از تصنیف خارج کردن یا تصنیف دوبارۀ منرال یا مادۀ معدنی به حیث فلز قیمتی، نیمه قیمتی، سنگ قیمتی و یا مادۀ غیر مجاز (مقیده) .

۴- تصویب تصنیف، از تصنیف خارج کردن یا تصنیف دوبارۀ ذخایر مواد منرالی به حیث معادن یا سنگ کنه .

۵- قبول یا رد توسعۀ جواز فعالیت های منرالی و سایر حقوق معدن کاری به مواد معدنی همراه یا غیر همراه.

٦- فسخ یا واپس گیری جواز نامه ها یا اجازه نامه ها وسایر حقوق منرالی، قبول

دپرېښودو لپاره دځرګندونو منل او د معدنکارۍ د حقوقو د پـــای تـــه رسېدو تصدیقول.

۷- د منرالي فعـــالیتونو د جـــواز ورکول یا لغو کول او په هغو پورې د اړوندو حقوقو او وجایبو تثبیتول.

۸- په کوچني مقیاس د معدنکارۍ د قرارداد منظورول.

۹- د وزیرانو کمېـــسیون تـــه د منظورۍ لپاره په منځني مقیـــاس د معدنکارۍ د قرارداد وړاندیز.

۱۰-دوزیرانوشوري ته د منظـــوری لپـــاره دلـــوی اوډیرلـــوی مقیـــاس دمعدنکارۍ دقراردادو وړاندیز.

۱۱- داوطلبۍ ته د کاني موادو د زېرمو وړاندې کول.

۱۲- د منرالي جـــواز او نـــورو حقوقو او اړونـــدو تـــضمینونو د لېږدولـــــو د حـــــق منظـــــورول او ثبتول.

۱۳- د کاني موادو پروسس، شکل ورکول، لېږدول، بـــازار موندنـــه، توضـــیحات بـــرای واګـــذاری حقـــوق معـــدن کـــاری و تصدیق ختم حقوق معدن کاری.

۷- اعطـــأ یـــا لغـــو جـــواز فعالیت هـــای منرالـــی و تثبیـــت حقوق و وجایب مربوط به آن.

۸- منظـــــوری قراردادهـــــای معدنکاری مقیاس کوچک.

۹- پیشنهاد قرارداد معـــدنکاری مقیاس متوسط جهت منظوری بـــه کمیسیون وزراء.

۱۰- پیشنهاد قراردادمعـــدنکاری مقیاس بزرگ وبسیار بزرگ جهت منظوری به شورای وزیران.

۱۱- به داوطلبی قراردادن ذخایر مواد معدنی.

۱۲- منظـــوری حـــق انتقـــا ل جواز و ســـایر حقـــوق منرالـــی وتـــضمینا ت مربـــوط وثبـــت آ ن .

۱۳- پروسس، شکل دهی، انتقال، بازاریابی، فروش یا صادر نمـــودن

خرڅلاو یا صادرول.

۱۴- لـــه هغـــو منرالـــي فعالیتونو څخـه چـې د دولتـي ادارو یـا نـورو هغـو مؤسسو پـه واسـطه چـې د منرالـي فعـالیتونو پـه دولتـي برخه کـې یـې پانګـه اچونـه کړې ده، څارنه او څېړنه.

۱۵- پـه طبیعـي حالـت کـې د منرالي موادو د ذاتـي ارزښـت (رویـالتی) د انـدازې ټاکـل او د هغـو لـه راټولولـو څخه ډاډ ترلاسه کول.

۱٦- د ځمکې له سطح څخـه د ګټـې اخـستنې او ددې قـانون د اتمې مادې د (۲) فقرې پـه (۲) جزء کې ددرج شـوو مـوادو د حق الاجارې د اندازې ټاکل او دهغو له را ټولولو څخه ډاډ تر لاسه کول.

۱۷- ددې قانون د یوولسمې مادې په (۱) فقره کې ددرج شوي حکم مطابق د منرالي فعالیتونو د ممنوعه مواد معدنی.

۱۴- نظـارت ورسـیدگی بـه فعالیـت هـای منرالـی کـه توسـط ادارات دولتـی یـا سـایر مؤسـساتیکه در بخش دولتـی فعالیـت هـای منرالـی سـرمایه گـذاری نموده اند .

۱۵- تعیـین انـدازهٔ فیـصدی حـق الامتیـاز مـواد منرالـی (رویـالتی) در حالـت طبیعـی و حـصول اطمینـان از جمع آوری آن .

۱٦ ـــ تعیین اندازهٔ حق الاجـارهٔ استفاده از سطح زمـین ومـواد منـدرج جـز (۲) فقـرهٔ (۲) مـادهٔ هـشتم ایـن قـانون و حـصول اطمینـان از جمـع آوری آن .

۱۷ـــ اعلان سـاحات ممنوعـهٔ فعالیت های منرالی طبـق حکـم مندرج فقـرهٔ (۱)مـادهٔ یـازدهم

ساحو اعلانول.

۱۸- ددې قانون د حکمونو مطابق د نورو دنـدو او واکونـو سـرته رسول.

د وزيرانو کمېسيون

اوومه ماده:

(۱) د وزيرانو کمېسيون د لانـدې موخـو د ترلاسـه کولـو لپـاره جوړېږي:

۱- په منځني او لـوی مقيـاس د معـدن کـاری د قراردادونـو د داوطلبی د چارو ارزول.

۲- په متوسط مقياس د معدن کاری د قرارداد منظورول.

۳- ددې قـانون د حکمونـو مـطابـق، د ځـمکې د مـخ د حـق الاجاري له ورکړې څخه د معافيت ورکول.

۴- د دې قـانون د اووه اتيـايمې مادې له حکم سره سـم دمنرالـې فعاليت دحـق الامتيـاز د مقـدار منظورول.

این قانون.

۱۸- انجـام سـايروظايف و صـلاحيت هـا مطـابق احکـام این قانون.

کمیسیون وزراء

مادۀ هفتم :

(۱) کميـسيون وزراء بـرای برآوردن اهـداف ذيـل ايجـاد می گردد:

۱- ارزيـابی امـور داوطلبـی قراردادهای معدنکاری به مقيـاس متوسط و بزرگ.

۲- منظوری قرارداد معدنکاری به مقياس متوسط.

۳- اعطـای معافيـت از پرداخت حـق الاجـارۀ سـطح زمـين مـطابق احکـام ايـن قانون.

۴- منظوری مقدار حق الامتيـاز فعاليـت منرالـی مطـابق مـادۀ هـشتاد وهفـتم ايـن قانون.

(۲) لانـــدې ذوات د وزيرانـــو پـــه کمېـــسيون کـــې شـــامل دي:

۱- د کانونو وزير د رئـــيس پـــه توګه.

۲- د مـــالېي وزيـــر د مرســـتيال په توګه.

۳- د اقتـــصاد وزيـــر د غـــړي په توګه.

۴- د سوداګرۍ او صنايعو وزير د غړي په توګه.

۵- د بهرنيو چارو وزير د غړي په توګه.

٦- د ژوند چاپېريال ساتنې د ملي ادارې رئيس د غړي په توګه.

د کانونو د کادستر اداره

اتمه ماده:

(۱) د کانونو د کادســـتر اداره د کانونو وزارت پـــه تـــشکيل کـــې جوړېږي.

(۲) د کانونو د کادســـتر اداره د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده:

(۲) ذوات ذيـــل در ترکيـــب کميـــسيون وزرأ شـــامل می باشند:

۱- وزيـــر معـــادن بـــه حيـــث رئيس .

۲- وزيـــر ماليـــه بـــه حيـــث معاون .

۳- وزيـــر اقتـــصاد بـــه حيـــث عضو.

۴- وزيـــر تجـــارت وصـــنايع به حيث عضو.

۵- وزير امور خارجه بـــه حيـــث عضو.

٦- رئيس ادارۀ ملـــی حفاظـــت محيط زيست به حيث عضو.

ادارۀ کادستر معادن

مادۀ هشتم :

(۱) ادارۀ کادســـتر معـــادن در تـــشکيل وزارت معـــادن ايجـــاد می گردد .

(۲) ادارۀ کادستر معـــادن دارای وظايف وصلاحيت های ذيل می باشد:

۱- د معدنکارۍ د مقررې مطابق دپروسس دمنلو،د معدنکارۍ د حقوقو دغوښتنو او نورو اړوندو اجراآتو او دمعدنکارۍ د حقوقو د لېږدولو له بابته چې ددې قانون د حکمونو مطابق تر سره کېږي، د فیس د اندازې ټاکل.

۲- ددې قانون په یوشپېتمه ماده کې ددرج شوي حکم مطابق د ځمکې د سطح د حق الاجارې راټولول او په اړوند بانکي حساب کې یې تحویلول.

۳- دمنرالي حقوقو د غوښتونکو د غوښتنلیکونو اخستل.

۴- د منلو یا رد په منظور د غوښتنیلک ارزونه.

۵- د منرالي حقوقو د غوښتنلیکونو د تخنیکي اړیکو او د ژوند چاپېریال ارزونه.

٦- د منرالي تصدیق لیک (سرتیفیکیت) ورکول چې د منرالي حقوقو د امتیاز څرګندوونکی وي.

۱- تعیین اندازهٔ فیس طبق مقررهٔ معدنکاری از بابت قبولی پروسس، تقاضاهای حقوق معدنکاری وسایر اجراآت مربوط وانتقا ل حقوق معد نکاری که مطابق احکام این قانون انجام می شود .

۲- جمع آوری حق الاجارهٔ سطح زمین ،مطابق حکم مندرج مادهٔ شصت ویکم این قانون وتحویل آن به حساب بانکی مربوط .

۳- اخذ درخواست متقاضیان حقوق منرالی .

۴- ارزیابی درخواست به منظور قبولی یارد آن .

۵- ارزیابی ارتباطات تخنیکی و محیط زیست درخواستی های حقوق منرالی .

٦- اعطای تصدیق نامه (سرتیفیکیت) منرالی که ارائه کنندهٔ امتیاز حقوق منرالی باشد.

۷- د قرار داد له پای ته رسېدو وروسته د منرالي حقوقو د نوي کولو او تمدید لپاره د غوښتونکو د غوښتنلیکونو اخستل.

۸- د منرالي حقوقو د غوښتونکو د غوښتنلیکونو د اجراآتو د څرنګوالي او تصمیم نیولو په هکله د معلوماتو وړاندې کول.

۹- د ممنوعه ساحو د تصنیف، له تصنیف څخه د ایستلو او یا دوه یم ځلي تصنیف په هکله د کانونو وزارت د تصمیم خپرول.

۱۰- د منرالي حقوقو د غوښتونکو د غوښتنلیکونو ثبتول.

۱۱- د منرالي حقوقو د جواز لیک ثبتول یا ردول.

۱۲- د منرالي حقوقو د پرېښودلو، بېرته اخستلو، ګوښه کولو، فسخ او تېرېدو(انقضأ) د حالاتو ثبتول.

۱۳- نورو موادو ته د منرالي حقوقو د پراخولو د حالاتو ثبتول.

۱۴- د منرالي حقوقو دلېږدولو،

۷- اخذ درخواست متقاضیان بعد از ختم قرارداد جهت تجدید و تمدید حقوق منرالی .

۸ــ ارائهٔ معلومات درمورد چگونگی اجراآت و اتخاذ تصمیم راجع به درخواست های متقاضیان حقوق منرالی.

۹ ــ نشر تصمیم وزارت معادن در مورد تصنیف ، از تصنیف خارج کردن و یا تصنیف دوبارهٔ ساحات ممنوعه .

۱۰ــ ثبت درخواست های متقاضیان حقوق منرا لی .

۱۱ــ ثبت جوازنامهٔ حقوق منرالی یا رد آن .

۱۲ــ ثبت حالات واگذاری، واپس گیری،کناره گیری ، فسخ و انقضای حقوق منرالی .

۱۳ــ ثبت حالات توسعهٔ حقوق منرالی به سایر مواد .

۱۴- ثبت حالات انتقا ل،

اجارې یا محوکولو د حالاتو ثبتول.

۱۵– د تضمین، رهن او په منرالي حقوقو او د معدنکاری د شتمنیو په حقوقو پورې د نورو اړوندو ملکیتونو د حالاتو ثبتول.

(۳) د کانونو د کادستر اداره ددې مادې د (۲) فقرې په اجزاوو کې ددرج شوو حالاتو د ثبت په منظور، مخصوص کتاب ترتیبوي او ساتي.

(۴) د کانونو د کادستر اداره د منرالي حقوقو په هکله د کادستر د د سروې نقشې ترتیبوي او د معلوماتو لپاره یې د عامو په واک کې ورکوي.

(۵) د کانونو د کادستر اداره واک لري، منرالي حقوق او منرالي تصدیق لیک رسماً تایید کړي.

(٦) د منرالي حقوقو دغوښتنلیک د ثبت د شرایطو او د اجراآتو دډول ارزونه، د ژوند له چاپیریال سره

اجاره یامحول کردن حقو ق منرا لی.

۱۵ــ ثبت حالات تضمین ، رهن و سایر ملکیت های مربوط به حقوق منرالی ودارائی های معدنکا ری .

(۳) ادارهٔ کادسترمعادن به منظور ثبت حالات مندرج اجزای فقرهٔ(۲) این ماده، کتاب مخصوص را ترتیب و نگهداری می نماید .

(۴) ادارهٔ کادستر معادن نقشه های سروی کادستری را در مورد حقوق منرالی ترتیب نموده جهت معلومات دراختیارعامه قرار می دهد .

(۵)ادارهٔ کادستر معادن صلاحیت دارد حقوق منرالی و تصدیق نامهٔ منرالی را رسماً تائید نما ید .

(٦) شرایط ثبت وطرز اجراآت درخواست حقوق منرالی ، ارزیابی، توافق شرایط تخنیکی

دتخنيکي شرايطو توافق، دمنرالـــي حقوقو د غوښتنليک دتصديق ليک ډول اونـــور اړونـــد حـــالات د معدنکارۍ په مقرره کې تنظيمېږي.

د ژونـــد چاپېريـــا ل ســـاتنې ديپارتمنت

نهمه ماده:

(۱) د معدنکارۍ په فعاليتونو کې د ژوند چاپېريال ساتنې په منظـــور، د ژوند چاپېريا ل ساتنې ديپارتمنت د کانونو وزارت پـــه تـــشکيل کـــې جوړېږي.

(۲)دژونـــد چاپېريـــا ل ســـاتنې ديپارتمنـــت د لانـــدې دنـــدو او واکونو لرونکی دی:

۱- د منرالي او منرالي مـــوادو د تفحصاتي کـــارونو پـــه هکلـــه د بياجوړونې او د کـــاري اغېـــزو د راتيټولـــو د پلانـــونې پـــه غـــرض تخنيکي ارزونه.

۲- د ژوند چاپېريـــا ل ســـاتنې او دګټې اخيستنې دجوازليک او اجازه

با محيط زيست، شکل تصديق نامهٔ درخواستی حقوق منرالی و ســـاير حالات مربوط در مقررهٔ معدنکاری تنظيم می گردد .

ديپارتمنت حفاظـــت محـــيط زيست

مادهٔ نهم:

(۱) به منظور حفاظـــت محـــيط زيست در فعاليت های معدن کاری ديپارتمنت حفا ظت محيط زيست در تشکيل وزارت معادن ايجـــاد می گردد.

(۲) ديپارتمنت حفاظـــت محـــيط زيـــست دارای وظـــا يـــف وصلاحيت های ذيل می باشد :

۱- ارزيـــابی تخنيکـــی غـــرض بازســـازی و پـــلان نمـــودن کاهش اثـــرات کـــاری درمـــورد فعاليت های تفحصاتی منرالـــی و مواد منرالی.

۲- ارزيابی تخنيکی تعهـــدات در مورد حفاظت محـــيط زيـــست و

لیک د غوښتونکو د مطروحه پلان په هکله د ژمنو تخنیکي ارزونه.

۳- ددې قانون، د معدنکارۍ د مقررې د حکمونو او د ژوند چاپېریالي د زیان د راټیټولو او د ژوند چاپېریال ساتنې د پلان مطابق، د ژوند چاپېریال ساتنې د غوښتنو له تطبیق څخه تر هغهٔ ځایه پورې چې د تطبیق وړ وي، څارنه او مراقبت.

۴- د ژوند چاپېریال ساتنې په هکله د اړوندو فعالیتونو په وخت کې د معدنکارۍ د مقررې د په پام کې نیولو سپارښتنه.

۵- له نورو دولتي ادارو سره چې ددې قانون د حکمونو مطابق، د معدنکارۍ د فعالیتونو په هکله د ژوند چاپېریال ساتنې، دسیمې د وګړو د ټولنیزې خیر ښېګڼې او تاریخي او فرهنګي آثارو او نورو طبیعي ارزښتونو مسئولیت په غاړه لري، همکاري کول.

۶- دمنرالي حقوقو لرونکی د ژوند پلا ن مطروحه متقاضیان جوازنامه و اجازه نامهٔ بهره برداری.

۳- نظارت و مراقبت از تطبیق تقاضاهای محیط زیست طبق احکام این قانون، مقررهٔ معدنکاری وپلان تخفیف صدمهٔ محیطی وحفظ محیط زیست تا حدودیکه قابل تطبیق باشد.

۴ـ توصیه به رعایت مقررهٔ معدنکاری حین فعالیت های مربوط در مورد حفاظت محیط زیست.

۵- همکاری باسایر ادارات دولتی که مسئولیت حفاظت محیط زیست، بهبودی اجتماعی اهالی محل و آثار تاریخی وفرهنگی و سایر ارزش های طبیعی در مورد فعالیت های معدنکاری را مطابق احکام این قانون بعهده دارند.

۶- دارندهٔ حقوق منرالی مکلف

پر چاپېريال باندې له منرالي فعاليتونو څخه د رامنځته شوو خطرونو او زيانونو د مخنيوي او لرې کولو په هکله د ژوند چاپېريال ساتنې د ډيپارتمنټ د لارښودونو په تطبيقولو مکلف دي .

۷- که چېرې د دې مادې په (۳) فقره کې درج لارښودونه تطبيق نشي، په بيړنيو حالاتو کې دولتي اړوند مقامات کولای شي پرته له سلا هغه تر سره او لګښت يې د منرالي حقوقو له لرونکي څخه تحصيل کړي .

۸- د ژوند چاپېريا ل ساتنې د ډيپارتمنټ مسئولين کولای شي د نېږدې پېښېدونکو خطرونو او ناورين په حالاتو کې د هغو د رفع کولو لپاره لازم ترتيبات ونيسي او د اړتيا په صورت کې له سيمه ايزو ادارو ، د منرالي حقوقو لرونکو ، کارکوونکو او يا د سيمې له خلکو څخه د همکارۍ غوښتونکي شي .

به تطبيق رهنمودهای ديپارتمنت حفاظت محيط زيست در مورد جلوگيری و بر طرف سازی عوامل خطر و خسارات ناشی از فعاليت های منرالی بالای محيط زيست می باشد .

۷- هرگاه رهنمودهای مندرج فقرهٔ (۳) اين ماده تطبيق نگردد، در حالات عاجل مقامات ذيربط دولتی می توانند بدون مشوره آنرا انجام و مصرف را از دارندهٔ حقوق منرالی تحصيل نمايد.

۸- مسئولين ديپارتمنت حفاظت محيط زيست می توانند در حالات خطر قريب الوقوع و مصيبت بار، ترتيبات لازم را برای رفع آن اتخاذ و درصورت ضرورت از ادارات محلی،دارندگان حقوق منرالی کارکنان و يا مردم محل طالب همکاری گردند.

۹- د ژوند چاپېريا ل ساتنې مسئولين کولای شي ددې قانون اوړوندو مقرراتو دحکمونو له په پام کې نه نيولو څخه د رامنځته شوو سرغړونو په هکله د پلټنې او څېړنې اود ژوند چاپېريال ساتنې دمراتبو دعملي کولو لپاره د منرالي حقوقو دلرونکو ساحې ته داخل شي اودهغو دفعاليتونو داجراء ډول وارزوي .

درپيم فصل

د منرالي زېرمو، ممنوعه ساحو او غير مجازو(مقيده) موادو تصنيف

د منرالي زېرمو تصنيف

لسمه ماده:

(۱) کاني زېرمي په کانونو، سنګ کنې يا ډبرينو موادو تصنيف کېږي او په لاندې توګه تعريف کېږي:

۱- کانونه: د کانونو په محدوده کې د ننه د (تأسيساتو، د لېږد وړ او

۹- مسئولين ديپارتمنت حفاظت محيط زيست مى توانند جهت تفتيش و بررسى در بارهٔ تخلفات ناشى از احكام اين قانون و مقررات مربوط و عملى نمودن مراتب حفاظت محيط زيست داخل ساحهٔ دارندگان حقوق منرالى گرديده، طرز اجراى فعاليت هاى آنها را ارزيابى نمايند.

فصل سو م

تصنيف ذخاير منرالى، ساحات ممنوعه و مواد غيرمجاز (مقيده)

تصنيف ذخاير منرالى

مادهٔ دهم :

(۱) ذخاير معدنى به معادن، سنگ كنه يا مواد سنگى تصنيف گرديده و قرار ذيل تعريف مى گردد:

۱- معادن: عبارت از هرگونه ذخاير طبيعى يا مصنوعى مواد

د لېږدنه وړ تجهيزاتو چې په چارو او توليداتو کې له هغو څخه ګټه اخستل کېږي) په شمول د هر ډول کاني موادو له طبيعي يا مصنوعي زېرمو، د پروسس يا د توليدي شکل ورکولو د بدلون له دستګاوو څخه عبارت دي. دسنګ کنو مواد چې له اقتصادي نظره د ګټې اخستنې وړ وي، لدې حکم څخه مستثني دي.

۲- سنګ کنه: له ودانيزو موادو (د ودانيزو ډبرو سرخلاصي کان) په شمول له زېرمو څخه عبارت ده چې له اقتصادي نظره د ګټې اخستنې وړ وي او د پروسس يا د شکل ورکولو د بدلون توليدي دستګاه چې د سنګ کنې د موقعيت دمحدودې په دننه کې ځای ولري. (د هغو تأسيساتو، د لېږد وړ او د لېږدنه وړ تجهيزاتو په شمول چې د ګټې اخستنې په پروسس کې ور څخه ګټه اخستل کېږي).

معدنی ودستگاه های پروسس ويا تغيير شکل دهی توليدی داخل محدودهٔ معادن(به شمول تأسيسات، تجهيزات قابل انتقا ل وغير قابل انتقا ل که درامور توليدات ازآنها استفاده می گردد) می باشد. مواد سنگ کنه ها که از نظر اقتصادی قابل بهره برداری باشد، از اين حکم مستثنی است .

۲ـ سنگ کنه: عبارت است از ذخاير مواد سنگ ساختمانی (معدن رو باز سنگ ساختمانی) که از نظر اقتصادی قا بل بهره بر داری بوده ودستگا ه پروسس يا تغيير شکل دهی توليدی که داخل محدودهٔ موقعيت سنگ کنه قرار داشته باشد.(بشمول تأسيسات ، تجهيزات قا بل انتقا ل يا غير انتقا ل که در پروسس بهره برداری از آنها استفاده می گردد).

۳- ډبرين مواد: له غير فلزي منرالي موادو څخه عبارت دي چې د ودانولو، پرکاری، سړک جوړونې، چيني جوړونې اود نباتاتو لپاره د کود دموادو په توګه ترګټې اخستنې لاندې نيول کېږي اوطبيعي او مصنوعي جغلې، راسبه، متحوله او ناريه احجار ډبرې هم احتوا کوي.

ټولې مالګې (فاسفيتونه، نايتريتونه، القلي مالګې او نورې ورسره مالګې) چې دکانونو په توګه په دغو زېرمو کې تصنيف کېږي، پدې تعريف کې شاملې ندي.

(۲) دکانونو وزارت دارتيا په صورت کې کولای شي، ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوې زېرمې د کان يا سنګ کنې په توګه يا برعکس د تصنيف، له تصنيف څخه د ايستلو يا دوه يم ځلي تصنيف د تصويب لپاره د وزيرانو کمېسيون ته وړانديز کړي.

۳- مواد سنگی: عبارت از مواد منرالی غیر فلزی بوده که بحیث مواد تعمیراتی، پرکاری، سرک سازی،چینی سازی و کود برای نباتات مورد استفاده قرار گرفته وجغله های طبیعی و مصنوعی، احجار راسبه، متحوله و سنگ های ناریه را نیز احتوا می نماید.

تمام نمک ها(فاسفیت ها، نایتریت ها، نمک های القلی وسایر نمک های همراه)که به حیث معادن دراین ذخایر تصنیف می گردند، شامل این تعریف نمی باشند.

(۲) وزارت معادن در صورت ضرورت می تواند ذخایر مندرج فقرهٔ (۱) این ماده را به حیث معدن یا سنگ کنه یا برعکس تصنیف، از تصنیف خارج کردن و یا تصنیف دوباره را جهت تصویب به کمیسیون وزرأ پیشنهاد نماید.

ممنوعه ساحې

يوولسمه ماده:

(۱) د کانونو وزارت کولای شي د ملي ګټو د تأمينولو په منظور (د وګړو روغتيا او ساتنه، ملي خونديتوب، دعامه نظم اړتيا او له خاورې، د ځمکې له مخ، له تر ځمکې لاندې سرچينو څخه ګټه اخستنه،د ژوند چاپيريال ساتنه، د تاريخي اوفرهنګي آثارو يا نورو طبيعي ارزښتونو ساتنه او يا د سيمې زيان منونکې ټولنيزه هوساينه، له نورو لارو چارو سره د منرالي او سنګ کنې د فعاليتونو نه تطابق) ساحه يا ساحې د ممنوعه سيمو او يا د منرالي فعاليتونو لپاره د غير مجاز(مقيده) سيمو په توګه د وزيرانو کمېسيون ته وړانديز کړي.

(۲) د کانونو وزارت کولای شي يوه ساحه د منرالي فعاليتونو لپاره موقتاً د داوطلبۍ يا د معدنکارۍ د قرارداد پربنسټ د هغې دسپارلو په

ساحات ممنوعه

مادهٔ يازدهم :

(۱) وزارت معادن مي تواند به منظورتأمين منافع ملی (صحت وتحفظ اهالی، مصؤنيت ملی، ضرورت نظم عامه وعدم تطابق فعاليت های منرالی و سنگ کنه باساير طرق استفاده ازخاک، سطح زمين ،منابع زير زمين، حفاظت محيط زيست، حفظ آثار تاريخی فرهنگی يا ساير ارزش های طبيعی يا رفاه اجتماعی آسيب پذيرمحل)، ساحه يا ساحاتی را بحيث مناطق ممنوعه و يا غيرمجاز (مقيده) برای فعاليت های منرالی جهت تصويب به کميسيون وزراء پيشنهاد نمايد.

(۲) وزارت معادن مي تواند ساحهٔ را برای فعاليت های منرالی مؤقتاً به منظور داوطلبی يا سپردن آن به اساس

منظور وساتي.

(۳) د ممنوعه ساحو د تصنيف اعلام د (ټاکلې يا نا ټاکلې) مودې له په پام کې نيولو سره ، د معدنکارۍ په مقرره کې تنظيمېږي.

(۴) د کانونو د کادستر اداره مکلفه ده هغه نقشې چې پکې د منرالي موادو او سنګ کنې د فعاليتونو لپاره ممنوعه ټاکلې ساحې او غير مجاز مواد وضاحت ولري، برابرې او ترتيب کړي.

(۵) موجوده منرالي حقوق، د ممنوعه ساحې په توګه د يوې ساحې له اعلام دمخه د اعتبار وړ دي، خو دا چې د اړتيا يا عامه ګټو پر بنسټ يې کار درول شوی او قرارداد يې لغو شوی وي. پدې صورت کې د منرالی حقوقو لرونکي ته رسېدلی زيان، ددې قانون او د معدنکارۍ د مقررې د حکمونو مطابق ورکول کېږي.

قرارداد معدن کاری ريزرف نمايد.

(۳) اعلام تصنيف ساحات ممنوعه با نظرداشت مدت (معين يا غير معين) در مقررهٔ معدن کاری تنظيم می گردد.

(۴) ادارهٔ کادستر معادن مکلف است نقشه های را که درآن ساحات معينهٔ ممنوعه ومواد غير مجاز برای فعاليت های منرالی و سنگ کنه وضاحت داشته باشد، تهيه و ترتيب نمايد.

(۵) حقوق منرالی موجوده قبل از اعلام يک ساحه بحيث ساحهٔ ممنوعه قابل اعتبار بوده،مگر اينکه به اساس ضرورت يا منافع عامه کار آن توقف و قرارداد آن ملغی گرديده باشد.در اين صورت خسارهٔ وارده به دارندهٔ حقوق منرالی مطابق احکام اين قانون و مقررهٔ معدن کاری پرداخته می شود.

غير مجاز (مقيده) مواد

دوولسمه ماده:

(۱) د وزيرانوکمېسيون کولای شي د کانونو وزارت د وړانديز پر بنسټ د ملي ګټو (ملي امنيت،حفظ الصحه، د ټولنې د خونديتوب، عامه نظم او عامه اړتيا يا د ژوندانه چاپېريال ساتنه) له په پام کې نيولو سره ټاکلې کاني ماده د غير مجاز مادې په توګه اعلام کړي.

(۲) ټول راديو اکتيف لرونکي احجار د غير مجازو موادو په توګه ګڼل کېږي.

(۳) ددې مادې په (۱ او ۲) فقرو کې له درج غير مجازو موادو څخه د ګټې اخستنې حکمونه، د معدنکارۍ په مقرره کې تنظيمېږي.

مواد غير مجاز (مقيده)

مادۀ دوازدهم :

(۱)کميسيون وزراء مي تواند به اساس پيشنهاد وزارت معادن با نظرداشت منافع ملی (امنيت ملی، حفظ الصحه، مصؤنيت اجتماع، نظم وضرورت عامه يا حفاظت محيط زيست) مادۀ معدنی معين را منحيث مادۀ غير مجاز اعلام نمايد.

(۲) تمام احجار راديواکتيف دار بحيث مواد غير مجاز محسوب می گردد.

(۳) احکام استفاده از مواد غير مجاز مندرج فقره های (۱و۲) اين ماده در مقررۀ معدن کاری تنظيم می گردد.

څلورم فصل

منرالي حقوق

د منرالي حقوقو ډولونه

دیارلسمه ماده:

(۱) منرالي یا د معدنکارۍ حقوق چې جواز لیک (لایسنس) او اجازه لیک (واک لیک) پکې شامل دي، په لاندې توګه تصنیف کېږي:

۱- د منرالي حقوقوجواز لیک: اکتشافي جواز لیک اودګټې اخستنې جواز لیک پکې شامل دي. دګټې اخستنې په جواز لیک کې د ګټې اخستنې معمولي جواز لیک او په کوچني اومنځني مقیاس دګټې اخستنې جواز لیک شامل دي. د معمولي ګټې اخستنې جواز لیک ددې قانون دحکمونومطابق په کوچني اومنځني مقیاس دګټې اخستنې له جواز لیک سره معادل دی، خو دا چې پدې قانون یا د معدنکارۍ په مقرره کې بل ډول اټکل

فصل چهارم

حقوق منرالی

انواع حقوق منرالی

مادۀ سیزدهم :

(۱) حقوق منرالی یا معدنکاری شامل جواز نامه (لایسنس) واجازه نامه (صلاحیت‌نامه) می باشدکه طور ذیل تصنیف می گردد:

۱- جواز نامۀ حقوق منرالی: شامل جواز نامه اکتشافی و جواز نامۀ بهره برداری می باشد. جواز نامۀ بهره برداری شامل جواز نامۀ معمولی بهره برداری و جواز نامۀ بهره برداری به مقیاس کوچک و متوسط می باشد. جواز نامۀ بهره برداری معمولی مطابق احکام این قانون با جواز نامۀ بهره برداری به مقیاس کوچک و متوسط معادل بوده، مگر اینکه در این قانون و مقررۀ معدن کاری طور دیگری پیشبینی

شوي وي.

۲- اجازه ليکونه عبارت دي له:

- د سنګ کنې د زېرمو د اکتشاف اجازه ليک.

- له سنګ کنې څخه د موقتې ګټې اخستنې اجازه ليک.

- له سنګ کنې څخه ددايمي ګټې اخستنې اجازه ليک.

- د معدنکارۍ له زېرمو يا پاتو شونو يا د بېکاره موادو له ګدامونو څخه د ګټې اخستنې اجازه ليک.

- د حرفه يي يا محلي ګټې اخستنې اجازه ليک.

- د معاملو، پروسس، د شکل ورکولو د بدلون، حمل او نقل (ترانسپورټېشن) يا د منرالونو د سوداګرۍ اجازه ليک.

(۲) د منرالي حقوقو لرونکی کولای شي ددې قانون او د معدنکارۍ د مقررې د حکمونو

گردیده باشد.

۲- اجازه نامه ها عبارتند از:

- اجازه نامهٔ اکتشاف ذخایر سنگ کنه.

- اجازه نامهٔ بهره برداری مؤقت از سنگ کنه.

- اجازه نامهٔ بهره برداری دایمی از سنگ کنه.

- اجازه نامهٔ بهره برداری از ذخایر یا بقایای معدن کاری یا گدام های مواد بیکاره .

- اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی یا محلی.

- اجازه نامهٔ معاملات، پروسس، تغییر شکل دهی، حمل و نقل (ترانسپورتیشن) یا تجارت منرال ها.

(۲) دارندهٔ حقوق منرالی می تواند مطابق احکام این قانون و مقررهٔ معدن کاری در

مطابق د قرار داد د مودې په تـــرڅ کې د تر واک لانـــدې متـــصرفه ملکیت ګټـــې بـــل تـــه احالـــه او ولېږدوي.پدې شرط چې د مـــدني قانون د حکمونو مغایر نه وي.

منرالي حقوق د هغهٔ لرونکي تـــه د ځمکې د ملکیت حق نه تثبیتوي.

(۳)ددې قانون په څوارلسمه مـــاده کـــې ددرج شـــوو شـــرایطو او محدودیتونو له په پام کې نیولو سره یو شخص کولای شي په یوهٔ وخت کې یو یا څو جواز لیکونه یا اجازه لیکونه لاس ته راوړي.

(۴) د غوښتنلیکونو د څېړنې ډول او د جواز لیـــک، اجـــازه لیـــک صادرول، تمدیـــد، نـــوي کـــول، پرېښودل، لېږدول او د معدنکارۍ د حقوقو د شکل بدلول د معدنکارۍ په مقرره کې تنظیمېږي.

خلا ل مـــدت قـــرارداد منـــافع ملکیت متصرفه را بـــه دیگـــری احاله یا انتقال نمایـــد.مـــشروط براینکـــه مغـــایر احکـــام قـــانون مدنی نباشد.

حقوق منرالی برای دارندهٔ آن حق ملکیت زمین راتثبیت نمی کند.

(۳) با رعایت شرایط مندرج مادهٔ چهـــاردهم و محـــدودیت هـــای ایـــن قـــانون، یـــک شـــخص می تواند همزمان یک یـــا چنـــد جوازنامه و یـــا اجـــازه نامـــه را بدست آورد.

(۴) طرز بررسی درخواست هـــا، صدور جواز نامه و اجـــازه نامـــه، تمدید، تجدید، واگـــذاری،انتقال وتغییر شکل حقـــوق معـــدنکاری در مقـــــررهٔ معـــــدن کـــــاری تنظیم می گردد.

د منرالي حقوقــو د لاس تــه راوړلو شرايط

خوارلسمه ماده:

(۱) لانــدې اشــخاص د منرالــي حقوقود لاس ته راوړلو د شــرايطو لرونکي دي:

۱- هغهٔ شخص چې د اتلس کلنۍ سن يــې بــشپړ کــړی وي او د افغانستان تابعيت ولري.

۲-هغه بهرنی شخص چې د اتلــس کلنۍ سن يې بشپړ کړی وي او قانوناً په افغانستان کې د اوسېدنې اوپانګې اچونې حق ولري.

۳- حکمي شخصيت چې د قانون د حکمونو مطابق تــشکيل يــا د همکار حکمي شخصيت په توګــه، جوړ شوی وي.

۴- هغه بهرنی حکمي شخصيت چې د بهرني قانون د حکمونو مطابق تشکيل او يا همکاروي يا قانوناً په افغانستان کې مېشت او په هېواد کې د پانګې اچونې اوسوداګرۍ حق ولري.

شرايط بدست آوردن حقــوق منرال

مادهٔ چهاردهم :

(۱) اشخاص آتی ، واجد شــرايط بدســت آوردن حقــوق منرالــی می باشند :

۱- شخصی که سن هجده سالگی را تکميل نموده وتابعيت افغانستان راداشته باشد.

۲- شخصی خارجی ايکه ســن هجده سالگی را تکميــل نمــوده وقانوناً حق ســکونت و ســرمايه گذاری را درافغانستان داشته باشد.

۳- شخصيت حکمی که مطــابق احکام قانون تشکيل و يا منحيــث شخصيت حکمی همکار، تأســيس گرديده باشد.

۴- شخصيت حکمی خارجی ايکــه طبق احکام قانون خارجی تشکيل و ياهمکار بوده يا قانوناً در افغانستان مقيم و حق سرمايه گذاری وتجارت را در کشورداشته باشد.

بهرنی شخص نشي کولای د حرفه يي کتې اخستنې اجازه ليک لاس ته راوړي.

(۲) لاندې اشخاص نشي کولای دمنرالي حقوقو امتياز لاس ته راوړي:

۱- د افغانستان د اساسي قانون په يوسلو يوپنځوسمه ماده کې درج شوي ذوات، دملي شوري غړي، قاضيان، څارنوالان، دکانونو، ملي دفاع کورنيو چارو او بهرنيوچارو دوزارتونو اودملي امنيت دلوی رياست منسوبين چې له درېيم بست څخه په لوړو بستونو کې دنده ترسره کوي.

۲- هغه شخص چې قانوني اهليت ونلري.

۳- هغه شخص چې ماته خوړلی (ورشکسته) اعلان شوی وي.

۴- هغه شخص چې د مالي، اقتصادي او مديريتي جرمونوپه تور د واکمنې محکمې په قطعي حکم له دوو څخه د زياتو کلونو په تنفيذي حبس محکوم شوی وي.

شخص خارجی نمی تواند اجازه نامۀ بهره برداری حرفه ئی را بدست آورد.

(۲) اشخاص ذيل نمی توانند امتياز حقوق منرالی را بدست آورند:

۱- ذوات مندرج مادۀ يکصدوپنجاه ويکم قانون اساسی افغانستان، اعضای شورای ملی، قضات، څارنوالان و منسوبين وزارت های معادن، دفاع ملی، امور داخله، امور خارجه و رياست عمومی امنيت ملی که در بست های بالاتر ازسوم ايفای وظيفه می نمايند.

۲- شخصی که اهليت قانونی نداشته باشد.

۳- شخصی که ورشکسته اعلان گرديده باشد.

۴- شخصی که به اتهام جرايم مالی، اقتصادی و مديريتی به حکم قطعی محکمۀ با صلاحيت به حبس تنفيذی بيش از دو سال محکوم گرديده باشد.

۵- هغه شخص چې د منرالي حقوقو امتياز يې د قرار داد د مودې له پای ته رسېدو دمخه فسخ، درول شوی (متوقف) او يا بېرته اخستل شوی وي.

(۳) ددې مادې په (۱) فقره کې درج د بهرني تابعيت لرونکي اشخاص مکلف دي د منرالي حقوقو د امتياز د لاس ته راوړلو او اړوندو مقاماتو ته پدې هکله د معلوماتو د وړاندې کولو لپاره، د خپلو دايمي نمايندګيو دفترونه په افغانستان کې جوړ او فعال وساتي او يا خپل واکمن استازي چې په افغانستان کې استوګنه ولري، وټاکي.

داوطلبي

پنځلسمه ماده:

(۱) د منرالي حقوقو د امتياز ترلاسه کول د داوطلبۍ په اساس ددې قانون د شپږمې مادې دحکمونومطابق صورت مومي،دداوطلبۍ شکليات، موده، شرايط او نورې موضوعګانې يې هم د واکمن

۵- شخصی که امتياز حقوق منرالی آن قبل از ختم ميعاد قرارداد، فسخ، متوقف و يا واپس گرفته شده باشد.

(۳) اشخاص دارندهٔ تابعيت خارجی مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده مکلف اند به منظور بدست آوردن امتياز حقوق منرالی و ارايهٔ معلومات درمورد به مقامات ذيربط، دفاتر نمايندگی دايمی خود را در افغانستان تأسيس و فعا ل نگهداشته و يا نمايندهٔ با صلاحيت خويش را که در افغانستان اقامت داشته باشد، تعيين نمايد.

داوطلبی

مادهٔ پانزدهم :

(۱) کسب امتياز حقوق منرالی به اساس داوطلبی طبق احکام مادهٔ ششم اين قانون صورت گرفته اشکالی داوطلبی، مدت، شرايط و ساير موضوعات آن نيز در فيصله

مقام په فیصله لیک کې درجېږي.

(۲) د وزیرانو کمېسیون ددې قانون د اوومې مادې د (۱) فقرې په (۱ او ۲) اجزاوو کې د درج شوو حکمونو د تعمیلولو په خاطر لاندې اجراآت عملي کوي:

۱- د داوطلبۍ د وړاندیز د ډول، شرایطو او څرنګوالي، د قرارداد د ډول په شمول د داوطلبۍ د سندونو څېړل اود هغو تصویبول.

۲- ددې قانون په اوومه ماده کې د درج شوي حکم مطابق د داوطلبۍ ارزول او د هغې د وړونکي ټاکل.

(۳) دوزیرانو کمېسیون مکلف دی له داوطلبانو سره په نا پلوۍ او پرته له توپیر(تعصبه) چلند وکړي، هغه داوطلب غوره کړي چې دلاندې شرایطو له په پام کې نیولوسره هېواد ته زیات ګټور توب ولري:

۱- د وړاندیز شوي کار پلان، د طرح شوې پانګې اچونې د تطبیق کړنلاره اومقدار.

نامهٔ مقام ذیصلاح درج می گردد.

(۲) کمیسیون وزراء به خاطر تعمیل احکام مندرج اجزای (۱ و ۲) فقرهٔ (۱) مادهٔ هفتم این قانون اجراآت ذیل را عملی می نماید:

۱- بررسی اسناد داوطلبی بشمول طرز پیشنهاد، شرایط و چگونگی داوطلبی، نوع قرارداد و تصویب آن.

۲- ارزیابی داوطلبی و انتخاب برندهٔ آن طبق حکم مندرج مادهٔ هفتم این قانون.

(۳) کمیسیون وزراء مکلف است با داوطلبان به صورت بیطرفانه بدون تعصب رفتار نموده ،داوطلبی را انتخاب نماید که با نظر داشت شرایط ذیل مفیدیت بیشتر به کشور داشته باشد:

۱-پلان کار پیشنهاد شده، شیوهٔ تطبیق ومقدار سرمایه گذاری مطروحه.

۲- د داوطلب مالي او تخنيکي ظرفيت.

۳- د داوطلب د مخنۍ تجربې. کورني (شرکتونه تر پنځو کلونو مودې پورې) له دې حکم څخه مستثنيٰ دي.

۴- دافغاني شريک د (شريکانو) لرل.

(۴) که چېرې د داوطلبانو د آفرونو د ارزونې په وخت کې، دوه يا له دوو څخه زيات داوطلبان په عين شرايطو کې ځای ونيسي، د منرالي حقوقو امتياز ترجيحاً د اکتشافي جوازليک لرونکي ته ورسپارل کېږي.

۵- که چېرې داکتشافي جواز- ليک لرونکی، وړونکی ونه ګرځي، وړونکی داوطلب مکلف دی چې د اکتشاف لګښتونه له ټاکلې فيصدۍ ګټې سره داکتشافي جوازليک لرونکي ته ورکړي.ددې کارشرايط اوڅرانګوالی دمعدن کارۍ په مقرره کې مشخصېږي.

۲- ظرفيت مالی و تخينکی داوطلب.

۳- تجارب قبلی داوطلب. (شرکت های داخلی الی مدت پنج سال) از اين امر مستثنی است .

۴- داشتن شريک (شرکای) افغانی.

(۴) درصورتی که حين ارزيابی آفرهای داوطلبان، تعداد دو يا بيشتر از دو داوطلب در عين شرايط قرار گيرند، امتياز حقوق منرالی ترجيحاً به دارنده جوازنامه اکتشافی سپرده می شود.

۵-هرگاه دارندۀ جوازنامه اکتشافی برنده شده نتواند، داوطلب برنده مکلف به پرداخت مخارج اکتشاف با فيصدی معين مفاد به دارندۀ جوازنامۀ اکتشافی می باشد. شرايط وچگونگی اين امر درمقرره معدنکاری مشخص می گردد.

د معدنکارۍ قرارداد

شپاړسمه ماده:

(۱) په لوی مقیاس دمعدنکارۍ قرارداد دوزیرانو شوري له تصویب وروسته عملي کېږي.

(۲) په ډېر لوړ مقیاس د معدنکارۍ قرارداد د وزیرانو شوري له تأیید او د ملي شوري له تصویب وروسته عملي کېږي،که ملي شوري د قرارداد څېړنه د یوې میاشتې مودې څخه زیاته وځنډوي، قرارداد تصویب شوی ګڼل کېږي.

(۳) قرارداد ددې قانون د حکمونو مطابق ترتیبېږي، ثبات، له ورسره یا نه ورسره کاني مادې سره د برخورد د څرنګوالي موده او هغه شرایط چې د قرارداد په اړخونو پورې اړه مومي، تضمینوي. د محصول او ګمرکي عوارضو اودمنرالي رویالیتي ورکړه اونور شرایط دقرراداد له متن سره سم عملي کېږي.

قرارداد معدنکاری

مادۀ شانزدهم:

(۱) قرارداد معدن کاری به مقیاس بزرگ بعد ازتصویب شورای وزیران عملی می گردد.

(۲) قرارداد معدنکاری به مقیاس بسیار بزرگ بعد از تصویب شورای وزیران وتائید شورای ملی عملی می گردد، هرگاه شورای ملی بررسی قرارداد را بیشتر از یک ماه به تأخیر بیاندازد، قرارداد تصویب شده تلقی می گردد.

(۳) قرارداد طبق احکام این قانون ترتیب گردیده، ثبات، مدت چگونگی برخورد با مادۀ معدنی همراه یا غیر همراه و شرایط را که به طرفین قرارداد ارتباط می گیرد، تضمین می نماید. پرداخت محصول وعوارض گمرکی، رویالتی منرالی و سایر شرایط طبق متن قرارداد عملی می گردد.

(۴)د معـــــدنکارۍ د قـــــرارداد اصلاحات، ضمایم یا تعـــدیلات د معدنکارۍ د قرارداد په متن کې د درج شوې کړنلارې مطابق عملـــي کېږي. که چېرې د معدنکارۍ پـــه قرارداد کې کړنلاره اټکل شوې نه وي، قرارداد ددې قانون له شپږمې مادې سره سم د واکمن مقام پـــه منظـــورۍ اصـــلاح، بـــشپړ یـــا تعدیلېدای شي. پدې صورت کې د معدنکارۍ د قرارداد د اصـــلاح، پرېښودلو او لېږدولو پـــه منظـــور دوه یمه داوطلبي حتمي نه ده، خودا چې د واکمن مقام په فیصله لیـــک کې بل ډول ذکر شوي وي.

(۴) اصلاحات، ضمایم یا تعدیلات قرارداد معـــدن کـــاری مطـــابق طرزالعمل مندرج مـــتن قـــرارداد معدنکاری عملی می گردد. هرگاه در قرارداد معدنکاری طرزالعمـــل پیشبینی نگردیده باشد، قرارداد به اساس منظوری مقام ذیصلاح مطابق مادۀ ششم این قـــانون اصـــلاح، تکمیل یا تعدیل شده مـــی توانـــد. درین صورت به منظور اصـــلاح، وواگـــذاری وانتقـــا ل قـــرارداد معدنکاری، داوطلبی دومی حتمی نمی باشد، مگر اینکه در فیـــصله نامۀ مقام ذیصلاح طور دیگری ذکر شده باشد.

(۵) د معدنکارۍ د قرارداد توضیح او تفسیر د هېواد د قوانینومطـــابق صورت مومي، خو داچې په قرارداد کې بل ډول ذکر شوي وي.

(۵) توضیح و تفسیر قرارداد معدن کاری مطابق قوانین کشور صورت می گیرد، مگر اینکه در قـــرارداد طور دیگری ذکر شده باشد.

(٦) د معـــدنکارۍ قراردادونـــه د هېواد د سودا ګریـــزو او مـــدني قوانینو تابع دي.

(٦) قرار داد های معدن کاری تابع قوانین تجارتی و مـــدنی کـــشور می باشد.

دکوچنیو قراردادونو د ارزونې هیئت

اوولسمه ماده:

(۱) د کوچنیو قراردادونو د ارزونې هیئت د اوومې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو وزارتونو له استازو او د کانونو د وزارت له استازو څخه جوړ دي. د کانونو وزارت استازي د کادستر د ادارې یا اړوندې تصدۍ د غوښتنې له مخې اود وزیر په ټاکنه ټاکل کېږي.

(۲) د کوچنیو قراردادونو د ارزونې هیئت د لاندې دندو او واکونو لرونکی دی:

۱- د آفرونو پرانستل.

۲- د داوطلبانو د طرحو او وړاندېزونو څېړل او ارزول.

۳- د وړونکي داوطلب اعلامول.

د منرالي حقوقو ساحه

اتلسمه ماده:

(۱) په منرالي حقوقو کې په ورکړل شوي جواز لیک او اجازه لیک کې

هیئت ارزیابی قراردادهای کوچک

مادهٔ هفدهم :

(۱) هیئت ارزیابی قراردادهای کوچک متشکل از نمایندگان وزارت های مندرج فقرهٔ (۱) مادهٔ هفتم و نمایندگان وزارت معادن می باشد. نمایندگان وزارت معادن به اساس تقاضای ادارهٔ کادستر ویا تصدی مربوط به انتخاب وزیر تعیین می گردند.

(۲) هیئت ارزیابی قراردادهای کوچک دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- بازنمودن آفرها.

۲- بررسی وارزیابی طرح ها و پیشنهادات داوطلبان.

۳- اعلام داوطلب برنده.

ساحهٔ حقوق منرالی

مادهٔ هجدهم:

(۱) حقوق منرالی شامل مواد منرالی ساحهٔ مندرج جواز نامه و

د درج شوې ساحې منرالي مـــواد شامل دي.

(۲)د معدنکارۍ ساحه هغه محدوده ده چې ژوروالی(عمق) يې مشخص يا غير مشخص اوله څلورو ضـــلعو څخه جـــوړه ده چـــې د ممنوعـــه سرحدونو يا ســـيمو پـــه واســـطه محدوده شوې وي او دغه ساحه د معدنکارۍ په مقرره کـــې ټاکـــل کېږي.

(۳)دنښې ايښودنې (کوردينـــاتي) دسيستم مطابق دکانونوپه کادستري شبکو دهېوادملي قلمرو.دمعدنکارۍ په مقررې کې ټاکل کېږي او وېشل کېږي. دغه شبکه دوېش (تقسيم)نه وړ هم شکله څلور ضلعيو شـــکل ټاکي چې لوری يې له شمال څخـــه سهيل (جنوب)ته او له ختيځ څخه لويديځ ته دی. د معدن کارۍ مقرره دکادســـتري شـــبکې شـــرايط اودمعدنکارۍ اوسنګ کنې دساحې اصول ټاکي.

اجـــازه نامـــهٔ اعطـــاء شـــده می باشد.

(۲) ساحهٔ معدن کاری محـــدودهٔ است کـــه عمـــق آن مـــشخص یا غیر مشخص و متشکل از چـــار ضلعی مـــی باشـــد کـــه توســـط ســـرحدات یامنـــاطق ممنوعـــه محدود گردیـــده و ایـــن ســـاحه درمقررهٔ معـــدن کـــاری تعیـــین می گردد.

(۳) قلمرو ملی کشور به شـــبکه های کادستری معادن طبق سیستم علامه گذاری(کوردیناتی) در مقررهٔ معـــدنکاری تعیـــین و تقـــسیم می گردد. ایـــن شـــبکه شـــکل چارضلعی های هم شکل غیر قابل تقسیم را تعیین می نماید که جهت آن شمال به جنوب وشرق به غرب می باشد. مقررهٔ معـــدن کـــاری شرایط شبکهٔ کادستری و اصـــول ساحهٔ معدن کاری وســـنگ کنـــه راتعیین می نماید.

(۴)د منرالي حقوقو دساحې موقعيت او محدودول د ديکارتي سيستم يا جغرافيايي نښي ايښودنې يا ددغو دوو له ترکيب څخه ټاکل کېږي اودمعدنکارۍ په مقرره کې ذکر کېږي.

(۴) موقعيت و محدود ساختن ساحۀ حقوق منرالی توسط سيستم ديکارتی ياعلامه گذاری جغرافيائی و يا ترکيب از اين دوتعيين گرديده ودرمقررۀ معدنکاری ذکر می گردد.

د ساحو تداخل

نولسمه ماده:

دمنرالي حقوقو ساحې په عمومي صورت سره يوه په بلې کې تداخل نه سره لري،خو په لاندې احوالو کې:

۱- په هغۀ صورت کې چې په اکتشافي جوازليک کې شامله وي، د هغۀ د لرونکي په اجازه يادکانونو وزارت په امر د ډبرو له اکتشافي زېرمې يا له سنګ کنې څخه دګټې اخستنې داجازه ليک يا دکاني موادو له پاتې شونو څخه د ګټې اخستنې د اجازه ليک او يا سيمه ييزو حرفه يي اجازه ليک له ساحې سره تداخل ولري.

تداخل ساحات

مادۀ نزدهم:

ساحات حقوق منرالی به صورت عموم باهم تداخل نمی داشته باشد، مگر در احوا ل ذيل:

۱- درصورتی که شامل جوازنامۀ اکتشافی به اجازۀ دارنده يا به امر وزارت معادن باساحۀ اکتشافی ذخيرۀ سنگ يا اجازه نامۀ بهره برداری سنگ کنه يا اجازه نامۀ بهره برداری ازبقايای مواد معدنی ويا اجازه نامۀ حرفه يی محلی تداخل داشته باشد.

۲- په هغهٔ صورت کې چې د ګټې اخستنې په جواز لیک کې شامله وي، د هغهٔ د لرونکي په اجازه یا د کانونو وزارت په امر د ډبرو د زېرمې د اکتشاف داجازه لیک له ساحې او له سنګ کنې څخه د ګټې اخستنې له ساحې یا د کاني موادو له پاتو شونو څخه د ګټې اخستنې له ساحې یا د حرفه یي ګټې اخستنې په اجازه لیک کې له شاملې ساحې سره تداخل ولري.

۲- درصورتی که شامل جوازنامهٔ بهره برداری به اجازهٔ دارندهٔ آن یا به امر وزارت معادن با ساحهٔ اجازه نامهٔ اکتشاف ذخیرهٔ سنگ و ساحهٔ بهره برداری از سنگ کنه یا ساحهٔ بهره برداری از بقایای مواد معدنی و یا ساحهٔ شامل اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی تداخل داشته باشد.

۳- په هغهٔ صورت کې چې د معدني موادو له پاتو شونو څخه د ګټې اخستنې دجواز لیک یا د اجازه لیک د لرونکي په اجازه یا د کانونو وزارت په امر د سنګ کنې په اجازه لیک کې له شاملې ساحې یا د سنګ کنې د اجازه لیک لرونکي په اجازه د کاني موادو له پاتو شونو څخه د ګټې اخستنې په جواز لیک یا اجازه لیک کې له شاملې ساحې یا د حرفه

۳- درصورتی که شامل اجازه نامهٔ سنگ کنه به اجازهٔ دارندهٔ جواز نامه یا اجازه نامهٔ بهره برداری از بقایای مواد معدنی ویا به امر وزارت معادن باساحهٔ شامل جواز نامه یا اجازه نامهٔ بهره برداری از بقایای مواد معدنی به اجازهٔ دارندهٔ اجازه نامهٔ سنگ کنه یاساحهٔ شامل اجازه نامهٔ بهره برداری

يې ګټې اخستنې په اجازه ليک کې له شاملې ساحې سره تداخل ولري.

۴- په هغهٔ صورت کې چې د کاني موادو له پاتو شونو څخه د ګټې اخستنې اجازه ليک له سنګ کنې څخه د ګټې اخستنې د جواز ليک يا اجازه ليک د لرونکي په اجازه يا د کانونو وزارت په امر له سنګ کنې څخه د ګټې اخستنې د جواز ليک يا اجازه ليک له ساحې او يا د کاني موادو له پاتوشونو څخه د ګټې اخستنې له اجازه ليک يا د ډبرو د زېرمې د اکتشاف د واک يا د حرفه يي ګټې اخستنې د اجازه ليک له ساحې سره تداخل ولري.

۵- په هغهٔ صورت کې چې د سيمه ييزې حرفې د ګټې اخستنې په اجازه ليک کې شامله وي، د سنګ کنې د جواز ليک يا اجازه ليک حرفه ئي تداخل داشته باشد.

۴- درصورتی که اجازه نامهٔ بهره برداری از بقایای مواد معدنی، به اجازهٔ دارندهٔ جواز نامه یا اجازه نامهٔ بهره برداری از سنگ کنه یا به امر وزارت معادن با ساحهٔ جواز نامه یا اجازه نامهٔ بهره برداری از سنگ کنه و یا با اجازه نامهٔ بهره برداری از بقایای مواد معدنی یا ساحهٔ صلاحیت اکتشاف ذخیرهٔسنگ یا اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی تداخل داشته باشد.

۵- درصورتی که شامل اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه ئی محلی به اجازهٔ دارندهٔ جواز نامه یا اجازه

د لرونکـــــي پـــــه اجـــــازه د سنګ کنـــې لـــه جـــواز لیـــک یـــا د کـــاني مـــوادو لـــه پـــاتو شونو څخه د ګټې اخستنې له اجازه لیک سره تداخل ولري.

نامهٔ ســنګ کنــه بــاجواز نامــهٔ سنګ کنــه ویــا اجــازه نامــهٔ بهره بــرداری از بقایــای مــواد معـــــدنی تـــــداخل داشـــــته باشد.

د ساحو پراختیا

شلمه ماده:

د منرالي حقوقو د ساحو پراختیا د ریزرف د مخکنیو حقوقــو یــا د رقابت په ډول د منرالي حقوقــو د غوښتنلیکونو له په پام کې نیولو سره د معدنکارۍ د مقررې د شــرایطو مطابق صورت مومي.

توسعهٔ ساحات

مادهٔ بیستم:

توسعهٔ ساحات حقــوق منرالــی با رعایت حقوق قبلی ریزرف یــا درخواست ها برای حقوق منرالی به شکل رقابــت طبــق شــرایط مقـــــررهٔ معـــــدن کـــــاری صورت می گیرد.

د جواز لیک نوي کول

یوویشتمه ماده :

(۱) د کانونو وزارت کولای شي د منرالي حقوقو د امتیاز د خاونــد د غوښتنې له مخې چې له حق څخــه تنازل مني، ددې مادې په (۳) فقره کې د درج شوی حکم له په پام کې نیولو سره او پدې قانون کې ددرج شوي ټاکلې مودې په ترڅ کې چې د

تجدید جواز نامه

مادهٔ بیست ویکم :

(۱)وزارت معادن می تواند بنــابر درخواست صاحب امتیاز حقــوق منرالی که تنازل از حق را میپذیرد ، جوازنامـــه را بـــانظر داشـــت حکم منــدرج فقــرهٔ (۳) ایــن ماده و در خلا ل مــدت معینــه مندرج این قانون که برای هر حق

هر منرالي حق لپاره اټکل شـوې ده، جواز لیک نوی کړي.

(۲) د منرالي حقوقو جواز لیک په هغهٔ صورت کې نوی کېدای شـي چې لرونکی یې په قرارداد کې درج شـوي شـرایط پـه پـام کـې ونیـسي او خپـل غوښـتنلیک دمعدنکارۍ د مقررې مطـابق پـه ټاکلي موده کې وړاندې کړي.

(۳) د اکتشاف په جواز لیک یا د ډبرو د زېرمې د اکتشاف په اجازه لیک کې د درج شوو منرالي حقوقو له اصلي ساحو څخه د اختیاري یـا اجباري تنازل ټاکلې فیصدي د نوي کولو په وخت کې، ددې قـانون د اووه ویشتمې مادې په (۲) فقره او د څلوېښتمې مادې په (۲) فقره کې د درج شوي حکم له په پام کـې نیولو سره د معدنکارۍ په مقـرره کې ټاکل کېږي.

(۴) که چېرې د کانونو وزارت د منرالي حقوقو د قـرارداد د نـوي

منرالی پیشبینی گردیـده اسـت، تجدید نماید .

(۲)جواز نامـهٔ حقـوق منرالـی درصورت تجدید شده می تواند که دارنـدهٔ آن شـرایط منـدرج قـرارداد را رعایـت نمـوده ودرخواسـت خـود را مطـابق احکام مقررهٔ معدنکاری درمـدت زمان معینه ارایه نماید .

(۳) فیـصدی معـین تنـازل اختیـاری یـا اجبـاری از سـاحهٔ اصـلی حقـوق منرالـی مندرج جـواز نامـهٔ اکتـشاف یـا اجـازه نامـهٔ اکتـشاف ذخیـره سـنگ، حـین تجدیـد بـانظر داشـت حکـم منـدرج فقـرهٔ (۲) مـادهٔ بیـست و هفتم وفقرهٔ (۲) مـادهٔ چهلـم قانون در مقررهٔ معدنکاری تعیـین می گردد .

(۴) هرگـاه وزارت معـادن درخواسـت تجدیـد قـرارداد

کولو غوښتنليک د لومړي اعتبار د مودې له تېرېدو دمخه تر غور لاندې و نه نيسي، قرارداد د رسمي تصميم د نيولو تر وخته پورې تمديد شوی ګڼل کېږي.

دغه تمديد يوازې دمنرالي حقوقو د هغې برخې په هکله د تطبيق وړ دی چې د نوي کولو لپاره يې دمخه غوښتنليک وړاندې شوی وي.

(۵) که چېرې د منرالي حقوقو د ساحې د ټولې يا يوې برخې د نوي کولو غوښتنليک د کانونو وزارت لخوا و نه منل شي، منرالي حق د ساحې پر ټولې يا هغې برخې باندې چې نوې شوې نده د کتبي تصميم د نيولو له نېټې وروسته ساقطېږي.

(٦) د کانونو وزارت مکلف دی د منرالي حقوقو د نوي کولو د رد دلايل ذکر کړي، د منرالي حقوقو د امتياز خاوند کولای شي ددې قانون په يوولسم فصل کې

حقوق منرالی را قبل از انقضای مدت اعتباراولی مورد غور قرار ندهد، قرار داد الی اتخاذ تصميم رسمی تمديد شده تلقی می گردد.

اين تمديد صرف درمورد آن قسمت از ساحهٔ حقوق منرالی قابل تطبيق می باشد که برای تجديد آن قبلاً درخواست ارايه گرديده باشد.

(۵)هرگاه درخواست تجديد تمام يا قسمتی از ساحهٔ حقوق منرالی از طرف وزارت معادن پذيرفته نشود، حق منرالی بالای تمام يا آن قسمت از ساحه که تجديد نشده است ، بعد از تاريخ اتخاذ تصميم کتبی ساقط می گردد .

(٦)وزارت معادن مکلف است دلايل رد تجديد حقوق منرالی را ذکر نمايد. صاحب امتياز حق منرالی می تواند طبق احکام مندرج فصل

د درج شوو حکمونو مطابق پـدې هکله اعتراض وکړي.

د جواز لیک او اجـازه لیـک احاله، لېږدول، په اجاره او رهن ورکول

دوه ویشتمه ماده:

(۱) د منرالـي حقوقـو لرونکـی کولای شي د خپلو سنګ کنو جواز لیک او اجازه لیـک د اړونـدې ساحې د معدنکارۍ د فعـالیتونو د تأمینولو په منظور د معدنکارۍ پـه مقرره کې د درج شـوو شـرایطو مطابق نورو ته احاله، انتقال یا یې په اجاره ورکړي یا یـې رهـن تـه کښېږدي.

(۲)ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي حکم په استثني د نورو منرالي حقوقو احاله، لېږدول، اجاره او رهن ته اېښودل او د معدنکارۍ د فعالیتونو د تمویل دغیر تـضمیني منرالي حقوقو رهن تـه اېـښودل یوازې د کانونو وزارت په اجازه د یـازدهم ایـن قـانون در مورد اعتراض نماید .

احاله، انتقال ، اجاره ورهـن دادن جـواز نامـه و اجازه نامه

مادۀ بیست ودوم :

(۱)دارندۀ حقوق منرالی می تواند جواز نامه واجازه نامـۀ سـنگ کنه های خود را به منظور تـأمین فعالیـت هـای معـدنکاری سـاحۀ مربـوط مطـابق شـرایط منـدرج مقـررۀ معـدنکاری بـه دیگـران احاله ، انتقال ، اجاره یا به رهـن بگذارد .

(۲) احاله، انتقال، اجاره وبه رهن گذاشتن سایر حقوق منرالـی بـه استثنای حکم مندرج فقرۀ (۱) این ماده وبه رهن گذاشـتن حقـوق منرالـی غیـر تـضمینی تمویـل فعالیت های معدنکاری صرف بـه اجـازۀ وزارت معـادن

هغو شرايطو مطابق چې د معدنکارۍ په مقرره کې اټکل کېږي، صورت مومي.

(۳) د سنګ کنې د جواز لیک یا اجازه لیک احاله، لېږدول، اجاره یا رهن په هغهٔ صورت کې د اعتبار وړ ګڼل کېږي چې محول الیه، منتقل الیه مراجع، مستأجر او په رهن اخستونکي د امتیاز خاوند ته د منرالي حقوقو لپاره د اټکل شوو شرایطو لرونکی وي او برسېره پردې د خپلو مکلفیتونو د ترسره کولو لپاره حد اقل تضمینونه او تأمینات ورکړي.

(۴) د منرالي حق لرونکی مکلف دی له منرالي حق څخه د راپیدا شوو حقوقو او مکلفیتونو د ټولو یا یوې برخې د احالې، لېږد، اجارې یا رهن په هکله د هر ډول موافقه لیک یا قرار داد یوه نسخه د کانونو دکادستر ادارې ته تسلیم کړي.

مطابق شرایطی که در مقررهٔ معدنکاری پیشبینی می شود، صورت می گیرد .

(۳) احاله، انتقال، اجاره یا رهن جواز نامه یا اجازه نامهٔ سنگ کنه درصورتی مدار اعتبار پنداشته می شود که مراجع محول الیه، منتقل الیه ، مستأجر ورهن گیرنده واجد شرایط پیشبینی شدهٔ حقوق منرالی برای صاحب امتیاز بوده وعلاوتاً حد اقل تضمینات وتأمینات را برای برآورده ساختن مکلفیت های شان تأدیه نمایند .

(۴) دارندهٔ حق منرالی مکلف است یک نسخه از هرنوع موافقت نامه یا قرار داد مبنی براحاله ، انتقال ، اجاره یا به رهن گذاشتن تمام ویا قسمتی از حقوق ومکلفیت های ناشی از حق منرالی را به ادارهٔ کادستر معادن تسلیم نماید .

(۵) د کـــانونو د کادســـتر اداره مکلفه ده د منرالي حق احاله، لېږد، اجاره یا رهن ته اېښودل پـــه هغـــهٔ صورت کې چې د معدنکارۍ پـــه مقرره کې د درج شـــوو شـــرایطو مطابق ترتیب شوي وي، ثبت کړي.

(٦) په هغهٔ صورت کـــې چـــې د منرالي حق د بیا احالې او لېـــږد د ثبت پړاوونه د کانونو د کادستر د ادارې لخوا بشپړ شوي نـــه وي، د منرالي حقوقو لرونکی د ژونـــد د چاپېریال ساتنې، د سیمې(محـــل) د احیاء او بیا جـــوړونې یـــا نـــورو مکلفیتونو په اړه په قرارداد کې د درج شوو شرایطو مطابق مسئولیت لري.

(۷) مـــــوٴجر او مـــــستأجر د حق الامتیاز (رویـــالیتی) د حـــق د ورکړې په شمول د منرالي حق پـــه اړه د دولت په وړاندې د احوالـــو مطابق فردي او ګډ مسئولیت لري.

(۸) د منرالي حقوقـــو د لرونکـــي وارث مکلف دی د اصلي لرونکي

(۵) ادارهٔ کادستر معادن مکلـــف است احاله ، انتقال ، اجاره یا به رهن گذاشـــتن حـــق منرالـــی را درصورتی کـــه مطـــابق شـــرایط مندرج مقررهٔ معدنکاری ترتیـــب شده باشد، ثبت نماید .

(٦) درصورتی که مراحـــل ثبـــت مجدد احاله وانتقال حق منرالی از طر ف ادارهٔ کادستر معادن اکمال نشده باشد، دارندهٔ حقوق منرالـــی در رابطه به حفاظت محیط زیست، احیـــاء وبازســـازی محـــل یـــا ســـــایرمکلفیت هـــــا طبـــــق شـــــرایط منـــــدرج قـــــرار داد مسئولیت دارد .

(۷) مؤجر ومستأجر در رابطه بـــه حق منرالـــی بـــشمول پرداخـــت حق الامتیاز (رویـــالتی) در برابـــر دولت حسب احوا ل مـــسئولیت فردی ومشترک دارند .

(۸) وارث دارندهٔ حقوق منرالـــی مکلـــف اســـت بعـــد از وفـــات

له مړينې يا عجز او ورشکستګۍ وروسته د يوۀ کال مودې په ترڅ کې د منرالي حقوقو د امتياز د احالې يا لېږدولو په غرض خپل غوښتنليک د کانونو وزارت ته وړاندې کړي. په ټاکلې موده کې د غوښتنليک د نه وړاندې کولو په صورت کې د هغۀ حق ساقطېږي.

(۹) د منرالي حقوقو لرونکی حق لري ددې قانون او نورو قوانينو د حکمونو له په پام کې نيولو سره بازارته د وړاندې کولو وړتوليدات چې د منرالي حقوقو له اړوندې ساحې څخه يې استخراج کړي دي، په ازاده توګه احاله کړي، وئې لېږدوي او يا يې رهن ته کښېږدي او له هغو څخه ګټه واخلي.

ياعجز و ورشکستگی دارندۀ اصلی درخلال مدت يکسال درخواستی خود راغرض احاله يا انتقال امتياز حقوق منرالی به وزارت معادن ارايه نمايد. درصورت عدم ارايۀ درخواست درمدت معينه ، حق وی ساقط می گردد .

(۹) دارندۀ حقوق منرالی حق دارد با رعايت احکام اين قانون و ساير قوانين نافذه توليدات قابل عرضه به بازار را که از ساحۀ حقوق منرالی مربوط استخراج نموده است، به صورت آزاد احاله، انتقال و يا به رهن گذاشته و از آن استفاده نمايد.

پرېښودل

درویشتمه ماده:

(۱) د منرالي حقوقو لرونکی کولای شي د کانونو وزارت په عنوان د لیکلي خبر لیک په واسطه د خپلو منرالي حقوقو له ساحې څخه ټوله یا یوه برخه پرېږدي. پدې صورت کې د منرالي حقوقو لرونکی د زیان د جبران ادعا نشي کولای.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی د پرېښودو خبرلیک په لیکلې توګه د کانونو وزارت ته رسول کېږي، د ساحې د ټولې یا یوې برخې علامې او نښې کوردیناتونه چې پرېښودل یا ساتل کېږي، په هغهٔ کې درجېږي.

(۳) د پرېښودل شوې ساحې برخه یا برخې د بشپړې څلورضلعی له قطعاتو څخه جوړې وي او دساحې پاتې برخې د معدنکاری د مقررې له مندرجاتو سره

واگذاری

مادهٔ بیست وسوم :

(۱) دارندهٔ حقوق منرالی می تواند ذریعهٔ اطلاعیهٔ تحریری عنوانی وزارت معادن تمام یا قسمتی از ساحهٔ حقوق منرالی خود را واگذار شود.در این صورت دارندهٔ حقوق منرالی ادعای جبران خساره نموده نمی تواند.

(۲) اطلاعیهٔ واگذاری مندرج فقرهٔ (۱) این ماده کتباً به وزارت معادن رسانیده شده،علایم ونشانه (کوردینات)های تمام یا قسمتی از ساحه را که واگذار یا حفظ می گردد ، در آن درج می شود.

(۳) قسمت یا قسمت های از ساحهٔ واگذاری شده ،متشکل از قطعات چارضلعی کامل بوده و قسمت های باقیماندهٔ ساحه با مندرجات مقررهٔ معدن کاری

مطابقت لري.

(۴) د کـــانونو د کادســـتر اداره مکلفـــه ده د کـــانونو وزارت د منظورۍ له نېټې وروسته پرېښودل شوې ساحه مشخصه او ثبت کړي.

(۵) هغه فیسونه چـــې د منرالـــي حقوقو په اړه دولت ته ورکړل شوي دي، له قسمي یا کلـــي پرېـــښودو وروســـــته، لرونکـــــی هغـــــه نشي غوښتلی.

د منرالي حقوقو لرونکی د پرېښودل شوې ساحې د ژوند چاپېریـــا ل د ساتنې، د کـــان د ســـاحې د بیـــا جوړونې او پـــه قـــرار داد کـــې د نـــورو درج شـــوو وجـــایبو مسئولیت لري.

(٦) د منرالي حقوقو د ساحې یا له هغې څخه بهر د یوې برخـــې یـــا بشپړې پرېښودنې په صورت کې په لاندې توګه اجراآت کېږي:

۱- هغه دایمي ودانۍ او تأسیسات چې د منرالي حقوقو په ساحه کـــې

مطابقت میداشته باشد.

(۴) ادارۀ کادستر معادن مکلـــف است بعد از تاریخ منظوری وزارت معادن ساحۀ واگـــذاری شـــده را مشخص و ثبت نماید.

(۵) فیس های که در رابطـــه بـــه حقوق منرالی به دولت پرداختـــه شده است، بعد از واگذاری قسمی یا کلی، دارنده آنرا مطالبه کـــرده نمی تواند .

دارندۀ حقوق منرالی از حفاظـــت محیط زیست، بازســـازی ســـاحۀ معـــــدن و ســـــایر وجائـــــب منـــــــدرج در قـــــــرارداد از ســـــاحۀ واگـــــذاری شـــــده مسئولیت دارد .

(٦) در صورت واگذاری کامل یا قسمی ساحه حقوق منرالی یا خارج از آن ، طور ذیل اجراآت صورت می گیرد:

۱- ساختمان ها و تأسیسات دایمی که در ساحۀ حقوق منرالی نـــصب

نصب شوې وي د پرېښودو په وخت کې د بيې له ورکولو پرته، د دولت شتمني ګڼل کېږي او د منرالي حقوقو لرونکی د هغو د لېږدولو حق نلري.

۲- هغه دايمي ودانۍ او تأسيسات چې د منرالي حقوقو له ساحې څخه بهر ودان او نصب شوي دي او وروسته د پرېښودو په ساحه کې راشي، ددې قانون په دوه اويايمه ماده کې د درج شوي حکم له په پام کې نيولو سره د ځمکې د مالک او د منرالي حقوقو د لرونکي د توافق پر بنسټ حل او فصل کېږي. په هغهٔ صورت کې چې اړخونه وروستنۍ پايلې ته و نه رسېږي، نوموړې ودانۍ او تأسيسات د بيې له ورکولو پرته د دولت شتمني ګڼل کېږي. په دواړو حالتونو کې د کانونو وزارت د پرېښودل شوو ودانيو او تأسيساتو د ادارې مسئول دی.

شده باشد، حين واگذاری بدون پرداخت قيمت ، دارائی دولت محسوب شده و دارندهٔ حقوق منرالی حق انتقال آنرا ندارد.

۲- ساختمانها و تأسيسات دايمی که خارج از ساحهٔ حقوق منرالی اعمار ونصب گرديده و بعداً در ساحهٔ واگذار شده قرار گيرد، با رعايت حکم مندرج مادهٔ هفتاد ودوم اين قانون به اساس توافق مالک زمين و دارندهٔ حقوق منرالی حل وفصل می گردد. درصورتی که طرفين به نتيجه نهائی نرسند ، ساختمانها وتأسيسات متذکره بدون پرداخت قيمت ، دارائی دولت محسوب می گردد . در هردو حالت وزارت معادن مسئول ادارهٔ ساختمان ها و تأسيسات واگذار شده می باشد.

(۷) د منرالي حقوقو د ساحې د بشپړ پرېښودلو په صورت کې، جیولوجیکي او جیوفزیکي ټول معلومات او اطلاعات، نمونې او د منرالي حقوقو اړوند نور معلومات د بېې له ورکولو پرته د کانونو وزارت ته سپارل کېږي.

د کانونو وزارت کولای شي د معدنکارۍ د مقررې مطابق د پرېښودل شوو ساحو په اړه اضافي معلومات، اطلاعات او رپوټونه د منرالي حقوقو له لرونکي څخه وغواړي.

د منرالي حقوقو بېرته اخستل او پای ته رسول

څلورویشتمه ماده:

(۱) منرالي حقوق په هغهٔ صورت کې چې نوي شوي نه وي، د قرارداد د ختمېدو په وروستنۍ ورځ د هغو اعتبار پای ته رسېږي.

(۲) د کانونو وزارت کولای شي له لاندې دلایلو څخه د یوهٔ د

(۷) در صورت واگذاری کامل ساحهٔ حقوق منرالی ، تمام معلومات و اطلاعات جیولوجیکی و جیوفزیکی ، نمونه ها و سایر معلومات مربوط حقوق منرالی بدون پرداخت قیمت به وزارت معادن سپرده می شود.

وزارت معادن می تواند مطابق مقررهٔ معدن کاری معلومات ، اطلاعات و راپور های اضافی را در رابطه به ساحات واگذار شده از دارندهٔ حقوق منرالی مطالبه نماید.

واپس گرفتن وخاتمه دادن به حقوق منرالی

مادهٔ بیست وچهارم :

(۱) حقوق منرالی درصورتی که تجدید نشده باشد، در آخرین روز ختم قرار داد اعتبار آن به اتمام میرسد.

(۲) وزارت معادن می تواند در صورت موجودیت

موجودیت په صورت کې منرالي حقوق د هغو له لرونکي څخه بېرته واخلي:

۱- د منرالي حقوقو له شرایطو او مکلفیتونو څخه د جدي یا مکرر سرغړونو موجودیت.

۲- له موجه عذر پرته له یوۀ کاله څخه د زیاتې مودې لپاره د اکتشاف ځنډول یا التوا، خو دا چې دالتوأ یا ځنډ موده د قرارداد په متن کې بل ډول تصریح شوې وي.

۳- له اجازې پرته له دوو کلونو څخه د زیاتې مودې لپاره یا د اجازې په لرلو سره له شپږو کلونو څخه د زیاتې مودې لپاره د ګټې اخستنې ځنډول او التوا، خو دا چې د التوأ یا ځنډ موده د قرارداد په متن کې بل ډول تصریح شوې وي.

۴- د ځمکې د سطحې د حق الاجارې، رویالیتی او مالیاتو نه ورکول.

۵- د منرالي حقوقو د لرونکي

یکی از دلایل آتی حقوق منرالی را از دارندۀ آن واپس گیرد:

۱- موجودیت تخلفات جدی یا مکرر از شرایط و مکلفیت های حقوق منرالی.

۲- تأخیر یا ملتوی گذاشتن اکتشاف برای مدت بیش از یکسال بدون عذر مؤجه، مگر اینکه مدت التوا یا تأخیر در متن قرار داد طور دیگری تصریح گردیده باشد.

۳- تأخیر و التوای بهره برداری بدون داشتن اجازه برای مدت بیش از دوسال یا باداشتن اجازه نامه برای مدت بیش ازشش سال، مگر اینکه مدت التوا یا تأخیر درمتن قرارداد طور دیگری تصریح گردیده باشد.

۴- عدم پرداخت حق الاجارۀ سطح زمین ، رویالتی ومالیات .

۵- ورشکستگی یا افلاس دارندۀ

ورشکستګي یا افلاس.

٦- د امتیاز لرونکي لخوا د زیان د جبران یا جریمې په توګه د منرالي حقوقو پرېښودل.

۷- دروغتیا، دکار د خونديتوب دساتنې د شرایطو ، د بشر د حقوقو، د ژوند چاپېریال د ساتنې او دسیمې خلکو ته له هغو څخه د راپیدا شوو زیانونو په اړه ددې قانون له حکمونو او د منرالي حقوقو لرونکي له مکلفیتونو څخه مکررې سرغړونې.

۸- د عامه ګټو او نظام د اړتیا پرېنسټ.

(۳) ددې مادې په (۲) فقره کې درج د منرالي حقوقو دبېرته اخستلو یا پای ته رسولو په اړه د کانونو وزارت تصمیم، دېرش ورځې دمخه دلیکلي یادښت په ترڅ کې دمنرالي حق لرونکي ته ابلاغېږي.

(۴) په هغهٔ صورت کې چې د منرالي حقوقو بېرته اخستل یا پای ته

حقوق منرالی .

٦- واگذاری حقوق منرالی منحیث جبران خساره یا جریمه از طرف دارندهٔ امتیاز .

۷- تخلفات مکرر از احکام قانون و مکلفیت های دارندهٔ حقوق منرالی در رابطه به صحت، شرایط حفظ ایمنی کار، حقوق بشر، حفاظت محیط زیست و اضرار ناشی از آن به مردم محل.

۸- بر اساس ضرورت منافع ونظام عامه.

(۳) تصمیم وزارت معادن در مورد واپس گیری یا خاتمه دادن حقوق منرالی مندرج فقرهٔ (۲) این ماده ، سی روز قبل طی یادداشت تحریری به دارندهٔ حق منرالی ابلاغ می گردد.

(۴) درصورتی که واپس گیری یا خاتمه دادن حقوق منرالی به

رسول د عامه ګټو او نظام د اړتیا پر بنسټ وي، د منرالـــي حقوقـــو د لرونکي زیان ددې قانون د حکمونو مطابق جبرانېږي.

(۵) د منرالي حقوقو بېرته اخستل یا پای ته رسول، د کـــانونو وزارت د لیکلې او مستدلې لارښـــوونې پـــر بنسټ صورت مـــومي. د منرالـــي حقوقو لرونکی کولای شي پـــدې تصمیم اعتراض وکړي.

(٦) د منرالي حقوقو د بېرته اخستلو یا پای ته رسولو په صورت کـــې، دهغولرونکی د ژونـــد چاپېریـــا ل ساتنې، د کانونو د ســـاحو د بیـــا جوړونې اودمنرالـــي حقوقـــو پـــه قرارداد کې درج د نورو مکلفیتونو په اړه د خپلو ژمنو په اجراء کولو مکلف دی، خودا چې د معدنکاری په مقرره کې بل ډول اټکل شوي وي.

(۷) د منرالي حقوقو لرونکی چـــې امتیاز یې بېرته اخستل شوی یا پای ته رسول شـــوی وي، د اړونـــدو اساس ضـــرورت منـــافع ونظـــام عامـــــه باشـــــد،دارندۀ حـــــق منرالـــی مطـــابق احکـــام ایـــن قانون جبران خساره می گردد.

(۵) واپس گیری یا خاتمـــه دادن حقوق منرالی به اســـاس هـــدایت کتبی ومـــستدل وزارت معـــادن صورت می گیرد. دارندۀ حقـــوق منرالی می تواند به ایـــن تـــصمیم اعتراض نماید.

(٦) در صورت واپـــس گیـــری و خاتمه دادن به حقـــوق منرالـــی ، دارندۀ آن مکلف به اجرای تعهدات خود در رابطه به حفاظت محـــیط زیست، بازسازی ساحات معادن و سایر مکلفیت های مندرج قرارداد حقوق منرالی می باشد، مگر اینکه در مقررۀ معدنکاری طور دیگـــری پیشبینی گردیده باشد.

(۷)دارندۀ حقوق منرالی که امتیاز وی واپس گرفته یاخاتمه داده شده باشد، بعـــد از تـــاریخ صـــدور

مراجعــو د ليکلــې لارښــوونې د صادرېدو له نېټې وروسته، د شپږو میاشتو مودې په ترڅ کې کــولای شي خپل د لېــږد وړ تجهيــزات، ســامان آلات او دســتګاوې د معدنکارۍ له ساحې څخه ولېږدوي د هغو د پلورلو په صــورت کــې، دولــــت د معــــدنکارۍ د مقــررې مطــابق د لومړيتــوب حق لري.

(۸) هغـــه دايمـــي ودانـــۍ او تأسيـــسات چـــې د منرالـــي حقوقــو پــه ســاحه کــې ودان او نـــــصب شـــــوي وي د پرېـــښودلو پـــه وخـــت کـــې د بيـــې لـــه ورکولـــو پرته د دولت شتمني ګڼل کېږي.

(۹) هغـــه دايمـــي ودانـــۍ او تأسيـــــسات چـــــې د منرالـــي حقوقـــو لـــه ســـاحې څخـــــه بهـــــر ودان او نـــــصب شـــــوي وي،

هدايت کتبــی مراجــع مربــوط، در خـــلا ل مـــدت شـــش مـــاه مـــی توانـــد تجهيـــزات ، ســامان آلات و دســتگاه هــای قابل انتقا ل خــود را از ســاحهٔ معـــدنکاری انتقـــا ل دهـــد. در صـــورت فـــروش آن، دولـــت طبـــق مقـــررهٔ معـــدنکاری حـــق اولیـــت را دارد.

(۸) ســاختمان و تأسيـــسات دايمـــی ايکـــه در ســـاحه حقـــوق منرالـــی نـــصب شـــده باشـــد، حـــين واگـــذاری بـــدون پرداخـــت قيمـــت دارائـــی دولـــت محسوب می شود.

(۹) ساختمانها و تأسيسات دايمی ايکـــــه خـــــارج از ســـــاحهٔ حقـــــوق منرالـــی اعمـــار و نـــصب گرديـــده باشـــد، بـــا رعايـــت

ددې قانون په دوه او یا یمه ماده کې د درج شوو حقوقو له په پام کې نیولو سره د ځمکې د مالک او منرالي حقوقو د لرونکي د توافق پر بنسټ حل او فصل کېږي.

په هغهٔ صورت کې چې اړخونه وروستۍ پایلې ته ونه رسېږي، نوموړې ودانۍ او تأسیسات د بیې له ورکولو پرته د دولت شتمني ګڼل کېږي.

(۱۰) د بېرته اخستلو په صورت کې،جیولوجیکي او جیوفزیکي ټول معلومات اطلاعات، نمونې او د بېرته اخستل شوې ساحې په اړه د اضافي اطلاعاتو او رپوټونو په شمول په منرالي حقوقو پورې نور اړوند معلومات دبیې له ورکولو پرته د کانونو وزارت ته ورتسلیمېږي.

حقوق مندرج مادهٔ هفتاد و دوم این قانون به اساس توافق مالک زمین و دارندهٔ حقوق منرالی حل و فصل می گردد.

درصورتی که طرفین به نتیجهٔ نهائی نرسند ،ساختمانها و تأسیسات متذکره بدون پرداخت قیمت ،دارائی دولت محسوب می گردد.

(۱۰) درصورت واپس گیری، تمام معلومات و اطلاعات جیولوجیکی و جیوفیزیکی، نمونه ها و سایر معلومات مربوط به حقوق منرالی بشمول اطلاعات و راپور های اضافی در رابطه به ساحهٔ واپس گیری شده، بدون پرداخت قیمت بوزارت معادن تسلیم داده می شود.

د اکتشافي جواز لیک د لرونکو حقوق

پنځه ویشتمه ماده:

(۱) د اکتشافي جواز لیک لرونکی، د ټاکلې مودې لپاره د ورکړل شوې ساحې د منرالي موادو د اکتشافي فعالیتونو د انحصاري حق لرونکی دی چې د کان په توګه تصنیف یا یې د نورو ورسره موادو لپاره د هغې پراختیا غوښتې ده. نومورې جواز لیک په عین ساحه کې د ډبرو د کان، له ډبرو، دکاني موادو له پاتو شونو څخه د معمولي ګټې اخستنې د اجازه لیکونو د ورکولو خنډ کېدی نشي، پدې شرط چې د اکتشافي جواز لیک د لرونکي دمخه موافقه ترلاسه او د ډبرو راایستنې فعالیتونه او د کاني موادو له پاتو شونو څخه ګټه اخستنه او یا معمولي فعالیتونه د هغهٔ د اکتشافي فعالیتونو خنډ نشي.

حقوق دارندگان جوازنامهٔ اکتشافی

مادهٔ بیست و پنجم :

(۱) دارندهٔ جواز نامهٔ اکتشافی، حق انحصاری ساحهٔ اعطاء شده را برای مدت معینهٔ فعالیت های اکتشافی مواد منرالی دارا می باشد که به حیث معدن تصنیف یا برای سایر مواد همراه توسعهٔ آنرا مطالبه نموده است.جوازنامهٔ مذکور مانع اعطای اجازه نامهٔ اکتشافی معدن سنگ، بهره برداری از سنگ، بقایای مواد معدنی و بهره برداری معمولی در عین ساحه شده نمی تواند، مشروط بر اینکه موافقهٔ قبلی دارندهٔ جوازنامهٔ اکتشافی را اخذ وفعالیت های سنگ کنی، بهره برداری ازبقایای مواد معدنی و یا فعالیت های معمولی مانع فعالیت های اکتشافی وی نگردد .

(۲) اکتشافي فعاليتونه د ګټې اخستنې په فعاليتونو نشي بدلېدای، خو دا چې د منرالي اکتشافي جواز لیک لرونکي ددې قانون د حکمونو مطابق د منرالي ګټې اخستنې جواز لیک هم تر لاسه کړی وي.

د رادیو اکتیفي موادو د اکتشاف او بهره برداری لپاره د معدنکاری فعالیتونه د کانونو د وزیر په وړاندیز، د جمهور رئیس په تأیید اود ملي شوري په موافقه صورت موندلی شي.

(۳) په هغهٔ صورت کې چې اکتشافي جواز لیک تر اجراء لاندې وي، په ذکر شوې موده کې د هغې ساحې د ټولې یا یوې برخې لپاره د منرالي حقوقو بل غوښتنلیک نه منل کېږي. لاندې حالات لدې حکم څخه مستثني دي:

۱- په هغهٔ صورت کې چې د ګټې اخستنې د جواز لیک غوښتنلیک د

(۲) فعالیت های اکتشافی به فعالیت های بهره برداری تبدیل شده نمی تواند، مگر اینکه دارندهٔ جوازنامهٔ اکتشافی منرالی مطابق احکام این قانون جوازنامهٔ بهره برداری منرالی را نیز اخذ نموده باشد.

فعالیت های معدنکاری برای اکتشاف و بهره برداری مواد رادیو اکتیفی با پیشنهاد وزیر معادن، تائید رئیس جمهور و موافقه شورای ملی صورت گرفته می تواند.

(۳) درصورتی که جوازنامهٔ اکتشافی تحت اجراء قرارداشته باشد، درخواست دیگر حقوق منرالی اکتشافی برای تمام یا قسمتی از آن ساحه در مدت متذکره پذیرفته نمی شود . حالات ذیل از این حکم مستثنی است :

۱- درصورتی که در خواست جوازنامهٔ بهره برداری از طرف

اکتشافي جواز ليک لرونکي لخوا وړاندې شوی وي.

۲- ددې قانون په نولسمې مادې په درج شوو احوالو کې وي .

(۴) که چېرې د اکتشافي جواز ليک لرونکی داسې زېرمه کشف کړي چې له اقتصادي لحاظه د ګټې اخستنې وړ وي، د دې قانون د اوولسمې مادې دحکم له پام کې نيولو سره د بهره برداری د جوازليک د ترلاسه کولو مستحق ګرځېدلی شي.

(۵) داکتشافي جوازليک لرونکی کولای شي د دې قانون د اته ويشتمې مادې د (۸) فقرې د حکم له په پام کې نيولو سره د خپل اکتشافي جوازليک دساحې د ننه د منرالي موادو نمونه د صنعتي تحليل او تجزيې لپاره د نظر وړ لابراتوارونو ته ولېږدوي.

دارندهٔ جوازنامهٔ اکتشافی ارائه گردیده باشد.

۲- دراحوال مندرج مادهٔ نزدهم این قانون باشد.

(۴) هرگاه دارندهٔ جوازنامهٔ اکتشافی ذخیرهٔ را کشف کند که از لحاظ اقتصادی قابل بهره برداری باشد، با رعایت احکام مادهٔ هفدهم این قانون مستحق دریافت جوازنامهٔ بهره برداری شده می تواند.

(۵) دارندهٔ جوازنامهٔ اکتشافی می تواند با رعایت حکم فقرهٔ (۸) مادهٔ بیست وهشتم این قانون، نمونهٔ مواد منرالی داخل ساحهٔ جوازنامهٔ اکتشافی خود را جهت تحلیل و تجزیهٔ صنعتی به لابراتوار های مورد نظر انتقال دهد.

د اعتبار موده

شپږ ویشتمه ماده:

د اکتشافي جوازلیک د اعتبار موده، د کانونو د کادستر د اداري په واسطه د ثبت له نېټې څخه یوه درې کلنه دوره ده، د دوو نورو یوه په بلې پسې دورو لپاره د نوي کېدو وړ ده. پدې شرط چې د جوازلیک لرونکی ددې قانون، د معدنکارۍ د مقررې د حکمونو او اړوند جواز لیک مطابق خپل مکلفیتونه سرته ورسوي او د ځمکې د سطحې کلنۍ حق الاجاره یې هم ورکړې وي.

مدت اعتبار

مادهٔ بیست و ششم :

مدت اعتبار جوازنامهٔ اکتشافی، از تاریخ ثبت توسط ادارهٔ کادستر معادن، یک دورهٔ سه ساله بوده، برای دو دورهٔ متوالی دیگر قابل تجدید می باشد. مشروط بر اینکه دارندهٔ جوازنامه مطابق احکام این قانون، مقررهٔ معدنکاری و جوازنامهٔ مربوط مکلفیت های خود را انجام و حق الاجارهٔ سالانهٔ سطح زمین را نیز پرداخته باشد.

دځمکې دمخ (سطح ساحه)

اوه ویشتمه ماده:

(۱) په اکتشافي جواز لیک کې درج شوی مساحت، زیات نه زیات له دوه سوه پنځوسو کیلو متره مربع څخه نشي زیاتېدی.

(۲) د اکتشافي جواز لیک د نوي کولو په صورت کې، هغه ساحه چې کمښت مومي، د ټولې

ساحهٔ سطح زمین

مادهٔ بیست وهفتم :

(۱) حد اکثر مساحت مندرج جوازنامهٔ اکتشافی، بیش از دو صد و پنجاه کیلومتر مربع بوده نمی تواند.

(۲) در صورت تجدید جواز نامهٔ اکتشافی، ساحه ایکه کاهش می یابد، ازبیست وپنج فیصد کل

ساحې په سلو کې له پنځه ویشتو څخه کمېدلی نه شي، دغه ساحه سره متصله ده چې ډول اواندازه یې د معدنکارۍ په مقرره کې توضیح کېږي.پدې صورت کې داکتشافي جواز لیک لرونکی حق لري څوپاتې ساحه د معدنکارۍ دمقررې دحکمونو له په پام کې نیولو سره و ټاکي.

(۳) شخص او شریکان نشي کولای په عین وخت کې په کوچنیو کانونو کې له لسو اکتشافي جواز لیکونو څخه او په لویو کانونو کې له دریو څخه زیات جوازلیکونه ترلاسه کړي، دولت لدې حکم څخه مستثني دی.

د اکتشافي جوازلیک لرونکي مکلفیت

اته ویشتمه ماده:

(۱) د اکتشافي جوازلیک لرونکی تر خپل واک لاندې ساحې د ځمکې د سطح د حق الاجارې

ساحه کمتر بوده نمی تواند، این ساحه با هم متصل بوده که شکل و اندازهٔ آن در مقررهٔ معدنکاری توضیح می گردد. در این صورت دارندهٔ جوازنامهٔ اکتشافی حق دارد، ساحهٔ باقی مانده را با رعایت احکام مقررهٔ معدنکاری تعیین نماید.

(۳) شخص و شرکا نمی توانند در عین زمان بیش از ده جوازنامهٔ اکتشافی معادن کوچک وبیشتر از سه جوازنامه معادن بزرگ را بدست آورد. دولت از این حکم مستثنی است .

مکلفیت دارندهٔ جوازنامهٔ اکتشافی

مادهٔ بیست وهشتم:

(۱)دارندهٔ جوازنامهٔ اکتشافی مکلف به پرداخت حق الاجارهٔ سطح زمین ساحهٔ تحت تصرف

په ورکولو مکلف دی چې اندازه او موده يې د معدنکارۍ په مقرره کې توضيح کېږي.

(۲) د اکتشافي جوازليک لرونکی مکلف دی د کانونو د کادستر په اداره کې د اکتشافي جواز ليک د ثبت له نېټې وروسته، خپل عملي کار د شپږو مياشتو په موده کې پيل کړي.

(۳) د اکتشافي جوازليک لرونکی مکلف دی ددې قانون او معدنکارۍ د مقررې د حکمونو مطابق د معدنکارۍ د ناوړو اغېزو د راټيټولو او د ساحې د بيا جوړونې تدابيري پلان ترتيب او د ژوند چاپېريال ساتنې د ديپارتمنت ته يې وړاندې کړي. د اکتشافي جوازليک لرونکی د ژوند چاپېريال ساتنې د ديپارتمنت د تصديق د ترلاسه کولو تر وخته پورې نشي کولای کار پيل کړي.

(۴) د اکتشافي جواز ليک لرونکی

خود می باشدکه اندازه و مدت آن در مقررهٔ معدنکاری توضيح می گردد.

(۲) دارندهٔ جوازنامهٔ اکتشافی مکلف است بعد از تاريخ ثبت جوازنامهٔ اکتشافی در ادارهٔ کادستر معادن، کار عملی خود را در خلال مدت شش ماه آغاز نمايد.

(۳) دارندهٔ جوازنامهٔ اکتشافی مکلف است، مطابق احکام اين قانون و مقررهٔ معدنکاری پلان تدابيری، کاهش تأثيرات سوء معدنکاری و بازسازی ساحه را ترتيب و به ديپارتمنت حفاظت محيط زيست ارائه نمايد. دارندهٔ جوازنامهٔ اکتشافی الی حصول تصديق ديپارتمنت حفاظت محيط زيست نمی تواند به کار آغازکند.

(۴) دارندهٔ جوازنامهٔ اکتشافی

مکلف دی د روغتیايي چارو، د کار د خوندیتوب د ساتنې، د بشر د حقوقو، له اوبو څخه د ګټې اخستنې او د ژوند چاپېریا ل ساتنې او له زیان موندونکو ټولنو څخه د ساتنې قوانین او مقررات په پام کې و نیسي.

مکلف است قوانین و مقررات امور صحی، حفظ ایمنی کار، حقوق بشر، استفاده از آب وحفاظت محیط زیست و حفاظت از اجتماعات متأثره را رعایت نماید.

(۵) د اکتشافي جواز لیک لرونکی مکلف دی د کار، بودجې، کم تر کمه کلنیو لګښتونو او له اغیز موندونکو ټولنو څخه د ساتنې پروګرام د جواز لیک د اعتبار د مودې په ترڅ کې د کانونو د پلټنې ادارې ته وړاندې کړي او د کار او بودجې د پروګرام د بدلون په صورت کې موضوع بې له ځنډه د کانونو د پلټنې ادارې ته خبر ورکړي. په لومړي مالي کال کې د دقیقې بودجې وړاندې کول لدې حکم څخه مستثني دي.

(۵) دارندهٔ جوازنامهٔ اکتشافی مکلف است پروگرام کار، بودجه، حد اقل مصارف سالانه و حفاظت از اجتماعات متأثره را در خلا ل مدت اعتبار جوازنامه به ادارهٔ تفتیش معادن ارایه نموده ودر صورت تغییر پروگرام کار و بودجه، موضوع را بلافاصله به ادارهٔ تفتیش معادن اطلاع دهد. ارایهٔ بودجه دقیق در سال اول مالی از این حکم مستثنی است.

(٦) د اکتشافي جوازلیک لرونکی مکلف دی له ټولو نمونو څخه جوړه

(٦) دارندهٔ جواز نامهٔ اکتشافی مکلف است نمونه های جوره ای

يي نمونې او په ساحه کې د پروفيل نمونې او د خپلې اړوندې ساحې له برمه کارۍ څخه را منځته شوې نمونې راټولې او وساتي او عنداللزوم يې د پلټنې لپاره د جيالوجۍ د سروې ادارې په واک کې ورکړي او د اکتشافي جوازليک د بېرته اخستلو، پايته رسولو،د اعتبار د مودې د بشپړېدو په صورت کې، هغه د جيالوجۍ د سروې ادارې ته ورتسليم کړي.

(۷) د اکتشافي جواز ليک لرونکی مکلف دی د خپلو اجراآتو او فعاليت ګزارش ثبت او رپوټ دې د معدنکارۍ د مقررې مطابق د جيالوجۍ د سروې ادارې ته وړاندې کړي.

(۸) د اکتشافي جواز ليک لرونکی مکلف دی د تحليل او تجزيې په غرض له هېواد څخه بهرته د نمونو د استولو په وخت کې د ګمرکونو د قانون حکمونه په پام کې و نيسي او

از تمام نمونه ها و نمونه های پروفيل در ساحه و نمونه های ناشی از برمه کاری ساحهٔ مربوط خويش را جمع آوری و حفظ نموده و عنداللزوم جهت تفتيش به اختيار ادارهٔ سروی جيالوجی قرار دهد و در صورت واپس گيری، خاتمه دادن يا اکمال مدت اعتبار جواز نامهٔ اکتشافی، آنها را به ادارهٔ سروی جيالوجی تسليم نمايد.

(۷) دارندهٔ جواز نامهٔ اکتشافی مکلف است راپور اجراآت و فعاليت خود را ثبت و گزارش آنرا طبق مقررهٔ معدنکاری به ادارهٔ سروی جيالوجی ارايه نمايد.

(۸) دارندهٔ جواز نامهٔ اکتشافی مکلف است حين ارسال نمونه ها به خارج کشور غرض تحليل و تجزيه، احکام قانون گمرکات را رعايت و آنها را که

هغه چې شمېر، حجم او وزن يې معلوم وي، د جيالوجۍ د سروې ادارې ته وړاندې کړي.

تعداد، حجم و وزن شان معلوم باشد، به ادارهٔ سروی جیالوجی ارایه نماید.

له توليداتو څخه ګټه اخستنه

نهه ويشتمه ماده:

د اکشتافي جوازليک لرونکی په هغهٔ صورت کې کولای شي له اکتشافي فعاليتونو څخه له لاس ته راغلو توليداتو څخه ګټه واخلي چې د ګټې اخستنې شکل يې ځان ته نه وي غوره کړی او داکتشافي فعاليتونو لپاره له هغو څخه ګټه اخستنه اړينه وي او له موضوع څخه يې، دمخه د کانونو د پلټنې ادارې ته خبر ورکړی وي.

استفاده از توليدات

مادهٔ بيست ونهم:

دارندهٔ جوازنامهٔ اکتشافی در صورتی می تواند از توليدات بدست آمدهٔ فعاليت های اکتشافی استفاده نماید که شکل بهره برداری را بخود اختيار نکرده واستفاده از آن جهت فعاليت های اکتشافی ضروری بوده و از موضوع قبلاً به ادارهٔ تفتيش معادن اطلاع داده باشد.

د ګټې اخستنې د جواز ليک وېشل

دېرشمه ماده:

(۱) د اړوندې ساحې د اکتشافي جوازليک لرونکي ته دګټې اخستنې جوازليک، دکانونو وزارت لخوا ددې قانون د پنځلسمې

توزيع جوازنامهٔ بهره برداری

مادهٔ سی ام :

(۱) جوازنامهٔ بهره برداری به دارندهٔ جوازنامهٔ اکتشافی ساحهٔ مربوط، ازطرف وزارت معادن مطابق مادهٔ پانزدهم این

مـــادې او دمعدنکارۍ دمقـــررې مطابق ورکول کېږي.

(۲) د ګټـــې اخـــستنې د اجـــازه لیک د ترلاسه کولو د غوښتنلیک او کړنلارې شـــرایط پـــه لانـــدې توګه دي:

۱- دغوښتنلیک ورکوونکي لخوا د مالي امکاناتو او د هغو د مدرکونو وړاندې کول.

۲- د هغۀ د عملي توب د امکاناتو ارزونه.

۳- د اړوندو ټولنو لپاره د وړاندیز شوو پانګو اچونو او نورو ټولنیزو- اقتصادي مرســـتو پـــه شـــمول د پرمختیايي پلان موجودیت .

۴- د ژوند چاپېریال ســـاتنې او د هغو په ټولنیزو اغېزو پورې د اړوندو موضوعګانو ارزول.

۵- د ژونـــــــد چاپېریـــــــا ل ســـــــاتنې د منجمنـــــــت، د ترګټـــــې اخـــــستنې لانـــــدې ساحې د بیا جوړونې، پر ټولنو باندې

قانون ومقرره معـــدنکاری اعطـــا می گردد.

(۲) شـــــرایط درخواســـــت و طرز العمل کـــسب اجـــازه نامـــۀ بهـــــره بـــــرداری قـــــرار ذیل است:

۱- ارائه امکانات مالی و مدرک آن از طـــــرف درخواســـــت دهنده.

۲- ارزیـــابی امکانـــات عملـــی بودن آن.

۳-موجودیت پلان انکـــشافی بـــه شمول سرمایه گذاری های پیشنهاد شده وســـایرمعاونتهای اجتمـــاعی- اقتصادی، برای اجتماعات مربوط.

۴- ارزیابی موضوعات مربوط به محـــیط زیـــست و تـــاثیرات اجتماعی آن .

۵- موجودیت پلان های منجمنت محـــیط زیـــست، بازســـازی ســـاحۀ مـــورد بهـــره بـــرداری کـــــــاهش اضـــــــرار آن

د هغو د زیانونو د راټیټولو د پلانونو موجودیت او په خاصو حالاتو کې د کان تړل.

(۳) که چېرې د ګټې اخستنې په جوازلیک د اکتشافي جوازلیک د تعدیل په بهیر کې د اکتشافي جواز لیک د اعتبار موده پای ته ورسېږي، د ګټې اخستنې د جوازلیک تر صادرېدو پورې د هغهٔ د اعتبار موده تمدید شوې ګڼل کېږي.

(۴) (د موجودو جوازلیکونو او نورو هغو شرایطو چې په هغې ساحې کې د کانونو وزارت لخوا وضع شوي دي په شمول) په دمخه ثبت شوې یوې ساحې پورې د اړوندو منرالي حقوقو د امتیاز له په پام کې نیولو سره په هماغې ساحې کې د ګټې اخستنې د نورو غوښتنلیکونو د نېټې په ترتیب د کانونو د کادستر اداري لخوا یاددښت کېږي، خودا چې نوموړی غوښتنلیک رد شوی وي.

بالای اجتماعات و بستن معدن در احوال خاص.

(۳) هرگاه در جریان تعدیل جواز نامهٔ اکتشافی به جواز نامهٔ بهره برداری، مدت اعتبار جوازنامهٔ اکتشافی ختم گردد،الی صدورجوازنامهٔ بهره برداری مدت اعتبار آن تمدید شده تلقی می گردد.

(۴) با نظرداشت امتیاز حقوق منرالی موجوده مربوط به یک ساحهٔ معدنی قبلاً ثبت شده (به شمول جوازنامه های موجود و شرایط دیگریکه در آن ساحه از طرف وزارت معادن وضع شده باشد)، سایر درخواست های بهره برداری در مورد همان ساحه به ترتیب تاریخ از طرف ادارهٔ کادستر معادن یادداشت می گردد، مگر اینکه درخواست مذکوررد شده باشد.

(۵) په هغهٔ صورت کې چې د ګټې اخستنې د جواز لیک غوښتنلیک تر اجراء لاندې وي، په ذکر شوې موده کې په پام وړ ساحه کې نور غوښتنلیکونه په کلي یا قسمي توګه نه منل کېږي.

(٦) د ګټې اخستنې جوازلیک د کانونو وزارت لخوا صادر او د کانونو د کادستر په اداره کې ثبتېږي، پدې صورت کې د جواز لیک لرونکی دمنرالي موادو دامتیاز مستحق،دګټې اخستنې تصدیق لیک چې دګټې اخستنې د جوازلیک تأییدوونکی دی ترلاسه کوي.

په جواز لیک کې درج د منرالي حقوقو مطالعه او څېړنه

یودېرشمه ماده:

(۱) دګټې اخستنې په جوازلیک کې درج منرالي حقوق د هغو د ګټو او زیانونو له هر اړخیزې مطالعې او څېړنې وروسته، ورکول کېږي.

(۲) په جواز لیک کې درج د

(۵) درصورتی که درخواست جواز نامهٔ بهره برداری تحت اجرا قرار داشته باشد، سایر درخواست ها در ساحهٔ مورد نظر به طور کلی یاقسمی در مدت متذکره پذیرفته نمی شود .

(٦) جوازنامهٔ بهره برداری از طرف وزارت معادن صادر و در ادارهٔ کادستر معادن ثبت می گردد، در این صورت دارندهٔ جوازنامهٔ مستحق امتیاز موادمنرالی، تصدیقنامهٔ بهره برداری را که تائید کنندهٔ جواز نامهٔ بهره برداری می باشد، حاصل می نماید.

مطالعه و رسیدگی حقوق منرالی مندرج جوازنامه

مادهٔ سی ویکم :

(۱) حقوق منرالی مندرج جوازنامهٔ بهره برداری بعد از مطالعه و رسیدگی همه جانبهٔ مفاد و اضرار آن اعطا می گردد.

(۲) شرایط، طرز مطالعه و موعد

منرالـــي حقوقـــو شـــرايط، د مطـــالعې ډول، او څېړنـــه د معـــدنکارۍ په مقـــرره کـــې توضيح کېږي.

(۳) په جواز ليک کې درج د منرالي حقوقو د مطالعې اوڅېړنې په هکله د دولتي اړوندو ادارو د استازو مشورې دمعدنکارۍ د مقـــررې مطـــابق پـــه نظرکې نيول کېږي.

(۴) په جوازليک کې د درج شوو منرالي حقوقو مطالعه او څېړنـــه د محـــل اوســـيدونکو او د ســـيمې ټولنوته د وړانـــديز شـــوې ګټـــې اخستنې د ګټو او زيانونو د بررسۍ لرونکې وي. د کانونو د پلټنې اداره او دژونـــد دچاپېريـــا ل ســـاتنې ديپارتمنت کولای شـــي د زيـــان مونـــدونکو ټولنـــو د ټـــولنيزې – اقتصادي پرمختيا د مکلفيتونو پـــه شمول اضافي شرايط او مکلفيتونه وضع کړي او د ګټې اخستنې پـــه جواز ليک کې يې درج او د هغۀ د

رســـيدگی حقـــوق منرالـــی منـــدرج جوازنامـــه در مقـــررۀ معـــدن کـــاری توضـــيح می گردد.

(۳) مشوره های نمايندگان ادارات دولتی ذيربط در مورد مطالعـــه و رسيدگی حقوق منرالـــی منـــدرج جواز نامه طبق مقررۀ معدن کاری در نظر گرفته می شود.

(۴) مطالعه و رســـيدگی حقـــوق منرالی مندرج جوازنامه، حـــاوی بررسی مفاد واضرار بهره برداری پيشنهاد شده به ساکنين محـــل و اجتماعات منطقه می باشد . ادارۀ تفتيش معادن و ديپارتمنت حفاظت محيط زيست می توانند شرايط و ســـاير مکلفيـــت هـــا را بـــه شـــمول مکلفيـــت هـــای انکشافی اجتمـــاعی اقتـــصادی، اجتماعات متأثره وضـــع نمـــوده و در جوازنامـــۀ بهـــره بـــرداری درج و جـــزء مکمـــل آن

بشپړتيا جزء ګڼل کېږي.

د ګټې اخستنې د جواز ليک لرونکو حقوق

دوه دېرشمه ماده:

(۱) د ګټې اخستنې جواز ليک لرونکی واک لري په انحصاري توګه د جوازليک د اعتبار په موده کې په خپله اړونده ساحه کې د منرالي موادو، ورسره منرالي موادو او په جواز ليک کې درج نورو موادو په اړه اکتشافي، پرمختيايي، ودانيز او د ګټې اخستنې فعاليتونه په هغه صورت کې چې په قرارداد کې درج وي سرته ورسوي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج د ګټې اخستنې جوازليک لرونکی، د معدنکارۍ د مقررې مطابق لاندې چارې هم سرته رسولی شي:

۱- د ګټې اخستنې د لازمه تأسيساتو ودانول اود دستګاوو لګول(نصبول).

شمرده می شود.

حقوق دارندگان جوازنامهٔ بهره برداری

مادهٔ سی و دوم :

(۱) دارندهٔ جوازنامهٔ بهره برداری صلاحیت دارد طور انحصاری در ساحهٔ مربوط خویش در مدت اعتبار جواز نامه، فعالیت های اکتشافی، انکشافی، ساختمانی و بهره برداری را در رابطه به مواد منرالی، مواد منرالی همراه وسایر مواد مندرج جواز نامه درصورتی که درج قرارداد باشد، انجام دهد.

(۲) دارندهٔ جوازنامهٔ بهره برداری مندرج فقرهٔ (۱) این ماده طبق مقررهٔ معدن کاری امور ذیل را نیز انجام داده می تواند:

۱- اعمار تأسیسات و نصب دستگاه های لازمهٔ بهره برداری.

۲- د چاپېريال ساتنې د ادارې د پلان او ددې قانون د حکمونو مطابق د ګټې اخستنې د ساحې دننه له اوبو او لرګيو څخه ګټه اخستنه.

۳- د منرالي موادو ازادانه ساتنه، لېږدونه اوکارول، دنورو هغو موادو بډاينه او لاس ته راوړل چې د جوازليک مطابق يې له اړوندې ساحې څخه استخراجوي، په هغهٔ صورت کې چې د قرارداد په متن کې درج وي.

۴- د منرالي موادو د پروسس او شکل ورکولو د بدلون د دستګاوو جوړول.

۵- دکانونو وزارت په اجازه د کان پراختيايي فعاليتونو ته اقدام.

٦- د هغو منرالي موادو پروسس يا د شکل بدلون چې په خپل جوازليک کې د درج شوې ساحې له زېرمې څخه يې استخراجوي.

(۳) په هغهٔ صورت کې چې د ګټې اخستنې په جواز ليک کې درج

۲- استفاده از آب و چوب داخل ساحهٔ بهره برداری مطابق پلان ادارهٔ حفاظت محيط زيست و احکام قانون.

۳-حفظ، انتقال، فروش و بکار برد آزادانهٔ مواد منرالی، غنی سازی و بدست آوردن ساير موادیکه طبق جوازنامه از ساحهٔ مربوط استخراج می نماید، درصورتی که در متن قرارداد درج باشد.

۴- ايجاد دستگاه های پروسس و تغيير شکل دهی مواد منرالی .

۵- اقدام به فعاليت های توسعوی معدن به اجازه وزارت معادن.

٦- پروسس يا تغيير شکل مواد منرالی ايکه از ذخيرهٔ ساحهٔ مندرج جوازنامهٔ خويش استخراج می نماید.

(۳) درصورتی که ساحهٔ مندرج جوازنامهٔ بهره برداری تحت

ساحه د معدنکارۍ تـــر فعـــالیتونو لاندې وي، په ذکر شوې موده کې د ساحې د ټولې یا یوې برخې لپاره غوښتنلیکونه نه منل کېـــږي. ددې قانون په شلمه ماده کې درج حالات لـــــــدې حکـــــــم څخـــــــه مستثني دي.

فعالیت های معدنکاری قرار داشته باشـــد، ســـایر درخواســـت هـــا برای تمام یا قـــسمتی از ســـاحه در مـــــدت متـــــذکره پذیرفتـــــه نمی شود. حالات منـــدرج مـــادۀ بیستم این قـــانون از ایـــن حکـــم مستثنی است .

د ګټې اخستنې په جواز لیـــک کې شامله ساحه

دري دېرشمه ماده:

(۱) د ګټې اخـــستنې جوازلیـــک لرونکی د هغو منرالـــي مـــوادو د استخراج واک لري چې په جـــواز لیک کې درج او له اقتصادي نظره د ګټې اخستنې وړ وي.

(۲) د ګټې اخستنې جـــواز لیک، په هغۀ کې درج له اصلي موادو سره د ورسره مـــوادو د شـــاملولو پـــه صورت کې د معدنکارۍ د مقررې مطابق پراخېدای شي.

حوزۀ شامل جواز نامۀ بهـــره برداری

مادۀ سی و سوم :

(۱) دارندۀ جوازنامۀ بهره برداری صلاحیت استخراج مواد منرالی را دارد کـــــه در جوازنامـــــه درج و از نظر اقتـــصادی قابـــل بهـــره برداری باشد.

(۲) جوازنامۀ بهـــره بـــرداری در صورت شامل نمودن مواد همراه با مواد اصـــلی منـــدرج آن طبـــق مقـــررۀ معـــدن کـــاری توســـعه یافته می تواند .

د ګټې اخستنې د جواز لیک د

مدت اعتبار جواز نامۀ بهـــره

اعتبار موده

څلوردېرشمه ماده:

(۱) د ګټې اخستنې د جواز لیک د اعتبار د زیات نه زیات حد موده د کانونو د کادستر په اداره کې د هغهٔ د ثبت له نېټې څخه دېرش کاله ده. د ګټې اخستنې جواز لیک په را وروسته (راتلونکو) کلونو کې د اړوندو زېرمو تر پای ته رسېدو پورې د منرالي پنځه کلنو دورو لپاره د نوي کېدو وړ دی، پدې شرط چې د ځمکې د سطحې د حق الاجارې ورکړې او پدې قانون او د معدنکارۍ په مقرره کې درج شوو نورو مکلفیتونو تر سره کولو په خپل وخت صورت موندلی وي. په کوچني مقیاس د کانونو دګټې اخستنې جواز لیک لدې حکم څخه مستثني دی.

(۲) په کوچني مقیاس له کانونو څخه د ګټې اخستنې د جواز لیک د اعتبار موده د معدنکارۍ په مقرره

برداری

مادهٔ سی و چهارم :

(۱) حد اکثرمدت اعتبار جواز نامهٔ بهره برداری از تاریخ ثبت آن در ادارهٔ کادستر معادن سی سال می باشد. جواز نامهٔ بهره برداری در سال های بعدی برای دوره های منرالی پنج ساله الی ختم ذخایر مربوط قابل تجدید می باشد، مشروط بر اینکه تأدیات حق الاجارهٔ سطح زمین و انجام سایر مکلفیت های مندرج این قانون و مقررهٔ معدن کاری به موقع آن صورت گرفته باشد. جوازنامهٔ بهره برداری معادن به مقیاس کوچک از این حکم مستثنی است.

(۲) مدت اعتبار جواز نامهٔ بهره برداری معادن به مقیاس کوچک در مقررهٔ معدن کاری

کې ټاکل کېږي.

دغه موده، د کانونو د کادستر پــه اداره کې د ثبت له نېټې څخــه د هغې د نوي کېدو د دورې په شمول له لسو کلونو څخه نشي زیاتېدی.

د ځمکې د سطحې ساحه

پنځه دېرشمه ماده:

(۱) هغه ساحه چــې پــه عملــي (فزیبلېټيPhisibility) مطالعاتو کې د غوښتنلیک ورکوونکي په واسطه وړاندې شوې، د ګټې اخستنې پــه جواز لیک کې د ځمکې د سطحې له ساحې سره مطابقت لري او لــه پنځوسو کیلو متره مربع څخه نشي زیاتېدی.

(۲) که چېرې داکتشافي جوازلیک لرونکی دګټې اخستنې د جوازلیک د ترلاسه کولو غوښتنه وکــړي ، دګټې اخستنې د جوازلیک ساحه په اکتشافي جوازلیک کــې لــه درج شوې ساحې څخه زیاتېدی نشي. په هغۀ صورت کې چې په اکتــشافي

تعیین می گردد.

این مدت از تاریخ ثبت آن در ادارۀ کادستر معادن بــه شــمول دورۀ تجدیــد آن از ده ســال بیــشتر بوده نمی تواند .

ساحۀ سطح زمین

مادۀ سی و پنجم :

(۱) ساحه ای کــه در مطالعــات عملی (فزیبلیتیphisibility)توسط درخواست دهنده ارایه گردیده، با ساحۀ سطح زمین مندرج جوازنامۀ بهــــره بــــرداری مطابقــــت داشــــته و از پنجــــاه کیلــــو متــــر مربــــع بیــــشتر بــــوده نمی تواند.

(۲) هرگــاه دارنــدۀ جوازنامــۀ اکتشافی حصول جواز نامۀ بهــره برداری را درخواست نماید، ساحۀ جواز نامۀ بهره برداری از ســاحۀ مندرج جواز نامۀ اکتشافی بیــشتر بوده نمی تواند. درصورتی که یک قسمت از ساحۀ مندرج جواز نامۀ

جوازلیک کې د درج شوې ساحې یوه برخه غوښتل شوې وي ، هماغه برخه د ګټې اخستنې په جوازلیک کې شاملېږي.

(۳) د ګټې اخستنې په جوازلیک کې درج اړونده ساحه او حدودیې د معدنکارۍ د مقررې او دکانونو دکادستر دکرنلارې دحکمونو مطابق ټاکل کېږي.

(۴)دکانونو وزارت نشي کولای په عین وخت کې په غټو کانونو کې له دریو او په کوچنیو کانونو کې له پنځو څخه د ګټې اخستنې زیات جوازلیکونه عین قرارداد کوونکي او شریکانو ته وویشي.دولت لدې حکم څخه مستثني دی .

د ګټې اخستنې د جوازلیک لرونکي مکلفیت

شپږ دېرشمه ماده :

(۱) دګټې اخستنې دجوازلیک لرونکی ترخپل واک لاندې دځمکو دسطح دحق الاجارې

اکتشافی در خواست شده باشد، همان قسمت شامل جواز نامهٔ بهره برداری می گردد.

(۳) ساحهٔ جوازنامهٔ بهره برداری و حدود آن مطابق احکام مقررهٔ معدن کاری و طرز العمل کادستر معادن تعیین می گردد.

(۴) وزارت معادن نمی تواند در عین زمان بیش از سه جوازنامهٔ بهره برداری معدن بزرگ وبیش از پنج معدن کوچک را به عین قرارداد کننده وشرکا توزیع نماید. دولت از این حکم مستثنی است.

مکلفیت دارندهٔ جوازنامهٔ بهره برداری

مادهٔ سی وششم :

(۱) دارندهٔ جوازنامهٔ بهره برداری مکلف به پرداخت حق الاجارهٔ سطح زمین ساحهٔ تحت

په ورکولو مکلف دی چې اندازه او موده یې دمعدنکارۍ په مقرره کې توضیح کېږي.

(۲) دګټې اخستنې جواز لرونکی د قانوني معافیت دسند له په پام کې نېولو سره مکلف دی د کانونو دکادستر په اداره کې د جوازدثبت له نېټې وروسته د زیات نه زیات حد اتلسو میاشتو مودې په ترڅ کې دګټې اخستنې فعالیت په دوامداره توګه پیل کړي.

(۳)دګټې اخستنې دجوازلیک لرونکی کولای شي دخپلې اړوندې ساحې د ځمکې دسطحې دحق الاجارې له ورکولوڅخه دمعافیت په برخه کې دکانونووزارت ته غوښتنلیک وړاندې کړي.

دکانونو وزارت نوموړی غوښتنلیک دیوۀ وړاندیز په ترڅ کې دتصمیم نیولو په منظور دوزیرانو کمېسیون ته وړاندې کوي.

د وزیرانوکمېسیون واک لري په

تصرف خود می باشد که اندازه و مدت آن در مقررۀ معدنکاری توضیح می گردد.

(۲) دارندۀ جوازنامۀ بهره برداری با نظرداشت سند معافیت قانونی ، مکلف است حد اکثر در خلال مدت هجده ماه بعد از ثبت جواز در ادارۀ کادستر معادن، به فعالیت بهره برداری به صورت متداوم آغاز نماید .

(۳) دارندۀ جوازنامۀ بهره برداری می تواند در زمینۀ معافیت از تأدیۀ حق الاجارۀ سطح زمین ساحۀ مربوط خویش به وزارت معادن درخواست تقدیم کند.

وزارت معادن در خواست مذکور را ضمن پیشنهاد غرض اتخاذ تصمیم به کمیسیون وزراء ارایه می نماید.

کمیسیون وزراء صلاحیت دارد

وړاندې شوو دلايلو (داقتصادي شرايطو نه مساعدوالی او توليداتو ته نه بازار موندنه) باندې په ډډې لګولو سره تردريو متوالي يا غيرمتوالي ځلو پورې چې دهرځل موده له يوۀ کال څخه زياته نه وي، معافيت ورکړي.

که چېرې دمعافيت د دريوکلونومودې په ترڅ کې دجوازلرونکی ونشي کولای دځمکې دسطحې حق الاجاره ورکړي،دکانونو وزارت دګټې اخستنې جوازليک ددې قانون د څلورويشتمې مادې دحکم مطابق بېرته اخلي.

(۴) دګټې اخستنې دجوازليک لرونکی مکلف دی دخپلې اړوندې ساحې ټاکلې زېرمې دترسره شووعملي مطالعاتو،پرمختيايي پلان او دژوندچاپېريال ساتنې د ادارې (منجمنت) دپلان مطابق ترګټې اخستنې لاندې ونيسي ، په پلانونو

متکی به دلايل ارايه شده (نا مساعد بودن شرايط اقتصادی وعدم بازار يابی برای توليدات) الی سه مرتبۀ متوالی يا غير متوالی که مدت هر مرتبه بيش از يک سال نباشد، معافيت را اعطا نمايد.

هرگاه در خلا ل مدت سه سال معافيت، دارندۀ جوازنامه نتواند حق الاجارۀ سطح زمين را تأديه نمايد، وزارت معادن جواز نامۀ بهره برداری را مطابق حکم مادۀ بيست و چهارم اين قانون واپس می گيرد.

(۴)دارندۀ جوازنامۀ بهره برداری مکلف است ذخاير معينۀ ساحۀ مربوط خويش را مطابق مطالعات عملی انجام شده، پلان انکشافی و پلان ادارۀ (منجمنت) محيط زيست مورد بهره برداری قرار دهد، هرنوع تغييرات در پلان ها و

اوعملي مطالعـــاتو کـــې هـــرډول بدلونونه دکانونو وزارت له تصميم وروسته دمعدنکارۍ دمقررې مطابق صورت موندلی شي.

مطالعات عملی بعد از اتخاذ تصمیم وزارت معـــادن طبـــق احکـــام مقررۀ معدنکاری صورت گرفتـــه می تواند.

دګټې اخستنې دجوازليک لرونکی مکلـــف دی روغتيـــايي، دکـــار د خونـــديتوب ســـاتنې، د بـــشرد حقوقو،لـــه اوبوڅخـــه دګټـــې اخستنې،دژوندچاپيريال ســـاتنې او دهغو ټولنو چې دمنرالي فعاليتونو له امله زيـــانمنې کېـــږي، دســـاتنې (خونديتوب) چارې په پـــام کـــې ونيسي.

دارندۀ جوازنامۀ بهـــره بـــرداری مکلف است قوانین و مقررات امور صحی، حفظ ایمنی کار ، حقـــوق بشر، اســـتفاده از آب، حفاظـــت محـــیط زیـــست و حفاظـــت اجتماعاتیکـــــه از اثـــــر فعالیـــــت هـــــای منرالـــــی متـــضرر مـــی گردنـــد، رعایـــت نماید.

(۵) دګټې اخـــستنې دجوازليـــک لرونکی مکلف دی خپل ســـندونه اوفعاليـــت وليکـــي او ويـــې ساتي،دخپلوفعاليتونو د پرمختـــګ متناوب رپوټ چې دپانګې اچـــونې دفعاليت، توليداتو، خرڅلاو، عوايدو د زېرمی دتخميني معلوماتواو نورو معلومـــاتو دشـــرحې لرونکـــی اودمعدنکارۍ دمقررې دحکمونـــو

(۵) دارندۀ جوازنامۀ بهره برداری مکلف است اسناد وفعالیت خود را تحریـــر وحفـــظ نمـــوده،گزارش پیشرفت متناوب فعالیـــت هـــای خویش راکه حاوی شرح فعالیـــت سرمایه گذاری ، تولیدات، فروش، عواید،معلومات تخمینی ذخیـــره و سایر معلوماتی که طبـــق احکـــام مقـــررۀ معـــدنکاری ضـــروری

مطابق اړين وي لږترلږۀ په کا ل کې يوځل دکانونو وزارت او اړونـــدو ادارو ته وړاندې کړي.

په کوچني او منځنـــي مقيـــاس دمنرالي موادو زېرمه

اووه دېرشمه ماده:

(۱) که چېرې دمنرالي موادو يـــوه زېرمه دتخنيکي شرايطوله په پام کې نيولو سره ديوۀ سترکان په توګـــه دګټې اخستنې وړ ونه ګڼل شـــي، دکانونو وزارت کولای شي هغه په نيمه صنعتي صورت سره دکوچنيو او منځنيو کاني زېرمو پـــه توګـــه مشخصه او له اقتصادی نظره پـــه کوچني او منځني مقياس دمنرالـــي فعاليت دجوازليک په واسطه ترګټې اخستنې لاندې ونيسي.

(۲) هغه شرايط چې په کوچني او منځني مقياس دمنرالـــي مـــوادو د زېرمو دټاکلو لپاره ديوۀ ياځوعاملو (فکتورو) پرېنسټ دګټې اخـــستنې دميتود، د زېرمې دحجم، دپـــانګې

می باشد، حد اقل سال یک مرتبه به وزارت معادن و ادارات مربوط ارایه نماید.

ذخیرۀ مواد منرالی به مقیـــاس کوچک و متوسط

مادۀ سی و هفتم :

(۱) هرگاه یک ذخیرۀ مواد منرالی با نظرداشت شرایط تخنیکی بـــه حیث یک معدن بزرگ قابل بهـــره برداری دانـــسته نـــشود، وزارت معادن می تواند آن را به صـــورت نیمه صنعتی به حیث ذخایر معدنی کوچک و متوســـط مـــشخص و توسط جوازنامۀ فعالیت منرالی بـــا مقیاس کوچک ومتوسط از نظـــر اقتـــــصادی مـــــورد بهـــــره برداری قرار دهد.

(۲) شرایطیکه برای تعیین ذخـــایر مواد منرالی با مقیاس کوچـــک و متوسط بکار گرفته می شود، بـــه اساس یک یا چند عامل (فکتور) به شمول میتود بهره برداری ، حجم

اچونې دسطح ، توليدي ظرفيت، دمنسوبينو دشمېر،اضافي ارزښت او دميکانېزې کولود درجې په شمول په کار وړل کېږي،دمعدنکارۍ په مقرره کې توضيح کېږي.

(۳) په کوچني او منځني مقياس دګټې اخستنې دجوازليک دلاس ته راوړلو لپاره په غوښتنليک پورې داړوندو اجراآتو ډول، دپروسس وخت موده دهغۀ دلرونکي د حقوقو اومکلفيتونو په شمول، دمعدنکارۍ په مقرره کې توضيح کېږي.

(۴) که چېرې په کوچني مقياس دګټې اخستنې دزېرمې شرايط بدلون ومومي اوله اقتصادي او صنعتي نظره دمعدنکارۍ دزېرمې په توګه وګڼل شي، پدې صورت کې په کوچني مقياس دجوازليک لرونکی حق لري، دغوښتنليک پرېښت د کوچني مقياس جوازليک په منځني مقياس جوازليک يادمنرالي فعاليت په جوازليک باندې بدل کړي. په

ذخيره، سطح سرمايه گذاری، ظرفيت توليدی ، تعداد منسوبين، ارزش اضافی و درجۀ ميکانيزه ساختن در مقررۀ معدن کاری توضيح می گردد.

(۳) طرز اجراآت مربوط به درخواست جهت بدست آوردن جوازنامۀ بهره برداری با مقياس کوچک و متوسط به شمول مدت زمان پروسس، حقوق ومکلفيت های دارندۀ آن در مقررۀ معدن کاری توضيح می گردد.

(۴) هرگاه شرايط ذخيرۀ بهره برداری با مقياس کوچک تغيير کند و از نظر صنعتی و اقتصادی به حيث ذخيرۀ معدن کاری محسوب گردد، در اين صورت دارندۀ جوازنامه با مقياس کوچک حق دارد به اساس درخواست،جوازنامۀ با مقياس کوچک رابه جوازنامۀ با مقياس متوسط ياجوازنامه فعاليت منرالی تبديل نمايد.شرايط تغيير شکل

منځني مقياس او يا معمولي منرالي فعاليت په جوازليک باندې په کوچني مقياس دمنرالي فعاليت د بڼې دبدلون شرايط دمعدنکارۍ په مقرره کې توضيح کېږي.

د ډبرې د زيرمې د اکتشاف اجازه ليک

اته دېرشمه ماده :

(۱) دډبرو د زيرمو د اکتشاف اجازه ليک، ددې قانون او دمعدنکارۍ دمقررې د حکمونو مطابق دشرايطو لرونکي شخص د غوښتنليک له مخې د کانونو وزارت لخوا ورکول کېږي.

(۲) د ډبرو دزيرمو د اکتشاف په اجازه ليک پورې د اړوندو اجراآتو ډول، د وخت مودې اود ضروري موضوعګانو په شمول دمعدنکارۍ په مقرره کې توضيح کېږي.

(۳) د کانونو دکادستر اداره دمنرالي حقوقو له په پام کې نيولو

جواز نامهٔ فعاليت منرالی با مقياس کوچک به جواز نامهٔ مقياس متوسط ويا جوازنامهٔ فعاليت منرالی معمولی درمقررهٔ معدنکاری توضيح می گردد.

اجازه نامهٔ اکتشاف ذخيره سنگ

مادهٔ سی وهشتم :

(۱) اجازه نامهٔ اکتشاف ذخاير سنگ بالاثر درخواست شخص واجد شرايط طبق احکام اين قانون و مقررهٔ معدن کاری از طرف وزارت معادن اعطا می گردد.

(۲) طرز اجراآت مربوط به درخواست اجازه نامهٔ اکتشاف ذخاير سنگ به شمول مدت زمان وموضوعات ضروری درمقررهٔ معدنکاری توضيح می گردد.

(۳) ادارهٔ کادستر معادن با نظرداشت حقوق منرالی،

سره د يوې ټاکلې ساحې لپاره دسنګ کنې داکتشاف اجازه ليک دهغهٔ د صادرېدو دنېټې پربنسټ دهغو ريزرفونو اومحدوديتونو له په پام کې نيولو سره چې دمخه دکانونو وزارت لخوا پرهغو ساحو باندې وضع شوي دي ، دنېټې په ترتيب سره ثبتوي.

اجازه نامهٔ اکتشاف سنګ کنه را برای یک ساحهٔ معین به اساس تاریخ صدور آن با رعایت ریزرف ها ومحدودیتیکه قبلاً از طرف وزارت معادن بر آن ساحات وضع گردیده، به ترتیب تاریخ ثبت می نماید.

(۴) داکتشاف دپخواني جوازليک يادګټې اخستنې د جوازليک موجوديت په عين ساحه کې د ډېرو دزېرمې داکتشافي اجازه ليک د ورکولوخنډ کېدی نشي، پدې شرط چې د نومورې اجازه ليک ورکول دپخواني جوازليک لرونکي دفعاليتونو خنډنشي او د لومړي جوازليک لرونکي موافقه هم دمخه ترلاسه شوې وي .

(۴) موجودیت جوازنامهٔ اکتشاف قبلی یا جواز نامهٔ بهره برداری مانع اعطای اجازه نامهٔ اکتشافی ذخایر سنگ در عین ساحه شده نمی تواند، مشروط بر اینکه اعطای اجازه نامهٔ مذکور مانع فعالیت های دارندهٔ جوازنامهٔ قبلی نگردیده و موافقهٔ دارندهٔ جواز نامهٔ اولی قبلاً نیز اخذ شده باشد .

د ډېرو دزېرمو د اکتشاف د حقوق دارندهٔ اجازه نامهٔ

اجازه لیک لرونکي حقوق

نهه دېرشمه ماده :

(۱) د ډبرو دزېرمـــو داکتـــشاف داجازه لیک لرونکی کولای شـــي داجازه لیک داعتبار په موده کې په اړونده ساحه کې په انحصاري توګه د ډبرو د زیرمو اکتشافي فعالیتونـــه سرته ورسوي.

(۲) اکتـــشافي فعالیتونـــه دګټـــې اخستنې په فعالیتونو نشي بدلېدای ، خوداچې داکتشافي اجـــازه لیـــک لرونکي ، دډبرو دکانونو د ګټـــې اخستنې اجازه لیـــک ددې قـــانون دحکمونـــــو مطـــــابق ترلاســـــه کړی وي.

(۳) که چېـــرې دډبـــرو دزېرمـــو لپـــاره اکتـــشافي اجـــازه لیـــک د هغۀ د لرونکي په واک کې وي ، دنوموړې ساحې دټولې یا یوې برخې لپاره داجازه لیک د ترلاسه کولو په غـــرض نور غوښتنلیکونه تر اجراء لاندې نشي نیول کېـــدی. لانـــدې

اکتشاف ذخایر سنگ

مادۀ سی ونهم :

(۱) دارندۀ اجازه نامۀ اکتـــشاف ذخایر سنگ مـــی توانـــد طـــور انحـــصاری در ســـاحۀ مربـــوط در مدت اعتبـــار اجـــازه نامـــه، فعالیت های اکتشافی ذخیرۀ سنگ را انجام دهد.

(۲) فعالیت های اکتـــشافی بـــه فعالیت های بهره برداری تبـــدیل شده نمی تواند، مگر اینکه دارندۀ اجازه نامۀ اکتشافی، اجازه نامـــۀ بهره برداری معادن سنگ را نیـــز مطابق احکام ایـــن قـــانون بدســـت آورده باشد.

(۳) هرگاه اجازه نامۀ اکتـــشافی برای ذخایر سنگ در اختیار دارندۀ آن قـــرار داشـــته باشـــد، ســـایر درخواســـت هـــا جهـــت اخـــذ اجـــازه نامـــه بـــرای تمـــام یـــا قـــسمتی ازســـاحۀ مـــذکور، تحت اجرا قرارگرفته نمی توانـــد.

حالات لدې حکم څخه مستثني دي:

۱- په هغهٔ صورت کې چې دسنګ کنې دګټې اخستنې غوښتنليک د اکتشافي اجازه ليک لرونکي لخوا وړاندې شوی وي.

۲- ددې قانون په نولسمه ماده کې د درجوشرايطو د موجوديت په صورت کې.

(۴) دډبرو دزېرمولپاره اکتشافي اجازه ليک دهغهٔ لرونکي ته داړوندې ساحې په ټولې يا يوې برخې کې ددې قانون د پنځلسمې مادې اود معدن کارۍ د مقررې مطابق له موندل شوو موادو څخه دګټې اخستنې داجازه ليک دترلاسه کولو حق ورکوي څو داقتصاديتوب په صورت کې هغه استخراج کړي.

(۵) د ډبرو دزېرمو دجوازليک لرونکی کولای شي ددې قانون د دوه څلوېښتمې مادې د(٦)فقرې دحکم له په پام کې نيولو سره، دخپل

حالات ذيل ازاين حکم مستثنی است:

۱- درصورتی که درخواست اجازه نامهٔ بهره برداری سنگ کنه از طرف دارندهٔ اجازه نامهٔ اکتشافی ارايه گرديده باشد.

۲- درصورت موجوديت شرايط مندرج مادهٔ نزدهم اين قانون.

(۴) اجازه نامهٔ اکتشافی برای ذخاير سنگ به دارندهٔ آن حق بدست آوردن اجازه نامهٔ بهره برداری از مواد دريافت شده در تمام يا قسمتی از ساحهٔ مربوط را مطابق مادهٔ پانزدهم اين قانون ومقررهٔ معدن کاری می دهد تا در صورت اقتصادی بودن، آنرا استخراج نمايد.

(۵) دارندهٔ جوازنامهٔ اکتشاف ذخاير سنگ می تواند با رعايت حکم فقرهٔ (٦) مادهٔ چهل و دوم اين قانون، نمونهٔ مواد منرالی

اکتشافي اجازه لیک داړوندې ساحې دمنرالي موادونمونه ، دتحلیل او تجزیې یا صنعتي ازمایښتونو لپاره دپام وړ لابراتوارونو او فابریکو ته واستوي.

داعتبار موده

څلوېښتمه ماده :

(۱) د ډبرو دزېرمو اکتشاف د اجازه لیک داعتبار موده ، دکانونو د کادستر اداري په واسطه د ثبت له نېټې څخه شپږ میاشتې ده او دوه ځله د نوي کېدو وړ ده چې هرځل له شپږومیاشتو څخه زیاتېدی نشي، پدې شرط چې د ډبرو زېرمو د اکتشاف د اجازه لیک لرونکي دځمکې دسطحې حق الاجاره په ټاکلي وخت ورکړې وي او داکتشافي فعالیتونو په اړه یې خپل مکلفیتونه ددې قانون او دمعدنکاری دمقررې دحکمونو مطابق سرته رسولي وي.

(۲) د ډبرو دزېرمو اکتشاف داجازه مربوط ساحهٔ اجازه نامهٔ اکتشافی خویش را جهت تجزیه و تحلیل یا آزمایش های صنعتی به لابراتوارها و فابریکات مورد نظر بفرستد.

مدت اعتبار

مادهٔ چهلم:

(۱) مدت اعتبار اجازه نامهٔ اکتشاف ذخایر سنگ از تاریخ ثبت توسط ادارهٔ کادستر معادن شش ماه بوده و برای دو مرتبه قابل تجدید می باشد که هر مرتبه آن از شش ماه بیشتر بوده نمی تواند، مشروط بر اینکه دارندهٔ اجازه نامهٔ اکتشاف ذخایر سنگ حق الاجارهٔ سطح زمین را به وقت معین تأدیه و مکلفیت های خود را در رابطه به فعالیت های اکتشافی مطابق احکام این قانون و مقررهٔ معدن کاری انجام داده باشد.

(۲) در صورت تجدید اجازه نامهٔ

لیک دنوي کېدو په صورت کې، داړوندې ځمکې دسطح ساحه، په سلو کې دپنځه ویشتو په اندازه دهغهٔ دلرونکي له واک څخه ایستل کېږي. دغه ساحه یو له بل سره متصله وي چې شکل او اندازه یې د معدنکارۍ په مقرره کې توضیح کېږي. دډبرو دزېرمو د اکتشاف اجازه لرونکی حق لري پاتې ساحه دمعدنکارۍ د مقررې دحکمونو له په پام کې نیولو سره مشخصه کړي.

دځمکې دسطحي ساحې

یوڅلویښتمه ماده :

(۱) دهغې ساحې له زیاتې نه زیاته چې د ډبرو دزېرمو داکتشافي اجازه لیک لرونکي ته ورکول کېږي ، د معدن کارۍ د مقررې له معیارونو سره سم د بلاک بندۍ پرېنسټ صورت مومي.

(۲) شخص او شریکان یې نشي کولای په عین وخت کې دډبرو دزېرمو له لسو څخه زیات اکتشافي جوازلیکونه

اکتشاف ذخایر سنگ، ساحهٔ سطح زمین مربوط، به اندازهٔ بیست و پنج فیصد از تصرف دارندهٔ آن خارج می گردد. این ساحه با هم متصل بوده که شکل و اندازهٔ آن در مقررهٔ معدن کاری توضیح می گردد. دارندهٔ اجازه نامهٔ اکتشاف ذخایر سنگ حق دارد ساحهٔ باقیمانده را با رعایت احکام مقررهٔ معدن کاری مشخص نماید.

ساحهٔ سطح زمین

مادهٔ چهل ویکم :

(۱) حد اکثرساحهٔ که برای دارندهٔ اجازه نامهٔ اکتشافی ذخایر سنگ داده می شود، به اساس بلاک بندی مطابق معیارات مقررهٔ معدن کاری صورت می گیرد .

(۲) شخص و شرکا نمی توانند درعین زمان بیش از ده جوازنامهٔ اکتشافی ذخایر سنگ را بدست آورند.

لاس ته راوړي .دولت لدې حکم څخه مستثني دی .

دولت از این حکم مستثنی است.

د ډبرو دزبرمو داکتشافي جوازلیک دلرونکي مکلفیتونه

دوه څلوېښتمه ماده :

(۱) د ډبرو دزبرمو داکتشافي اجازه لیک لرونکی مکلف دی ترخپل تصرف لاندې دځمکې دسطح دساحې حق الاجاره ورکړي.اندازه او موده یې د معدنکاری په مقرره کې توضیح کېږي .

(۲) دډبرو د زبرموداکتشافي اجازه لیک لرونکی مکلف دی په خپل اجازه لیک کې درج فعالیتونه د دریو میاشتو مودې په ترڅ کې پیل کړي.دغه موده داجازه لیک دثبت له نېټې څخه وروسته محاسبه کېږي.

(۳) دډبرو دزبرمو د اکتشافي اجازه لیک لرونکی مکلف دی دکاري اغېزو د راټیټولو پلان او دبیا جوړونې پلان ددې قانون او

مکلفیت های دارندۀ اجازه نامۀ اکتشافی ذخایر سنگ

مادۀ چهل و دوم:

(۱) دارندۀ اجازه نامۀ اکتشافی ذخایر سنگ مکلف است حق الاجارۀ سطح زمین ساحۀ تحت تصرف خود را بپردازد. اندازه و مدت آن در مقررۀ معدن کاری توضیح می گردد.

(۲) دارندۀ اجازه نامۀ اکتشافی ذخایر سنگ مکلف است، فعالیت های اکتشافی مندرج اجازه نامۀ خویش را در خلا ل مدت سه ماه آغاز نماید. این مدت بعد از تاریخ ثبت اجازه نامه محاسبه می گردد.

(۳) دارندۀ اجازه نامۀ اکتشافی ذخایرسنگ مکلف است، پلان کاهش اثرات کاری و پلان بازسازی را مطابق احکام این

دمعدنکارۍ دمقـــررې دحکمونـــو مطابق ترتیب کړي، دتصمیم نیولو لپاره یې د ژونـــدچاپېریا ل ســـاتنې دیپارتمنت ته وسپاري. دجوازلیک لرونکی دژوندچاپېریال ســـاتنې د دیپارتمنت د تصدیق تر ترلاسه کولو پورې اکتـــشافي فعالیـــت نـــشي پیل کولای.

(۴) د ډبرو د زېرمو د اکتـــشاف اجازه لیک لرونکی مکلـــف دی د روغتیایي چارو، دکار د خوندیتوب، د بشر د حقوقو ، له اوبـــو څخـــه د ګټې اخستنې ، د ژوند چاپېریال ساتنې او د هغـــو ټولنـــو چـــې د اکتشافي فعالیتونو په پایلـــه کـــې زیانمنې کېږي قوانین او مقررات په پام کې ونیسي .

(۵) د ډبرو د زېرمو د اکتـــشاف اجازه لرونکی مکلف دی ، د خپلې اړوندې ساحې د پروفیـــل د ټولـــو نمونو جوړه یې (دوبلیکیت) نمونې، مغـــزي تراشـــه (برمـــه کـــاری) قانون و مقـــررهٔ معـــدن کـــاری ترتیب نمـــوده، جهـــت اتخـــاذ تصمیم به دیپارتمنـــت حفاظـــت محیط زیست بـــسپارد. دارنـــدهٔ اجـــازه نامـــه الـــی حـــصول تصدیق دیپارتمنت حفاظت محیط زیست به فعالیت اکتشافی آغـــاز کرده نمی تواند.

(۴) دارنـــدهٔ اجـــازه نامـــهٔ اکتشافی ذخایر سنگ مکلف است، قوانین و مقررات امـــور صـــحی، حفـــظ ایمنـــی کـــار،حقوق بـــشر،استفاده از آب، حفاظـــت محـــیط زیـــست و محافظـــت اجتماعـــات را کـــه در نتیجه فعالیـــت هـــای اکتـــشافی متضرر می گردند، رعایت نماید.

(۵) دارندهٔ اجازه نامهٔ اکتـــشافی ذخیرهٔ ســـنگ مکلـــف اســـت، نمونه های جوره ای (دوبلیکیـــت) تمام نمونه های پروفیـــل، تراشـــهٔ مغزی (برمه کاری) ساحهٔ مربـــوط

راټـــول او وســـاتي ، د څېړنـــې په وخت کې يـــې د جيـــالوجۍ د سروې ادارې په واک کې ورکړي .

خود را جمع آوری و حفظ نموده، حین بررسی، بدسترس مـــسئولین ادارۀ سروی جیالوجی قراردهد.

د پرېښودو، فسخ، د کار د پايتـــه رسېدو يا د اجازه ليک د اعتبـــار د مودې د پايته رسېدو په صورت کې نمونې د جيالوجۍ د سروې ادارې ته وسپاري .سربېره د اجازه ليـــک لرونکی مکلف دی د خپل فعاليت ليکلي سندونه وساتي او د اکتشافي فعاليتونو د پرمختـــګ رپـــوټ او ترلاسه شوي معلومات د معدنکارۍ د مقـــررې د حکمونـــو مطـــابق د جيالوجۍ د سروې ادارې ته تسليم کړي .

در صورت واگذاری، فسخ، توقف کار و یا اختتام مدت اعتبار اجازه نامـــه، نمونـــه هـــا را بـــه ادارۀ سروی جیالوجی بسپارد . علاوتاً دارندۀ اجازه نامۀ مکلـــف است اسناد کتبی فعالیت خـــود را حفظ نموده و راپـــور پیـــشرفت فعالیت های اکتشافی و معلومـــات حاصله را طبـــق احکـــام مقـــررۀ معـــــدن کـــــاری بـــــه ادارۀ ســـــروی جیـــــالوجی تـــــسلیم نماید.

(٦) د اجازه ليک لرونکی کولای شي د ګمرکونو د قانون د حکمونو مطـــــابق نمـــــونې دمنرالـــــي موادو د فيصدۍ د ټاکلو لپاره بهرته واستوي او لدې د مخه مکلف دی، د نومړو نمونـــو تـــشريح چـــې د هغو شمېر، حجم او وزن پکـــې

(٦) دارندۀ اجازه نامه می توانـــد بانظرداشت احکام قانون گمرکات، نمونه ها را جهت تعیین فیـــصدی مواد منرالی به خارج بفرستد و قبل از آن مکلف است، تشریح نمونـــه هـــای متـــذکره را کـــه شـــامل تعداد،حجم و وزن آنها می گردد،

شاملېږي د جيالوجۍ د سروې اداري ته وړاندې کړي .

له توليداتو څخه ګټه اخستنه

دري څلوېښتمه ماده :

د ډبرو د زېرمو د اکتشاف اجازه لرونکی په هغهٔ صورت کې له اکتشافي فعاليتونو څخه له ترلاسه شوو توليداتو څخه ګټه اخستلای شي چې د ګټې اخستنې ډول يې ځانته نه وي غوره کړی ، د اکتشافي فعاليتونو د سرته رسولو لپاره اړين وي او له استخراج د مخه يې د کانونو د پلټنې اداري ته خبر ورکړی وي .

د ډبرو له زېرمو څخه د ګټې اخستنې اجازه ليک

څلورڅلوېښتمه ماده :

(۱) د ډبرو له زېرمو څخه د ګټې اخستنې اجازه ليک داړوندې ساحې لپاره د داوطلبۍ پربنسټ ددې قانون د پنځلسمې مادې له په نظر کې نيولو سره دډبرو د زېرمې

به ادارهٔ سروی جيالوجی ارايه نمايد.

استفاده از توليدات

مادهٔ چهل وسوم :

دارندهٔ اجازه نامهٔ اکتشافی ذخاير سنگ در صورتی از توليدات بدست آمدهٔ فعاليت های اکتشافی استفاده نموده می تواند که شکل بهره برداری را به خود اختيار نکرده، جهت انجام فعاليت های اکتشافی ضروری بوده و از استخراج آن قبلاً به ادارهٔ تفتيش معادن اطلاع داده باشد.

اجازه نامهٔ بهره برداری از ذخاير سنگ

مادهٔ چهل و چهارم :

(۱) اجازه نامهٔ بهره برداری ذخاير سنگ ازطرف وزارت معادن به دارندهٔ اجازه نامهٔ اکتشافی ذخيرهٔ سنگ برای ساحهٔ مربوط به اساس

داجازه لیک لرونکي تــه دلانــدې شرایطود بشپړولو په صورت کــې دکانونو وزارت لخــوا ورکــول کېږي :

۱- په هغهٔ صورت کــې چــې د اکتشافي اجازه لیک لرونکــی ، د ډبرو د زېرمې د اکتشاف په برخــه کې د اجازه لیک د مندرجاتو مطابق خپل مکلفیتونه سرته رسولي وي .

۲- په هغهٔ صورت کې چې د ډبرې له زېرمې څخه د ګټې اخــستنې د اجازه لیک په ورکولو پورې اړوند شرایط یــې د ډبــرو د زېرمــې د اکتشافي اجازه لیــک د اعتبــار د مودې لــه تېرېــدو لږترلــږهٔ درې میاشتې د مخه د دې قــانون او د معدنکارۍ د مقــررې د حکمونــو مطابق بشپړ کړي وي .

(۲)لـــه ســـنګ کنـــې څخـــه دګټـــې اخـــستنې اجـــازه لیـــک دکـــانـــونو وزارت لـــخـــوا غوښتنلیک ورکونکي شخص ته هغه

داوطلبـــی بانظرداشـــت مـــادهٔ پانزدهم ایــن قــانون درصــورت اکمــا ل شــرایط ذیــل اعطــا می گردد:

۱- درصـــورتی کـــه دارنـــدهٔ اجازه نامهٔ اکتشافی مکلفیت های خود را طبق مندرجات اجازه نامه در بخش اکتشاف ذخیرهٔ ســنگ انجام داده باشد.

۲- درصورتی کـــه شـــرایط مربوط به اعطــای اجــازه نامــهٔ بهره برداری از ذخیــرهٔ ســنگ را مطــابق احکــام ایــن قــانون و مقررهٔ معــدنکاری حــد اقــل سه ماه قبــل از انقــضای مــدت اعتبــار اجــازه نامــهٔ اکتــشافی ذخیـــرهٔ ســـنگ، تکمیـــل نموده باشد.

(۲) اجازه نامــهٔ بهــره بــرداری از ســنگ کنــه از طــرف وزارت معــادن بــرای شــخص درخواست کننده زمــانی اعطــا

وخت ورکول کېدی شي چې پدې قانون او د معدنکارۍ په مقرره کې درج شوي شرایط او مکلفیتونه یې ددې قانون د پنځلسمې مادې مطابق بشپړ کړي وي .

(۳) که چېرې مالک یا هغه شخص چې ځمکه یې په تصرف کې ده ، غوښتي وي له ځمکې څخه ډبرې د سوادګرۍ په منظور استخراج کړي، مکلف دی پدې هکله اړوند اجازه لیک لاس ته راوړي . د شخصي اړتیا په منظور د ډبرو استخراج لدې حکم څخه مستثني دی . پدې حالت کې هم ګټه اخستونکی د ژوند چاپېریا ل ساتنې، روغتیا او د کار د خوندي ساتلو د قوانینو او مقرراتو په پام کې نیولو باندې مکلف دی .

(۴) د پروسس د وخت مودې په شمول له سنګ کنې څخه د ګټې اخستنې د غوښتنلیک د وړاندې کولو شرایط او ډول د معدنکارۍ

شده می تواند که شرایط و مکلفیت های مندرج این قانون و مقررهٔ معدنکاری را مطابق مادهٔ پانزدهم این قانون اکمال نموده باشد.

(۳) هرگاه مالک یا شخصی که زمین در تصرف وی قراردارد، خواسته باشد از زمین، سنگ را به منظور تجارت استخراج نماید، مکلف است اجازه نامهٔ مربوط را در زمینه بدست آورد. استخراج سنگ به منظور ضرورت شخصی از این حکم مستثنی است. در این حالت نیز استفاده کننده مکلف به رعایت قوانین و مقررات حفاظت محیط زیست، صحت و حفظ ایمنی کار می باشد.

(۴) شرایط و طرز ارایهٔ درخواست برای بهره برداری از سنگ کنه به شمول مدت زمان برای پروسس در مقررهٔ معدن کاری توضیح

په مقرره کې توضیح کېږي چې د لاندې مطالبو لرونکي دي:

۱- د غوښتونکي لخوا د مالي امکاناتو او د هغو د مدرک وړاندې کول (څرګندول) .

۲- د وړاندیز شوو پانګو اچونو او اړوندو ټولنو لپاره د هر ډول ټولنیزو- اقتصادي مرستو د سرته رسولو په شمول د اکتشافي پلان موجودیت .

۳- د ژوند په چاپېریال او د هغهٔ په ټولنیزو اغېزو پورې د اړوندو موضوعګانو ارزول .

۴- د ژوند چاپېریال د منجمنت، له کار څخه د را پیدا شوو ټولنیزو منفي اغېزو د راټیټولو، د تر ګټې اخستنې لاندې کان د ساحې د بیا جوړونې او د سنګ کنې د کار د پای ته رسولو د پلان موجودیت .

(۵) د کانونو د کادستر اداره د دمخه ثبت شوو منرالي حقوقو له په پام کې نیولو سره له سنګ کنې

می گردد که حاوی مطالب ذیل می باشد:

۱- ارایهٔ امکانات مالی و مدرک آن از طرف درخواست کننده.

۲- موجودیت پلان اکتشافی به شمول سرمایه گذاری های پیشنهاد شده و انجام هر نوع معاونت های اجتماعی- اقتصادی برای اجتماعات مربوط.

۳- ارزیابی موضوعات مربوط به محیط زیست و تاثیرات اجتماعی آن .

۴- موجودیت پلان منجمنت محیط زیست ، کاهش اثرات منفی اجتماعی ناشی از کار، بازسازی ساحهٔ معدن مورد بهره برداری و ختم کار سنگ کنه .

(۵) ادارهٔ کادستر معادن بانظرداشت حقوق منرالی قبلاً ثبت شده، اجازه نامهٔ بهره برداری

څخه د ګټې اخستنې اجازه لیک د یوې ټاکلې ساحې لپاره د هغو ریزرفونو او محدودیتونو له په پام کې نیولو سره چې د کانونو وزارت لخوا په هغو ساحو باندې وضع شوي دي ، د هغهٔ د صادرېدو د نېټې پر بنسټ ثبتوي، خو دا چې نوموړی غوښتنلیک اصلاً منل شوی نه وي .

(٦) په هغهٔ صورت کې چې له سنګ کنې څخه د ګټې اخستنې د اجازه لیک غوښتنلیک تر اجراء لاندې وي ، په یاده شوې موده کې د نظر وړ ساحې دننه نور غوښتنلیکونه په کلي یا قسمي توګه نه منل کېږي .

(۷) په هغهٔ صورت کې چې د اکتشافي اجازه لیک د ګټې اخستنې په اجازه لیک باندې د بدلولو لپاره غوښتنلیک تر اجراء لاندې وي او د اکتشافي اجازه لیک د اعتبار موده پای ته ورسېږي ،پدې صورت

سنگ کنه را برای یک ساحهٔ معین بارعایت ریزرف ها و محدودیت های که از طرف وزارت معادن بر آن ساحات وضع گردیده، به اساس تاریخ صدور آن ثبت می نماید، مگر اینکه درخواست مذکور اصلاً مورد قبول قرار نگرفته باشد.

(٦) درصورتی که درخواست اجازه نامهٔ بهره برداری از سنگ کنه تحت اجرا قرار داشته باشد، سایر درخواست ها در ساحهٔ مورد نظر بطور کلی یا قسمی در مدت متذکره پذیرفته نمی شود.

(۷) درصورتی که درخواست برای تبدیل اجازه نامهٔ اکتشافی به اجازه نامهٔ بهره برداری تحت اجرا قرارداشته و مدت اعتبار اجازه نامهٔ اکتشافی ختم گردد، در این صورت مدت اعتبار

کې د اکتشافي اجازه لیک د اعتبار موده پدې هکله د تصمیم نیولو تر وخته پورې ددې قانون له پنځلسمې مادې سره سم، تمدید کېدلی شي .

له سنګ کنې څخه د ګټې اخستنې د اجازه لیک د لرونکي حقوق

پنځه څلوېښتمه ماده :

(۱) له سنګ کنې څخه د ګټې اخستنې د دایمي یا مؤقتي اجازه لیک لرونکی کولای شي په هغه ساحه کې چې ورکول شوې ده ، د اجازه لیک د اعتبار د مودې په ترڅ کې اکتشافي ، پر مختیايي او له ډبرینو موادو څخه د ګټې اخستنې فعالیتونه په انحصاري توګه سرته ورسوي.

(۲) د اجازه لیک لرونکی کولای شي د معدنکاری د مقررې او نورو تقنیني سندونو د حکمونو له په پام کې نیولو سره لاندې چارې هم سر

اجازه نامهٔ اکتشافی الی اخذ اتخاذ تصمیم، در مورد مطابق ماده پانزدهم این قانون تمدید شده می تواند.

حقوق دارندهٔ اجازه نامهٔ بهره برداری از سنگ کنه

مادهٔ چهل و پنجم :

(۱) دارندهٔ اجازه نامهٔ بهره برداری از سنگ کنهٔ دایمی یا مؤقتی می تواند در ساحهٔ که برایش اعطا گردیده، در خلا ل مدت اعتبار اجازه نامه فعالیت های اکتشافی، انکشافی و بهره برداری از مواد سنگی را طور انحصاری انجام دهد.

(۲) دارندهٔ اجازه نامه می تواند با نظرداشت احکام مقررهٔ معدنکاری وسایر اسناد تقنینی امور ذیل را

ته ورسوي :

۱- د ګټې اخستنې او پروسس لپاره د اړتيا وړ تأسيساتو ودانول او د د ستګاوو نصبول .

۲- له اړوندې ساحې څخه د ترلاسه شوو منرالي موادو او بډايو شوو موادو خوندی کول ، ساتل ، کارول ، لېږدول او پلورل.

۳- د اړوندې ساحې د ګټې اخستنې له زېرمو څخه د تر لاسه شوو ډبرينو موادو پروسس يا د شکل بدلول .

(۳) د سنګ کنې له ساحې څخه د ګټې اخستنې د دايمي يا مؤقتي اجازه ليک د اعتبار په موده کې ، له هغې څخه د ګټې اخستنې يا په اجازه ليک کې د شاملې ساحې په ټوله يا يوه برخه کې د منرالي موادو له پاتو شونو څخه د ګټې اخستنې لپاره نور غوښتنليکونه له پړاوونو څخه نشی تېريدی. د دې قانون په نولسمه ماده کې درج شوي حالات

نيز انجام دهد:

۱- اعمار تأسيسات و نصب دستگاه های مورد نياز برای بهره برداری و پروسس.

۲- حفظ، نگهداشت، کاربرد، انتقال و فروش مواد منرالی حاصله از ساحهٔ مربوط و مواد غنی سازی شده .

۳- پروسس يا تغيير شکل مواد سنگی حاصله از ذخاير ساحهٔ بهره برداری مربوط.

(۳) طی مدت اعتبار اجازه نامهٔ دايمی يا مؤقتی بهره برداری از ساحهٔ سنگ کنه ساير درخواست ها برای بهره برداری از آن يا از بقايای مواد منرالی در يک قسمت يا تمام ساحهٔ شامل اجازه نامه، طی مراحل شده نمی تواند.حالات مندرج مادهٔ نزدهم اين قانون از اين حکم

لدې حکم څخه مستثني دي .

له سنګ کنې څخه د ګټې اخستنې د اجازه لیک د اعتبار موده

شپږ څلوېښتمه ماده:

(۱) له سنګ کنې څخه د دایمي ګټې اخستنې د اجازه لیک د اعتبار موده ، د کانونو د کادستر په اداره کې د هغهٔ د ثبت له نېټې څخه لس کاله ده. دغه موده د یوې په بلې پسې پنځه کلنو دورو لپاره د زېرمو تر پایته رسېدو پورې چې تر ګټې اخستنې لاندې دي نوې کېدی شي، پدې شرط چې داجازه لیک لرونکي، د ساحې د ځمکې د سطح حق الاجاره د هغې په وخت او زمان ورکړې وي او نور اړوند مکلفیتونه یې د دې قانون او د معدنکارۍ د مقررې او اجازه لیک دحکمونو مطابق تر سره کړي وي .

(۲) له سنګ کنې څخه د ګټې اخستنې د مؤقتي اجازه لیک د اعتبار موده په اړوند اجازه لیک کې

مستثنی است.

مدت اعتبار اجازه نامهٔ بهره برداری از سنگ کنه

مادهٔ چهل و ششم:

(۱) مدت اعتبار اجازه نامهٔ بهره برداری دایمی از سنگ کنه از تاریخ ثبت آن در ادارهٔ کادستر معادن ده سال می باشد. این مدت برای دوره های پنج سالهٔ متوالی الی ختم ذخایر که مورد بهره برداری قرار دارد، تجدید شده می تواند، مشروط بر اینکه دارندهٔ اجازه نامه، حق الاجارهٔ سطح زمین ساحه را به وقت و زمان آن تأدیه کرده و سایر مکلفیت های مربوط را طبق احکام این قانون، مقررهٔ معدنکاری و اجازه نامه انجام داده باشد .

(۲) مدت اعتبار اجازه نامهٔ مؤقتی بهره برداری از سنگ کنه در اجازه نامهٔ مربوط درج می گردد. حد

درجېږي ، دغه موده زيات نه زياته د کانونو د کادستر په اداره کې د هغهٔ د ثبت له نېټې څخه له دوو کلونو څخه نشي زياتېدی .

له سنګ کنې څخه د ګټې اخستنې مؤقتي اجازه ليک د نوي کېدو وړ ندی . د اجازه ليک لرونکی کولای شي د هماغې ساحې لپاره د نوي مؤقتي اجازه ليک د ترلاسه کولو په غرض ، اقدام وکړي .

دځمکې دسطحي ساحه او دهغې دحدودو ټاکل

اووه څلوېښتمه ماده :

(۱) له سنګ کنې څخه د ګټې اخستنې د اجازه ليک تر پوښښ لاندې د ځمکې د سطحي ساحه ، په اجازه ليک کې درجېږي او زيات نه زياته يې په لاندې توګه ده :

۱- له سنګ کنې څخه د دايمي ګټې اخستنې د اجازه ليک لپاره دوه کيلومتره مربع .

۲- له سنګ کنې څخه د مؤقتي

اکثر اين مدت از تاريخ ثبت آن درادارهٔ کادستر معادن بيش از دو سال بوده نمی تواند .

اجازه نامهٔ مؤقتی برای بهره برداری از سنگ کنه قابل تجديد نمی باشد. دارندهٔ اجازه نامه می تواند جهت حصول اجازه نامهٔ مؤقتی جديد برای همان ساحه اقدام نمايد.

ساحهٔ سطح زمين وتعيين حدود آن

مادهٔ چهل و هفتم :

(۱) ساحهٔ سطح زمين تحت پوشش اجازه نامهٔ بهره برداری از سنگ کنه، در اجازه نامه درج شده و حد اکثر آن قرار ذيل می باشد:

۱- برای اجازه نامهٔ بهره برداری دايمی از سنگ کنه، دو کيلو متر مربع.

۲- برای اجازه نامهٔ بهره برداری

ګټې اخستنې د اجازه لیک لپاره ، یو هکتار یا لس زره متر مربع .

(۲) له سنګ کنې څخــه دګټــې اخستنې داجازه لیک لرونکی مکلف دی خپله دپام وړساحه دمعدنکاری د مقررې دحکمونو او ترلاسه شوو تجربو مطابق ، سروې او په نــښه کړي، پرته لدې د کانونو پلټونکی په سروې او په نښه کولــو پــورې اړوندې چــارې د اجــازه لیــک دلرونکي په لګښت سرته رسوي .

(۳) شخص او شریکان نشي کولای په عین وخت کې ددې قانون لــه پنځلسمې مادې سره سم د ډبرو له کان څخه د ګټې اخستنې له لــسو دایمي اجازه لیکونو یا له شلو مؤقتي اجازه لیکونو څخه زیات ترلاســه کړي.دولت لــدې حکــم څخــه مستثني دی .

موٴقتی از سنگ کنه، یک هکتار یا ده هزارمتر مربع.

(۲) دارندۀ اجازه نامۀ بهره برداری از سنگ کنه مکلف است ســاحۀ مورد نظر خویش را طبق احکــام مقررۀ معدنکاری و تجارب حاصله، سروی و علامت گذاری نماید، در غیر آن مفتش معادن، امور مربوط به سروی و علامت گذاری را بــه مــصرف دارنــدۀ اجــازه نامــه انجام می دهد.

(۳) شخص وشرکا نمــی تواننــد در عــین زمــان مطــابق مــادۀ پــانزدهم ایــن قــانون بــیش از ده اجازه نامۀ دایمی یا بیــست اجــازه نامــۀ مــؤقتی بهره بــرداری ازمعــدن ســنگ رابدست آورند. دولت ازاین حکم مستثنی است.

له سنګ کنې څخــه د ګټــې اخستنې د اجازه لیک لرونکي مکلفیــت هــای دارنــدۀ اجازه نامــۀ بهــره بــرداری

مکلفیتونه

اته څلوېښتمه ماده :

(۱) له سنګ کنې څخه د ګټې اخستنې د اجازه لیک لرونکی د هغې ځمکې د سطحي د حق الاجارې په ورکولو مکلف دی چې اندازه او موده یې د معدنکارۍ په مقرره کې توضیح کېږي .

(۲) له سنګ کنې څخه د ګټې اخستنې د اجازه لیک لرونکی مکلف دی څو د ثبت له نېټې څخه د شپږو میاشتو مودې په ترڅ کې د ګټې اخستنې فعالیتونه پیل کړي .

(۳) له سنګ کنې څخه د ګټې اخستنې د اجازه لیک لرونکی کولای شي ، د اړوندې ساحې د ننه زېرمې د پرمختیايي او ژوند چاپېریال ساتنې د ادارې د پلان مطابق استخراج او ګټه ور څخه واخلي. په پلانونو او عملي مطالعاتو کې هر ډول بدلون د کانونو وزارت د تصمیم له نیولو وروسته د

از سنگ کنه

مادۀ چهل وهشتم :

(۱) دارندۀ اجازه نامۀ بهره برداری از سنگ کنه مکلف به پرداخت حق الاجارۀ سطح زمینی می باشد که اندازه و مدت آن در مقررۀ معدن کاری توضیح می گردد.

(۲) دارندۀ اجازه نامۀ بهره برداری از سنگ کنه مکلف است فعالیت های بهره برداری را از تاریخ ثبت در خلال مدت شش ماه آغاز نماید.

(۳) دارندۀ اجازه نامۀ بهره برداری از سنگ کنه می تواند، ذخایر داخل ساحۀ مربوط را مطابق پلان انکشافی و ادارۀ حفاظت محیط زیست استخراج و از آن بهره برداری نماید. هرنوع تغییر در پلان ها و مطالعات عملی بعد از اتخاذ تصمیم وزارت

معدنکارۍ د مقـــررې د حکمونـــو مطابق صورت مومي .

له سنګ کنې څخه دګټې اخستنې د اجازه لیک لرونکی مکلف دی، د روغتیايي چارو، د کار د خوندیتوب د ساتنې ، د بشر د حقوقو ، له اوبو څخه د ګټې اخـــستنې ، د ژونـــد چاپېریال ساتنې او له هغو ټولنو څخه چې د ګټې اخستنې د فعالیتونو لـــه امله زیان مـــومي، د خونـــدیتوب قوانین او مقررات هم په پام کـــې ونیسي .

(۴) له سنګ کنې څخـــه د ګټـــې اخستنې د اجازه لیـــک لرونکـــی مکلف دی د خپلو فعالیتونو لیکلي ســـندونه وســـاتي او د متنـــاوب پرمختګ اړونـــد رپـــوټ چـــې د فعالیت، پانګې اچونې ، تولیـــداتو ، خرڅلاو ، عوایدو ، د ارزول شوو ریزرفونو د معلوماتو او نورو هغـــو معلوماتو چې د معدنکارۍ په مقرره کې اټکـــل شـــوي دي د شـــرحې

معادن مطابق احکام مقررهٔ معـــدن کاری صورت می گیرد.

دارندهٔ اجـــازه نـــامهٔ بهره برداری از سنگ کنـــه مکلـــف اســـت، قوانین و مقررات امـــور صـــحی، حفـــــظ ایمنـــــی کـــــار، حقـــوق بـــشر،استفاده از آب، حفاظـــت محـــیط زیـــست و حفاظـــــت از اجتماعاتیکـــــه از اثر فعالیت های بهره بـــرداری متـــضرر مـــی گـــردد، نیـــز رعایت نماید.

(۴) دارنـــدهٔ اجـــازه نامـــهٔ بهـــره بـــرداری از ســـنگ کنـــه مکلف اســـت اســـناد تحریـــری فعالیت های خویش را حفظ نموده و راپور پیشرفت متناوب مربـــوط را که حـــاوی شـــرح فعالیـــت، سرمایه گذاری هـــا، تولیـــدات، فـــروش، عوایـــد، معلومـــات ریزرف های ارزیابی شده و ســـایر معلوماتیکه درمقـــررهٔ معـــدنکاری

لرونکی وي لږترلږۀ په کال کې یوځل د کانونو وزارت ته وړاندې کړي .

د کاني موادو له پاتو شونو او مصنوعي زېرمو څخه ګټه اخستنه

نهه څلوېښتمه ماده :

(۱) د ګټې اخستنې د جوازلیک لرونکی ، دکاني موادو له پاتو شونو او دمنرالي موادوله مصنوعي زېرمو څخه چې په اړونده ساحه کې قرار لري، دګټې اخستنې د حق لرونکی دی، خو داچې دګټې اخستنې اجازه لیک په څرګنده توګه دکاني موادو له پاتو شونو اومصنوعي زېرمو څخه ګټه اخستنه منع کړې وي .

(۲) له سنګ کنې څخه دګټې اخستنې داجازه لیک لرونکی، ددې قانون د پنځلسمې مادې اود معدن کاري دمقررې مطابق دسنګ کنې د ساحې له دننه منرالونو څخه دګټې اخستنې دحق لرونکی دی. خوداچې

پیشبینی شده است، حد اقل سال یک مرتبه به وزارت معادن ارائه نماید .

بهره برداری از بقایای مواد معدنی و ذخایر مصنوعی

مادۀ چهل ونهم :

(۱) دارندۀ جوازنامۀ بهره برداری حق بهره برداری، از بقایای مواد معدنی وذخایر مصنوعی مواد منرالی را که در ساحۀ مربوط قرار دارد، دارا می باشد، مگر اینکه جواز نامه به صورت صریح، بهره برداری را از بقایای مواد معدنی و ذخایر مصنوعی منع قرار داده باشد.

(۲) دارندۀ اجازه نامۀ بهره برداری از سنگ کنه، حق بهره برداری از منرال های داخل ساحۀ سنگ کنه را مطابق مادۀ پانزدهم این قانون ومقررۀ معدن کاری دارا

اجازه لیک پــه څرګنــده توګــه دمنرالونــو لــه پــاتو شــونو او مصنوعي زېرمو څخه ګټه اخــستنه منع کړې وي .

(۳) له سنګ کنې څخــه د ګټــې اخستنې د جواز لیک یــاد ګټــې اخستنې د اجازه لیــک لرونکــی کولای شي په اړونده ساحه کې دننه د کاني موادو له پــاتو شــونو یــا مصنوعي زېرمو څخه دګټې اخستنې حق بل شخص ته ولېږدوي . پــدې حالت کې له سنګ کنې څخــه د ګټې اخستنې په جواز لیک یا دګټې اخستنې په اجازه لیک پورې نــور اړوند حقــوق پخپلــه هغــۀ تــه پاتې کېږي.

له سنګ کنې څخه دګټې اخستنې دجواز لیک لرونکی کولای شي، د معدنکارۍ د مقررې له حکمونــو سره په مطابقت کې بــل شــخص ته د ګټې اخستنې د جــواز لیــک یــا اجــازه لیــک د لېږدولــو او

می باشد. مگر اینکه اجازه نامــه به صورت صریح، بهره بــرداری از بقایای منرالها و ذخایر مصنوعی را منع قرار داده باشد.

(۳) دارندۀ جوازنامۀ بهره برداری یا اجازه نامۀ بهره برداری از سنگ کنه می تواند حق بهره برداری از بقایــــای مــــواد معــــدنی یــــا ذخایرمــــصنوعی داخــــل ســاحۀ مربــوط را بــه شــخص دیگری انتقــا ل دهــد. در ایــن حالــت ســایر حقــوق مربــوط جوازنامــۀ بهــره بــرداری یــا اجــازه نامــۀ بهــره بــرداری از ســنگ کنــه بــرای خــودش باقی می ماند.

دارندۀ جوازنامه یا اجازه نامۀ بهره برداری از سنگ کنه می تواند در مطابقت به احکام مقــررۀ معــدن کاری در مورد انتقــا ل قــسمی جوازنامه و اجــازه نامــۀ بهــره بــرداری یــا تغییــر شــکل آن

یا د شکل د بدلولو په هکله اقدام وکړي .

(۴) د کاني فاضله موادو پاتې شوني او دسنګ کنې مصنوعي زېرمې چې د ګټې اخستنې په جوازلیک یا اجازه لیک کې شاملې ندي، کېدی شي د ګټې اخستنې دجوازلیک یا اجازه لیک په ترلاسه کولو سره له هغې ساحې څخه چې پکې نوموړي مواد قرار لري، ګټه واخلي .

حرفه یي ګټه اخستنه

پنځوسمه ماده :

(۱)که چېرې تخنیکي او اقتصادي عوامل یې ثابته کړي چې له اړوندو زېرمو څخه صنعتي او نیمه صنعتي ګټه اخستنه صورت نشي موندی، پدې حالت کې استخراج په حرفه یي شکل ، دحرفه یي ګټې اخستنې داجازه لیک له ترلاسه کولو وروسته صورت مومي.

(۲) د شرایطو لرونکي شخص ته د حرفه یي ګټې اخستنې اجازه لیک د به شخص دیګر اقدام نماید.

(۴) بقایای مواد فاضله معدنی و ذخایر مصنوعی سنګ کنه را که شامل جوازنامه یا اجازه نامهٔ بهره برداری نمی باشد، می توان با بدست آوردن جوازنامه یا اجازه نامهٔ بهره برداری از ساحهٔ که در آن مواد مذکور قرار دارد، بهره برداری نمود.

بهره برداری حرفه یی

مادهٔ پنجاهم:

(۱) هرگاه عوامل تخنیکی و اقتصادی ثابت نماید که بهره برداری صنعتی و نیمه صنعتی از ذخایر مربوط صورت گرفته نمی تواند، در این حالت استخراج به شکل حرفه یی بعد از اخذ اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی صورت می گیرد.

(۲) اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی از طرف وزارت معادن برای

کانونو وزارت لخوا ددې قانون او دمعدنکارۍ د مقررې د حکمونـــو مطابق ورکول کېږي .

د غوښتنلیک د وړاندې کولو ډول او دپړاوونو دتېرولو او نورو اړوندو اجراآتو دمودې ټاکل دمعدنکارۍ په مقرره کې توضیح کېږي.

(۳) دهغې ساحې په هکله چـــې د مخه ثبت شـــوې وي (دموجـــودو اجازه لیکونـــو او جوازلیکونـــو ، ریزرفونو او هغو محدودیتونو پـــه شمول چې د کانونو وزارت لخـــوا پرساحې باندې وضع شوي دي) د موجودو منرالي حقوقو له په پام کې نیولو سره دهماغې ساحې لپـــاره د حرفه یي ګټې اخستنې داجازه لیک دترلاسه کولو لپاره غوښـــتنلیک ، دکانونو دکادســـترد اداري لخـــوا دنېټې په ترتیب سره ثبتېږي، خو دا چې غوښتنلیک رد شوی وي.

(۴) دهغې ساحې په هکله چې د یوۀ یا څو نورو منرالي حقوقو په واسطه

شخص واجد شرایط طبق احکـــام این قانون و مقررۀ معـــدن کـــاری اعطا می گردد.

طرز ارایـــۀ درخواســـت وتعیـــین مـــدت طـــی مراحـــل و ســـایر اجـــراآت مربـــوط در مقـــررۀ معدن کاری توضیح می گردد.

(۳) با رعایت حقوق منرالی موجود در مورد ساحه ای که قبلاً ثبـــت شده باشد (به شمول اجازه نامه ها و جوازنامـــه هـــای موجـــود، ریزرف ها و محـــدودیت هاییکـــه بالای ساحه از طرف وزارت معادن وضع شده باشـــد) در خواســـت غـــرض کـــسب اجـــازه نامـــۀ بهـــره بـــرداری حرفـــه یـــی بـــرای همـــان ســـاحه از طـــرف ادارۀ کادستر معادن به ترتیب تاریخ ثبت مـــی گـــردد، مگـــر اینکـــه درخواست رد شده باشد.

(۴) اجازه نامۀ بهره برداری حرفه یی در مورد ساحه ای که توســـط

ترپوښښ لاندې راغلې وي، دګټې اخستنې اجازه لیک نشي ورکول کېدی خو داچې د منرالي حقوقو د لرونکي مخکنۍ لیکلې موافقه یې ترلاسه کړې وي .

دکانونو وزارت کولای شي دحرفه یي ګټې اخستنې د اجازه لیک دترلاسه کولو په اړه غوښتنلیک ، له تحلیل او ارزونې وروسته په هغهٔ صورت کې چې د حرفه یي ګټې اخستنې د دمخني اجازه لیک دفعالیت د سکتګۍ او دعملیاتو په چارو کې د ګډوډۍ سبب شي، رد کړي.

(۵) د حرفه یي ګټې اخستنې داجازه لیک کلنی فیس او نوي کول یې دمعدنکارۍ دمقررې مطابق ټاکل کېږي .

(٦) دحرفه یي ګټې اخستنې داجازه لیک داعتبار موده دوه کاله ده. ددې قانون اودمعدنکارۍ دمقررې دحکمونو له په پام کې

یک یا چند حقوق منرالی دیگر تحت پوشش قرار گرفته باشد، اعطا شده نمی تواند، مگر اینکه اجازهٔ قبلی دارندهٔ حقوق منرالی را طور کتبی حاصل نموده باشد.

وزارت معادن می تواند بعد از تحلیل و ارزیابی، درخواست مبنی بر کسب اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی را درصورتی که سبب سکتگی در فعالیت و ایجاد اختلا ل در امور عملیات اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی قبلی گردد، رد نماید.

(۵) فیس سالانهٔ اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی و تجدید آن مطابق مقررهٔ معدن کاری تعیین می گردد.

(٦) مدت اعتبار اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی دو سال می باشد. با رعایت احکام این قانون و مقررهٔ

نیولو سره، دکلني فیس او دمنرالونو د رویالیتی په وخت ورکړه او په همغې ساحې کې دمنرالي حقوقو د نورو لرونکو اجازه ، دنوي کولو وړ ده.

معدن کاری، تأدیهٔ به موقع فیس سالانه و رویالتی منرا ل ها و اجازهٔ سایر دارندگان حقوق منرالی درهمان ساحه، قابل تجدید می باشد.

د حرفه یي ګټې اخستنې د اجازه لیک د لرونکي حقوق

یوپنځوسمه ماده :

(۱) د حرفه یي ګټې اخستنې د اجازه لیک لرونکی کولای شي په هغې ساحې کې چې د دهٔ د حرفه یي اجازه لیک تر پوښښ لاندې ده ، ددې قانون او د معدنکاری د مقررې دحکمونو او په اړوند اجازه لیک کې د درج شوو شرایطو له په پام کې نیولو سره د ګټې اخستنې فعالیت عملي کړي.

(۲) د حرفه یي ګټې اخستنې د اجازه لیک لرونکی کولای شي لاندې فعالیتونه هم سرته ورسوي:

۱- په اجازه لیک کې د درج شوي ساحې په دننه کې د تولیدي

حقوق دارندهٔ اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی

مادهٔ پنجاه ویکم :

(۱) دارندهٔ اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی می تواند فعالیت بهره برداری را در ساحه ای که تحت پوشش اجازه نامهٔ حرفه یی وی قراردارد، با رعایت احکام این قانون و مقررهٔ معدن کاری و شرایط مندرج در اجازه نامهٔ مربوط عملی نماید.

(۲) دارندهٔ اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی می تواند فعالیت های ذیل را نیز انجام دهد :

۱- فعالیت های تولیدی در داخل ساحهٔ مندرج

فعالیتونو سرته رسول.

۲- د حرفه يي ګټې اخستنې د توليداتو خوندي کول ، ساتنه ، ګټه اخستنه ، لېږدول او آزادانه پلورل چې له اړوندې ساحې څخه يې استخراج کړي وي يا يې نوموړي موادبډای کړي وي يا نور لاس ته راغلي مواد.

(۳) د حرفه يي ګټې اخستنې اجازه ليک انحصاري حق ندی او لرونکي ته يې د اړوندې ساحې د منرالي حقوقو دلاس ته راوړلو لپاره د لومړيتوب حق نه ورکوي .

ددې قانون د دري پنځوسمې مادې (۴) فقره له دې حکم څخه مستثني ده.

د حرفه يي ګټې اخستنې د ځمکې د سطحې ساحه

دوه پنځوسمه ماده :

(۱) دهغې ځمکې دسطح ساحه چې د حرفه يي ګټې اخستنې ترپوښښ لاندې راځي ، په نوموړي اجازه

اجازه نامه .

۲- حفظ، نگهداشت، استفاده، انتقال و فروش آزادانهٔ توليدات بهره برداری حرفه يی که از ساحهٔ مربوط استخراج نموده يا مواد مذکور را غنی ساخته و يا ساير مواد بدست آمده.

(۳) اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه يی حق انحصاری نبوده و به دارندهٔ آن حق اولیت را جهت بدست آوردن حقوق منرالی داخل ساحهٔ مربوط نمی دهد.

فقرهٔ (۴) مادهٔ پنجاه و سوم اين قانون از اين حکم مستثنی است.

ساحهٔ سطح زمين بهره برداری حرفه يی

مادهٔ پنجاه و دوم :

(۱) ساحهٔ سطح زمينی که تحت پوشش اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه يی قرار می گيرد، در اجازه

لیک کې ټاکل کېږي ، دحرفه یـــي ګټې اخستنې د اجازه لیک له زیاتې نه زیاته ســـاحه دوه زره (۲۰۰۰) متره مربع ده .

(۲) د حرفه یي اجازه لیک لرونکی مکلـــف دی ، اړونـــده ســـاحه دمعدنکاری د مقررې مطابق په نښه (علامت ګذاري) کړي ،دنه سروې او نښې اېښودنې په صورت کـــې ، دکانونو د پلټنې اداره هغه د اجازه لیک لرونکي په لګـــښت ســـرته رسوي.

(۳) شخص نشي کولای د حرفه یي ګټې اخستنې له دوو څخه زیـــات اجازه لیکونه لاس ته راوړي .

د حرفه یي ګټـــې اخـــستنې د اجازه لیک دلرونکي مکلفیتونه

دري پنځوسمه ماده :

(۱)دحرفه یي اجازه لیک لرونکـــی مکلف دی د روغتیا یي چارو، دکار د خونـــدیتوب دســـاتنې، دبـــشر دحقوقو، له اوبوڅخه دګټې اخستنې نامهٔ مذکور تعیین می گردد. حـــد اکثر ساحهٔ اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی دو هزار (۲۰۰۰) متـــر مربع می باشد.

(۲) دارندهٔ اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی مکلف اســـت، ســـاحهٔ مربوط را طبق مقررهٔ معـــدنکاری سروی و علامت گذاری نماید. در صورت عدم ســـروی و علامـــت گذاری، ادارهٔ تفتیش معادن آنرا به مصرف دارندهٔ اجازه نامهٔ حرفه یی انجام می دهد.

(۳) شخص نمی تواند بیش از دو اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی را بدست آورد.

مکلفیت های دارندهٔ اجازه نامـــهٔ بهره برداری حرفه یی

مادهٔ پنجاه و سوم :

(۱) دارنده اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی مکلف اســـت قـــوانین و مقررات امور صحی، حفظ ایمنـــی کـــار، حقـــوق بـــشر، اســـتفاده

د ژوند چاپېريال ساتنې او دهغو ټولنو چې د ګټې اخستنې د اړوندو فعاليتونو له امله زيانمنې کېږي، دساتنې قوانين او مقررات په پام کې ونيسي .

(۲) په هغهٔ صورت کې چې بزګران ، ځمکوال او داړوندې عين ساحې د منرالي حقوقو نور لرونکي دحرفه يي ګټې اخستنې د جواز ليک دلرونکي دفعاليت له امله زيانمن شي،د جواز لرونکي د زيان په جبرانولو مکلف دی .

(۳)که چېرې دحرفه يي ګټې اخستنې د اجازه ليک لرونکی په اړونده ساحه کې د منرالي موادو زېرمه کشف کړي چې د صنعتي او نيمه صنعتي ګټې اخستنې وړتيا ولري، پدې صورت کې مکلف دی د دېرشو ورځو مودې په ترڅ کې موضوع د کانونو دپلټنې ادارې ته خبرورکړي .

د کانونو وزارت د نومورې

از آب ، حفاظت محيط زيست و حفاظت اجتماعاتيکه از اثر فعاليت های مربوط بهره برداری متضرر می گردند، رعايت نمايد.

(۲) درصورتی که دهاقين، زمينداران و ساير دارندگان حقوق منرالی عين ساحهٔ مربوط از اثر فعاليت دارندهٔ جوازنامهٔ بهره برداری حرفه يی،متضرر گردند، دارندهٔ جواز نامه مکلف به جبران خساره می باشد.

(۳) هرگاه دارندهٔ اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه يی در ساحهٔ مربوط ذخيرهٔ مواد منرالی را کشف نمايد که قابليت بهره برداری صنعتی و نيمه صنعتی را داشته باشد، در اين صورت مکلف است در خلا ل مدت سی روز موضوع را به ادارهٔ تفتيش معادن اطلاع دهد.

وزارت معادن بعد از تثبيت

زېرمې د موجوديت لــه تثبيتولــو وروسته د هغې د ګټــې اخــستنې شرايط ټاکي او دحرفه يــي ګټــې اخستنې اجازه ليک د دې قانون د څلور پنځوسمې مادې د(۱) فقرې دحکم مطابق فسخ کوي.

(۴) که چېرې ددې مادې پــه (۳) فقره کې درج کشف شوې زېرمــه دبل شخص د منرالي حقوقــو پــه اړونده ساحه کې موقعيت ونلري ، دحرفه يي ګټې اخستنې د اجــازه ليک لرونکی د همــدې زېرمــې د منرالي حقوقو د ګټې اخــستنې د جوازليک د لاس ته راوړلو لپاره د لومړيتوب حق لري.

(۵) که چېرې ددې مادې پــه (۳) فقره کې درج کشف شوې زېرمه ، دبل شخص د منرالي حقوقــو پــه اړونده ساحه کې موقعيت ولــري، دحرفه يي ګټې اخستنې د اجــازه ليک لرونکی دهمــدغې زېرمــې دمنرالي حقوقو د ګټې اخــستنې د

موجوديت ذخيرهٔ مذکور، شرايط بهــره بــرداری آنــرا تعيــين و اجازه نامهٔ بهره بــرداری حرفــه يی را طبق حکم فقرهٔ (۱) مــادهٔ پنجــاه و چهــارم ايــن قــانون فسخ می نمايد.

(۴) هرگاه ذخيرهٔ کــشف شــدهٔ مندرج فقرهٔ (۳) اين ماده در ساحهٔ مربوط حقــوق منرالــی شــخص ديگری موقعيت نداشــته باشــد، دارنــدهٔ اجــازه نامــهٔ بهــره برداری حرفه يی بــرای بدســت آوردن جواز نامهٔ بهــره بــرداری حقوق منرالــی همــين ذخيــره حق اوليت را دارد.

(۵) هرگاه ذخيرهٔ کــشف شــده مندرج فقرهٔ (۳) اين ماده در ساحهٔ مربوط حقوق منرالی شخص ديگر موقعيت داشته باشد، دارندهٔ اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه يی بــرای بدســت آوردن جوازنامــهٔ بهــره برداری حقــوق منرالــی همــين

جوازلیک د ترلاسه کولو لپاره د لومړیتوب حق نلري ، خو کولای شي د زیان جبران د لګښتونو له هغهٔ مدرک څخه چې د نوموړې زېرمې په کشف کې یې کړي دي، له هغهٔ شخص څخه چې د همدې زېرمې په هکله یې د منرالي حقوقو امتیاز لاسته راوړی دی ، وغواړي.

دزیان دجبران د محاسبې ډول د معدنکاری په مقرره کې توضیح کېږي.

ذخیره، حق اولیت را ندارد، ولی می تواند جبران خساره را از مدرک مصارفیکه در کشف ذخیرهٔ مذکور نموده، از نزد شخصی که امتیاز حقوق منرالی را دربارهٔ همین ذخیره بدست آورده، مطالبه نماید.

طرز محاسبهٔ جبران خساره در مقررهٔ معدن کاری توضیح می گردد.

د حرفه یي ګټې اخستنې د اجازه لیک بېرته اخستل

څلورپنځوسمه ماده :

(۱) د کانونو وزارت په لاندې حالاتوکې د حرفه یي ګټې اخستنې اجازه لیک بېرته اخلي:

۱- د حرفه یي ګټې اخستنې د اجازه لیک د ورکړې په اړه د موجه عواملو نه موجودیت .

۲- په اړونده ساحه کې د نوې زېرمې کشف چې په صنعتي یا نیمه

واپس گیری اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی

مادهٔ پنجاه و چهارم :

(۱) وزارت معادن در حالات ذیل اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی را واپس می گیرد:

۱- عدم موجودیت عوامل مؤجه مبنی بر اعطای اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی .

۲- کشف ذخیرهٔ جدید در ساحهٔ مربوط که به صورت

صنعتي صورت سره دګټې اخستنې وړ وي .

په پورتنيو احوالو کې د حرفه يي ګټې اخستنې د اجازه ليک د بېرته اخستلو موضوع ، دکانونو دکادستر د ادارې لخوا د اجازه ليک لرونکي ته خبرورکول کېږي.

د حرفه يي ګټې اخستنې داجازه ليک لرونکی مکلف دی د حرفه يي ګټې اخستنې د اجازه ليک د بېرته اخستلو د خبرتيا د ترلاسه کولو له نېټې څخه د شپېتو ورځو په موده کې هغه ساحه تخليه کړي.

(۲) په هغهٔ صورت کې چې د حرفه يي ګټې اخستنې د اجازه ليک لرونکی ددې قانون او دمعدنکارۍ د مقررې له حکمونو څخه دخپلو فعاليتونوسرغړونې او نقض د دېرشو ورځو په موده کې لرې نکړي، نوموړی اجازه ليک د کانونو وزارت لخوا بېرته اخستل کېږي او ترنورو دريوکلونو پورې دحرفه يي

صنعتی يا نيمه صنعتی قابل بهره برداری باشد.

در احوال فوق موضوع واپس گيری اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه يی به دارندهٔ اجازه نامه از طرف ادارهٔ کادستر معادن اطلاع داده می شود.

دارندهٔ جوازنامهٔ بهره برداری حرفه يی مکلف است در مدت شصت روز از تاريخ حصول اطلاعيهٔ واپس گيری اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه يی، آن ساحه را تخليه نمايد.

(۲) درصورتی که دارندهٔ اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه يی تخلفات و نقض فعاليت های خود را از احکام اين قانون و مقررهٔ معدن کاری در مدت سی روز مرفوع نسازد، اجازه نامهٔ مذکور توسط وزارت معادن واپس گرفته شده و الی سه سال ديگر حق بدست

ګټې اخستنې داجازه لیک د ترلاسه کولو حق نلري، خو دا چې د اجازه لیک لرونکی دحرفه یي ګټې اخستنې هغه خاص تخنیکي کورس ووایي چې د کانونو وزارت لخوا جوړېږي.

(۳) د حرفه یي ګټې اخستنې داجازه لیک د بېرته اخستلو موضوع ددې قانون په یوولسم فصل کې ددرج شوو حکمونو مطابق داعتراض وړ ده .

د حرفه یي ګټې اخستنې دتخنیک د زده کړه ایز کورس جوړېدل

پنځه پنځوسمه ماده:

دکانونو وزارت د حرفه یي ګټې اخستنې تخنیکي زده کړه ایز کورسونه د جلا کړنلارې مطابق جوړوي.

آوردن اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی را ندارد، مگراینکه دارندهٔ اجازه نامه کورس خاص تخنیکی بهره برداری حرفه یی را فرا گیرد که توسط وزارت معادن ایجاد می گردد.

(۳) موضوع واپس گیری اجازه نامهٔ بهره برداری حرفه یی طبق احکام مندرج فصل یازدهم این قانون قابل اعتراض می باشد.

ایجاد کورس آموزشی تخنیک بهره برداری حرفه یی

مادهٔ پنجاه و پنجم:

وزارت معادن کورس های آموزشی تخنیکی بهره برداری حرفه یی را طبق طرزالعمل جداگانه ایجاد می نماید.

پنځم فصل

نورمنرالي فعالیتونه

فصل پنجم

سایر فعالیت های منرالی

دبنستیزو تأسیساتو د ودانولـــو لپاره اجازه لیک

شپږ پنځوسمه ماده :

(۱) د مـــنرالي حـــقوقو لـــرونکی کولای شـــي دخپلـــو فعـــالیتونو پـــه اړه بنـــستیز تأسیـــسات ودان اووساتي.

(۲)د منرالي حقوقو لرونکی تردغو شرایطو لاندې کولای شي دبنستیزو تأسیساتوپه جوړولـــو لاس پـــورې کړي:

۱- د کـــانونو دکادســـتر دادارې د دمخني تأیید او د اړتیا په صورت کې د هغو سیمه ایزو مقاماتو دسلا له ترلاسه کولووروسته چې تأسیـــسات دهغـــو داداري واک په ساحه کې قرارلري.

۲-دروغتیایي چارو،دکارد خوندیتوب، دبشردحقوقو، دژوند چاپیریال ساتنې اود زیانمنو شوو ټولنو د ســـاتنې دقوانینـــو اومقرراتو په پام کې نیول .

د منرالـــي مـــوادو پروســـس یا شکل ته بدلون ورکول

اجازه نامه بـــرای ســـاختمان تأسیسات زیربنایی

مادۀ پنجاه و ششم:

(۱) دارندۀ حقوق منرالی می تواند تأسیسات زیربنایی را دررابطه بـــه فعالیت هـــای خـــویش اعمـــار و نگهداری نماید.

(۲) دارندۀ حقوق منرالی تحـــت شـــرایط آتـــی مـــی توانـــد بـــه اعمـــار تأسیـــسات زیربنـــایی اقدام نماید :

۱- تائید قبلی ادارۀ کادستر معادن و در صورت ضرورت بعد از اخذ مشورۀ مقامـــات محلـــی ایکـــه تأسیسات در ســـاحۀ صـــلاحیت اداری آنها قرار دارد.

۲- رعایت قوانین و مقررات امور صحی، حفظ ایمنی کار، حقـــوق بشر ، حفاظت محیط زیـــست و اجتماعات متأثره.

پروســـس یـــا تغییـــر شـــکل مواد منرالی

اووه پنځوسمه ماده :

(۱) د منرالي موادو پروسس او د شکل بدلول د نوموړي اجازه لیک د لرونکي په واسطه صورت موندلای شي .

(۲) هغه شخص چې منرالي مواد پروسس یايې شکل بدلوي،مکلف دی دپروسس اوشکل بدلولو اجازه لیک ددې قانون اودمعدنکاری د مقررې دحکمونو مطابق لاس ته راوړي.

(۳)د ډبرو له کانونو څخه د ګټې اخستنې جواز لیک اواجازه لیک په جلا توګه اخستل کېږي اودمنرالونواومنرالي موادو چې له اړوندې ساحې څخه لاس ته راځي، دپروسس اوشکل بدلولو جواز لیک اواجازه لیک په جلا توګه ورکول کېږي.

(۴) د منرالي موادو د پروسس او شکل بدلولو د کارخانو تعبیه او فعالیتونه د دې قانون ، د روغتیايي

مادۀ پنجاه و هفتم :

(۱) پروسس و تغییر شکل مواد منرالی توسط دارندۀ اجازه نامۀ مذکورصورت گرفته می تواند .

(۲) شخصی که مواد منرالی را پروسس یاتغییر شکل می دهد، مکلف است اجازه نامۀ پروسس یا تغییر شکل را مطابق احکام این قانون و مقررۀ معدن کاری بدست آورد .

(۳) جوازنامه ها و اجازه نامه های بهره برداری از معادن سنگ طور جدا اخذ می گردد و جوازنامه ها و اجازه نامه های پروسس و تغییر شکل منرالها ومواد منرالی که از ساحۀ مربوط بدست می آید، طور جداگانه اعطاء می گردد.

(۴) تعبیه و فعالیت های کارخانه های پروسس و تغییر شکل مواد منرالی تابع احکام این

چارو، د کار د خوندیتوب ، د بشر د حقوقو ، د ژوند چاپیریا ل ساتنې او اغېزمنو شوو ټولنو د ساتنې د قوانینو او مقرراتو د حکمونو تابع دي.

قانون،قوانین و مقررات امور صحی، حفظ ایمنی کار، حقوق بشر، حفاظت محیط زیست و اجتماعات متأثره می باشد.

د منرالي حقوقو له فعالیتونو څخه د رامنځته شوو تولیداتو لېږدول او زېرمه کول

انتقا ل و گدام سازی تولیدات ناشی از فعالیت های حقوق منرالی

اته پنځوسمه ماده :

(۱) د ډبرو له کان یا سنګ کنې څخه د ګټې اخستنې د جواز لیک یا اجازه لیک لرونکی کولای شي هغه مواد چې له اړوندې ساحې څخه استخراج یا تولید شوي دي، هغه ولېږدوي یا یې د لېږدولو زمینه برابره کړي .

(۲) د منرالي حقوقو لرونکی کولای شي خپل تولیدات په مشخص ځای یا ساحه کې چې لیږدونې له هغهٔ ځایه صورت مومي ، د دې قانون او د روغتیايي چارو ، د

مادهٔ پنجاه وهشتم :

(۱) دارندهٔ جواز نامه یا اجازه نامهٔ بهره برداری از معدن سنگ یا سنگ کنه می تواند موادی را که از ساحهٔ مربوط استخراج یا تولید گردیده، انتقا ل یا زمینهٔ انتقا ل آنرا فراهم نماید.

(۲) دارندهٔ حقوق منرالی می تواند تولیدات خویش را در محل مشخص یا ساحه ای که از آنجا انتقالات صورت می گیرد، با رعایت

کار دخوندیتوب ، د بشر د حقوقو، د ژوند چاپیریال ساتنې او د اغېزمنو شوو ټولنود ساتنې د نورو قوانینو او مقرراتو د حکمونو له په پام کې نیولو سره، زېرمه کړي .

احکام این قانون، سایر قوانین و مقررات امورصحی، حفظ ایمنی کار، حقوق بشر، حفاظت محیط زیست و حفاظت اجتماعات متأثره، گدام نماید .

د منرالونو او منرالي موادو خرڅلاو

نهه پنځوسمه ماده :

(۱) د ډبرو له کان څخه د ګټې اخستنې د جواز لیک او اجازه لیک لرونکی او د حرفه یي ګټې اخستنې د اجازه لیک لرونکی د دې مادې په (۲) فقره کې د درج شوي حکم له په پام کې نیولو سره کولای شي خپل تولیدات په آزادانه توګه وپلوري یا یې د ګمرکونو د قانون د حکمونو مطابق بهر ته صادر کړي .

(۲) د کانونو وزارت د معدنکاری

فروش منرالها و مواد منرالی

مادۀ پنجاه و نهم:

(۱) دارندۀ جوازنامه و اجازه نامۀ بهره برداری از معدن سنگ و دارندۀ اجازه نامۀ بهره برداری حرفه یی با نظرداشت حکم مندرج فقرۀ (۲) این ماده می تواند تولیدات خویش را آزادانه بفروش رسانیده یا طبق احکام قانون گمرکات بخارج صادر نماید.

(۲) وزارت معادن با نظرداشت

د مقـــررې لـــه پـــه پـــام کـــې نیولو ســـره د فـــلزاتو، د ډبـــرو د سکرو ، قیمـــتي ډبـــرو، ښکلاییزو ډبـــرو د صـــادرولو، پروســـس او د شـــکل بـــدلولو لپـــاره د مخـــه اجـــازه لیـــک تـــر دغـــو شـــرایطو لانـــدې ورکوي :

۱- په هغهٔ صـــورت کـــې چـــې د هغو په تحلیل ، تجزیې او ارزونې پورې اړوند مکلفیتونه پـــه دننـــه (داخـــل) کـــې د معـــدنکاری د مقررې مطابق په پام کـــې نیـــول شوي وي .

۲ - پـــه هغـــهٔ صـــورت کـــې چـــــې ثابتـــــه شـــــي د نـــه پروســـس شـــوو ، نیمـــه پروسس شـــوو فلزاتـــو یـــا نـــه پـــرې کـــړل شـــوو ، نیمـــه پروســـس شـــوو ډبـــرو او یـــا لـــه اقتـــصادي نظـــــره د ښـــــکلاییزو

مقررهٔ معدن کاری برای صادرات فلـــزات، ذغـــا ل ســـنگ، سنگهای قیمتی، سنگ های تزئینی، پروســـــس و تغییـــــر شـــــکل، اجـــازه نامـــهٔ قبلـــی را تحـــت شـــرایط ذیـــل اعطـــا مـــی نماید:

۱- درصورتی که مکلفیت هـــای مربـــوط تحلیـــل و تجزیـــه یـــا ارزیـــابی آنهـــا در داخـــل مطـــابق مقـــررهٔ معـــدنکاری مراعـــات شـــده باشد.

۲- درصـــورتی کـــه ثابـــت شـــود بـــه کـــارگیری فلـــــزات پروســـــس نا شده، نیمـــه پروســـس شـــده یـــا ســـنگ هـــای قیمتـــی قطع نا شـــده ، نیمـــه پروســـس شـــده و یـــا ســـنگ هـــای تزئینـــی از نظـــر اقتـــصادی

ډبرو په کارول په هېوادکې ممکن نه وي.

د معدنکارۍ د صنعت د اهلیت لرل

شپېتمه ماده :

د منرالي حقوقو لرونکی مکلف دی د اهلیت او کافي تجربې په لرلو سره خپل فعالیتونه پدې قانون او د معدنکارۍ په مقرره او نورو قوانینو کې د درج شوو شرایطو له په پام کې نیولو سره عندالموقع سرته ورسوي.

د ځمکې د سطح د حق الاجارې ورکړه

یوشپېتمه ماده :

(۱) د منرالي حقوقو لرونکی د اړوندې ساحې د ځمکې د سطح د حق الاجارې په ورکولو مکلف دی، د ورکړې شرایط ، اندازه او موده

در کشور ممکن نباشد.

داشتن اهلیت صنعت معدن کاری

مادهٔ شصتم:

دارندهٔ حقوق منرالی مکلف است با داشتن اهلیت و تجربهٔ کافی فعالیت های خویش را با رعایت شرایط مندرج احکام این قانون و مقررهٔ معدن کاری و سایر قوانین عندالموقع انجام دهد.

تأدیهٔ حق الاجارهٔ سطح زمین

مادهٔ شصت ویکم:

(۱) دارندهٔ حقوق منرالی مکلف به پرداخت حق الاجارهٔ سطح زمین ساحهٔ مربوط می باشد، شرایط تأدیه، اندازه و مدت آن بانظرداشت

يې د منرالي موادو د ډول او منرالي حقوقو له په پام کې نيولو سره ، د معدنکارۍ په مقرره کې ټاکل کېږي او توضيح کېږي .

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج د ځمکې د سطح حق الاجاره د کانونو د کادستر د ادارې په واسطه راټوله او د دولت د وارداتو په حساب بانک ته تحويلېږي .

د رپوټ وړاندې کول

دوه شپېتمه ماده :

دمنرالي حقوقو لرونکی دارونـدو کتابونو اوسندونو (ريکوردونو) په دقيقه ساتنه مکلف دی او په متناوبه توګه دې دخپلو منرالـي فعـاليتونو رپوټ، د معدنکارۍ په مقرره کې د درج شوو حکمونو مطابق ترتيب او وړاندې کړي .

پلټنه

دري شپېتمه ماده :

د منرالي حقوقو لرونکی د کانـونو وزارت دواکمنو مؤظفينو او استازو

نوعيت مـواد منرالـی و حقـوق منرالـی در مقـررهٔ معـدن کـاری تعيـين و توضـيح می گردد.

(۲) حق الاجارهٔ سطح زمين مندرج فقـرهٔ (۱) ايـن مـاده توسـط ادارهٔ کادسـتر معـادن جمـع آوری و بـه حـساب واردات دولت تحويل بانک می گردد.

ارايهٔ گزارش

مادهٔ شصت ودوم:

دارندهٔ حقوق منرالی مکلـف بـه حفـظ دقيـق کتابهـا و اسـناد (ريکورد) مربوط بوده و به صورت متناوب گزارش فعاليت های منرالی خويش را طبق احکـام منـدرج مقـررهٔ معـدن کـاری ترتيـب و ارايه نمايد.

تفتيش

مادهٔ شصت و سوم :

دارنـدهٔ حقـوق منرالـی حـين تفتـيش مـؤظفين و نماينـدگان

د پلټنې په وخت کې په همکارۍ او د هغو د قانوني امرونو په اطاعت مکلف دی .

با صلاحیت وزارت معادن مکلف به همکاری و اطاعت اوامر قانونی آنها می باشد .

د ځمکې تصرف

څلورشپېتمه ماده :

(۱) د منرالي حقوقو لرونکی کولای شي د اړوندې ساحې ځمکه چې دمنرالي فعالیتونو لپاره اړینه ده، د معدنکارۍ په مقرره کې د درج شوو شرایطو مطابق تصرف کړي.

(۲) د کانونو وزارت کولای شي د اختلاف د رامنځته کېدو په صورت کې د ځمکې د مالک ، تصرف کوونکي او د منرالي حقوقو د لرونکي په غوښتنه او یا د عامه ګټو د ساتنې په خاطر د اړخونو د معضلې د حل لپاره اقدام وکړي .

(۳) هېڅ شخص نشي کولای د کانونو له وزارت څخه د اجازه لیک له لرلو پرته په لاندې ساحو باندې منرالي فعالیتونه سرته ورسوي:

تصرف زمین

مادۀ شصت و چهارم:

(۱) دارندۀ حقوق منرالی می تواند زمین ساحۀ مربوط را که برای فعالیت های منرالی ضرور است طبق شرایط مندرج در مقررۀ معدن کاری، تصرف نماید.

(۲) وزارت معادن می تواند در صورت بروز اختلاف بالاثر تقاضای مالک زمین، تصرف کننده و دارندۀ حقوق منرالی و یا بخاطر حفظ منافع عامه جهت حل معضلۀ طرفین طبق احکام این قانون اقدام نماید.

(۳) هیچ شخص نمی تواند بدون داشتن اجازه نامه از وزارت معادن بالای ساحات ذیل فعالیت های منرالی را انجام دهد :

۱- د هديرې لپاره ټاکل شوې ساحې .

۲- د تاريخي او فرهنګي آثارو او ملي يادګاري بناء لرونکې ساحې.

۳- هغه ساحې چې بند يا دولتي ودانۍ وربانديې ودانې يا له هغو څخه له سل مترو څخه لږ واټن ولري .

۴- هغه ساحې چې د ملي دفاع د ګټې اخستنې لپاره يا د ملي دفاع د تأسيساتو په واک کې وي.

۵- هغه ساحې چې د هوايي ډګر په دننه کې قرار ولري .

٦- هغه ساحې چې د وسپنې د پټلۍ او د نل ليکې د پروژو لپاره اټکل او ټاکل شوې وي .

۷- هغه ساحې چې د نيالګيو او ځنګلونو د روزنې لپاره ټاکل شوې وي .

۸- هغه ساحې چې د يوۀ کلي ، ښارګوټي ، ښاروالۍ يا يوۀ ښار له پولو (سرحدونو) څخه له سل مترو

۱- ساحات تعيين شده براى قبرستان .

۲- ساحات دارای آثار تاريخی و فرهنگی و بناهای يادگاری ملی.

۳- ساحاتيکه بند يا تعميرات دولتی بالای آن اعمار و يا کمتر از صد متر از آن فاصله داشته باشد.

۴- ساحاتيکه برای استفادۀ دفاع ملی يا در تصاحب تأسيسات دفاع ملی قرار داشته باشد.

۵- ساحاتيکه در داخل ميدان هوايی قرار داشته باشد .

٦- ساحاتی که برای خط آهن و پروژه های پايپ لاين پيشبينی و تعيين گرديده باشد.

۷- ساحاتيکه برای تربيۀ نهالها و جنگلات تعيين شده باشد.

۸- ساحاتی که از سرحدات يک قريه، شهرک، شهرداری و يا يک شهر کمتر از صد متر موقعيت

څخه لږ موقعیت ولري.

۹- هغه ساحې چې جادې ، سړکونه ، ښارونه ، پلونه او نور بنسټیز تأسیسات وربانديې قرار ولري .

۱۰- هغه ساحې چې په ملي پارکونو کې قرار ولري .

۱۱- هغه ساحې چې د کانونو وزارت په تشخیص د تر دعوي لاندې سیمو په توګه اعلان شوې وي .

۱۲- هغه ساحې چې د دولت د فرمان پر بنسټ د ممنوعه یا غیر مجاز سیمو په توګه ټاکل شوې وي.

(۴) هېڅ شخص نشي کولای په لاندې ځمکو کې د مالک یا د هغهٔ شخص له اجازې پرته چې ځمکه قانوناً د هغهٔ تر تصرف لاندې وي، منرالي فعالیتونه سرته ورسوي:

۱- هغه کورونه او ودانۍ چې د منرالي فعالیتونو له ساحې څخه له دوه سوه مترو څخه په لږ واټن کې داشته باشد.

۹- ساحاتیکه جاده ها، سرک ها، شهرها، پل ها و سایر تأسیسات زیر بنایی بالای آن قرار داشته باشد.

۱۰- ساحاتیکه در پارک های ملی قرار داشته باشد.

۱۱- ساحاتیکه به تشخیص وزارت معادن به حیث مناطق تحت دعوی اعلان شده باشد.

۱۲- ساحاتیکه به اساس فرمان دولت منحیث منطقهٔ ممنوعه یا غیر مجاز تعیین شده باشد.

(۴) هیچ شخص نمی تواند فعالیت های منرالی را در زمین های ذیل بدون اجازهٔ مالک و یا اجازهٔ شخصی که زمین قانوناً در تصرف آن قرار دارد، انجام دهد:

۱- منازل و تعمیراتیکه به فاصلهٔ کمتر از دوصد متر از ساحهٔ فعالیت های منرالی قرار

قرار ولري .

۲- هغه ځمکې چې لــه کرنيــزو فارمونو څخه له پنځوسو مترو څخه په لږ واټن کې موقعيت ولري .

۳- هغه ځمکې چې د حيوانــاتو د نسل ګيرۍ له فارمونو ، د اوبو لــه زېرمې يا د اوبو له بند يا دخصوصي برخې د اوبو له زېرمې څخه له سل مترو څخه په لږ واټن کې موقعيت ولري .

(۵) د کانونو وزارت کولای شي د ودانيو او ودانيزو ساحو ، د اوبو د ســرچينو ، ســړکونو د ســاتنې ، انجنيري ودانيزو چارو او د عامــه ګټو په خاطر د تسهيلاتي فعاليتونو لپاره د ودانيو ، د منرالي حقوقو د اړوندې ساحې د واټن د محافظوي زونونو د جوړولو حکم د قيوداتو، شرايطو له په پام کې نيولــو ســره صادر کړي . پدې صورت کــې د منرالي حقوقو لرونکی د هيڅ ډول لګښتونو د غوښتنې حق نه لري .

د عامه ګټو په منظور استملاک

داشته باشد.

۲- زمين های که به فاصلهٔ کمتر از پنجاه متر از فارم های زراعتــی موقعيت داشته باشد.

۳- زمين های که به فاصلهٔ کمتر از صد متر از فارم های نسل گيری حيوانات ، ذخيرهٔ آب، بنــد آب و يا ذخيرهٔ آب بخــش خــصوصی موقعيت داشته باشد.

(۵) وزارت معادن می تواند جهت محافظت تعميــرات و ســاحات ساختمانی، منابع آب، سرک هــا، امــور انجنيــری تعميراتــی و فعاليت های تسهيلاتی بخاطر منافع عامه، حکم اعمــار ســاختمانها، زونهای محافظوی فاصلهٔ ســاحهٔ مربــوط حقــوق منرالــی را بانظرداشت قيودات يــا شــرايط، صادر نمايــد. در ايــن صــورت دارندهٔ حقوق منرالی حق مطالبــهٔ هيچ نوع مصارف را ندارد.

استملاک به منظور منافع عامه

پنځه شپېتمه ماده :

د کانونو وزارت کولای شي د عامه ګټو او اړتیاوو د تأمینولو په منظور ، د منرالي فعالیتونو د اړتیا وړ خصوصي ملکیتونه ، د قانون د حکمونو مطابق استملاک کړي .

د ځمکې د مالک په وړاندې د منرالي حقوقو د لرونکي وجیبهٔ

شپږ شپېتمه ماده:

د منرالي حقوقو لرونکی مکلف دی هرډول زیانونه چې دمنرالي فعالیتونو له امله یې تر خپل تصرف لاندې ځمکې ته رسولي دي، جبران کړي .

د رسول شوو زیانونو ډول او د محاسبې څرنګوالی یې د معدنکارۍ په مقرره کې توضیح کېږي .

شپږم فصل

د منرالي حقوقو د لرونکو تر منځ اړیکي

یوله بله سره وصل شوي یا

مادهٔ شصت و پنجم:

وزارت معادن می تواند به منظور تأمین منافع و ضرورت های عامه، ملکیت های خصوصی مورد ضرورت فعالیتهای منرالی را طبق احکام قانون، استملاک نماید.

وجایب دارندهٔ حقوق منرالی در برابر مالک زمین

مادهٔ شصت و ششم:

دارندهٔ حقوق منرالی مکلف است هرنوع خساراتیکه بالاثر فعالیت های منرالی در زمین تحت تصرف خویش وارد نموده است، جبران نماید.

نوع و طرز محاسبهٔ خسارات وارده، در مقررهٔ معدن کاری توضیح می گردد.

فصل ششم

روابط میان دارندگان حقوق منرالی

معادن و سنگ کنهٔ با هم وصل

ګاونډی کانونه او سنګ کنې

اووه شپېتمه ماده :

(۱) د سنګ کنې د دوو او له دوو څخه د زیاتو متصلو یا ګاونډی کانونود ګډو ګټو د تأمین په منظور، ډله ییز کار ته د اړتیا د حالاتو په صورت کې د منرالي حقوقو لرونکي د مخالفت حق نه لري ، مکلف دي په ډله ییز کار کې د هغې ونډې په اندازه چې له ګټې څخه یې لاس ته راوړي، ګډون وکړي . د ډله ییز کار ډول او د ګټې د ونډې اندازه د معدنکارۍ په مقرره کې ټاکل کېږي .

(۲) دکانونو وزارت کولای شي د منرالي حقوقو د لرونکو تر منځ د اختلاف په موجودیت کې د هغوی د غوښتنې له مخې حکمیت وکړي .

د کانونو وزارت کولای شي د خپل لزومدید له مخې د اختلاف دحل په اړه مداخله وکړي، پدې شرط چې

شده یا همسایه

مادۀ شصت وهفتم:

(۱) در حالات ضرورت به کار دسته جمعی به منظور تأمین منافع مشترک دو یا بیشتر از دو معدن وسنگ کنه متصل یا همسایه، دارندگان حقوق منرالی حق مخالفت را نداشته، مکلف اند در کار دسته جمعی به اندازۀ سهمی که از مفاد آن بدست می آورند، اشتراک ورزند. طرز کار دسته جمعی و اندازۀ سهم مفاد درمقررۀ معدن کاری تعیین می شود .

(۲) وزارت معادن می تواند در موجودیت اختلاف میان دارندگان حقوق منرالی، بالاثر تقاضای آنها، حکمیت نماید.

وزارت معادن می تواند حسب لزوم دید خود در قسمت حل اختلاف مداخله نماید،

پـــدې برخـــه کـــې عامـــه ګټـــې مطرح وي.

حايل دېوال

اته شپېتمه ماده :

د کـــانونو وزارت کـــولای شـــي عندالضرورت د کانونو یا سنګ کنې د جواز لیک یا اجازه لیک لرونکو ترمنځ دهغوی اړوندې متصلې یـــا ګاونـــډی منرالي ساحې په ښه یا په مشخص ډول علامه ګذاري کړي.

د متصلو یا ګاونډیو کـــانونو د زیان جبران

نهه شپېتمه ماده :

د منرالي حقوقو لرونکی مکلـــف دی هر ډول زیانونه چې د اړونـــدو منرالي فعالیتونو له امله یې د متصلو یـــا ګاونـــډیو کـــانونو یـــا ســـنګ کنـــې د منرالـــي حقوقو لرونکي تـــه رســـولي دي، جبران کړي .

د لارې حقوق

اویایمه ماده :

مشروط بر اینکه منافع عامـــه در زمینه مطرح باشد.

دیوار حایل

مادۀ شصت وهشتم:

وزارت معـــادن مـــی توانـــد عندالضرورت دارندگان جوازنامه یا اجازه نامۀ معادن یا سنگ کنـــۀ متصل و یا همسایه های بین ساحۀ منرالی مربوط شان را نـــشانی یـــا علامت گذاری مشخص نماید.

جبران خسارۀ معادن متصل یا همسایه

مادۀ شصت ونهم:

دارندۀ حقوق منرالی مکلف است هر نوع خسارات را کـــه بـــالاثر فعالیتهای منرالی مربوط به دارندۀ حقـــوق منرالـــی معـــادن یـــا ســـنگ کنـــۀ متـــصل یـــا همـــسایه وارد نمـــوده، جبـــران نماید .

حقوق راه

مادۀ هفتادم :

د منرالـــي حقوقـــو لرونکـــی د خپلـــــو فعـــــالیتونو د سرته رسولو په منظور پر ګاونـــډی ساحې باندې د تېرېـــدو د لارې د حق لرونکی دی .

په هغهٔ صورت کې چې د هغـــهٔ د عبـــوري لارې حـــق، د ګاونـــډي منرالـــي حقوقـــو د لرونکـــي د کتنې وړ زیانونو او د تولیداتو د کمېدو سبب شي، د زیان په جبران مکلف دی .

د تېرېدو د لارې د حق شـــرایط د معدنکارۍ په مقرره کې توضـــیح کېږي .

دارنـــــدهٔ حقـــــوق منرالـــــی به منظور انجـــام فعالیـــت هـــای خـــــویش بـــــالای ســـــاحهٔ همسایه دارای حـــق راه عبـــوری می باشد.

درصـــــورتی کـــــه حـــــق راه عبـــوری وی ســـبب خـــسارهٔ قابل ملاحظه و تقلیـــل تولیـــدات دارندهٔ حقوق منرالـــی همـــسایه گـــردد، مکلـــف بـــه جبـــران خساره می باشد.

شـــــرایط حـــــق راه عبـــــوری در مقررهٔ معدن کـــاری توضـــیح می گردد.

اووم فصل

بنستیز تأسیسات

له بنستیزو تأسیساتو څخه ګټه اخستنه

یواویایمه ماده :

(۱) که چېرې د منرالـــي حقوقـــو

فصل هفتم

تأسیسات زیر بنایی

اســـــتفاده از تأسیـــــسات زیربنایی

مادهٔ هفتاد ویکم :

(۱) هرگاه دارندهٔ حقوق منرالی در

لرونکی د اړوندې ساحې د ننه یا له هغې څخه بهر سرکونه یا نور بنسټیز تأسیسات جوړ کړي وي، ګاونډی معدنکارې مؤسسې او صنعتي او سوداګریزې مؤسسې کولای شي له هغو څخه ګټه واخلي، پدې شرط چې د نوموړو مؤسسو لخوا د منرالي حقوقو لرونکي ته د زیان جبران وشي. عامه ادارې او د سیمې اوسېدونکي لدې حکم څخه مستثنیٰ دي .

(۲) د کانونو وزارت کولای شي د دې مادې په (۱) فقره کې په درج شوو حالاتو کې د اختلاف د را منځته کېدو په صورت کې ، د منرالي حقوقو د لرونکي د مقابل لوري د غوښتنې له مخې او یا د عامه ګټو د مطرح والي په صورت کې د اختلاف د حل لپاره اقدام وکړي .

په دولت پورې د بنسټیزو تأسیساتو تعلق

داخل ساحهٔ مربوط یا خارج از آن سرکها یا سایر تأسیسات زیربنایی را اعمار نموده باشد، مؤسسات معدن کاری همسایه و مؤسسات صنعتی و تجارتی می توانند از آن استفاده نمایند، مشروط بر اینکه از طرف مؤسسات مذکور به دارندهٔ حقوق منرالی جبران خساره نماید. ادارات عامه و ساکنین محل از این حکم مستثنیٰ است.

(۲) وزارت معادن می تواند در صورت بروز اختلاف در احوال مندرج فقرهٔ (۱) این ماده بالاثر درخواست دارندهٔ حقوق منرالی جانب مقابل و یا در صورت مطرح بودن منافع عامه، جهت حل اختلاف اقدام نماید .

تعلق تأسیسات زیر بنایی به دولت

دوه اويا يمه ماده :

د عامه ګټې اخستنې وړ تأسيسات چې د منرالي حقوقو د لرونکي په واسطه ودان شوي دي ، د منرالي حقوقو د اعتبار د مودې له پای ته رسېدو ، بېرته اخستلو يا فسخې وروسته په دولت پورې تعلق مومي .

د کانونو د پلټنې د ادارې د لارښوونو په پام کې نيول

دري اويا يمه ماده :

(۱) د منرالي حقوقو لرونکی د هغو خطرونو د عواملو د مخنيوي او لرې کولو په هکله د کانونو د پلټنې د ادارې د لارښوونو په پام کې نيولو باندې مکلف دی چې منرالي فعاليتونه يې په روغتيا ، دکار دخوندیتوب په ساتنه، د اوبو د زېرمو او عامه بنسټيزو تأسيساتو په ساتنې باندې واردوي .

(۲) که چېرې دمنرالي حقوقو لرونکی د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي لارښوونې په پام کې

مادهٔ هفتاد و دوم :

تأسيسات مورد استفادهٔ عامه که توسط دارندهٔ حقوق منرالی اعمار گردیده، بعد از ختم مدت اعتبار، واپس گیری یا فسخ حقوق منرالی به دولت تعلق می گیرد.

رعایت هدایات ادارهٔ تفتیش معادن

مادهٔ هفتاد و سوم :

(۱) دارندهٔ حقوق منرالی مکلف به رعایت هدایات ادارهٔ تفتیش معادن درمورد جلوگیری ورفع عوامل خطرات می باشد که فعالیت های منرالی بالای صحت، حفظ ایمنی کار، حفاظت از ذخایر آب و تأسیسات زیر بنایی عامه وارد می نماید.

(۲) هرگاه دارندهٔ حقوق منرالی هدایات مندرج فقرهٔ (۱) این ماده را رعایت نه کرده و اصلاحات را

و نه نيسي او اصلاحات په بيړنـــۍ توګه عملي نکړي ، پدې صـــورت کې نوموړي اصلاحات د دولتـــي اړوندو ادارو په واسطه د منرالـــي حقوقو د لرونکي له سلا پرته سرته رسېږي او لګښت يې له هغهٔ څخه اخستل کېږي .

طـــور عاجـــل انجـــام ندهـــد، در ايـــن صـــورت اصـــلاحات مـــــذکور توســـــط ادارات ذيربط دولتـــی بـــدون مـــشورهٔ دارندهٔ حقـــوق منرالـــی انجـــام شده، مـــصرف آن از وی اخـــذ می گردد.

(۳) د نېږدې پېښېدونکي خطـــر د موجوديت په صـــورت کـــې ، د کانونو د پلټنې د ادارې مـــسئولين کولای شي د خطر د لرې کولـــو لپـــاره فـــوري اقـــدام وکـــړي او عنداللزوم د اړوندو ســـيمه ييـــزو ادارو، د منرالي حقوقو د لرونکو ، مستخدمينو او کارګرانو پام هغهٔ ته راوګرځوي .

(۳) در صورت موجوديت خطـــر قريب الوقـــوع، مـــسئولين ادارهٔ تفتيش معادن ميتوانند برای رفـــع خطـــر بـــه صـــورت فـــوری اقـــدام نمـــوده و عنـــداللزوم توجـــه ادارات محلـــی مربـــوط، دارنـــدگان حقـــوق منرالـــی، مستخدمين و کارگران را بـــه آن معطوف سازند.

(۴) د کـــانونو د پلټنـــې د ادارې مسئولين کولای شي د ملکيتونو په اړه د دې قانون ، د معـــدنکارۍ د مقررې لـــه حکمونـــو او منرالـــي فعاليتونو څخـــه رامنځتـــه شـــوې سرغړونې وڅېړي .

(۴) مسئولين ادارهٔ تفتيش معـــادن ميتوانند تخطی های ناشی از احکام اين قانون، مقـــررهٔ معـــدنکاری و فعاليـــــت هـــــای منرالـــــی را در رابطـــه بـــه ملکيـــت هـــا بررسی نمايند.

د روغتیا ساتنې د پلان ترتیبول

ځلوراویایمه ماده :

(۱) د منرالي حقوقو لرونکي مکلف دي د فعالیت په اړونده ساحه کې ، د روغتیا ساتنې او د کار د خوندیتوب د ساتنې پلان ترتیب او د کانونو د پلټنې د ادارې له تأیید وروسته یې، کارکوونکو او هغو اشخاصو ته چې د کان ساحې ته داخلېږي تفهیم کړي .

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج د خاصو شرایطو او روغتیا ساتنې او د کار د خوندیتوب د ساتنې پلان د معدنکارۍ په مقرره کې توضیح کېږي .

ترتیب پلان حفظ الصحه

مادهٔ هفتاد و چهارم:

(۱) دارندگان حقوق منرالی مکلف اند، پلان حفظ الصحه و حفظ ایمنی کار را در ساحهٔ فعالیت مربوط ترتیب و بعد از تائید ادارهٔ تفتیش معادن برای کارکنان و سایر اشخاصیکه به ساحهٔ معدن داخل میشوند، تفهیم نمایند.

(۲) پلان شرایط خاص و حفظ الصحه و حفظ ایمنی کار مندرج فقرهٔ (۱) این ماده در مقررهٔ معدن کاری توضیح می گردد.

له چاودېدونکو موادو څخه ګټه اخستنه

پنځه اویایمه ماده :

د منرالي حقوقو لرونکی کولای شي په منرالي فعالیتونو کې له چاودېدونکو موادو څخه ګټه

استفاده از مواد انفجاریه

مادهٔ هفتاد و پنجم:

دارندهٔ حقوق منرالی می تواند در فعالیت های منرالی از مواد انفجاریه استفاده نماید. طرز

واخلي. د هغو د ګټې اخستنې ډول د اړونـــدو تقنينـــي ســـندونو او د معدنکارۍ د مقررې د حکمونو او شرايطو مطابق صورت مومي .

استفادهٔ آن طبق احکام و شـــرايط اســـــناد تقنينـــــی مربـــــوط و مقـــــررهٔ معـــــدن کـــــاری صورت می گيرد.

د جبري استخدام منع

منع استخدام جبری

شپږ اويايمه ماده :

د کارګر ، ټولنيز خونـــديتوب او د بشر د حقوقو په اړه منرالي فعاليتونه د نافذو قوانينو او نړيوالو معيارونو مطابق صورت مـــومي. د منرالـــي فعاليتونو په چارو کې د کـــارګرانو جبـــري اســـتخدام او د اطفـــالو استخدام منع دی .

مادهٔ هفتاد و ششم:

فعاليتهای منرالی مطابق قوانين نافذ و معيار های بين المللی در رابطـــه به کارگر، حفاظـــت اجتمـــاعی و حقوق بشر صورت مـــی گيـــرد. اســـتخدام جبـــری کـــارگران و استخدام اطفال در امور فعاليـــت های منرالی ممنوع می باشد.

د اکتشاف په موده کې د ژوند د چاپيريا ل ســـاتنې د پـــلان ترتيبول

ترتيـــب پـــلان حفاظـــت محـــيط زيـــست در مـــدت اکتشاف

اووه اويايمه ماده :

(۱) د ډبرو د زېرمې د اکتشاف د جـــواز ليـــک يـــا اجـــازه ليـــک لرونکـــی د فعاليـــت لـــه پيـــل د مخه مکلف دی د بيا جـــوړونې او د خپلو اکتـــشافي فعـــاليتونو د

مادهٔ هفتاد وهفتم :

(۱) دارندهٔ جوازنامه يا اجازه نامهٔ اکتـــشافی ذخيـــرهٔ ســـنگ قبـــل از آغاز فعاليـــت مکلـــف اســـت پـــلان بازســـازی و کـــاهش اثـــرات ســـوء فعاليـــت هـــای

ناوړو اغېزو د راټولو پلان ترتيب او تأييد يې د ژوند چاپېريال ساتنې له ادارې څخه تر لاسه کړي .

(۲) د فعاليت د ناوړو اغېزو د راټولو او بيا جوړونې د پلان ترتيب او عملي کول د اکتشافي جواز ليک او اجازه ليک له شرايطو څخه يو دی چې د معدنکارۍ په مقرره کې توضيح کېږي .

اکتشافی خويش را ترتيب و تائيد آنرا از ديپارتمنت حفاظت محيط زيست بدست آورد.

(۲) ترتيب و عملی نمودن پلان کاهش اثرات سوء فعاليت و بازسازی يکی از شرايط جوازنامه يا اجازه نامهٔ اکتشافی بوده که درمقررهٔ معدن کاری توضيح می گردد.

د ګټې اخستنې په موده کې د ژوند ساتنې د چاپېريال ساتنه

اته اويايمه ماده :

(۱) له سنګ کنې څخه د ګټې اخستنې د جوازليک يا اجازه ليک غوښتنليک ورکوونکی مکلف دی د ژوند چاپېريا ل له موضوعګانو سره د چلند ډول د مطروحه فعاليتونو په هکله د ژوند چاپېريا ل د ادارې له پلان سره يو ځای ترتيب او د ژوند

حفاظت محيط زيست در مدت بهره برداری

مادهٔ هفتاد وهشتم :

(۱) درخواست کنندهٔ جوازنامه يا اجازه نامهٔ بهره برداری از سنگ کنه مکلف است طرز برخورد با موضوعات محيط زيست را توام با پلان منجمنت محيط زيست در مورد فعاليت های مطروحه ترتيب و بعد از تائيد

چاپېريال ساتنې د ديپارتمنت له تائيد وروسته يې عملي کړي .

(۲) د فعاليت له پيل څخه د مخه د ژوند له چاپېريا ل سره د چلند د ډول توضيح د لاندې موضوعګانو د مطالعې او بررسۍ لرونکې ده :

۱- دنباتاتو ، حيواناتو، د ساحې دتوپوګرافۍ ، د هوا د کيفيت، د تر ځمکې لاندې، سطحي اوبو او د سيمې د ټولنيزو شرايطو د شرحې او پر هغو باندې د منرالي فعاليتونو دمستقيمو اوغير مستقيمو اغېزو په شمول طبيعت اود هغهٔ چاپېريا ل ايکوسيستم (Ecosystem).

۲-جمعي اوچاپېريالي اوټولنيزې مستقيمې اوغيرمستقيمې اغېزې اود وړانديز شوومنرالي فعاليتونو خطرونه،دهغوطبعي اړخونه (ايکوسيستم) چې له کمي او کيفي نظره د منرالي فعاليتونو له امله اغېزمن کېږي.

۳- د سيمې پر وګړو او زيانمنو ديپارتمنت حفاظت محيط زيست، عملی نمايد.

(۲) توضيح برخورد با محيط زيست قبل از آغاز فعاليت حاوی مطالعه و بررسی موضوعات ذيل می باشد:

۱- طبيعت و ماحول آن ايکوسيستم (Ecosystem) ، به شمول نباتات و حيوانات، توپوگرافی ساحه، کيفيت هوا، آب های زيرزمينی، سطحی و شرح شرايط اجتماعی منطقه و تأثيرات مستقيم و غير مستقيم فعاليت های منرالی بالای آنها.

۲- تأثيرات مستقيم وغير مستقيم جمعی و محيطی واجتماعی وخطرات فعاليت های منرالی پيشنهاد شده جنبه های طبيعی آن (ايکو سيستم)که در اثر فعاليت های منرالی از نظرکيفی وکمی متأثر می شوند.

۳- فعاليت های منرالی بالای

شوو ټولنو باندې منرالي فعاليتونه او موجود ټولنيز شرايط .

(۳) د ژوند د چاپېريا ل د ادارې پلان، د ژوند چاپېريال او د سيمې د وګړو د ساتنې پلان شوې لارې چارې ، د ټولنيزو ضررونو راټيټول، د فوري او بيړنيو اقداماتو پلان ، د ککړتيا لرې کول او يا راټيټول ، د کان يا سنګ کنې د تړلو پلان ، د منرالي فعاليتونو د درولو يا تعطيل په صورت کې د کار د ساحې بيا جوړونه او اعاده کول، د ساحې ساتنه ، بيا مېشتول او زيانمنو شوو محلي ټولنو ته د زيان جبران او د نوموړو اقداماتو په اغېزمنتوب پورې اړوند توضيحات احتواء کوي .

(۴) د ژوند له چاپېريا ل او د ژوند چاپېريا ل له پلان سره د چلند د ډول نورې موضوعګانې او شرايط د معدنکارۍ په مقرره

اهالی منطقه و اجتماعات متأثره و شرايط موجودۀ اجتماعی .

(۳) پلان ادارۀ محيط زيست، طرق و شيوه های پلان شدۀ حفاظت محيط زيست و اهالی منطقه، کاهش اضرار اجتماعی، پلان اقدامات فوری و عاجل، برطرف نمودن يا کاهش آلودگی، پلان بستن معدن و يا سنگ کنه، باز سازی و اعاده نمودن ساحۀ کار در صورت توقف و يا تعطيل فعاليت های منرالی ، محافظت، دوباره مسکون سازی ساحه و يا جبران خساره به اجتماعات متأثرۀ محلی و توضيحات متعلق به مؤثريت اقدامات متذکره را احتوا نمايد.

(۴) ساير موضوعات و شرايط طرز برخورد با محيط زيست و پلان ادارۀ محيط زيست در مقررۀ معدن کاری

کې توضیح کېږي .

(۵) د ژوند چاپېریال د ساتنې د پلان تطبیق له کان څخه د ګټې اخستنې د جواز لیک یا اجازه لیک عمده شرط جوړوي .

د ژوند چاپېریال ساتنې مالي تأمینات

نهه اویایمه ماده :

په هغو مالي تأمیناتو کې چې د منرالي حقوقو لرونکی یې د ژوند چاپېریال د ساتنې او ټولنیزو موضوعګانو په هکله د خپلو مکلفیتونو د ترسره کولو د تضمین لپاره ورکوي، د کار د ساحې د بیا جوړونې،بیا مېشتونې او اغېزمنو شوو ټولنو ته د زیان دجبرانولو مکلفیتونه شامل دي چې د تطبیق شرایط یې د معدنکارۍ په مقرره کې توضیح کېږي .

توضیح می گردد.

(۵) تطبیق پلان حفاظت از محیط زیست شرط عمدهٔ جواز نامه یا اجازه نامهٔ بهره برداری از معادن را تشکیل می دهد .

تأمینات مالی حفاظت محیط زیست

مادهٔ هفتاد ونهم :

تأمینات مالی را که دارندهٔ حقوق منرالی جهت تضمین انجام مکلفیت های خویش در مورد محافظت محیط زیست و موضوعات اجتماعی تأدیه می نماید، شامل مکلفیت های بازسازی ساحهٔ کار، مسکون سازی دوباره و جبران خساره به اجتماعات متأثره بوده که شرایط تطبیق آن در مقررهٔ معدن کاری توضیح می گردد.

له پېښو او خطرونو څخه خبرتيا

اتيايمه ماده :

د منرالي حقوقو لرونکی مکلف دی، مهمې او خطرناکې پېښې ، نېږدې پېښېدونکی ټکر او خطرونه چې د منرالي فعاليتونو له امله منځ ته راځي ، د کانونو د پلټنې ادارې ، د ژوند چاپېريا ل ساتنې ديپارتمنت او اړونـدو اداري مقامـاتو تـه خبر ورکړي .

اطلاع از حوادث وخطرات

مادهٔ هشتادم:

دارندهٔ حقوق منرالی مکلف است، حوادث مهم و خطرناک، تصادم و خطرات قريب الوقوع را که بالاثر فعاليت های منرالی به وجود می آيد، به ادارهٔ تفتيش معادن، ديپارتمنت حفاظت محيط زيست و مقامات اداری مربوطه اطلاع دهند.

اتم فصل

د تاريخي او فرهنګي آثارو ساتنه

فصل هشتم

محافظت آثار تاريخی و فرهنگی

د تاريخي او فرهنګي آثارو خبرتيا

يواتيايمه ماده :

(۱) د منرالي حقوقو لرونکی مکلف دی د منرالي فعاليتونو په بهير کې د تاريخي او فرهنګي آثارو د نښو نښانو يا کشف د موندلو په ترڅ کې

اطلاع آثار تاريخی و فرهنگی

مادهٔ هشتاد ويکم:

(۱) دارندهٔ حقوق منرالی مکلف است حين دريافت نشانه ها و علايم يا کشف آثار تاريخی و فرهنگی در جريان فعاليت های

موضوع دکانونو دپلټنې او د اطلاعاتو ، فرهنګ او توریزم وزارت د تاریخي او فرهنګي آثارو د ساتنې ادارو ته ډېر ژر خبر ورکړي .

(۲) فوسیلونه، نادره منرالونه او د تاریخي او فرهنګي آثارو په لست کې شامل نور شیان هم د تاریخي او فرهنګي آثارو د عناصروله جملې څخه ګڼل کېږي .

(۳)دمنرالي حقوقو لرونکی نشي کولای د دې مادې په (۱ او ۲) فقرو کې درج شوي عناصر ولېږدوي. خو کولای شي هغه له دولت څخه په استازیتوب د دولتي اړوندوادارو لخواتر لېږدولو پورې خوندي کړي او ویې ساتي.

(۴) په هغهٔ صورت کې چې د دې مادې په (۳) فقره کې درج شوي عناصر د دولتي اړوندو ادارو لخوا د خبرتیا له نېټې څخه د شپېتو ورځو مودې په ترڅ کې ونه لېږدول شي، منرالی موضوع را به ادارات تفتیش معادن و حفظ ترمیم آبدات تاریخی وزارت اطلاعات، فرهنگ و توریزم به اسرع وقت اطلاع دهد.

(۲) فوسیل ها، منرا ل های نادره و سایر اشیاء شامل لست آثار تاریخی وفرهنگی نیز از جملهٔ عناصر آثار تاریخی و فرهنگی بشمار میرود.

(۳) دارندهٔ حقوق منرالی نمی تواند عناصر مندرج فقره های (۱ و ۲) این ماده را انتقا ل دهد. اما می تواند آنها را به نمایندگی از دولت الی انتقا ل از طرف ادارات مربوط دولتی حفاظت و نگهداری نماید.

(۴) درصورتی که عناصر مندرج فقرهٔ (۳) این ماده توسط ادارات مربوط دولتی در خلا ل مدت شصت روز از تاریخ اطلاع انتقا ل داده نشود،

د هغو د وروستي خونـديتوب او ساتنې مستقيم لګښتونه د دولتـي اړونـدې ادارې لخـوا ورکـول کېږي.

مـصارف مـستقيم بعـدی حفاظـت و نگهـداری آنهـا از طـرف ادارۀ مربـوط دولتـی پرداخته می شود .

نهم فصل

دماليات ، محصول او ګمرکي عوارضو او منرالي رويالیتيو ورکړه

فصل نهم

تأديه ماليات، محصول وعوارض گمرکی و رويالتی های منرالی

ماليه ورکوونکي

دوه اتيايمه ماده :

دمنرالي حقـوقو لرونـکي او د هغو اړوند قراردادیان مکلـف دي ماليـات، محـصول او ګمرکـي عوارض، منرالي رويالیتی او نـور ماليات د دې قانون او اړوندو نافذو قوانينو د حکمونو مطابق ورکړي .

ماليه دهندگان

مادۀ هشتاد ودوم:

دارندگان حقوق منرالی وقراردادی هـای مربـوط آن مکلـف انـد ماليات، محـصولات، عـوارض گمرکی، رويالتی هـای منرالـی وساير ماليات را مطابق احکام اين قانون وقوانين نافذۀ مربوط بپردازند.

د ماليې په ورکولو او ګمرکـي محصولاتو کې شامل منرالـي فعاليتونه

دري اتيايمه ماده :

(۱) د منرالي حقوقو لرونکـی او اړوند قراردادیان چې په افغانـستان

فعاليت های منرالـی شـامل ماليـه دهـی و محـصولات گمرکی

مادۀ هشتاد و سوم :

(۱) دارنـدۀ حقـوق منرالـی و قراردادی های مربـوط کـه در

کې منرالي فعالیتونه سرته رسوي ، دنافذو مالیاتي او ګمرکي قوانینو د حکمونو تابع دي، خو دا چې پدې قانون کې بل ډول اټکل شوي وي .

(۲) د منرالي حقوقو لرونکی مکلف دی خپل بیلانس پرعایداتو باندې دمالیاتو د قانون او نورو نافذو اړوندو قوانینودحکمونو مطابق دنړیوالې حسابداری (I.A.S) له ستندرد سره په مطابقت کې چې وخت په وخت د نړیوالې حسابداری د ستندرد د بورد لخوا اعلامېږي ، وړاندې کړي، خو دا چې پدې قانون کې بل ډول اټکل شوي وي .

د مالیاتو ټولول

څلوراتیایمه ماده :

(۱) د مالیې وزارت یوازنۍ واکمنه مرجع ده چې پرعایداتو باندې دمالیاتو او ګمرکونو د قوانینو او

افغانستان فعالیتهای منرالی را انجام میدهند، تابع احکام قوانین مالیاتی و گمرکی نافذ می باشند، مگر اینکه در این قانون طور دیگری پیشبینی گردیده باشد.

(۲) دارندهٔ حقوق منرالی مکلف است، بیلانس خویش را طبق احکام قانون مالیات بر عایدات و سایر قوانین نافذهٔ مربوط در مطابقت به ستندرد حسابداری بین المللی(I.A.S)که وقتاً فوقتاً از طرف بورد محاسبات ستندرد بین المللی اعلام می گردد، ارایه نماید، مگر اینکه در این قانون طور دیگری پیشبینی گردیده باشد.

جمع آوری مالیات

مادهٔ هشتاد و چهارم:

(۱) وزارت مالیه یگانه مرجع با صلاحیتی است که طبق احکام قوانین مالیات بر عایدات ، گمرکات و مقررات مربوط

د هغـــو د اړونـــدو مقرراتـــو د حکمونو مطابق مالیات ، محصول او ګمرکـــي عـــوارض ټولـــوي .

(۲) د کانونو وزارت هغه واکمنـــه مرجع ده چې منرالي رویـــالیتي، د دې قانون د حکمونو مطابق راټولوي او د دولت د وارداتو په حساب کې یې تحویلوي.

د مالیې وزارت واک

پنځه اتیایمه ماده :

دمالیې وزارت کولای شي د اړوند قـــانون د حـــکمونو مـــطابق دمنـــرالونوپه برخه کې د خصوصي پانګې اچونې د هڅونې په منظـــور دمنرالي حقوقو دلرونکي د ځانګړو احوالو له په پام کې نیولو سره پـــه مالیاتو،محـــصولاتو او ګمرکـــي عوارضو کې یوه یا څـــو لانـــدې اسانتیاوې حکومت تـــه وړانـــدیز کړي :

۱- راتلونکو مالي کلونـــو تـــه د مالیاتو د ورکړې ځنډول .

آن، مالیات، محصولات و عوارض گمرکـــــی را جمـــــع آوری می نماید.

(۲) وزارت معـــــادن مرجـــــع با صلاحیتی است کـــه رویـــالتی منرالی را طبق احکام این قـــانون جمع آوری و به حـــساب واردات دولت تحویل می نماید.

صلاحیت وزارت مالیه

مادۀ هشتاد و پنجم:

وزارت مالیـــــه مـــــی توانـــــد به منظور تشویق سرمایه گـــذاری خـــصوصی در بخـــش منرالهـــا طـــبق احکـــام قـــانون مربـــوط یک یا بیشتر از چنـــد تـــسهیلات ذیل را در مالیات، محـــصولات و عـــوارض گمرکـــی بانظرداشـــت احوال خـــاص دارنـــدۀ حقـــوق منرالی بـــه حکومـــت پیـــشنهاد نماید:

۱- تعویق پرداخت مالیات به سال های مالی آینده.

۲- راتلونکو مالي کلونـــو تـــه د ملکیتونو د استهلاک د وضع کولو ځنډول .

۳- د نصب شوو وســایلو او تجهیزاتــو د تسریع شوي استهلاک د وضع کولو ځنډول اوپه راتلونکو مالي کلونوکې د هغو تطبیقول.

۴- د منرالي ، اکتشافي او ګټــې اخستنې د حقوقــو د اســتهلاکي لګــښتونو د ورکــړې ځنــډول .

۵- پر تجهیزاتو ، ماشین آلاتــو او استعمال وړ نورو موادو باندې چې د منرالي موادو په اکتشافي چــارو کې پکار وړل کېږي یا د هغو لــه مشخصو کټګوریو څخــه اضــافي ارزښت، د ورته مالیاتو او ګمرکي عوارضو راټیټول .

٦- د ورکړې وړ رویالیتیو د ټولو یا یوې برخــې وضــع کــول او راتلونکو مالي کلونو تــه د هغــو ځنډول .

۷- د دې قانون په دوه اتیایمه ماده کې درج دمالیاتو ، محــصولاتو او

۲- تعویق وضع استهلاک ملکیت هــا بــه ســال هــای مــالی آینده.

۳-تعویق وضع استهلاک تــسریع شدهٔ وسایل و تجهیزات نصب شده وتطبیق آن در سال های مالی آینده.

۴- تعویــق پرداخــت مــصارف استهلاکی حقوق منرالی، اکتشافی و بهره برداری .

۵- تخفیــف مالیــات از ارزش اضافی، مالیات مشابه و عــوارض گمرکی بالای تجهیزات، ماشــین آلات و سایر اشیای مورد استعمال که در امور اکتشافی مواد منرالــی بکار میرود یــا کتگــوری هــای مشخص از آنها .

٦- وضع تمام یا قسمت از رویالتی هــــای قابــــل تأدیــــه و تعویق آن به ســال هــای مــالی آینده.

۷- ثابت نگهداشتن مالیات، محصولات و عوارض گمرکی طبق حکم مندرج مــادهٔ

ګمرکي عوارضو ثابت ساتل .

۸- د معدنکارۍ د قرار داد مغاير د مالياتو ، محصولاتو او ګمرکي عوارضو راتيټول .

۹- د منرالي ورکړې وړ سوداګريزو مالياتو قسمي معافيت .

د مالياتو د ثبات موده

شپږ اتيايمه ماده :

د کانونو وزارت کولای شي د مالیې وزارت په موافقه د منرالونو په برخه کې د خصوصي پانګو اچونو د ډاډ او زيات باور د جلبولو په منظور لاندې اسانتياوې هم حکومت ته وړاندیز کړي :

۱- د احوالو مطابق تر پنځو کلونو پورې پدې قانون کې د درج اجازه ليک لرونکي لپاره دماليات ، منرالي رويالیتيو او ګمرکي عوارضو ثبات .

۲- د احوالو مطابق تر اتو کلونو پورې پدې قانون کې د درج اجازه

هشتاد و دوم اين قانون .

۸- تخفيف ماليات، محصولات و عوارض گمرکی مغاير قرارداد معدن کاری .

۹- معافيت قسمی يا کلی ماليات تجارتی قابل تاديهٔ منرالها .

مدت ثبات ماليات

مادهٔ هشتاد وششم:

وزارت معادن می تواند به موافقهٔ وزارت ماليه به منظور جلب اطمينان و اعتماد بيشتر سرمايه گذاری های خصوصی در بخش منرا ل ها تسهيلات ذيل را نيز به حکومت پيشنهاد نمايد:

۱- ثبات ماليات و رويالتی منرالی و عوارض گمرکی برای دارندهٔ اجازه نامهٔ مندرج اين قانون حسب احوا ل الی پنج سال.

۲- ثبات ماليات و رويالتی برای دارندهٔ جواز نامهٔ مندرج

لیک لرونکي لپـاره د مالیـاتو او رویالیتي ثبات .

منرالي رویالیتي

اووه اتیایمه ماده :

(۱) له سنګ کنـې ، د کـاني او حرفه یي موادو له پاتې شونو څخه د ګټې اخستنې د جواز لیک او د ګټې اخستنې د اجازه لیکونو لرونکـي مکلف دي ، د اسـتخراج شـوو منرالي موادو یا نورو ګټه اخـستل شـوو مـوادو پـه اړه رویـالیتي ورکړي.درویالیتي مقدار یـا نـرخ دزیرمـو دتخنیکـي ځانګړتیـاو، بنسټیزو تأسیساتو، اقتصادي شرایطو او نورو حالاتو له په پام کې نیولـو سره د کانونو وزارت په وړانـدیزد وزیرانو د کمېسیون لخـوا ټاکـل کېږي او تصویبېږي.

د ډبرو د اکتشافي جواز لیک یا د اکتشاف د اجازه لیک لرونکي یـا هر بل شخص چې له منرالي موادو څخه ګټه اخستنه کوي ، د هغـو

این قانون حـسب احـوا ل الـی هشت سال.

رویالیتی های منرالی

مادۀ هشتاد و هفتم:

(۱) دارندگان جوازنامـۀ بهـره برداری واجازه نامه هـای بهـره برداری ازسنگ کنه، بقایای مـواد معدنی وحرفه یی مکلـف انـد، رویالتی منرالی در رابطه به مـواد منرالی استخراج شده یا سایر مواد بهره برداری شده را تأدیه نمایند. مقدار یا نرخ رویالتی بانظرداشـت مشخـصات تخنیکـی ذخـایر تأسیسات زیربنای شرایط اقتصادی و سـایر حـالات بـه اسـاس پیشنهاد وزارت معـادن ازطـرف کمیـسیون وزراء تعیـین وتصویب می گردد.

دارنـدگان جوازنامـۀ اکتـشافی یا اجازه نامـۀ اکتـشافی سـنگ یـا هـر شـخص دیگریکـه مواد منرالـی را بهـره بـرداری

موادو د ټاکلې رویالیتی په ورکولو مکلف دي چې استخراج شوي ، پلورل شوي ، لېږدول شوي یا په بل ډول تر ګټې اخستنې لاندې نیول شوي وي .

(۲) د منرالي حقوقو لرونکی د هغو منرالي حقوقو د سوداګریز تولید له نېټې څخه د منرالي رویالتی په ورکولو مکلف دی چې استخراج او ګټه ورڅخه اخستل شوې وي ، خو دا چې په قرارداد کې بل ډول اټکل شوي وي .

(۳) د منرالي رویالیتی عواید د دولت د وارداتو حساب ته ورکول کېږي. د منرالي رویالیتیو خصوصیات ، ټاکل او محاسبه ، د ورکړې وخت او ځای یې د معدنکارۍ په مقرره کې توضیح کېږي، خو دا چې د معدنکارۍ په قرارداد کې بل ډول اټکل شوي وي .

می نماید، مکلف به پرداخت رویالتی معینهٔ موادی می باشد که استخراج ، فروش ، انتقال یا به نحوی دیگری مورد استفاده قرار گرفته باشد.

(۲) دارندهٔ حقوق منرالی به پرداخت رویالتی منرالی از تاریخ تولید تجارتی حقوق منرالی مکلف می باشد که استخراج و بهره برداری گردیده است، مگر اینکه در قرارداد طور دیگر ذکر شده باشد.

(۳) عواید رویالتی منرالی به حساب واردات دولت پرداخته می شود .خصوصیات تعیین ومحاسبهٔ رویالتی های منرالی، زمان و محل تأدیه آن در مقررهٔ معدن کاری توضیح می گردد، مگر اینکه در قرارداد معدن کاری طور دیگر ذکر شده باشد.

(۴) د کانونو او مـــالیې وزارتونـــه کولای شي د منرالـــي حقوقـــو د لرونکـــي فعالیتونـــه ، دفترونـــه اوثبت شـــوي ســـندونه کنتـــرول او وپلټي .

(۵) د منرالي حقوقو لرونکی مکلف دی د تولید او ګټې ربعوار رپوټونه او نور مـــالي معلومـــات چـــې د معدنکاری په مقرره کې توضـــیح شوي دي ، د کانونو د پلټنې ادارې ته وړاندې کړي .

لسم فصل

له پانګې اچونې څخه ملاتړ

اسعار

اته اتیایمه ماده :

د منرالي حقوقو لرونکی او د هـــغو د دوه یم لاس قراردادیان د هېواد د بانکي تقنیني سندونو پـــه تطبیـــق مکلف دي او دمالیـــاتو ، د مـــالي وجایبو د تعمیل او د دولت د نورو غوښتنو د ورکړې په صورت کـــې کولای شي لاندې فعالیتونه ســـرته

(۴) وزارت هـــــای معـــــادن و مالیه می توانند فعالیتها، دفاتر و اســـناد ثبـــت شـــدهٔ دارنـــده حقـــوق منرالـــی را کنتـــرول و تفتیش نمایند.

(۵) دارندهٔ حقوق منرالی مکلـــف است راپورهای ربعـــوار تولیـــد و منفعت و سایر معلومات مالی را که در مقررهٔ معدن کاری توضیـــــح گردیـــــده، بـــــه ادارهٔ تفتـــــیش معادن ارایهٔ نماید.

فصل دهم

حمایت از سرمایه گذاری

اسعار

مادهٔ هشتاد وهشتم:

دارندهٔ حقوق مـــنرالی و قراردادی های دست دوم آنها مکلـــف بـــه تطبیق اسناد تقنینی بانکی کـــشور بوده و در صورت تأدیه مالیـــات، تعمیل وجایـــب مـــالی و ســـایر مطالبـــات دولـــت، مـــی تواننـــد فعالیـــــت هـــــای ذیـــــل را

ورسوي :

۱- د منرالي فعاليتونو د اجراء په منظور د اسعارو واردول .

۲- دمنرالي فعاليتونو د تمويل ، د پورونو د ورکولو او د منرالي فعاليتونو د اړينو ماشين آلاتو او تجهيزاتو د برابروونکو د پيسو د ورکولو لپاره له هېواد څخه بهر ته د اسعارو لېږدول .

۳- ونډه والو ته په بهر کې د ونډو د ګټې د اسعارو اوله منرالي فعاليتونو څخه رامنځته شوونورو ګټودورکولو لپاره داسعارو لېږدول.

۴- د هغو بهرنيو پانګو د اسعارو لېږدول چې په منرالي چارو کې پانګه اچول شوې وي.

۵- د هغو شتمنيو او مايملک د اسعاري پيسو لېږدول چې د قراردادي د شتمنيو له پلورنې څخه رامنځته شوي يا د اړوندې بهرنۍ پانګې اچونې د زيان له جبران څخه لاس ته راغلې وي .

انجام دهند :

۱- ورود اسعار به منظور اجرای فعاليت های منرالی.

۲- انتقال اسعار به خارج کشور برای تأديه قروض جهت تمويل فعاليت های منرالی و تأديه پول تهيه کنندگان، ماشين آلات و تجهيزات ضروری فعاليتهای منرالی.

۳- انتقال اسعار به سهم داران درخارج، برای پرداخت مفاد سهام و ساير منفعت های ناشی از فعاليت های منرالی.

۴- انتقال اسعار سرمايه های خارجی که در امور منرالی سرمايه گذاری شده باشد.

۵- انتقال پول اسعاری دارايی ها و مايملکی که ناشی از فروش دارايی های قراردادی يا جبران خسارۀ مربوط سرمايه گذاری خارجی بدست آمده باشد.

٦- د اسعارو د مارکیټ د نـــرخ مطابق ، د افغاني یا اسعاري پیـــسو ازادانه پیرودل .

٧- په افغانستان کې په افغاني یـــا اسعاري پیسو یا په دواړو د بـــانکي حساب لرل .

٨- د دافغانستان بانک د تقنینـــي سندونو مطابق له افغانستان څخـــه بهر په اســـعاري پیـــسو د بـــانکي حساب لرل .

د دولت تضمینونه

نهه اتیایمه ماده :

د منرالي حقوقـــو لرونکـــی د دې قانون ، د معدنکاری د مقـــررې او نورو تقنیني ســـندونو د حکمونـــو مطابق ، د دولت لخـــوا د لانـــدې تضمینونو لرونکی دی :

١- حسب الخـــواهش د اړونـــدو معاملواو شتمنیو ترتیبول اوتنظیمول.

٢- د منرالي فعالیتونو د پرمخبیولو لپاره د دوه یم لاس قراردادي او د اړتیا وړ پرســـونل اســـتخدامول.

٦- خریـــداری آزادانـــهٔ پـــول افغانی یا اســـعاری مطـــابق نـــرخ مارکیت اسعار.

٧- داشتن حساب بانکی به پـــول افغانی یا اسعاری و یا هـــر دو در افغانستان .

٨- داشتن حساب بانکی به اسعار در خـــــــارج افغانـــــــستان مطابق اسناد تقنینی د د افغانـــستان بانک.

تضمینات دولت

مادهٔ هشتاد ونهم:

دارندهٔ حقوق منرالی طبق احکـــام این قانون، مقررهٔ معدن کـــاری و ســـایر اســـناد تقنینـــی ازطـــرف دولـــــت دارای تـــــضمینات ذیل می باشد:

١- ترتیـــب و تنظـــیم دارایـــی و معاملات مربوط حسب خواهش.

٢- استخدام قرار دادی دست دوم و پرسونل مورد نیاز بخاطر پیشبرد فعالیتهـــــــای منرالـــــــی.

(د استخدام د لومړيتوب حق هغهٔ شمېر افغاني اتباعو ته ورکول کېږي چې د تحصيل او تجربې له نظره معادل وي) .

۳- د قانون د حکمونو په حدودو کې دمنرالي حقوقو د اړوندې ساحې دننه اوبو او خامو موادو ته لاس رسي .

۴- د قانون د حکمونو مطابق د منرالي حقوقو لرونکو کارکوونکو او د دوه يم لاس قراردادي کارکوونکو ته د هېواد په قلمرو کې دننه د سير او سفر آزادي .

۵- د خدماتي مالونو او لوازمو د واردولو آزادي چې د منرالي فعاليتونو د سرته رسولو لپاره اړين وي. (د موادو ، مالونو او خدماتي وسايلو په برابرولو کې افغاني اتباعو ته د لومړيتوب حق ورکول کېږي پدې شرط چې له کمي ، کيفي ، دبيې او تسليمولو د وخت له نظره له بهرنيو

(حق اولیت استخدام برای آنعده اتباع افغانی داده می شود که از نظر تحصیل و تجربه معادل باشند).

۳- دسترسی به آب و مواد خام در داخل ساحهٔ مربوط به حقوق منرالی در حدود احکام قانون.

۴- آزادی سیر و سفر در داخل قلمرو کشور برای کارکنان دارندهٔ حقوق منرالی و کارکنان قراردادی دست دوم طبق احکام قانون.

۵- آزادی توریدامو ال و لوازم خدماتی که برای انجام فعالیتهای منرالی ضرور باشد. (در تهیهٔ مواد، امو ال و وسایل خدماتی به اتباع افغانی حق اولیت داده می شود، مشروط بر اینکه از نظر کمی و کیفی قیمت و زمان تسلیم دهی با امو ال خارجی

مـــالونو ســـره معـــادل وي) .

٦- د دې قانون او د ګمرکونو د قانون د حکمونو له په پام کې نیولو سره په داخلي مـــارکېټونو کـــې د تولیـــداتو د خـــرڅلاو او بهرنیـــو مارکېټونو ته د خرڅلاو لپاره د هغو د صادرولو آزادي .

۷- د اړوندو قوانینو د حکمونو له په پام کې نیولو ســـره د منرالـــي حقوقو لرونکي او د هغهٔ د دوه یم لاس قـــــراردادي بهرنیـــــو کـــــارکوونکو تـــــه د کـــــار ســـاحو تـــه د تـــګ را تـــګ پـــه منظـــور د لازمـــو ســـندونو د ترلاســـه کولـــو لپـــاره د اسانتیاوو برابرول.

د زیان جبران

نوي یمه ماده :

دولت نشي کولای استخراج شوي منرالي مواد ، ملکیت او مالونه چې د منرالي حقوقو د لرونکي په واسطه دمنرالي فعالیتونو لپاره په کار وړل

معادل باشد).

٦- آزادی فـــروش تولیـــدات در مارکیت های داخلی و صـــدور آن جهت فروش به مارکیـــت هـــای خـــارجی بـــا رعایـــت احکـــام ایـــــن قـــــانون و قـــــانون گمرکات.

۷- فراهم ساختن تسهیلات جهت بدســـــت آوردن اســـــناد لازم بـــــرای کارمنـــــدان خـــــارجی دارنـــــدهٔ حقـــــوق منرالـــــی و قـــــراردادی دســـــت دوم آن هـــا بـــه منظـــور رفـــت و آمـــد بـــه ســـاحات کـــار بارعایـــت احکـــام قـــوانین مربوطه.

جبران خساره

مادهٔ نودم:

دولت نمی تواند مـــواد منرالـــی استخراج شده، ملکیت و اموال را که توسط دارندهٔ حقوق منرالـــی جهت فعالیت های منرالـــی بکـــار

کېږي،په اجباري توګه تصرف کړي. هغه حالات چې عامه اړتيايې وغواړي له دې امر څخه مستثني دي، پدې صورت کې د زيان د جبران ورکړه او د عادلانه بيې ورکول د هېواد د نافذو قوانينو او نړيوالو معيارونو مطابق صورت مومي .

میرود، به صورت اجباری تصرف نماید. حالاتیکه ضرورت عامه ایجاب نماید از این امر مستثنی است، دراینصورت پرداخت جبران خساره و تأدیهٔ قیمت عادلانه مطابق قوانین نافذهٔ کشور و معیارهای بین المللی صورت می گیرد.

يوولسم فصل

د منرالي فعاليتونو په اړه د شخړو حل او فصل کول

د شخړو د حل او فصل مراجع

يو نوي يمه ماده :

د منرالي فعاليتونو په اړه شخړې د اداري مراجعو يا پدې قانون کې د درج حکميت يا قضايي مراجعو له لارې د هېواد د نافذو قوانينو مطابق حل او فصل کېږي. د شخړې اړخونه د اشخاصو او دولت په شمول د اعتراض حق لري .

فصل یازدهم

حل و فصل منازعات در رابطه به فعالیت های منرالی

مراجع حل وفصل منازعات

مادهٔ نود ویکم:

منازعات در رابطه به فعالیت های منرالی از طریق مراجع اداری یا حکمیت مندرج این قانون و یا مراجع قضایی طبق قوانین نافذهٔ کشور حل و فصل می گردد. طرفین منازعه به شمول اشخاص و دولت حق اعتراض را دارند.

اداري مراجعو تــه دشــخړې وړاندې کول

دوه نوي يمه ماده :

اداري مراجعــو تــه د شــخړې د وړاندې کولو ډول او د حل لارې يې د معدنکارۍ په مقــرره کــې توضيح کېږي . د ځمکې د مالک او د منرالي حقوقو د لرونکي يــاد منرالي حقوقو د لرونکو تر مــنځ د شــخړو د حــل او فــصل ډول د معــدنکارۍ پــه مقــرره کــې مشخصېږي .

د حکميت (داورۍ) مراجعو ته د قضيې وړاندې کول

دري نوي يمه ماده :

د منرالي حقوقو پــه اړه دمنرالــي حقوقو د لرونکي او دولت او يا د منرالي حقوقو د لرونکــي او بــل شخص تر منځ د شخړې د راپيــدا کېدو په صورت کې شــخړه پــه لاندې توګه حل او فصل کېږي :

۱- د اړخونو د موافقه ليــک پــر

ارايــهٔ منازعــه بــه مراجــع اداری

مادهٔ نود ودوم :

طرز ارايهٔ منازعه به مراجع اداری و طرق حل آن در مقررهٔ معدن کاری توضيح می گردد . طــرز حــل و فصل منازعات ميان مالک زمــين و دارنــدهٔ حقــوق منرالــی يــا ميــان دارنــدگان حقــوق منرالــی در مقــررهٔ معــدن کــاری مــشخص می گردد.

ارايهٔ قضيه به مراجع حکميــت (داوری)

مادهٔ نود و سوم :

در صورت بروز منازعه ميان دارندهٔ حقوق منرالــی و دولــت و يــا ميان دارندهٔ حقــوق منرالــی بــا شخص ديگر در رابطه به حقــوق منرالــی، منازعــه طــور ذيــل حل و فصل می گردد:

۱- حــل و فــصل منازعــه

بنسټ د اداري مراجعو یا حکمیت له لارې دشخړې حل اوفصل کول.

۲- داړخونو دموافقه لیک پر بنسټ له افغانستان پرته د بل هېواد د قضایي قوانینو دحکمونو دتطبیق له لارې .

۳- د اړخونو د موافقه لیک پر بنسټ له افغانستان څخه بهر د پانګه اچونې د کړکېچونو دحلولو دنړیوا ل مرکز (ICSID) د حکمیت له لارې او دهغې د نه منلو په صورت کې دنړیوالې سوداګرۍ دقانون لپاره دملګرو ملتونو د کمېسیون (UNCITARL RULES) د حکمیت له لارې.

قضایي مراجعو ته د شخړې وړاندې کول

څلورنوي یمه ماده :

د شخړې اړخونه کولای شي ددې قانون په نوي یمه او دوه نوي یمه مادو کې په درج شوو اجراآتو د نه قناعت په صورت کې، شخړه قضایي مراجعو ته وړاندې کړي.قضایي مراجع د مدني ، طبق موافقتنامهٔ طرفین از طریق مراجع اداری و یا حکمیت.

۲-به اساس موافقتنامهٔ طرفین از طریق تطبیق احکام قوانین قضایی کشور دیگری غیر از افغانستان .

۳- به اساس موافقتنامهٔ طرفین در خارج از افغانستان از طریق حکمیت مرکز بین المللی حل اختلافات سرمایه گذاری (ICSID) و درصورت عدم پذیرش توسط حکمیت کمیسیون سازمان ملل متحد برای قانون تجارت بین المللی (UNCITARL RULES).

ارایهٔ منازعه به مراجع قضایی

مادهٔ نود و چهارم:

طرفین منازعه می توانند درصورت عدم قناعت، به اجراآت مندرج مواد نودم و نود ودوم این قانون منازعه را به مراجع قضایی ارایه نمایند. مراجع قضایی

جزايي قوانينو او اړوندو قوانينو د حکمونو له په پام کې نيولو سره د هغې په حل او فصل لاس پورې کوي .

له دولت څخه استازيتوب

پنځه نوي يمه ماده :

که چېرې دولت د منرالي حقوقو په قضيو کې دشخړې لوری واقع شي، د کانونو وزارت د هېواد په دننه يا بهر کې په اداري ، دحکميت يا قضايي مجلسونو کې له دولت څخه نمايندګي کوي.

هر ډول پاڼې او سندونه چې په متنازع فيه قضيې پورې اړه پيداکوي، د کانونو وزارت مقام ته وړاندې کېږي .

دوولسم فصل

متفرقه حکمونه

په مکلفيتونو کې شفافيت

شپږ نوي يمه ماده :

(۱) شخص نشي کولای په مستقيمه

بانظرداشت احکام قوانين مدنی، جزايی و قوانين نافذهٔ مربوط در حل و فصل آن اقدام می نمايند.

نمايندگی از دولت

مادهٔ نود و پنجم :

هرگاه دولت در قضايای حقوق منرالی طرف منازعه قرار گيرد، وزارت معادن حين حل و فصل آن در مجالس اداری،حکميت يا قضايی در داخل يا خارج کشور از دولت نمايندگی می نمايد.

هرنوع اوراق و اسناديکه به قضيه متنازع فيه ارتباط می گيرد به مقام وزارت معادن ارايهٔ می گردد.

فصل دوازدهم

احکام متفرقه

شفافيت درمکلفيت ها

مادهٔ نود وششم:

(۱) شخص نمی تواند به صورت

یا غیر مستقیمه توګــه د منرالــي حقوقو د ورکولو او یا هر هغهٔ کار د اجراء په وخت چې په هغو پورې اړه ومومي، کارکوونکو، مؤظفینو او نورو دولتي نمایندګیو او د هغو د کورنۍ غړو ته تحفه ، بخشش ، یا مرسته یا په بل هر عنوان چې وي، ورکړي .

(۲) د کانونو وزارت او اړونــدې څــانګې یــې د منرالــي حقوقــو غوښتنلیک د رد ، نوي کولو ، بېرته اخستلو ، درولــو (توقــف) او فسخ مــوارد ، د دې قــانون او د معدنکارۍ د مقــررې د حکمونــو مطــابق پــه هــر اړخیــز ډول ارزوي او خپــل تــصمیم پــه لیکلــې توګــه نیــسي . دغــه تصمیم د اعتراض وړ دی .

(۳) د کانونو وزارت مکلف دی له منرالي فعالیتونو څخه راټول شــوي عواید او د دولت مستقیمې او غیر مــستقیمې اقتــصادي ګټــې پــه

مستقیم یا غیر مستقیم حین اجراء یا اعطای حقــوق منرالــی ویــا هرکاریکه به آن ارتباط گیرد برای کارکنان، موٴظفین و سایر نمایندگی های دولتی و اعضای فامیل آنهــا تحفه، بخشش یا مساعدت به هــر عنــوان دیگــری کــه باشــد تأدیهٔ نماید.

(۲) وزارت معــــادن و ادارات مربــــوط آن مــــوارد رد درخواست های تجدیــد حقــوق منرالی، واپس گیری، توقف و فسخ حقوق منرالی را طبق احکام ایــن قانون و مقررهٔ معدنکاری به طــور همه جانبه بررسی نموده،تــصمیم خویش را طــور کتبــی اتخــاذ می نمایــد. ایــن تــصمیم قابــل اعتراض می باشد.

(۳) وزارت معادن مکلف اســت عواید جمع آوری شده و منــافع اقتصادی مستقیم و غیر مــستقیم دولت را از فعالیت های منرالــی

استخراجي صنايعو کې په شفافيت سره د نړيوال معيار مطابق عملي کړي، لږ تر لږه په کال کې يو ځل ئې خپرې کړي .

(۴) د کانونو وزارت کولای شي د رپوټ د برابرولو لپاره د منرالي حقوقو له لرونکي ، مامورينو او نورو دولتي نمايندګيو څخه لږ تر لږه په کال کې يو ځل د توليد ، مالي چارو او هغو مستقيمو او غير مستقيمو ګټو په هکله چې له منرالي فعاليتونو څخه يې لاس ته راوړي او هغو مبالغو چې د منرالي فعاليتونو په اړه يې ورکړي دي ، معلومات وغواړي .

سرغړونې ، جريمې او د هغو تطبيقول

اووه نوي يمه ماده :

د دې قانون او د معدنکارۍ د مقررې له حکمونو څخه د سرغړونې په صورت کې ، د منرالي حقوقو لرونکي مکلف دي د

طبق معيار بين المللی در رابطه به شفافيت در صنايع استخراجی عملی نموده، حد اقل سال يک مرتبه آنرا نشر نمايد.

(۴) وزارت معادن می تواند جهت تهيهٔ گزارش از دارندهٔ حقوق منرالی، مامورين و ساير نمايندگی های دولتی حد اقل سال يک مرتبه در بارهٔ توليد، امور مالی و منافع مستقيم و غير مستقيمی که از فعاليت های منرالی بدست می آورند و مبالغيکه در رابطه به فعاليت های منرالی تأديه نموده اند، معلومات را مطالبه نمايد.

تخطی ها، جريمه ها و تطبيق آن

مادهٔ نود وهفتم:

(۱) در صورت تخطی از احکام اين قانون و مقررهٔ معدن کاری، دارندگان حقوق منرالی مکلف اند جبران خساره و جريمهٔ

معدنکاری په مقرره کې درج د زیان جبران او نقدي جریمه چې د مدني، تجارتي او جزایي قوانینو مطابق تنظیمېږي، ورکړي .

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج د زیان د جبران او نقدي جریمې تطبیق ، د احوالو او شرایطو له په پام کې نیولو سره د کانونو د پلټنې د ادارې واک دی چې په یوازې یا یوځایي توګه عملي کېږي.

(۳) جنایي مجازات چې حبس ، د منرالي حقوقو له کار یا فعالیت څخه منع کول ، د منرالي حقوقو بېرته اخستل ، لغو کول یا د منرالي حقوقو د لرونکي د شتمنۍ مصادره پکې شامل دي، د واکمنو مراجعو لخوا د قانون د حکمونو مطابق تطبیقېږي .

د کادستري نقشو ساتل

اته نوي یمه ماده :

(۱) په منرالي حقوقو پورې اړوند سندونه د هغو د ثبت په شمول او د

نقدی مندرج مقررهٔ معدن کاری را که مطابق قوانین مدنی،تجارتی و جزایی تنظیم می گردد، بپردازند.

(۲) تطبیق جبران خساره و جریمهٔ نقدی مندرج فقرهٔ (۱) این ماده بانظرداشت احوال و شرایط از صلاحیت ادارهٔ تفتیش معادن بوده که به صورت تنها یا یکجایی عملی می شود.

(۳) مجازات جنایی که شامل حبس،ممنوع کردن ازکار یا فعالیت حقوق منرالی، واپس گیری ولغو حقوق منرالی یا مصادرهٔ دارایی دارندهٔ حقوق منرالی بوده، از طرف مراجع ذیصلاح طبق احکام قانون تطبیق می گردد.

نگهداری نقشه های کادستری

مادهٔ نود وهشتم :

(۱) اسناد مربوط به حقوق منرالی به شمول ثبت آن و نقشه های

کادستري سروې نقشې چې د کانونو د پلټنې ، د جيالوجي سروې د ادارو يا د ژوند چاپېريال ساتنې د ادارې په واسطه منځته راغلي، د دې قانون او د معدنکارۍ د مقررې د حکمونو مطابق د عامه معلوماتو لپاره په نومړو ادارو کې ساتل کېږي .

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج معلومات او راټولول يې د پيسو د ورکړې په مقابل کې صورت مومي چې اندازه يې د معدنکارۍ په مقرره کې مشخصېږي .

محرميت

نهه نوي يمه ماده :

(۱) د منرالي حقوقو غوښتونکي او د هغو لرونکی کولای شي د هغو تخنيکي ، جيولوجيکي معلوماتو او د معدنکارۍ د اطلاعاتو په باره کې چې د کانونو وزارت ته يې وړاندې کړي دي د هغو د محرموالي

سروی کادستری که توسط ادارات تفتيش معادن، سروی جيالوجی يا ادارهٔ حفاظت محيط زيست به عمل آمده، طبق احکام اين قانون و مقررهٔ معدن کاری جهت معلومات عامه در ادارات مذکورنگهداری می گردد .

(۲) معلومات مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده و جمع آوری آن درمقابل تأديه پول صورت گرفته که اندازهٔ آن در مقررهٔ معدن کاری مشخص می شود.

محرميت

مادهٔ نود ونهم:

(۱) درخواست کنندگان حقوق منرالی و دارندهٔ آن می توانند در بارهٔ معلومات تخنيکی ، جيولوجيکی و اطلاعات معدنکاری که به وزارت معادن ارايه نموده اند، تقاضای محرم

غوښتنه وکړي . دغه ډول معلومات او محرموالی يې د منرالي حقوقو د مودې تر پای ته رسېدو يا فسخ پورې اعتبار لري او وروسته عامه لاس رسی ته وړاندې کېدی شي .

(۲) د محرميت د دورې له تېرېدو دمخه، دغه ډول معلومات د تألیف، د عامه سندونو ، علمي اطلاعاتو او احصائيو د راټولولو لپاره ، د کانونو وزارت لخوا پداسې توګه کارول کېدای شي چې خاصې برخې يې افشاء نشي .

د معدنکارۍ د مقررې وضع کول

سلمه ماده :

(۱) د دې قانون د حکمونو د ښه تطبيق په منظور د کانونو وزارت د معدنکارۍ مقرره وضع کوي او پړاوونه يې تېروي.

(۲) هغه حکمونه او شرايط

بودن آنرا نمایند . این نوع معلومات و محرم بودن آن الی ختم یا فسخ مدت حقوق منرالی اعتبار داشته و بعداً بدسترس عامه گذاشته شده می تواند .

(۲) قبل از انقضای دورهٔ محرمیت، این نوع معلومات جهت تألیف، جمع آوری اسناد عامه، اطلاعات علمی و احصائیه از طرف وزارت معادن طوری بکار برده شده می تواند که بخش های خاص آن افشاء نگردد.

وضع مقررهٔ معدن کاری

مادهٔ صدم:

(۱) به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون وزارت معادن مقررهٔ معدن کاری را طرح و طی مراحل می نماید .

(۲) احکام و شرایطیکه در

چې پدې قانون کې ندی اټکل شوي، د معدنکارۍ په مقررې کې تنظیمېږي. د معدنکارۍ د مقررې حکمونه د دې قانون له حکمونو څخه مغایر کېدی نشي .

این قانون پیشبینی نگردیده ، در مقررهٔ معدن کاری تنظیم می گردد. احکام مقررهٔ معدن کاری مغایر با احکام این قانون بوده نمی تواند .

د نړیوالو کنوانسیونونو په پام کې نیول

یو سلو یوه ماده :

(۱) په هغهٔ صورت کې چې افغانستان داسې نړیواله معاهده چې په یو ډول نه یو ډول د کانونو له چارو سره اړه ولري، لاسلیک کړي چې د دې قانون له حکمونو سره مغایرت ولري ، د نړیوالې معاهدې حکمونه مرجح ګڼل کېږي.

(۲) که چېرې د چاپېریال ساتنې د ستندردونو او مکلفیتونو او ټولنیزو شرایطو په اړه د دې قانون د حکمونو اود هېواد نورو قوانینو تر منځ اختلاف را منځته شي، د خاصو

رعایت کنوانسیون های بین المللی

مادهٔ یکصد ویکم:

(۱) درصورتی که افغانستان معاهدهٔ بین المللی را امضا نموده باشد که به نحوی از انحأ به امور معادن مرتبط و با احکام این قانون مغایرت داشته باشد، احکام معاهدهٔ بین المللی مرجح دانسته می شود .

(۲) هرگاه در رابطه به ستندردها و مکلفیت های حفاظت محیط زیست و شرایط اجتماعی میان احکام این قانون و سایر قوانین کشورتنازع واقع شود، احکام

قوانینو حکمونه مرجح ګڼل کېږي .

دکادستري سروې دنقشې ترتیبول اودممنوعه ساحو تشخیصول

یو سلو دوه یمه ماده :

د کانونو وزارت مکلف دی د دې قانون د انفاذ له نېټې څخه د اتلسو میاشتو مودې په ترڅ کې د جیولوجیکي معلوماتو فهرست او د منرالونو د عنوانونو سندونه بشپړ کړي ، د کادستري سروې د نقشې د بشپړولو او د ثبت د هغه سیستم چې د کانونو د کادستر په اداره کې ساتل کېږي، د بشپړولو لپاره تخنیکي وړتیاوې برابرې او ممنوعه ساحې په نقشو کې په مناسب مقیاس سره مشخصې کړي .

په هغهٔ صورت کې چې عامه ګټې یې ایجاب کړي ، حکومت کولای شي دغه موده تر دریو کلونو پورې اوږده کړي .

موجوده منرالي فعالیتونه

قوانین خاص مرجح دانسته می شود.

ترتیب نقشهٔ سروی کادستری و تشخیص ساحات ممنوعه

مادهٔ یکصد ودوم:

وزارت معادن مکلف است از تاریخ انفاذ این قانون در خلا ل مدت هجده ماه فهرست معلومات جیولوجیکی و اسناد عناوین منرال ها را تکمیل نموده ، قابلیت های تخنیکی را جهت تکمیل نقشه سروی کادستری و سیستم ثبت که در ادارهٔ کادستر معادن نگهداری می شود، فراهم نموده، و ساحات ممنوعه را بالای نقشه با مقیاس مناسب مشخص سازد.

درصورتی که منافع عامه ایجاب کند، حکومت می تواند این مدت را الی سه سال تمدید نماید.

فعالیت های منرالی موجوده

يوسلو دري يمه ماده :

دکانونو وزارت مکلف دی ددې قانون د انفاذ له نېټې څخه د يوۀ کال په موده کې د منرالي فعاليتونو فهرست چې د دولت يا يې د اړوندو نمايندګيو په واسطه صورت مومي ، ترتيب او د موجوده منرالي فعاليتونو حقوق چې د دولت يا يې د استازو په واسطه د مخه عقد شوي دي، بشپړ کړي .

موجوده منرالي حقوق

يوسلوڅلورمه ماده :

(۱) هغه اشخاص چې د منرالي حقوقو او د منرالي فعاليتونو دسرته رسولو امتياز يې د مخه لاس ته راوړی، مکلف دي د دې قانون د انفاذ له نېټې څخه د اتلسو مياشتو په ترڅ کې خپل غوښتنليکونه پدې قانون کې د درج شوو شرايطو له په پام کې نيولو سره د بيا ثبت لپاره د کانونو د کادستر ادارې ته وړاندې کړي .

مادۀ يکصد و سوم :

وزارت معادن مکلف است از تاريخ انفاذ اين قانون طی مدت يکسال فهرست فعاليت های منرالی را که توسط دولت يا نمايندگی های مربوط آن صورت می گيرد و حقوق فعاليت های منرالی موجوده را که توسط دولت يا نمايندگان آن قبلاً عقد گرديده، تکميل نمايد.

حقوق منرالی موجوده

مادۀ يکصدو چهارم :

(۱) اشخاصی که امتياز حقوق منرالی و انجام فعاليت های منرالی را قبلاً بدست آورده، مکلف اند از تاريخ انفاذ اين قانون طی مدت هجده ماه درخواست های خويش را با نظرداشت شرايط مندرج اين قانون به ادارۀ کادستر معادن جهت ثبت مجدد ارايۀ نمايند.

په هغهٔ صورت کې چې غوښتنليک په نوموړې موده کــې د کــانونو دکادستر ادارې ته سپارل شوی وي نور اشخاص نشي کولای پدې برخه کې بل غوښتنليک وړاندې کړي ، خودا چې د پخواني امتياز د خاوند غوښتنليک د دې مادې په (۲) فقره کــې د درج شــوي کمېــسيون لخوا رد شي .

د ټاکلي ميعاد په پای کې هېڅ ډول غوښتنليک د بيا ثبت لپاره نه منــل کېږي . که چېرې د غوښتنليک په هکله اجراآتــو صــورت نــه وي موندلی، د ټاکلې مودې له تېرېــدو وروسته غوښتنليک لــه اعتبــاره لوېږي، لرونکی د زيان د ترلاســه کولو حق نه لري .

(۲) د مالياتو او منرالــي حقوقــو دمطالباتو او دمخه منرالي فعاليتونو د ستونزو د تثبيت، تأييد او حل او فصل لپاره يو کمېــسيون چــې د فعاليت د ساحې حدود يې د جــلا

درصورتی که درخواست طی مدت مذکور به ادارهٔ کادســتر معــادن سپرده شده باشد، سایر اشــخاص نمی توانند در زمینه درخواســت دیگری را ارایه نمایند، مگر اینکه درخواســت صــاحب امتیــاز قبلــی از طــرف کمیــسیون مندرج فقــرهٔ (۲) ایــن مــاده، رد گردد.

درختم میعاد معینــه هــیچ نــوع درخواست غرض ثبــت مجــدد پذیرفته نمی شود. هرگاه در مورد درخواست اجراآت صورت نگرفته باشد، بعد از انقضای مدت معینــه درخواست از اعتبار ساقط گردیده، دارنده حــق دریافــت خــساره را ندارد.

(۲) جهت تثبیت، تائیــد، حــل و فصل معضلات ، مالیات و مطالبات حقوق منرالــی و فعالیــت هــای منرالی قبلی، کمیسیونی که حدود ساحهٔ فعالیت آن طبق طرز العمــل

طرزالعمل مطابق مشخصېږي، په لاندې ترکيب سره جوړېږي:

۱- د کانونو وزير د رئيس په توګه .

۲- د ماليې وزارت واکمن استازی د غړي په توګه.

۳- د اقتصاد وزارت واکمن استازی د غړي په توګه.

۴- د سوداګرۍ او صنايعو وزارت واکمن استازی د غړي په توګه.

۵- د اوبو او انرژۍ وزارت واکمن استازی د غړي په توګه.

٦- د ژوند چاپېريال ساتنې ملي ادارې رئيس د غړي په توګه .

۷- د رأيې د حق له درلودلو پرته د کانونو (منرالونو) د چارو رئيس د د غړي په توګه .

(۳) که چېرې هغه شخص چې د منرالي فعاليتونو په اړه د هغهٔ د مخنۍ غوښتنې ، د دې مادې په (۲)

جداګانه مشخص می شود، به ترکيب ذيل ايجاد می گردد :

۱- وزير معادن به حيث رئيس.

۲- نمايندهٔ باصلاحيت وزارت ماليه به حيث عضو .

۳- نمايندهٔ باصلاحيت وزارت اقتصاد به حيث عضو.

۴- نمايندهٔ باصلاحيت وزارت تجارت وصنايع به حيث عضو.

۵- نمايندهٔ باصلاحيت وزارت انرژی و آب به حيث عضو .

٦- رئيس ادارهٔ ملی حفاظت محيط زيست به حيث عضو .

۷- رئيس امور معادن (منرا ل ها) بدون داشتن حق رای به حيث عضو.

(۳) هرگاه شخصی که مطالبات قبلی وی در رابطه به فعاليت های منرالی از طرف کميسيون مندرج

فقره کې د درج شوې کمېسيون لخوا د اعتبار وړ ګڼل شوي وي ، د ادعا وړ منرالي حقوقو د غوښتنليک په اړه د لومړيتوب حق لري ، پدې شرط چې د دې قانون او د معدنکارۍ د مقررې د حکمونو له په پام کې نيولو سره نوموړی شخص خپل غوښتنليک د دغه منرالي حق د ترلاسه کولو لپاره د نوموړي کمېسيون په واسطه د غوښتنو او دهغو د ادعا د اعتبار لرلو د پېژندلو له نېټې څخه د نوي ورځو په موده کې وړاندې کړي .

فقرهٔ (۲) اين ماده قابل اعتبار شناخته شده باشد، در رابطه به درخواست حقوق منرالی مورد ادعا حق اوليت را دارد، مشروط بر اينکه با نظرداشت احکام اين قانون و مقررهٔ معدن کاری شخص مذکور درخواست خويش را برای حصول اين حق منرالی طی مدت نود روز از تاريخ با اعتبار شناختن مطالبات و ادعای آن، توسط کميسيون مذکور ارايهٔ نمايد .

که چېرې د نوو منرالي حقوقو امتياز چې د دې قانون د حکمونو مطابق صادر شوی دی ، د نوموړي کمېسيون لخوا بې اعتباره اعلام شي، نوي منرالي حقوق د اعتبار وړ دي او د مخکنۍ لرونکي

هرگاه امتياز حقوق منرالی جديد که طبق احکام اين قانون صادر شده، از طرف کميسيون مذکور بی اعتبار اعلام گردد، حقوق منرالی جديد قابل اعتبار بوده و ادعای دارندهٔ قبلی

ادعا د اورېدو وړ نده . پدې صورت کې د نوو منرالي حقوقو لرونکی د منرالي حقوقو د لومړي لرونکي د زيان د جبران په ورکولو مکلف دی .

قابل سمع نمی باشد. در این صورت دارندۀ حقوق منرالی جدید مکلف به تأدیۀ جبران خسارۀ دارندۀ حقوق منرالی اولی می باشد.

د قانون انفاذ

يوسلو پنځمه ماده :

دغه قانون د توشېح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جريده کې دې خپور شي . په نافذېدو سره يې د ۱۳۸۴/۵/۲۰ نېټې په (۸۵۹) ګڼه رسمي جريده کې خپور شوی د افغانستان د معدني موادو قانون اونور مغاير حکمونه ئې لغو ګڼل کېږي .

انفاذ قانون

مادۀ يکصد وپنجم:

این قانون از تاریخ توشیح نافذ ودر جریدۀ رسمی نشر گردد. با انفاذ آن، قانون مواد معدنی افغانستان منتشرۀ جریدۀ رسمی شماره (۸۵۹) مؤرخ ۱۳۸۴/۵/۲۰ و سایر احکام مغایر آن ملغی شمرده می شود.

اشتراک سالانه

در مرکز و ولایات : (۸۰۰) افغانی

برای مامورین دولت : با ۲۵ فیصد تخفیف

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت

خارج از کشور (۲۰۰) دالر امریکایی

ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL GAZETTE

Extraordinary Issue

- **Oil and Gas (Hydrocarbons) Law**
- **Mineral Law**

Date: ١th *FEBRUARY.* ٢٠٠٩

ISSUE NO :(٩٧٢)